

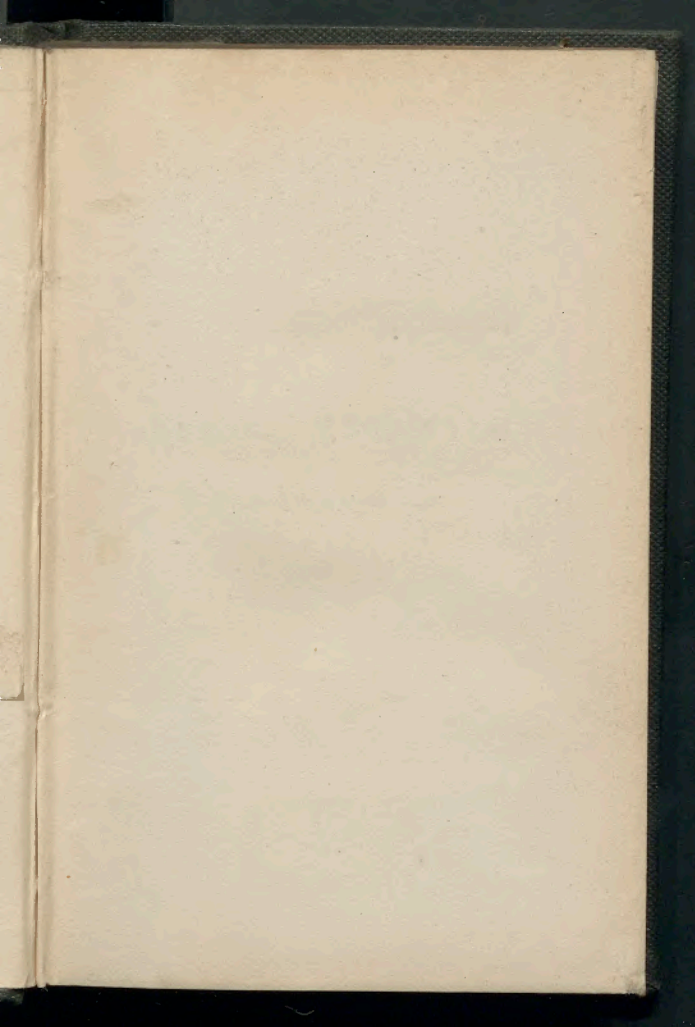
650

m. 6 50.

1415

ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԻՒՆ

ԵՂԲԱՑՐՈՒԹԻՒՆՈՒ

1875-1876

**Մեր
քարոզեսցուք
գ խ ա չ ե լ ե ա լ ն**

Քրիստոս:

Ա . Կորնթ . Ա . 23 .

*Թեհլիֆաթը
բուհանիյե*

4.

ՅԻՍՈՒՍ ԷՓԷՆՏԻՄԻՋԻՆ
ՄԻԻՊԱՐԷԿ ԵԻԻՐԷՅԻՆԻՆ

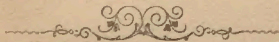
ԵՕՐԹՈՒՍՈՒՆԱ

ՏՕԳՈՒԶ ԿԻՒՆԼԻՒՔ

ՀԱԶԸՐԸԳ

ՊԱԶԸ ԻԼԱՎԷԼԵՐ ԻԼԷ

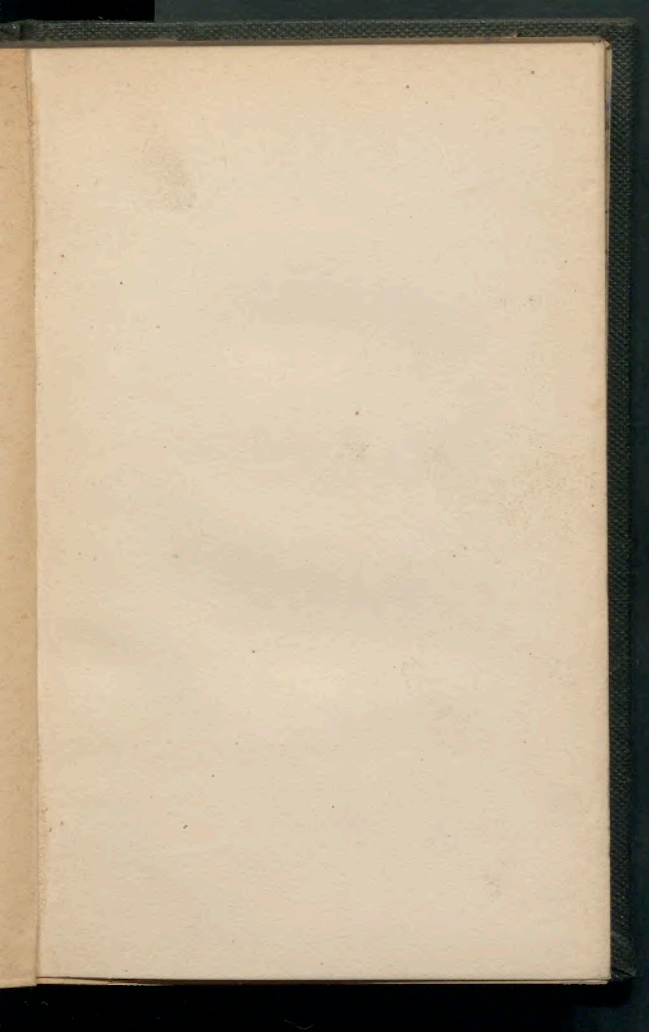
ԻԹԱԼԵԱՆ ԼԻՍԱՆԸՆՏԱՆ
ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ Կ. Վ. ԻՆ ԹԵՐԱԻՄԵՍԻ

ՎԻԷՆՆԱ

ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՊԱՍՄԱԽԱՆԷՍԻՆՏԷ

1874

ՈՎ Սիրտ քաղցրագույն իմոյ Յիսուսի՝
Տուր ինձ միշտ սիրել ըզքեզ աւելի:

ՅԻՍՈՒՍ ԷՓԷՆՏԻՄԻՉԻՆ

միապարհք Երուսղիմին իսկապէ-
թիւնին սուրբ/ծը ի հոտաւր
վի հիքնայեսի :

ԲՈՒՀԱՆԻ Հայաթըմըզըն մէն-
պա՛ր միւսթագիլի, ինսան սէվիճի
նի հայէթսիլ մոհհապպէթին մէր-
քէզի, վէ ճէմի Փազելէթլէրին
իւք կիւզէլ էօրնէյի օլան էփէն-
տիմիլ Յիսուսուն միւպարէք Եիւ-
րէյինի՝ հիւրմէթը լայըգէ իլէ
իզզէթլէմէք, քրիսթիանլըզըն հի-
նի պէտայէթինտէն պէրիւ՝ ճէ-
մի տինտարլարըն ատաթը գատի-
մէսինտէն օլմոհշուտու : Փագաթ
սէպէպը ի հեամըլ օլան՝ պէջլէ
պիր ալլահանի Եիւրէյէ իքրամէն՝
էմնալլէրի միսիլլիւ, ըէսմի սու-
րէթտէ, քիլիսէճէ պիր Էօրթու

զԵՅՆԵԹԻ ՎԷ ԻԱԿԱՏԵԹԻ ՄԻԼՍԹԱ-
 ԳԻԼԷ ԻՏՏԱՍ ՕԼՄԱԳՍՐՂՐՆ՝ ՕՆ ԱԼ-
 ԹՐ ՄԵՏԻՐ ՄԵՎՐԱՆ ԷՅԼԷՐ ԻՄԻ՝
 ՆԻՏԱՅԵԹ ՕՆ ԵԷՄԻՆՃԻ ՄԵՏԻՐՄԵ՝
 ՄԻՆՍԻՂ ԼԵՔ ՎԷ ՍԻՆԱՄՈԼՍԼՈԳ ՍԷԼ-
 ԼԷՐԻ՝ ՄԻԼՆԵԱՆՐՆ ՏԷՐ ԹԱՐԱՓՐՆԱ
 ԵԻԼՐԻԼՄԻԵՅԻԼ ՎԷ ՔՐԻՍԹԻԱՆԼԱ-
 ՐՐՆ ԷՔՍԷՐԻՍԻ՝ ՊԱՐԻ ԹԱՍԼԱՄԱՆ՝
 ԵԻԼԳ ԶԷՎԻՐՄԻՔԼԷՐԻ ԷՍՆԱՄԵ՝
 ԻՆՍԱՆ ՍԷՎԻՃԻ ԳՈԼՐԹԱՐՐՃՐՄՐՂ
 ՅԻՍՈԼՍ՝ ԱԼԼԱՏ ՄՈԼՏԱԿԱԵԹ ԻՆՄԵՆ
 ՍՕՈԼՄՈԼՆ ԵԻԼՐԷՔԼԷՐԻ ՄԻԼՃԷՄ-
 ՄԵՄԵՆ ԹՈԼԹՈԼՆՄՈԼՐՄԱԳ ՎԷ
 ԻՆՍԱՆԼԱՐՐՆ ԿԻՐՄԻՔԼԷՐԻ ՂԱՅԱԹ
 ԹԱՐԻԳԻՆՄԵՆ՝ ԷԱԿԵՄԻ ՍԷԼԱՄԵԹ
 ՃԱՄՄԵՍԻՆԷ ՃԷԼԱԿ ԷԹՄԷՔ ԻՂԻՆ,
 ՔԷՆՄԻ ԱԼԼԱՏԱՆԻ ԵԻԼՐԷՅԻՆԻՆ
 ԼՈԼԹՓ ՈԼ ՔԷՐԷՄ՝ ԽԱՍՆԷԼԷՐԻՆԻ
 ԱՇՄՐ ՎԷ ՍԻՐ ՏԻՔՄԵԹԼԻ ԿԵՕՐԻԼ-
 ՆԻԼՆ ԻԼԷ՝ ՄԻԼԱԿԱՐԷՔ ԵԻԼՐԷՅԻՆԻ
 ԿԵՕՍԹԷՐԷՐԷՔ, ՏԷՐ ՆԷՎԻ ԻՏՍԱՆ-

լարը իլէ օնլարը իհեա էթմէյէ
վատ պույուրտու:

Բապպի ալէմ հազըէթլէրի՝
քէնտի գուտրէթը պինիհայէսինի
ալէմէ պէյան էթմէք իչին, ին-
սանճա նազապիլ օլան միւհիմ
մատտէլէրի՝ մէվգիի իճրայէ գջ-
տուղու թագտիրտէ՝ էն զաիֆ
վասիթալար ինթիիապ էթտիյի
միսիլլիւ, ճիւմլէտէն ազիզ թէ-
նինին վէ պահասըզ գանընըն
կօրթուսունու քիլիսէ իչինտէ
իհտաս էթմէյէ միւրատ էյլէ-
տիյինտէ՝ Պէլճիգա մէմալիքինին
լիէթ շէհրինտէ վագը՝ պիր մա-
նասթըր տէրունինտէ թէնհա-
նիչին օլան՝ Յուլիանէ նամ՝ պիր
ազիզ Պաքիրէյի վասիթա ինթի-
իապ էյլէտի: Քէզա՝ օն եէտինճի
տէհիրտէ՝ քէնտի ալլահանի Նիւ-
րէյինին իպատէթինի քիլիսէ տէ-

րունինտէ ումումէն նէշը էթմէք
 իչին, տիւնեա մուվաճէհէսինտէ
 նամալիւմ օլան՝ ֆագաթ քէնտի
 հուզուրունտա ֆազիլէթ նուրու
 իլէ ֆէվզէլ զայէ փարլայան՝ Մա-
 րիամ Մարկարիթա Ալագօդ
 նամընտա պիր Պաքիրէյի վասիթա
 ինթիսապ էյլէտի: Պու Ազիզէ
 Յիւսուֆ Եիւրէյի Գըզաբաշաշաւ
 տէնիլէն՝ ազիզ Ֆրանչիսկոս Սալէ-
 զեանըն թէէսիս էթմիշ օլտուղու
 Սալէզեան Մայրապետէրին թա-
 րիգաթընտան օլուպ՝ Ֆըրանսա
 ճանիպինտէ՝ Պուրկօնեը էյալէ-
 թինին Փարէ լը Մոնիալ շէհրինտէ
 միւթէմէքքին իտի:

Իմտի ալլահանի Գուրթարը-
 ճըմըզ Յիսուս՝ պու ալլագ կէօ-
 նիւլ վէ լէքէսիզ արուսէսինէ չօդ
 տէֆա կէօրիւնէրէք, կէօրիւ-
 նիւշէրինին պիրինտէ՝ քէնտի միւ-

պարէք Եիւրէյինի՝ շու թաած-
ճիւղլիւ սիյագտա օնա կէօս-
թէրտի:

Էֆէնտիմիղն միւպարէք Եիւ-
րէյի՝ կիւնէշտէն փարլագ պիր
հիյէթտէ՝ հեր թարաֆընտան
աթէշտէն շէօլէլէր սաշըլարագ՝
պիր թախթ իւզէրինտէ վազ օլ-
մուշ ուտու: Խաչ իւզէրինտէ
հարպա իլէ Եիւրէյինտէքի ա-
շըլմըշ օլան Խարասը՝ պերրագ
սուրէթտէ միւշահէտէ օլունուր
ուտու: Եիւրէյինին էթրաֆընտա՝
տիքէնտէն պիր թաճ տօլանմըշ՝
թէփէսինտէն Խօփարը ֆըրլայան
մուհապպէթ ալէվլէրի արասըն-
տա՝ մուհապպէթինին տէլիլի օ-
լան՝ պիր Խաչ ալամէթի փարը-
տամագտա իտի:

Պու հալտէ Էֆէնտիմիղ տէօ-
նիւպ՝ «Պագ, գըզըմ, տէտի, ին-

“սան էվլատլարընը օլ գատար
 “սէվէն վէ մուհապպէթինի օն-
 “լարա իսպաթ էթմէք իչլին հէր
 “շէյի տէր իւհտէ էյլէյէն վէ
 “քէնտիսինի՝ օնլարըն ուղըունա
 “պիսպիւթիւն ֆէտա էտիպ պի-
 “թիրէն Եիւրէյիմէ նաղար էյլէ:
 “Ինսանլարըն էքսէրիսի՝ պունա
 “մուգապիլ՝ պէնի սէվէճէք վէ
 “պանաթէշէքքիւր էտէճէքէէր-
 “տէ, պիլաքս՝ ճիւմլէտէն ազիլ
 “Հաղորդութիւն խորհուրդուն-
 “տա պանա գարշը էթտիքլէրի
 “իքրամսըլըրգլար, սրբապղծու-
 “թիւնլար վէ թիւրլիւ խօրլուգ-
 “լար ըլա՝ նանքեօրլուգ մուգա-
 “պէլէ էտիյօրլար: Իսքէնճէլէ-
 “րիմին վէ շէքմիշ օլտուղում
 “ճէվը ու ճէֆալէրիմին աճըսըն-
 “տան զիյատէ՝ պունլարըն պու
 “նանքեօր հալլէրի՝ Եիւրէյիմէ

“աճը վերիյօր: Էյեր քի ինսան
 “էվլատլարը՝ մուհապպէթիմէ
 “գարշըլըգ՝ մուհապպէթ կէօս-
 “թէրմիշ օլտայըտըլար, քէնտի-
 “լէրի իչին չէքմիշ օլտուղում
 “աճըլը միհն ու մէշագգաթլա-
 “րըմ՝ կէօզիւմէ կէօրիւնմէզ իտի.
 “հաթթա էյեր գապիլի օլայըտը՝
 “օնլար իչին տահա զիյատէսինի
 “չէքմէյէ հազըր ըտըմ...: Գըզըմ,
 “պէնիմ Եիւրէյիմ՝ ճանլարը քէն-
 “տինէ իլհագ էթմէք արզուսունա
 “արթըգ տայանամայօր. սէվկիւլիւ
 “Գըզըմ, շու հարարէթիմի պիր
 “ճիւղի թէսքին էթմէյէ սէն պանա
 “Եարտըմ էյլէ: Պէնիմ պու Եիւ-
 “րէյիմտէ քէրէմ արամայա կէ-
 “լէն ճանլար իչին, քէրէմլէրիմէ
 “հիչ պիր էօլչիւ գօմայաճագ
 “օլտուղումու՝ պիւթիւն տիւն-
 “Եայա սէն տէ թէվլաթուր էթ,

“վէ ախերլէրէ տէ թէվաթուր
 “էթտիր,“:

Էֆէնտիմիզ պունլարը տէ-
 տիքտէն սողըա՝ ճիւմլէտէն ա-
 զեզ Եիւրէյինէ գարշը օլան հա-
 գարաթլարա պէտէլ՝ մըգտարը
 միւմքին պիր մուգապէլէ օլմա
 իչին, Աիւլ փանայըըը տէնիլէն
 Տօն Մարմնոյ եւ Արեան եօրթու-
 սունտան սողըա կէլէն իւք ճու-
 մաա կիւնիւ՝ միւպարէք Եիւրէյ-
 ինին իզգէթինէ եօրթու թախ-
 սիս օլմասընը վէ ինսանլարըն
 ույուշուգլուղունու հարաքէթէ
 կէթիրմէք իչին, կէսթէրտիյի
 սիյագ իւզըէ՝ միւպարէք Եիւ-
 րէյինին թասվիրի րէսմ օլուն-
 մասընը վէ հէր թարաֆտա վաղ
 օլունարագ՝ իպատէթինին նէշը
 օլունմասընը Մարիամ Մարկարի-
 թա Ալագօգա էմր էյլէտի: Վէ

պունունլա պերապէր՝ միւսա-
 րէք Եիւրէյինին թաավերի վազ
 օլուսլ՝ իզգէթ օլան խանէլէրէ
 պերէքէթ իհսան հտէճէյինին,
 վէ միւսարէք Եիւրէյինին իսպա-
 տէթքեարլարը իւզէրինէ քէնտի
 սէմավի լուծֆ ու քէրէմլէրինի
 զանիմէթ իլէ եաղտըրաճաղընը
 վատ էյլէտի: Խիւլասա՝ եալընըզ
 ինսանլարտան սէվիլմէյէ օլան շէ-
 տիտ արզուսունտան, Եիւրէյինի
 օնլարա պէյան էթմէյէ թահրիք
 օլտուղունու, վէ շու սօն վագըթ-
 լարտա՝ ինսանլարըն եիւրէքլէրի-
 նի քէնտի մուհապպէթի իլէ
 թուլթուշտուրմագ իչին, վէ Ալ-
 լահըն մէրհամէթինէ օնլարը շա-
 յէսթէ էթմէք իչին, պու տա
 մուհապպէթինին սօն թէճրի-
 պէսի օլտուղունու օնա իսթար
 էյլէտի:

Իշ թէ վաթուր պուլուպ՝ ազիմ՝
մուխալիֆէթլէր զուհուրա կէլ-
տիքտէ, վագթըն սրբազան փա-
փալարը՝ մէսէլէյի թաճթը միւ-
ղաքերէյէ գոյուպ՝ ուզուն միւտ-
տէթ տերին թէճէսսիւսլէր վէ
իսթինթագլար իւզէրինէ՝ իշպու-
իպատէթին՝ ինսան իճատը օլմա-
տըղը վէ Հագգ թաալա հաղըթ-
լէրինին միւճէրրէտ պիր իլհամը
իլհահիսի օլտուղու այան աշէքեար
թէպէյեիւն էթտիյինտէ, թաս-
տիգ էտիպ սերիան ազիմ թէ-
գայեիւտ իլէ՝ քրիսթիյան ճէմա-
աթլարընա նէշը էթմէյէ սայ ու
ղայրէթ էյլէտիլէր:

Իշպու ազիզ իպատէթիսէ՝ զու-
հուրա կէլէն օլ գատար զըտըզ
վէ մուխալիֆէթլէրէ նիսպէթլէ՝
օլ տերէճէ սիւրաթ ըլա գաթօ-
լիք տիւնեանըն հէր թարաֆընա

չար չարփուղ նէշը ու թէվաթուր
 օլտու քի, հինի իհտասընտան՝ օ-
 թուղ սէնէ խիթամ պուլմազ-
 տան, ֆըրանսա, Պէլճիգա, Սար-
 տինեա, Ալամանեա, Լէհիսթան,
 Պօէմիա ճանիպլէրինտէ վէ Հին-
 տիսթան վէ Չինուամաչին իգլիմ-
 լէրինտէ տախի, իւշ եիւզտէն
 միւթէճավըզ՝ պու միւպարէք
 եիւրէյին իզվէթինէ Եղբայրու-
 թիւնլար գանունէն գուրուլուպ՝
 սրբազան Փափալարըն իհսան էթ-
 տիքլէրի վաֆիր ներողութիւնլա-
 րա մագհար օլտուլար: Խուսու-
 սու իլէ եէտինճի Պիոս օլ միւհ-
 թէրէմ վէ տինտար Քահանայա-
 պետ՝ քէնտի վագթընտա քիլի-
 սէի շէրիֆին պաշընա կէլէն ֆէ-
 լաքէթ վէ միհն ու մէշագգաթ-
 լարը կէսրէրէք՝ պու իպատէթի
 տահա զիյատէ իլէրի կէօթիւր-

մէյէ արդու էթտիյինտէն՝ փէք չօգ
 ներողութիւնլար միւճէտտէտէն
 իհսան էյլէտի: Քէզա խալէֆլէրի
 փափալար վէ հալա քիւրսիւնի-
 շին օլան տօգուղունճու Պիոս
 Քահանայապետ հազըէթլէրի՝ սէ-
 լէֆլէրինին վէրմիշ օլտուգլարը
 ճէմի ներողութիւնլարը թաստիգ
 էթտիքտէն սօղրա՝ պէթէքրար
 եէնիտէն եէնիյէ ներողութիւն-
 լար իլավէ էյլէտիլէր:

Պու իպատէթին պու տէրէ-
 ճէտէ թէզվարի հէր թարաֆա
 նէշը օլտուղունուն սէպէպի ղայ-
 րը պիր շէյ տէյիլ իտի, իլա ծն-
 տան հուսուլէ կէլէն մուհասէ-
 նաթը վաֆիրէլէր վէ լութֆ ու
 քէրէմլէր իտի քի, Ալլահ թաա-
 լա հազըէթլէրի՝ քէնտի Ալլահ
 էվլատընըն միւպարէք Նիւրէյինի
 սէվէնլէրէ վէ սըտգը պիւթիւն

իզպէթէյէնլէրէ իհսան էյլէտի:
 Պու սէպէպտէն տէյէպիլիրիմ
 քի, շիմտի պու իպատէթ՝ ալէս-
 սէվիյէ ճէմի տինտարլարըն էն
 սէվիլիլիւ ջերմեռանդութիւնու
 օլմուշ տուր: Գալտը քի պիղիմ
 միլէթիմիղին տինտարլարը մա-
 պէյնինտէ տախի՝ Վիէննա Մի-
 թարեան Միաբանութիւնու թա-
 րաֆընտան, սէնէ 1826 թարի-
 խինտէ, թապ ու նէշը օլմուշ օ-
 լան՝ պու խուսուսա ախտ պիր
 քիթապճըգ վասիթասը իլէ՝ պու
 իպատէթը խայրիյէ իսթիմալ օ-
 լունմագտա պուլունմուշուտու:
 Լաքին պու տէֆա՝ պու գատար
 վէ պէյլէ պիր մուհասէնաթը
 իպատէթի տահա զիյատէ իլէրի
 կէօթիւրմէք, վէ Յիսուս Էֆէն-
 տիմիղին՝ էպէտի զիքրէ շայան ին-
 սան սէվիլիլիլիլի տինտարլարըն

Երկրէյինտէ պագի էթմէք նիյէթի
 իլէ՝ սէմահէթլիւ Նիլիկիա փաթ-
 րիյի տօգուզունճու Պետրոս
 Անտոն Էրմէնի գաթօլէք միլէթի
 Վաթողիկոսու հաղըէթլէրի՝ քէն-
 տի թեմինտէ Էֆէնտիմիղին ալ-
 լահանի Երկրէյինին իզղէթինէ՝
 էմնալէրի միսիլլիւ Եղբայրու-
 թիւնլար վէ ջերմեռանդութիւն-
 լար ըէսմէն իհտաս էտիպ՝ տին-
 տար սիւրիւսիւնիւ պու աղիմ՝ ի-
 պատէթտէն իսթիֆատէ էթմէյէ
 տավէթ էյլէմիշ տիր։ Իշթէ պու
 քիթապճըղըն տա մագսէտի միւս-
 թագիլի՝ օլ տինտար իպատէթ-
 քետրլարըն էլինտէ պիր ալաթ
 օլմագ տըր քի, պու վասիթա իլէ՝
 իշպու իպատէթին նէթիճէսինէ
 կէօրէ՝ ճիւմլէտէն ազիվ Հաղոր-
 դութիւն խորհուրդունտա Էֆէն-
 տիմիղէ գարշը օլան հագարաթ-

Լարը՝ միւմքին մերթէպէ էօտէյէ
 պիւսինլէր, վէ սէլամէթիմիզին
 աշգը իլէ թուլթուշմուշ օլան ալ-
 լահանի Եիւրէյին հայաթպաիւշ
 փունարընա եագլաշարագ՝ քիլի-
 սէի շէրիֆին շէրէֆ վէ ասայի-
 շինի, կիւնահքեարլարըն թէօվ-
 պէսինի, Էֆէնտիմիզին պահասըզ
 գանը իլէ սաթըն ալընմըշ ճան-
 Լարըն սէլամէթինի, վէ պու ի-
 պատէթին խայրընա չալըշանլա-
 րըն՝ էպէտի միւքեաֆաթա նաիլ
 օլմալարընը՝ Ալլահըն նիհայէթ-
 սիզ մերհամէթինտէն ալչագ կէօ-
 նիւլ վէ պիւթիւն սըտգըլա թէ-
 մէննի էյլէսինլէր:

ՅԻՍՈՒՍ ԷՓԷՆՏԻՄԻՉԻՆ
ՄԻԻՊԱՐԷԲ ԵԻԻՐԷՅԻՆԷ

ՏԱՎԷԹ

ԵԻԻՐԷԲ ԹԷՕՎՊԷՍԻ

ԳԱԶԱՆՄԱԿ ԻԶԻՆ

Է՛յ կիւնահտա եաշայան ճան,
Թագսիրաթլարլննն աճը թէղէք-
քիւրլէրինտէն նաշի, պէլքի իւ-
միտ քէսիքլիյինէ տիւշմիւշ իսէն,
գալպինի ֆէրահլանտըրմագ ի-
չին՝ ինճիլի շէրիֆին պիր հի-
քեայէսինի սատէճէ սանա նագլ
էթմէք իսթէրիմ: Ղայէթ սէվ-
կիւլիւ Էֆէնտիմիղ Յիսուս՝ պիր
կիւն սուֆրատա օթուրուր իքէն՝
պիր թագըմ՝ կէօմրիւքճիւլէր վէ
կիւնահքեարլար օ խանէյէ կիրիպ՝

օնունլա վէ սէվկիւլիւ շայիրտ-
 լէրիյլէ պիրլիքտէ օ սուֆրայա
 օթուրուրլար: Լաքին ինանըմը-
 սըն. մաղըուր փարիսեցիլէր օնուն
 ալչազ կէօնիւլլիյիւնտէն գայ-
 թահղէլ օլուպ վէ քէօթիւ պիր
 քէսինտիյլէ օնուն շայիրտլէրինէ
 տէօնիւպ, Սիղին պէցլէ աղիզ
 Ուստանըզ՝ կէօմրիւքճիւլէր վէ
 կիւնաճքեարլար ըլա պիրլիքտէ
 եէյիպ իչմէքտէն նաօսըլ չէքինմէ-
 յօր, տէրլէր: Յիսուս Էֆէնտիմիզ
 օնլարա ճէվապ վէրիպ, Պունա
 թաաճճիւպ էթմէյին, զիրա հէ-
 քիմէ սաղլար տէյիլ՝ խասթէլէր
 միւհթաճ տըր: Էյ փարիսեցիլէր,
 փէյլամպէրին շու՝ Գուրպան իս-
 թ էմէմ, մէրհամէթ իսթէրիմ
 տէյի սէցլէտիյի կիւղէլ քէլամ-
 լար նէ տէմէք օլաճազ տըր: Պիլ-
 միշ օլուն էցլէ իսէ քի, պէն

սալիհների չաղըրմայա կելմէտիմ.
իլա կիւնասքեարլարը չաղըր-
մայա կելտիմ, տէր:

Ա՛հ, սեվկիւլիւ կիւնասքեար,
էյէր պու թաթլը քելամլար սե-
նի թէսէլլի էթմէզսէ, սէնին թէ-
սէլլին իչին տահա նէ սէջլէմէ-
լի, պէն պիլմէյօրում: Մէքրուհ
եիւրէյինին եարալարընը՝ Յիսուս
Էֆէնտիմիզին ղայէթ թէմիզ
եիւրէյինին հուզուրունտա աչ-
տըղընը փարիսեցիլէր կէօրտիւք-
լէրինտէ, քօ գայթակղել օլսուն-
լար: Ա՛հ, պու միւպարէք եիւրէք,
պու եարալը եիւրէք՝ պիւսպիւ-
թին պիզիմ տիր: Պիզ կիւնաս-
քեարլար իչէրի կիրէլիմ տէյի,
օ ալլահանի պէջիւր՝ պու սէպէ-
պէ տէլլինմիշ տիր: Տիւնեանըն
վէ ճէհէննէմին տուզագլարընա
գարշը՝ սըղընաճագ պիր էմին

փէնահ պուլլալմ տէյի, օ ղայէթ
 մէրհամէթլի Եիւրէք՝ պու սէպէ-
 պէ եարալանմըշ տըր: Ա՛հ, օ եա-
 րանըն աղղընտան, Պէն կիւնահ-
 քեարըն էօլիւմիւնիւ իսթէմէմ,
 իլլա թէօվպէյէ կէլիպ եաշամա-
 սընը իսթէրիմ տէյի, պիւթիւն
 տիւնեանըն գուլաղընտան իչէրի
 չաղըրմագտա տըր:

Է՛յ էօքսէ կիպի կիւնահա եա-
 փըշմըշ ճան, սէն նէ՞ իսթէրսին:
 Աճապա հալա քէնտի թէօվպէնի
 իսթէմէցմիսին: Վագաա սէնին
 հալին՝ աղլանաճագ պիր հալ իսէ
 տէ, շիֆա պուլման տալսի հալա
 քիւլլիէն իւմիտսիզ տէյիլ տիր:
 Տուլագլարը գըրմայա, քէնտինտէ
 նէ ճէսարէթ, նէ տէ իսթէք
 տույայօրսուն. պու տա միւսթա-
 գիլ մասլահաթըն, եանի էպէտի
 սէլամէթին հագգընտա հայըֆլը

պիր տույղուսուզուգտան նէշէթ
 էտէր: Անճագ քէնտի հէքիմին-
 տէն՝ սէնտէ պուլունմայան պու-
 իսթէյի տիլէյէճէք գատա՞ր տա-
 մը ճէսարէթին եօգ տուր: Հիչ
 տէյիլ իսէ՝ պարի եարալը եիւ-
 րէյինի օնա աչլպ, Էֆէնտիմ,
 պագ վէ մէրհամէթ էթ տէ մի
 տէյէմէզսին: Իմտի ճանըն աշգը-
 նա օլսուն, սանա ըիճա էտէրիմ
 քի, Յիսուսուն մէրհամէթլի եիւ-
 րէյինին պիր պատկերի հուզու-
 րունտա, հէր կիւն պիր գաչ տա-
 գիգէ, շու իշարէթ օլունան մոլի-
 թասար միւլահազալարը օգու-
 մայա, վէ պիր գաչ տագիգէ տէ
 եինէ պուրատա զէքր օլունան
 մոլիթասար տուալարը սէջլէ-
 մէյէ սարֆ էտէսին: Սահիհ իգ-
 պալինին միւլահազասընը հալա
 քիւլլիէն թէրք էթմիշ տէյիլ

իսէն, պուռնտան էքսիք տահա նէ
եաւիա պիլիրսէն:

Ամմա էյէր թէօվպէյէ կէլ-
մէյէ խայրըլը նիյէթին օլուպ տա,
պիր խալիս թէօվպէ իճրասը ի-
չին հալա եօլ պուլամայօրսան՝
գօրգմա, տավրան, քէնտինի պու
թապիպլէր թապիպլինն էլինէ
թէսլիմ էթ. արզիւլէրինի պու
Եիւրէյին գափուսու էօնիւնէ գա-
տար իլէրի սիւր. կէօզ եաշա-
րըյլա, “Էֆէնտիմ, Էֆէնտիմ՝
աչ պանա,, տէ: Պու կիւզէլ միւ-
պարէք Եիւրէք՝ աջըլմամագ, վէ
սէնին տիլէքլէրին իշիտիլմէմէք
գապիլ մի տիր: Եօգ, եօգ. “Աիթ,
պէն սէնի թանըմամ,, ճէվապլընը
իշիտիրիմ տէյի սագըն գօրգմա:
Յիսուս Էֆէնտիմիզ պու սէօզ-
լէրի՝ էօրֆլիւ մահէր կիւնիւնտէ
մուլաննիտ կիւնահէք եարլարասէջ-

լէյէճէք տիր: Շիմտի օ Փէտէր
տիր. օ սանա “Աիւնահլարընըզըն
եիւքիւ. ալթընտա ինլէյէնլէր,
հէփինիզ տէ պանա կէլին, պէն
սիզի ըահաթլանտըրայըմ,” տէր:

Ինան էջլէ իսէ վէ շունա իս-
քեաթ օլ քի, Յիսուս Էֆէնտի-
միզին միւպարէք Եիւրէյի, սէնին
սէֆիլ հալինէ զիյատէ աճըմագ-
տա տըր. վէ միւսթագիլ արզիւ-
սիւ վէ Ալլահ փէտէրինէ ըիճա-
սը՝ անճագ սէնին թէօվպէն տիր:
Պու թաթլը իւմիտ սէնին գալ-
պինի ֆէրահլանտըրմալը, վէ ըի-
ճանըն գապուլ օլունաճաղընա՝
էմնիյէթի քեամիլէ իլէ օնա միւ-
րաճաաթ էթտիրմէլի տիր:

Ա՛հ, Յիսուսուն միւպարէք Եիւ-
րէյի՝ կէճէ կիւնտիւզ սէնին իս-
լահ օլմանը արզիւլէմէքտէ, քէն-
տինի վէ չէքտիյի ճէմի էզիյէթ-

լերի՝ սէնին խէլասլըղըն իչին միւ-
 թէմատի սունմագ տա վէ ալա-
 հանի մէրհամէթինին փունարլա-
 րընը՝ սէնին ճանընըն իւզէրինէ
 ագըթմագ իչին, քէնտինտէն
 աֆվըգ տիլէյէսին տէյի, պիւ-
 թիւն կիւն պէքլէմէքտէ տիր:
 Էյէր սէն տէ պիրլիքտէ օնու ա-
 րարսան՝ օնու գաղանմայա հիչ
 պիր էքսիք շէյ գալմաղ: Էյէր
 պիր կիւն չամուրունտան թէմիզ-
 լէնիպ պու մուհապպէթին Եիւ-
 րէյինտէ սաքին, վէ պու սէճտէյէ
 լայըգ Եիւրէյի սէվէնլէրտէն պի-
 րի տէ սէն օլուրսան, սէնին հագ-
 գընա նէ աղիմ թէսէլլի օլուր:
 Էյ մուհապպէթ, էյ կիւնա հքեար,
 իքինիզը եալընըզ պիր Եիւրէք
 օլմուշ նէ վագըթ, նէ վագըթ
 կէօրէճէյիմ:

ՊԻՐԻՆՃԻ ԿԻՒՆ

ՄԻԼԱՏԱՊԱ ԷՅԼԷ, ԷՅ ԿԻՆՆԱՏ-
 քեար քի, Էպէտի սէլամէթինէ
 միւթաալլիպ օլան Տէր պիր խու-
 սուստա Տաճէթսիղլիին նէ գա-
 տար ազիմ վէ նէ գատար աճէլ
 աճայիպ տիր: Պու վաղիֆէսիղ-
 լիինին աճայիպլիինի՝ Յիսուսուն
 զայէթ սէվկիլիւ Եիւրէյինին սէ-
 նին Տագգընտա օլան թէգայեիւ-
 տիյիլէ բուպար էթմէքտէն զիյ-
 ատէ, Տիչ պիր Էօլ ուլա տաՏա
 էյի աղնայամազսըն: Ա՛Տ, օ սատէ-
 ճէ սէնի խէլաս էթմէք իչին նէ
 գատար տիւշիւնտիւ վէ նէ գա-
 տար շէյլէր Եափտը: Օ քէնտի
 աՏուզարլարըլա ալլաՏանի Փէ-
 տէրինտէն սանա շու քէրէմի ա-
 լըվէրտի քի, սէնին ճանըն խալգ

օլտուղու անտէ, պիր քրիսթիան
 վալիտէտէն թէվէլլիւտ էտէճէք
 պիր թէնճիյէզէ տախիլ օլտուն.
 վէ վաֆթիզ սույուլա թէմիզ-
 լէնմէք իչին, պիր քիլիսէյէ կէօ-
 թիւրիւլսիւն: Օ տագիգէտէ ա-
 խէր պունճա ճանլար՝ տինսիզ-
 լէրին, եահուտիլէրին վէ փուլթ-
 փէրէսթլէրին թէնլէրինի թէշ-
 քիլ էթմէյէ նասիպ օլտուլար:
 Սէն իսէ պու միւպարէք Նիւրէյին
 րիճասընա վէ ինթիսապընա պի-
 նաէն, աշըրը պիր մուհապպէթ
 իլէ՝ իշթէ պիր ճան տահա քի,
 օնու քէնտիմէ արուսէ էտինմէք
 իսթէտիմ՝ տէյի, օնուն սէյլէ-
 տիյինի իշլիթտին: Էյլէ իսէ թա
 օ վագըթտան՝ օ սէնի էն կիզլի
 պուճագլարընտա հըֆս էթտի.
 վէ պիկիւնահլըզը վէ սաֆվէթի
 սէպէպինէ՝ կէօրէնլէրին մուհապ-

պէթընի ճէլպ էտէն պիր կէօվէր-
 ճին միսալի օրատա սէնի օխշայըպ
 թալթիֆլէտի: Սէն պէջլէ սէ-
 ֆալար արասընտա փէրվէրտէ
 օլմուշ իքէն՝ պիր ճիւղի գանա-
 տըն պիթտիյինի հէնիւղ տույար
 տույմաղ, վէ ֆիքրինտէ թանը-
 յըշըն պիր զաիֆ շէօլէսի փարլար
 փարլամաղ, պիր կիւն օ կիւղէլ
 միւպարէք Եիւրէյին գափուսու-
 նու աչըգ պուլուպ՝ օնտան գաչ-
 տըն: Հէմ նէրէյէ գաչտըն. էջլէ
 թէմիզ այագլարընը նէրէլէրէ
 պասըպ քիրլէթտին. էջլէ պէյաղ
 գանատլարընը նէրէլէրտէ գա-
 րարտըպ սիմ սիյահ էթտին: Սէնի
 օ գատար սէվէն Եիւրէյին հագ-
 քընա օ կիւն նէ ազապլը կիւն օլ-
 տու: Սէնի արամայա՝ գօրգուլա-
 րը, շիւպհէլէրի, զամիր իզթի-
 րապլարընը կէօնտէրտի քի, տէհ-

չէթէ կիրիֆթար էտերէք, օ թէ-
սէլլիսիզ գալմըշ Եիւրէյին՝ գա-
փուսու Էօնիւնէ կէթիրսինէր:
Սէն տախի ավտէթ էթտիյինտէ՝
նէ տիւրլիւ նէտամէթ կէօզ Եաշ-
լարը տէօքտիւն: Վէ օ միւպարէք
Եիւրէքտէն նէ շէտիտ թէսէլլի
ալէվլէրի չըգըպ՝ սանա սարըտը,
սէնի գուճագլատը, վէ տաճա
էնտէրուն վէ տաճա էմին մաճա-
լինէ սէնի չէքիպ ճըֆզ էթտի:

Ամնա սէն, սէն: Ա՛հ, պու միւ-
պարէք Եիւրէյին թաթը եու-
վասընտան չըգմայը՝ պիր տէֆա
էյրէնմիշ օլտուղուն, նէ ազիմ
պէթպալիթըզ օլտու: Պիր չօճու-
ղուն խաին վէ սէրթ էյէ վալի-
տէ խանէսինտէն. գաշտըղը միսիլ-
լիւ, պիգայտըղլա սըգ սըգ օրատան
գաջմայա պաշատըն: Պու միւպա-
րէք Եիւրէք նէ Եափտը: Թէք-

րարէն սէնի արատը. սէն տէ թէք-
 րար եինէ օրայա ավտէթ էթտին.
 ամմա նէ գատար վագըթտան
 սօղըա վէ նէ տիւրլիւ սօուգլուղ-
 ուլա: Օնտան սօղըա արթըգ պու
 գաչըչար՝ վէ կերի տէօնիւշէր
 հէման ատէթ հիւքմիւնէ կիրիպ,
 վէ տիւնեանըն ֆանիլիքլէրինէ
 ուրուլուպ, պու ալլահանի Նիւրէք
 եուվասընը թէրք էթմէքտէն
 կիւճլիւք տույմաղ օլտուն: Օյու-
 սա՝ քէնտի պունճա ղայրէթինէ
 նիսպէթէն՝ սէնին ղայ՝ վէ գափըճը
 ճէհէննէմ գարթալընա եէմ օլ-
 մագ իսթէտիյինի կէօրտիւքճէ,
 սէնին եերինէ եալընըղ օ մէյուս
 միւքէտտէր օլուր ուտու: Ա՛հ,
 սէնին պու գաչըչարըն վէ տիւշէ-
 ճէյին թէհլիքէլէր, Գեթսեմանի
 պաղչէսինտէ պու ղայէթ տույ-
 ղուլու Նիւրէյին՝ էօնիւնէ տիգիլ-

մէյիլէ՝ կիրիֆթար օլաճաղըն ֆէ-
 լաքէթլէր հագգընա նէ կէօնէ
 աղապլար տույտու: Չէքտիյի
 թասա վէ էլէմ էջլէ վէ օ գատար
 օլտու քի, արթըգ միւպարէք
 Եիւրէյինէ սըղամայըպ՝ շիտտէթ
 իլէ տըշարը թաշտը. վէ ճէմի
 աղալարընա էջլէ հըզը ըա չարի-
 տը քի, օնլարտան տըշարըյա
 սըճագ սըճագ գան ճէզվ էտիպ՝
 պուլունտուղու եէրին իւզէրինէ
 սէլ կիպի ագար ըտը: Եա շիմտի.
 եա սէվկիւլիւ ճան, շիմտի տէ եի-
 նէ սանա հասրէթ չէքէր: Ամմա
 սէպէպ նէ՝ տիր. սէնի ղայպ է-
 տէրսէ, պիր շէյ մի ղայպ է-
 տէր, եախօտ սէնի թէքրար գա-
 վանըրսա, օ պիր շէյ մի գազանըր:
 Խայրը. անճագ սէպէպի օ տուր
 քի, սէնին ճանըն նէ գատար գըյ-
 մէթլի, սէնին էպէտի սէլամէթին՝

նէ՛ գատար իգթիզալը, վէ՛ սէնին
 էպէտի զայ օլման՝ նէ՛ պէցիւք
 քէտէր օլտուղունու՝ օղայէթ ա-
 լիմ՝ Եիւրէք փէք էյի պիլիը: Իմ
 տի սէնին Փէլաքէթինի պիւսպիւ-
 թինն օ տույտուղու արատա, եա-
 լընըզ սէն, եա կիւնաՏքեար ճան,
 օնու եալընըզ սէն տույմայօրսուն:
 Ա՛Տ, սէնին էն պէցիւք սէֆիլի-
 յին՝ իշթէ պու տուր քի, սիթէմ
 չէքէն Յիսուսուն զայէթ նազըք
 Եիւրէյի՝ պու գատար գասաւէթ
 տույայօր իքէն՝ սէն Տիչ գասա-
 վէթ տույմայօրսուն:

Ա՛Տ, պու պիր միւլաՏազա տըր
 քի, քէնտի տույղուսուզլուղուն
 Տագգընտա՝ սէնի տաիմա զեյա-
 տէ տէՏչէթէ կիրիֆթար էթմէլի
 տիր: Սէնին ճանընըն զայլըզը ի-
 չին աղլայըպ ֆիղան էտէն օ միւ-
 պարէք Եիւրէք՝ եալընըզ սէնի

սէվէն պիր Եիւրէք տէյիլ. իլլա
 սէնին եարալատըղըն պիր Եիւրէք
 տիր: Պու ճիւմլէ օ եինէ քէնտի
 եարալարընը ունուտուպ՝ անճագ
 սէնին ավտէթինի արզու էտէր:
 Միհրապըն գանսըզ գուրպանըն-
 տա սէնին սէլամէթին իչին, ալ-
 լահանի Փէտէրինէ եէօվմիյէ
 քէնտինի գուրպան սունար: Պու
 սուրէթտէ սէնին էօրֆիւլիւ խօր-
 լայըշընա նիսպէթէն՝ էյէր պու
 ալլահանի Եիւրէք, սէնին ճանը-
 նը վէ սէլամէթինի օ գատար միւ-
 թէպէր սայայօրսա՝ տէմէք տիր
 քի, սէնին ճանըն զէյատէ գըյ-
 մէթլի պիր շէյ իմիշ. վէ քէն-
 տինէ աճըմայան՝ եալընըզ պիր
 սէն իմիշտին: Ա՛հ, պու նէ փէք
 եիւրէքլիլէք, պու նէ տույղու-
 սուզլուգ տուր: Եա սէվկիւլիւ
 ճան, սէնին կիւնահընըն զազապը

տըր պու քի, կէօզ եաշընըն ճէ-
մի փունարլարընը գուրութմուշ
վէ սէնին եումուշագ եիւրէյինի
գայատան տաճա սէրթ պիր թա-
շա թէպտիլ էթմիշ տիր: Լաքին
գօրգմա. սէնին Ալլահըն թաշար-
տան տա եինէ Աբրահամ՝ էվ-
լատլարը գըյամէ էթտիրէ պիլիր:
Քալգ էջլէ իսէ, օնուն հուզու-
րունտա եէրէ գափանարագ, վէ
քէնտի հաճէթսիզլիյին վէ սօ-
ուգլուզուն հագգընտա մահճուպ
օլարագ՝ օնա պէջլէ սէջլէ:

Տողա:

Եւ Յիսուսունն թաթլը
եիւրէյի, գապիլ մի տիր քի,
պէնիմ էպէտի սէլամէթիմ հագ-
գընտա սէն պու գատար ղայրէթ-
լի, պէն տէ պէջլէ հաճէթսիզ
օլայլմ: Պէնիմ ղայլըգ թէհլիքէ-

սինտէ պուլլունտուղումտան էօ-
 թիւրիւ՝ սէնին միւպարէք Եիւրէյ-
 ին պէջլէ փարչալանսըն վէ պէնիմ
 եիւրէյիմ պէջլէ սօուգ վէ թէհ-
 լիքէսինէ պէջլէ տույղուսուզ օլ-
 սուն: Այաղըմըն ալթընտա ճէ-
 հէննէմի աչըլմըշ, վէ պէնի եուլթ-
 մագ իչին պօղաղընը կէնիշէն-
 տիրիյօր կէօրիւրիւմ, վէ պէն հիչ
 ֆիւթուրսուզ օ կիրտապա կէօղ
 կէղտիրիրիմ: Սէնին միւպարէք
 Եիւրէյինէ զալիմ հարպանըն
 սափլանտըղընը վէ սէրթ տիքէն-
 լէրտէն տէլինտիյինի կէօղիւմ
 էօնիւնտէ կէօրիւրիւմ, վէ օնու
 պու հալէ կէթիրէն պէն օլտու-
 ղումու պիլիւրիմ. պու ճիւմլէ հիչ
 սարսըլմայարագ՝ սէրպէսթճէ օնա
 պագա պիլիւրիմ: Քէնտի տույղու-
 սուղլուղումա քէնտիմ պիլէ
 թաաճճիւպտէ գալըրըմ. պու

Ճիւղէ օնու եկեմէյէ տէ հաճէթ
 էթմէմ: Թէնիմին իլէթլէրի հազ-
 գընտա պու տէրէճէ նաղըք իքէն,
 Ճանըմըն ֆէլաքէթլէրի հազ-
 գընտա պիգայտ օլուրում: Էն
 էտնա մախլուգաթլարըն խաս-
 թէլիյի իչին, պու գատար հէմ-
 տէրտլըք հիսս էտէրիմ. վէ սէնին
 եարալարըն իչին, եա ալլահանի
 եիւրէք, պիր տամլա կէօղ եաշը
 պիլէ պուլամամ: Ա՛հ, պէնիմ
 կիւնահըմ թապիաթըմը պիլէ
 թէպտիլ էթմիշ: Պունուն ֆէր-
 գինէ վարըրըմ. անճագ հալիմի
 իսլահ էթմէյէ արղիւ պիլէ տույ-
 մամ:

Եա Էֆէնտիմին հէր շէյէ գա-
 տըր միւպարէք եիւրէյի, Ղայէթ
 թաթը լութ ֆուն ուլա պու քէ-
 ըէմի էյլէ քի, եիւրէյիմ սէնի ար-
 զիւլէսին, արղիւլէմէյ իլէ սէնի

արասըն, արամայըլա պուլսուն,
 թէքրար պուլմայըլա՝ սէվսին. վէ
 սէվմէյիլէ կիւնասլարընա ափվ-
 լըգ գազանսըն. վէ պիր տէֆա
 օնու գազանտըգտան սօղըա՝ պիր
 տահա ասլա կիւնահ իշլէմէսին:
 Ա՛հ, սէնին միւպարէք Եիւրէյինի
 քէնտի եիւրէյիմէ պիր քէրրէ
 եագլաշտըրա պիլսէյիտիմ, կիւ-
 նասլարըմըն իւղէրինէ պիր սահիհ
 աճը գազանարագ. պէնիմ եիւ-
 րէյիմի օ պիւսպիւթիւն էրիտիր
 իտի: Հալ պու քի, պէնիմ եիւ-
 րէյիմինէ թրաֆընտա չամուրտան,
 տիքէնտէն վէ մէքրուհլուգտան
 պաշգա շէյ եօգ: Պու սուրէթտէ
 սէնին Եիւրէյին կիպի պէցլէ պիր
 թէմիղ վէ լէքէսիղ պիր Եիւրէյէ
 եագլաշմայա նասըլ ճէսարէթ է-
 տէ պիլիւրիմ: Ա՛հ, Էֆէնտիմ, ու-
 զագտան տախի օլսա՝ փիւր աթէշ

օլան Եիւրէյինտէն էջլէ պիր
գուվլէթլի շէօլէ սալտըրապիլիր
սին քի, գալպիմէ պիւս պիւթիւն
թէէսիր էտիպ՝ զարպընտան Եիւ-
րէյիմի փարչա փարչա էտէպիլիր:

Իշթէ հէման տույայօրում քի,
սէնին միւպարէք Եիւրէյինին
գարշըսընտա՝ պէնիմ Եիւրէյիմ
Եումշամայա, ըլըճագլանմայա վէ
գըղմայա պաշայօր: Ա՛հ, քէշքի
կիւնահլարընա փիւշմանլըգտան
պիւսպիւթիւն էրիյէ պիլսէյիտի:
Զիհնիմ այտընլանըյօր, ըատէ-
թիմ Եանըյօր, թանըյօրում քի,
միւսթագիլ գօրգաճագ պէլա
ճէհէննէմ իքէն՝ պէն օնա միւս-
թահագգ օլմուշում. պիր տահա
սէնի ինճիթմէմէյի արգիւլէր, վէ
պունու սէնտէն տիլէրիմ. թէհլի-
քէտէն գուրթուլմայը արգիւլէր,
վէ պունու սէնտէն թէմէննի է-

տէրիմ: Եւ Էֆէնտիմ Յիսուս,
սէնին տուղուղու Եիւրէին աշ-
գընա օլսուն, կիւնահլարըմըն իւ-
զէրինէ տաիմա պիր շէտիտ աճը
տույուր պէնիմ Եիւրէյիմէ քի,
օնուն Եէնիլմէզ փէքլէյի՝ ագըպէթ
Եէնիլիպ գըրըլըն. վէ պունու
Եէնմէք՝ տէ՝ անճագ սանա մախ-
սուս տուր, Եւ սէվկիւլիւ Յիսու-
սումուն զայէթ գուտրէթլի Եիւ-
րէյի. ամին:

Ալթը Հոյր Դեր, Ողջն վէ Փառք Հօր
սէպլէ աշաղըտաքի մուխթասար տուա
իլէ:

Սէվկիւլիւ Յիսուսուն աճըղը Եիւրէյի
Հէր տաիմ զիյատէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

Գոռլլանանագ շէյ:

Աէֆիւլէքլէրին հագգընա իգ-
թիզա Էտէն տուղուղու Յիսուսուն
Եիւրէյինտէն գազանմագ իչին պու
կիւն օնուն իբրամընա զիյատէ թէ-
լէզղլիւլ տույտուղուն պիր էյլէն-
ճէտէն քէնտինի մահրում էյլէ:

ՄԻԻԼԱՆՆԵ

ԻՔԻՆՃԻ ԿԻՒՆ

Միւլահազա էլէ քի, պիր
կիւնահաքեարըն թէօվպէսի իչին,
Յիսուս Էֆէնտիմիզին Եիւրէյինին
արզիւսիւ նէ գատար պէցիւք
տիւր: Ղայպ օլան պիր գոյունու
արամագ իչին՝ տօգսան տօգուզ
սատրգ գոյունու թէրք էտէն պիր
էյի չօպանըն արզիւսիւ՝ նէ գատար
պէցիւք իսէ. զեգըյմէթ պիր շէյ
կիպի, քիթլի սանտրգտա սագ-
լատըզը պիր տանէճիք կիւմիւշ
ագչէսինի զայպ էտէն սէֆիլ պիր
գարընըն թէգայեիւտիւ նէ գա-
տար պէցիւք իսէ. զայէթ եա-
րամագ էվլատըն էվտէն կիթմէ-
սինէ մէճպուրի միւսաատէ էթմիշ
իքէն, աճապա պու սէֆիլ էվլատ
նատիմ օլուպ՝ թէքրար ավտէթ

էտէր մի տէյի, եւօվմիյէ եիւքսէք
մահալէրէ չըգըպ՝ իսթիյարըգ-
տան ֆէրի քէսիլմիշ վէ միւթէ-
մատի աղլամագտան տիւմանլան-
մըշ կէօղէրի իլէ էվլատընըն եօ-
լունու կէօղէտէն պիր իսթիյար
վէ մուհապէթլի փէտէրին թէէս-
սիւֆիւ նէ գատար պէցիւք իսէ.
Յիսուս էֆէնտիմիղին պու արզիւ-
սիւ տէ օ գատար պէցիւք վէ զեյ-
ատէ տիր: Պու ճիհէթտէն էյեր
պիր կիւնահքեար տա թէօվպէյէ
կէլիր սէ, Յիսուսուն էիւրէյի-
նին սէվինճի օ տէրէճէ ատէթտէն
խարըճ օլուր քի, սանըրսըն քի
շիտտէթինտէն՝ կէօքսիւնտէն գօ-
փուպ՝ տըշարը ֆըրլամագ րատ-
տէլէրինէ կէլիր: Տօսթլարընը չա-
ղըրըր, մէլաիքլէրի տավէթ վէ
ազիզլէրի ճէմ էտէր, պիքիր Մա-
րիամա տէօնէր վէ ճիւմլէսինէ

խիթապէն, Նէ տուրույօրսու-
 նուզ, պէնիմ իլէ նիչին հէմտէմ
 օլմայօրսունուզ: Ղայպ օլմուշ
 գօյունու պուլտում, վայ օլան
 ագէյի էլէ կէթիրտիմ, գաջան
 էվլատրմ կերի տէօնտիւ, աղլայ-
 արագ պիրի պիրիմիզի տէրաղուշ
 էթտիք: Չափըք, չափըք, էվ-
 վէլքի լիպասընը օնա կիյտիրին,
 փարմաղընա եիւզիւք գօյուն, ճէն-
 նէթտէ պիր ահէնք պաշլանսըն,
 պիր միւքէլէֆ զիյաֆէթ հազըր
 օլսուն. զիրա պու սապահ էվլա-
 տրմ պէնիմ իլէ սուֆրայա օ-
 թուրաճագ տըր: Ա՛հ, պու նէ
 զիյաֆէթ տիր քի, լէքէսիզ
 գուզու Յիսուս, պու թէօվպէ-
 քեար կիւնահքեարա քէնտինի
 նաֆագա վերիր: Պունճա միւտ-
 տէթտէն վէ պունճա զըտտիյ-
 էթտէն սօղըա, պիր արայա կէլէն

վէ սըգը սըգըյա պիրլէշէն պու
իքի եիւրէյին մէսէրրէթինէ գա-
տար ազիմ տիր:

Պու ճիւմլէ իշթէ պու թէսէլ-
լի տէ՝ Յիսուսուն զայէթ սէվկիւ-
լիւ եիւրէյինէ փէք նատիրաթ-
տան վագը օլուր: Քէնտիսի երե-
միա փէյղամպէրին աղղըյըւա
“Եալվարմագտան եօրուլտում”,
տէմէսինէ կէօրէ, ըիճա էտէր,
ըիճա էթմէքտէն եօրուլուր. կիւ-
նահքեար եինէ տէօնմէզ: Օ զա-
վալը եիւրէյէ պու նէ աղապ
տըր, քիմ օնու թարիֆ էտէպի-
լիր: Աէօղիւն էօնիւնէ էօյլէ պիր
փէտէր կէթիր քի, պիր տանէ-
ճիք էվատըյըւա պիրլէքտէսուֆ-
րատա իքէն՝ պիր հագսըզ ին-
ֆաալտան նաշի՝ պու էվատ սուֆ-
րատան պիր պըչագ գափըպ՝
իսթիյարըղը վէ մուհապպէթի

Ճիհեթի իլէ քէնտինի մոհա-
 ֆաղա էթմէյէ իգթիտարը օլ-
 մայան պիչարէ փէտէրինին իւ-
 ղէրինէ հիւճիւմ իլէ՝ ըասթ կէ-
 լէն եէրինի եարալար: Պուհա տա-
 խի գանաաթ էթմէյէրէք՝ տահա
 զլէյատէ նիսպէթ իլէ, էվտէն
 տախի ֆիրար էտէր: Պէջլէ պիր
 մուամէլէ կէօրէն ագ սաչլը փէ-
 տէր՝ հէր թարաֆընտան գանլար
 սաչըլարագ՝ չար նաչար եէրտէն
 գալգար, էվլատընը արամագ վէ
 օնուհն իլէ պարըմագ իչին տիւշէ
 գալգա էվտէն տըշարը չըգար:
 Պէջլէ պիր թէօհմէթտէն սօղ-
 րա՝ պիր մէյտանտա քէնտի ըէ-
 ֆիգի ճահիլէր իլէ տէյէ կիւլէ
 ցնատըղը հալտէ օնու պուլուր:
 Էջլէ գան ըէվան հալ իլէ օնուհն
 հուղուրուհնտա եէրէ գափանըպ՝
 աղլայա աղլայա օնուհն պագլարը-

նը էօփէր, սէրիան էվէ տէօնէր-
 սէ՝ օ էթտիյի խապասաթը վէ
 նանքեօրլուղու քիւլլիէն խաթ-
 րընտան չըգարաճաղընը, ըրճա
 միննէթ իլէ օնա պէյան էտէր:
 Պու տույղուսուղ էվլատըն գալ-
 պի իսէ՝ օ կէօղ եաշլարընտան
 եոււմշամաղ, օնունսէօղիւնէ թէս-
 լիմ օլմաղ վէ եինէ իլէրքի կիպի
 կիւլիւպ ցնամայա տէվամ էթ-
 տիքտէն պաշգա, օ ըրճա էտէն
 իսթիյարը զէվգէ ալմայա, քէն-
 տի արսըզ ըէֆիգլէրինի թաճ-
 ըիք էտէրսէ. ա՛ճ, օ սէֆիլ ա-
 թանըն արթըգ խանէսինէ տէօն-
 մէյէ մէճալի գալմաղ, վէ պիւս-
 պիւթիւն գաթի իւմիտ իլէ մէյ-
 ուս միւքէտտէր կէրի տէօնտիւյիւ
 արատա՝ իւրզմէթքեարլարը վէ
 տօսթլարը գարշըսընա ըասթ կէ-
 լիպ. Ա՛ճ, նէ եափտըն. շու նան-

քեօր էվլատընըն մոլաննիտ եիւ-
րէյինի եոլմշատա պիլտիւն մի
տէյի, օնա սիւալ էթտիքլէրին-
տէ. ախէր պիր ճէվապա մոլգ-
թէտիր օլմատըղընտան՝ շու իքի
սէօղիւ թէքրարլայըլ՝ “Ա՛հ եալ-
վարմագտան եօրուլտում,” տէյի
ահուզար էտէր: Վէ օլ գատար
եալվարմագտան վէ տիւղիւյէ
աղլամագտան թապ ու թագաթը
քէսիլիս՝ նէֆէսի թիւքէնիր: Վէ
տօսթլարը վէ իւրզմէթքեարլարը
գօլթուղուհա կիրէրէք՝ օ հալտէ
օնու խանէսինէ կէօթիւրմէյէ
մէճպուր օլուրլար:

Իմտի խայալ էյլէ, Յիսուս Է-
ֆէնտիմիղին սիթէմ չէքէն միւ-
պարէք եիւրէյինին աճըսը տա՝
իշթէ պէցլէ վէ տահա շէտիտ
տիր: Օ՝ պիր կիւհահքեար էվ-
լատընըն նափաքլըզլարընտան,

զարազարընտան, հիյլէլէրինտէն,
 փասըլարընտան՝ պըչաղ իլէ կի-
 պի եարալանմըշ, վէ եէօվմիյէ
 ծնա կէօսթէրտիյի նաղէք մու-
 հապպէթ ալամէթլէրինէ նիս-
 պէթէն, վէ նիչէ տէֆա քէնտի
 սուփրասընտա վէ քէնտի էօղ
 թէնի իլէ ծնու տօյուլտուգտան
 սօղըա՝ եինէ պէցլէ պիր մուա-
 մէլէ կէօրմիւշ տիւր: Վէ օարա-
 տա, Ա՛հ, էյէր պիր տիւշմանըմ
 պանա պէտ տուա վէրմիշ օլսայ-
 րտը, թահամմիւլ էտէր իտիմ.
 ամմա սէն, պէնիմ տօսթում, պէ-
 նիմ էվլատըմ օլարագ, պուշնճա
 տէֆա պէնիմ իլէ պիր սուփրա-
 տա թաամ էթմիշ օլարագ, պա-
 նա պէցլէ սիթէմ էթտիյին, իշ-
 թէ պուշիւրէյիմէ փէք աղըր կէ-
 լէյօր, վէ աճըլարա աղըրլարա
 զարգ էտէյօր, տէր: Վէ պէցլէ

սէջլէյերէք՝ եինէ օ նանքեօր էվ-
լատընը՝ քէնտիյլէ պարըշտըմադ
իչին, հէր թարաֆտա օնու արա-
մայա չըգար: Մէյտանլարտա օնու
իզէր. քիլիսէլէրտէ օնուն ար-
գասընը պըրագմազ. օնուն ուլա
պիլլէքտէ էվէրէ կիրէր, էյլէն-
ճէ մահալլէրինէ գատար օնա րէ-
ֆագէթ էտէր. վէ հէր տագիգէ
օնա րիճա էտէրէք՝ էյ ասի վէ
միւթէճավըզ էվլատ, շու եիւ-
րէյէ տէօն, տէր. տէօն պ օղուլ,
տէօն քի պիր տահա լէհճէնի
կէօրէ պիլէյիմ, վէ կէօզլէրիմ
սէնին եիւզիւնտէն տօյապիլսին:
“էյ ասի, եիւրէյէ տէօն,” տէր:

Ինանըմըսըն. պու եարամազ
էվլատ՝ օնուն րիճասընա թէսլիմ
օլմատըգտան մաատա, եինէ եէնի
սիթէմլէր իլավէ էտէր վէ օնու
գօվար: Հաթթա՝ քէնտի րէֆի-

գի օլան կիւնահքեարլարը տա
 պու մուամէլէյի գուլանմայա
 տավէթ էտէր. վէ կիւնահսըզ
 Գարտաշլարընը տա՝ օնա պէտ
 մուամէլէ էթմէյէ թէշվիգ էտէր:
 Մահզուն Յիսուս ուսա՝ օ արա-
 տա կիզէնմիշ օլտուղու միհրապ-
 տան՝ Ա՛հ, պունճա ահուզարլար
 էթտիմ, վէ եիւրէյիմ էլան օ
 մէյուսլուգլարտա ղարփ օլմուշ
 տուր. «Գէնիմ ահուզարլարմ
 չօգ, վէ գալպիմ մէյուս տուր»
 տէյի չաղըրըր:

Յիսուս Էփէնտիմիզին մէթրուք
 եիւրէյինին պէյլէ սէփիլ հալի՝
 սէնի մերհամէթ է թէփրէթմէզմի:
 Վագաա սէրթ վէ տույղուսուզ
 պիր եիւրէյին վար տէյի պիլիր-
 սէմ տէ՝ պու տէրէճէյէ գատար
 օլտուղունու մէմուլ էթմէմ: Պու
 ճիւմլէ պիր կիւնահքեար տա սէն

օլտուղուն իջին, ասերլէրտէն զիյ-
 ատէ օնու սէն թէսէլլի էտէ պի-
 լիրսին: Սալիհ վէ իպատէթքեար
 ճանլար՝ օ միւպարէք Եիւրէյի
 թէսէլլի էթմէյէ կիտէրլէր. ան-
 ճապ հէր նէ գատար թէսէլլի
 տէ էթսէլէր, օնուն զարարնա
 քէֆիլ օլամազլար: Օնուն զայա-
 թընը սահիհ օլարագ եալընըզ
 սէն թազմին էտէպիլիրսին, չիւն-
 քի զայ օլան էվլատ՝ սէն սին, վէ
 սէն տէօնտիւյիւն հալտէ՝ րիճա-
 լարըմ պօշա կիթտի տէմէզ ար-
 թըգ: Տէ իմտի խաթրընա կէթիր
 քի, խաչըն իւզէրինտէ իքէն տէ՝
 Յիսուսա աճըյան պիր խըր-
 սըզ օլտու: Էն զիյատէ սէվկիւ-
 լիւլէրի՝ օնտան պրըմըշ ըտըլար.
 օ սօն տէմինտէ օնու թէսէլլի
 էթմէք վէ օ արատա ասէր պիր
 քէմքեարտան չէքտիյի սիթէմ-

լէրի թաղմին էթմէք իգպալն՝
 պիր խըրսըղա տիւշէր իտի: Ա՛հ,
 էյէր ախէր կիւնահքեարլար օնու
 ինճիթմէքտէ թաաննիւտ էտէր-
 լէր իսէ՛ պարի սէն էթմէ: Քէն-
 տի եիւրէյինի՝ օնուն եիւրէյինին
 հուզուրունա աթ. վէ մատամ
 քի աղլամսյա հագգըն վար, կէօզ-
 լէրինտէն եաշ տէօքէրէք օնա
 պէցլէ սէցլէ:

Տողա:

Եւ զայէթ սուչսուզ Յիսու-
 սում, սէն նէ՞ եափտըն քի, սէնի
 պէցլէ խըրփալատըլար: Եա
 մուհապպէթլի Էֆէնտիմ, պէցլէ
 սէրթ մուամէլէ կէօրէճէք նէ՞
 քէմլիք իշլէտին: Գապահաթըն
 նէ՞ տիր, թագսիրաթըն նէ՞ տիր.
 սէպէպ նէ՞ տիր քի, միւպարէք
 եիւրէյինի պէցլէ խաինճէ եըրթ-

տըլար, օնուն էթրաֆընա տիքէն-
տէն պիր չիթ չէվիրտիլէր վէ
օրթասընա պիր ըէզալէթլի խաչ
տիքտիլէր: Պիլիրիմ, Էֆէնտիմ,
պու ճիւմլէսինին սէպէպինի պի-
լիրիմ, հէմ փէք էյի պիլիրիմ.
պուըլարըն սէպէպիինսանըննան-
քեօրլուղու օլտու: Ինսանլար իչին
տահա նէ եափա պիլիրիտին տէ
եափմատըն: Իգպալ վէ լութուֆ
վարիյէթլէրի իլէ օնլարը իհեա
էթմէք մի լազըմըտը: Իհեա էթ-
տին: Օնլարա միւքեաֆաթ վատ
էտէրէք՝ սատագաթլը օլմայա ճէ-
սարէթլէնտիրմէք մի լազըմըտը:
Էվվէթ, օնլարա պիր փատիշահ-
լըգ վէ էպէտի պիր փատիշահ-
լըգ վատ էթտին: Սէնի ինճիթ-
տիքտէն սօղըա՝ օնլարա՝ աֆվլըգ
թէքլիֆ էթմէք մի լազըմըտը:
Պէլի, սալթ թէքլիֆ էթմէք տէյ-

իլ, գապուլ էթսինէր տէյի տէ՝
 օնլարա րիճա էթտին: Ալլահանի
 փէտէրինին տարղըն ատալէթինէ
 օնլար իչին էտա սունմա՞գ մը լա-
 զըմըտը: Օնու տա սունտուն, վէ
 լաթիֆ գանընը՝ սօն տամլասընա
 գատար տէօքէրէք էտա էթտին:
 Թէքրար տիւշմիւշ, սատագաթ-
 սըզ, նանքեօր, վէրտիքլէրի սէօզ-
 տէ սէպաթսըզ ըսալար տա՝ օն-
 լարը Թէքրար քէնտին իլէ պա-
 ըըշտըրմա՞գ մը. միւպարէք Նիւ-
 րէյինին փէնահընը օնլարա Թէք-
 րար աշմա՞գ մը. օնլար իչին փէ-
 տէրինէ քէնտինի եէօվմիյէ գուր-
 պան սունմա՞գ մը. քէնտի սուֆ-
 րանտա վէ քէնտի Թէնինտէն
 օնլարը տօյուլմա՞գ մը. օնլարը՝
 էվլատ, տօսթ վէ արուսէ իսմի
 իլէ Թէսմիյէ էթմէք մի լազըմը-
 տը: Պէլի, Յիսուսում, սէն պուն-

լարըն քեաֆֆէսինի տէ եափտըն
 վէ տահա զիյատէսինի տէ եափ-
 տըն. էվլատընը քէնտի կիպի սէ-
 վէն պիր փէտէր նէ քի եափա
 պիլիրսէ՝ ճիւմէսինի տէ եափտըն:
 Պուռնճա մուհապպէթ տէն սողրա՝
 սանա էտա օլուռնան միւ քեաֆաթ
 տա պու տուր. եանի՝ եարա,
 խաչ, տիքէն, ըէզալէթ վէ հագա-
 րաթ: Ա՛հ, նանքեօրլուգ կէօր-
 միւշ միւպարէք Եիւրէք, ա՛հ,
 սապըքբեար Եիւրէք. ա՛հ, եարա-
 լանմըշ Եիւրէք. ա՛հ, թէսէլլիսիզ
 Եիւրէք. սէնի քի՞մ թէսէլլի
 էտէճէք: Իշիտիյօրում. “Տօսթ-
 լարըմ վէ եագընլարըմ պէնտէն
 ուզագ տուրտուլար, տէյի վէր-
 տիյին ճէվապը իշիտիյօրում: Լա-
 քին Յիսուսում, էյէր տօսթլա-
 րըն ուզագ տուրտուլարսա, իշթէ
 սանա պիր տիւշման պուլտում քի,

օնլարըն եէրինի օ թուԹաճագ:
 Սէնին պու տիւշմանըն՝ պէն իմ.
 պէն զավալլը կիւնաճքեար ըմ:
 Տիյնէ, եաՅիսուսում, պիլիրիմ. քի
 սէնին միւպարէք Եիւրէյին՝ պիր
 ճանըն թէօվպէսինի արգիւլէր.
 վէ Եիւրէյինին աճըսընըն պաշ-
 լըճա սէպէպի՝ օնու պուլամատը-
 ղը տըր: Իմտի արթըզ թէսէլլի
 օլ. պէն սանա պիր ճան վէ զիյ-
 ատէ ասի պիր ճան կէթիրտիմ.
 սէնին զայէթ մոհճապպէթլի Եիւ-
 րէյինէ պէնիմ կիւնաճքեար ճա-
 նըմը կէթիրտիմ: Սէն պիր ճա-
 նըն թէօվպէսինի արգիւլէրսէն՝
 պունտան տաճա զիյատէ նէ իս-
 թէրսին: Էյէր պու ճան կիւնաճ-
 լարընը ըէտտ վէ օնլարտան իք-
 րաճ էթսին տէյի իսթէրսէն, իշ-
 թէ պէն օնլարը ըէտտ վէ օն-
 լարտան իքրաճ էտէրիմ: Էյէր

սէնի՝ պիր տահա ինճիթմէսին
տէյի իսթէրսէն, իշթէ սէնի պիր
տահա ինճիթմէքտէն իսէ՝ տահա
զիյատէ էօլմէյի շիմտիտէն իւ-
թիյար էտէր իմ: Եյէր սալթ
աֆվլըղա տէյիլ, իլլա սէնին զի-
յատէ նազիք տօսթլուղունա վէ
զիյատէ գըյմէթլի վէրասէթինէ
իւմիտ էթսին տէյի իսթէրսէն,
իշթէ օնա իւմիտ էտէրիմ: Օ-
նու ումարըմ, վէ եանընտաքի
թէօվպէքեար խըրսըզըն, “Էֆէն-
տիմ, փատիշահլըզըն ըլա կէլ-
տիյինտէ՝ պէնի խաթրընա կէ-
թիր. Էֆէնտիմ, պէնի խաթրընա
կէթիր” քէլամլարը իլէ օնու
սէնտէն տիլէրիմ:

Ալթը Հայր Բեր, Ուլայն վէ փարտ Հօր
սէօյլէ, աշաղըտաքի միւլթասար տուա
իլէ:

Սէվկիլիլ Թիսուսուն աճըգլը Եիւրէյի,
Հէր տաիմ զիյատէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

Գոռլուսնաճագ շէյ:

Յիսուսուն միւսարէք Եիւրէյի-
նին՝ լուծֆլարը վէ իւհամլարը իւէ
սանա էթտիյի զիյարէթի գապու-
էթմէտիյին իշին, օնա վէրտիյին
աճըյը թազմին էթմէք իւզէրէ՝
քէնտի միզաճընա ույղուն պիր զիյ-
արէթտէն վազ կէչ:

ՄԻԻԼՃՆՁՈՒ

ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ԿԻԻՆ

Միւլահազա էյլէ պու կիւն
Յիսուս Էֆէնտիմիզին Եիւրէյինին
սէնտէն ինճինտիյինի: Սէնին թա-
րաֆընտան նէ գատար կիւնահ-
լար, նէ գատար նանքեօրլուգլար
վէ նէ տիւրլիւ թաաննիւտ: Պու
ղայէթ թաթլը Եիւրէյին թարա-
ֆընտան նէ սապըր, նէ թահամ-
միւլ: Չօճուգլուղունա պիր կէօղ
չէվիր. պիւսպիւթիւն կիւնահ

ըլա քերլէնմիշ: Ճահլլլլլին իւ-
 զէրինէ պիր կէօզ կէզտիր. պիւս-
 պիւթիւն կիւնահ ըլա միւլէվկէս
 օլմուշ: Եթիքլլլին իւզէրինէ
 պիր նազար էթ. պիւսպիւթիւն
 կիւնահ ըլա եօղըուլմուշ: Սէնին
 կիւնահլարըն ըլա քերլէնմիշ տիր
 սաքին օլտուղուն խանէլէր, կէզ-
 տիլին եօլլար, կիրտիլին մէքթէպ-
 լէր, թէֆէրրիւճ էթտիլին սահ-
 րալար: Սէնին կիւնահլարըն գօ-
 գար՝ պունճա գայթակղութիւն-
 լարընը միւշահէտէ էտէն քիլի-
 սէլէրտէ, թագսիրաթլը խոստո-
 վանանքլար ըլա պօզտուղուն ա-
 պաշխարութիւն տիվանլարընտա,
 սրբապղծութիւնլարընա շահիտ
 օլան միհրապլարտա: Նիւնահքեար
 օլտուլար սէնին գուլագլարըն,
 կիւնահքեար օլտուլար էլլէրին,
 կիւնահքեար օլտուլար ատըմլա-

րըն: “Այաղընըն ալթընտան պա-
լընըն թէփէսինէ գատար սաղըզ
եօգ տուր,»: Կիւնահ իշէտին էն
ազիզ կիւնլէրտէ, ումուրի ա-
պաշխարանք վագըթլարընտա, էն
գօլայ աֆվլըզ ֆըրսաթլարընտա,
փասգալետա, յօբելեանլարտա,
կըթուլթիւնլարտա: “Մէնին եօլ-
լարըն հէր վագըթ մէքըուհ օլ-
տուլար,»:

Օ արատա պու պէտ մուամէ-
լէլէրին ճիւմլէսինի կէօրէն Յի-
սուսուն միւպարէք Եիւրէյի եինէ
սանա էյլիքտար վէ սապըզբեար
օլմագտան կէրի տուրմազ ըտը:
Ամմա սէն տաիմա տահա զիյա-
տէ կիւնահքեար օլտուն: Հաջան
քի օ սանա զիյատէ թէքմիլ սաղ-
լըզ, զիյատէ վարիյէթ, մասլա-
հաթլարընտա՝ իգպալ, մէշգլէ-
րինտէ՝ գօլայլըզ, մէմուրիյէթլէ-

րինտէ՝ իթիպար իհասան էթտիյի-
 սէ, զիյատէ արսըղըղը ըւա “Ների
 տուր պէնտէն, կերի տուր,” տէյի
 ճէվապ վերտին: Սէնի թէովպէյէ
 կէթիրմէք իչին՝ զիհնինէ տողան
 նուրլարը քէօրլէթմէք, զամիրի-
 նին իզթիրապընը պօղմագ, իլ-
 համլարը գալպինտէն գօվմագ.
 մէրամլարընը խօշնուտ էթմէք ի-
 չին՝ եէնի եէնի եօլլար տիւշիւն-
 մէք, քէմլիյի ախէրլէրէ տէ էօյ-
 րէթմէք, հիչ պիր թէլէզզիւզ
 տույմայարագ տախի՝ կիւնահտա
 սէրխօշ օլմագ. իշթէ սէնին եա-
 շայըշըն վէ պու զայէթ սապըր-
 քեար Եիւրէյին մազըմլըղընա
 կէօսթէրտիյին մոլգապէլէ պու
 տուր: “Սէնին պինամուսլուգլա-
 րըն՝ սաչընըն թէլինտէն տահա
 չօգ տուր,”: Օնուն ուլա գօշու
 թուլթտուն. օ սանա էյլէք էթ-

մէտէ, սէն տէ տահա զիյատէ օ-
նու ինճիթմէքտէ պուլունտուն:
Պաշտան չըգարտըղըն քիշիլէրէ,
ինթիգամ մաթլուպ էտէն շէյ-
թանա, ատալէթ իսթէյէն կիւնա-
հա նիսպէթէն, վէ տիւզիյէ եօլ-
սուզլուգլար ըլա քէէննի ղաֆիլ
վէ վագըթսըզ պիր էօլիւմ ա-
րայօր կէօրիւնէն շախսընա տախի
նիսպէթէն՝ օ սէնին էօմրիւնիւ,
իթիպարընը, վարիյէթինի վէ
շախսընը մուհաֆազա էթտի: Ամ-
մա սէն՝ Ա՛հ, կիւնահըմ պէնի
պախտիյար էտիյօր. էջլէ իսէ տէ-
վամ էտէյիմ, պէջլէ ֆէրահ ը-
լա կիւնահ իշլէյիմ. «Կիւնահ
իշլէտիմ, կիւնահ իշլէտիմ. պանա
նէ՞ քէտէր վագը օլտու», տէտին:
Անճագ պու նանքեօրլուղուն-
տան նէ՞ վագըթ վազ կէլէճէք-
սին: Էյէր Յիսուսուն միւպարէք

Երկրէյի՝ Թուճտանն օլմուշ օլսայ-
 րտը, պու ճիւմլէ պունճա սիթէմ-
 լէրի վէ պունճա ինատլարը տույ-
 մայըլա՝ ազըպէթ էրիմէք իգ-
 թիզա էտէր իտի: Ա՛հ, տէր օ,
 ա՛հ, եթէր արթըզ, պու գատար
 էլվէրի: «Կիւնա՛հ իշլէտին եա,
 րահաթ օլ»: Իսթէտիյին գատար
 կիւնա՛հ իշլէտին. արթըզ վազ
 կէլ. զիրա արթըզ թահամմիւլ
 էտէմէյօրում: «Երկրէյիմտէ քէ-
 էննի աթէշ եանտը վէ քէմիք-
 լէրիմին իջինտէ գափանտը»: Էյի
 տիգգաթ էթ քի, սապըը նէ գա-
 տար պէցիւք օլտույուսա՝ զազէ-
 պի տէ՝ օ գատար զիյատէ շամա-
 թալը օլաճագ տըր: Էյէր օ միւ-
 պարէք երկրէք իրըսլանըրսա՝ օ-
 նու քիմ թէսքին էտէճէք: Էյէր
 օ միւպարէք երկրէք՝ սէնի թէրք
 էտէրսէ՝ քիմ սէնի գապուլ է-

տէճէք: Էյէր օ Եիւրէք՝ սէնի
 լանէթլէրսէ՝ քիմ չէօղէճէք:
 Էզ ճիւմլէ պու Եիւրէյի՝ տար-
 ղընլըգտան վէ ինթիգամտան նէ-
 շէթ էթմէ պիր պէջիւք աթէշ-
 տէն Էիւք ալթընտա սըգըշմըշ
 վէ աչըգ Էարասընտան սանա
 գարշը պիր լանէթ սիճիլի ֆըր-
 լատըյօր կիպի կէօրիւյօրում:
 Պէլքի սէնին հագգընա գուլա-
 նաճաղը սապրըն էօլչիւսիւ տօլ-
 մուշ տուր: Պէլքի սէնին իչին
 արթըգ մէրհամէթ Էօգ տուր:
 Քիմ պիլիր, պէլքի էվէ տէօնէ-
 ճէք վագթըն պիլէ գալմատը:
 Շէյթան շէնլիք էտիյօր. ճէհէն-
 նէմ աչըլըյօր: Ա՛հ, չափըք էթ,
 չափըք էթ. օնուն իրշմընը Էն-
 տիրմէյէ պիր ճիւղի վագըթ տա-
 հա վար իքէն՝ աղիղէրին վէ ղայ-
 էթ մուհապպէթլի վալիտէն պի-

քիւր Մարիամըն շէֆաաթլարընը
 արայա գօ: Շիմտի կիւնաճլարընը
 տիդգաթլը վէ հիյլէսիզ խոստո-
 վանանք օլմայը տիւշիւնէճէք վա-
 գըթ տըր. չիւնքի իհթիմալ տըր
 քի, պուլնտան սօղըա վագըթ պու-
 լամայասըն: Իցլէ իսէ ֆիքրին ի-
 լէ պիր միւտէպպիր, աճըգլը վէ
 Յիսուս Իֆէնտիմիզին Եիւրէյինէ
 կէօրէ խոստովանահայր արա. վէ
 պիր ան էվվէլ օնու պուլուպ'
 խղճմտանքընը օնա աչմայա գա-
 րար վէր: Պէցիւք կիւնէ, փաս-
 գալեայա, յորելեանա պէքլէմէ:
 Հէր կիւն՝ աֆվլըգ կիւնիւ տիւր.
 Եէթիշիր քի պիր կիւնահքեար
 փիւշմանլըղ ըւա Յիսուսուն սու-
 սամըշ միւպարէք Եիւրէյինէ
 տէճնսիւն. օ կիւն ճէննէթտէ
 պէցիւք սէվինճ կիւնիւ օլուր:
 Ա՛հ, պու կէճիքտիրմէք՝ Էլան կիւ-

նահը ընտտ էթմէտիյինէ պիր
պէցիւք նիշան տըր, վէ Յիսու-
սուն մուհապպէթլի մուրատլա-
րընըն իճրասընա՝ պիր ազիմ մու-
մանաաթ տըր: Իմտի գալպին տէ
լիսանընա ույղուն օլարագ՝ օնա
պէցլէ սէցլէ:

Տոռա:

Իշթէ եա Յիսուսումուն սա-
պըրը Եիւրէյի, իշթէ էլըք պիւ-
մէզ պիր էվլատ, գաչկըն պիր
գուլ, փիւշման օլմուշ պիր կիւ-
նահքեար սանա տէօնէր: Կիւնահ-
լարըմըն զըքրի խաթրըմա կէլտիք-
ճէ՝ Եիւզէրիմի հիճապ գապլայօր:
Պէլի, կիւնահ իշէտիմ, տաիմա
կիւնահ իշէտիմ, հէր մահալտէ
կիւնահ իշէտիմ. թէքմիլ թանը-
յարագ վէ սէն Յիսուսումուն
Եիւրէյի սապըրքեար տըր տէյի

միւլահազա էտէրէք՝ կիւնահ իշ-
 լէտիմ: Պուենճա զուրուրիյէթ,
 թէքէպպիւր, նափաքլըգ վէ ին-
 թիգամ միւլահազալարը իլէ կիւ-
 նահ իշլէտիմ: Պուենճա ինֆաալ,
 թէճնիս, միւրայի վէ սէրպէսթ
 սէօզլէր իլէ կիւնահ իշլէտիմ:
 Նիչէ մանալը, զէմինլի, տաղընըգ
 վէ նափաք պագըշլար ըլա կիւնահ
 իշլէտիմ: Գուլաղըմըլա, պօղաղըմ
 ըլա, էլիմ իլէ, ճիւմլէ հասսէլէ-
 րիմ իլէ, պիւթիւն վիճուտիմ
 իլէ, գալպիմ վէ րուհիմ իլէ կիւ-
 նահ իշլէտիմ: Ա՛հ, Յիսուսոււմ,
 Ալլահըմը, փէտէրիմի, կիւյէկիմի,
 գուրթարըճըմը խափնճա թաճլա-
 մագ իչին, կիւնահլարըմ ըլա
 էօրտիւյիւմ տիքէնլէր՝ սէնին մէյ-
 ուս Եիւրէյինի մուհասէրէ էտէն
 տիքէնլէրտէն տահա չօգ տուր:
 «Պուենուեն իչին աղլարըմ վէ կէօզ-

լէրիմտէն սու ագար,,: Պունուն
իչին աղարըմ վէ կէօզլէրիմ՝ ի-
քի եաշ փունարընա թահվիլ օլ-
մուշ տուրլար:

Սէնին ղայէթ մուհապպէթլի
Եիւրէյինին եուվասընտան գաչ-
տըղըմ կիւնտէն պէրի՝ հէր շէյի
ղայպ էթտիմ: Եիւրէք րահաթ-
լըղընը ղայպ էթտիմ. սէվապլա-
րը, լութուֆլարը ղայպ էթտիմ.
աղիզլէրին տօսթլուղունու, մէլայ-
իքլէրին այագտաշլըղընը, պիքիր
Մարիամըն նազիք մուհապպէթինի
ղայպ էթտիմ: «Պաշըմըզտան թաճ
տիւշտիւ. վայ պիզէ՝ քի կիւնահ
իշլէտիք,,: Վայ պէն սէֆիլին հա-
լինէ քի, կիւնահ իշլէտիմ: Պիր
տագիգէ պիլէ սահիհ թէսէլլի
պուլամամ: Մուհապպէթլէր, ա-
տավէթլէր, արզիւլէր, գասա-
վէթլէր՝ Եիւրէյիմի մուազզապ

էտէյօրլար. օնու. քէնտի արալա-
 րընտա փայլաշըպ քէմիրմէքտէ
 տիրլէր, վէ եա Յիսուսուժ, սէ-
 նին ղայէթ կիւնահսըզ Եիւրէյի-
 նէ՝ պէնիմ գուլլանտըղըմ պէտ
 մուամէլէլէրէ ղազէպէն՝ օնու
 պիր թարաֆտան օ պիր թարաֆա
 գատար տէլտիլէր: Պէն իսէ՝ օ
 արատա էջլէ պիր խաին վէ ղատ-
 տար աղայա գուլ քէօլէ օլմուշ
 ուժ քի, ճանըմըն էթրաֆընա՝
 թագսիրաթլը ամէլէր զէնճիրինի
 սարմըշ, սանա տէօնմէյէ ազատ-
 լըգ պըրագմազ. վէ օ զէնճիր իլէ
 պէնի միւճէրրէտ պիր աթէշ վէ
 իւմիտ քէսիքլէյի կիրտապընա
 սիւրիւքլէյէճէք տիր: Եա Յիսու-
 սուժ, եալընըզ Յիսուս Յիսուս
 տէյի պու թաթլը իսիմի տիթ-
 րէյէրէք չաղըրա պիլէճէք գա-
 տար աղզըմը աչըգ պըրագմըշ

տըր: Կէօյիւմ էօնիւնտէ էճէլի
 կէօրիւյօրում քի, կիւնաճլարը-
 մըն՝ իւզէրիմէ հիւճիւմ էթտիր-
 մէսի իլէ՝ հէման հէման պօղազը-
 մա սարըմադ իւզըէ տիր. իւնիւ-
 յիւմիւ սըգըպ՝ նէֆէսիմի քէ-
 սիյօր: “Էճէլ գօրգուսու պէնի
 մուհասէրէ էթտի”, Ա՛հ, Էֆէն-
 տիմ, պանա մէրհամէթ էյլէ:
 Պու սէֆիլ հալիմէ պիր տէֆա
 նազարընը չէվլեր տէ՝ պէյլէ նա-
 զըք վէ մէրհամէթլի Նիւրէյէ մա-
 լըք իքէն, էյեր գըյապիլիրսէն՝
 եինէ պէնի աճըմա: “Խաթըրնա
 կէթիր, Էֆէնտիմ, քի պիզէ նէ
 վագը օլտու. պագ վէ ըէզալէ-
 թիմիզի կէօր”, Կիւնաճքեար ի-
 քէն՝ պու գատար վագըթ պանա
 պէքլէտին. շիմտի թէօվպէքեար
 իքէն՝ գապուլ էյլէ:

Իշթէ Յիսուսում, սանա գուլ-

լանտըղըմ՝ նանքեօրլուգլար գալ-
 պիմէ թէհսիր էթմիշ օլարագ՝
 թագսիրաթլարըմը իգրար էտէր
 իմ վէ թէվազիւ իլէ սէնտէն
 ափվլըգ տիլէրիմ: Տարղընլըղընը
 թէսքին էյլէ, մերհամէթլի Է-
 ֆէնտիմ, տարղընլըղընը թէսքին
 էյլէ: Պէնիմ իչին սէնտէն մեր-
 համէթ տիլէյէն շու միւպարէք
 Եիւրէյինին ահուզարլարընը տիյ-
 նէ: Ա՛հ, պիր սատագաթսըզ,
 րիւղկեար էօնիւնտէ պիր գամըշ
 կիպի զաիֆ, ֆուրթոււնա գարշը-
 սընտա պիր ճամ կիպի գօլայ գը-
 րըլան ինսան իւզէրինէ ինթիգա-
 մընըն խազնէլէրինի պօշալտըր-
 սան, սանա նէ՛ շէրէֆ օլուր:
 Մէրհամէթինին պիր միւճիզա-
 թը իլէ՝ տահա զէյատէ հէր շէյէ
 գատըրլըղընը կէօսթէր: Աիւնահը
 իչինտէ հէնիւզ գօգմուշ վէ չիւ-

րիւմիւշ պու ճանը՝ էօլիւմտէն
էօմիւրէ թէպտիլ էթ. պաղլա-
րընը չէօղ, բուպալարընը թէք-
րար կիյտիր վէ սէնին գըզըն վէ
արուսէն օլտուղունու պէյան էյ-
լէ: Եա Էֆէնտիմ, պու սէսլէրի
տիյնէ, տարղընլըղընը թէսքին
էյլէ. Եիւրէյինին բիճալարընա
գուլագ վէր վէ օնուն իիթար
էթտիլի շէյլէրի իճրա էյլէ: «Տիյ-
նէ, Էֆէնտիմ, խըրսընը թէսքին
էթ, Էֆէնտիմ, պէքլէ վէ եափ»:

Յիսուսումուն զայէթ ալիմ
Եիւրէյի, սէն պանա գըլաղուզ օլ
վէ թէօվպէմտէ մոլհապպէթլի
տէլիլ օլ: Պէնի սէնին թէրահիմ-
լի հասսէլէրին իլէ մէլուֆ օլ-
մուշ պիր ալիմ քահանանա թէ-
վէճճիւհ էթտիր քի, պէնիմ եա-
րալարըմը զահիրէ չըգարա պիլ-
սին. թէօվպէ կէօղ եաշլարը ի-

չինտէ եայգայա պիլսին. գարտաշ
 մուհապպէթի փէլէսէնի իլէ՝ եաղ-
 լայա պիլսին. վէ էջլէ շիֆա վէ-
 րէ պիլսին քի, օ եարալար պիր
 տահա ճանըմը չիւքինլէթմէսին-
 լէր: Սէնտէն նիյազ էթտիյիմ
 լութուֆ պու տուր. ախէր խու-
 սուսլարտա սանա թէսլիմ օլուր,
 քէնտիմի սէնին րէյինէ իհալէ
 էտէրիմ: Եիւրէյիմի իսթէր քէս,
 իսթէր եար, իսթէր տէլ. հէփի-
 սինի տէ՝ սէնին եէտինտէն գապուլ
 էտէրիմ. շու գատար քի, սէնին
 եիւրէյին իլէ պարըշըգ վէ սէնին-
 քինէ պէնզէր պիր եիւրէք օլսուն.
 վէ շիմտիյէտէք կիւնահքեար պիր
 եիւրէք օլտուղու գատար շիմտի
 տէ թէմիզ, խոնարհ, մաղլըմ վէ
 աճըգլը պիր եիւրէք օլսուն:

Ալլը Էայր Բեր, Ողջն վէ Փարս Էօր
 սէջլէ, աշաղըտաքի մուխթասար աուա
 իլէ.

Սէվկիւլիւ Յիսուսուն աճըգլը Եւրէյի
Հէր տաիմ զիյառէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

Գոռչոսնաճագ շէյ:

Յիսուսուն էյլէքտար Եւրէյի-
նէ գուլլանտրղըն նանքեօրլուգլա-
րա մուգապէլէ էթմէք նիյէթի իլէ,
վուգու պուլան զըտլըգլարը եէն:

ՄԻԻԼԱՀԱՅԸ

ՏԵՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ԿԻԻՆ

Միւլահազա էյլէ Յիսուսուն
միւպարէք Եւրէյինին՝ սէնին
գայթակղութիւնլարընտան չէք-
տիյի սիթէմլէրի: Ա՛հ, իշթէ եիւ-
րէյինին խըյանէթլիյի իչին, պու
խուսուստա փէք չօգ աղայաճագ
մատտէլէր վար: Տիյնէ էջլէ իսէ
քի, Յիսուսուն մահզուն Եւրէյի
սանա նէլէր սէջլէյօր վէ նէ
տիւրլիւ լիսան գուլլանըյօր: Էյ
սէվկիւլիւ ճան, պէն սանա նէ
եափտըմքի, գապիլի օլսա՝ զէբրի-

մի պիլէ տիւնեատան գալտըրմագ
 իչին, օլան վարիյէթիմի էլիմտէն
 ալընճայա գատար, էվիմի պիւ-
 թիւն պիւթիւն եաղմա էտինճէյէ
 գատար, տօսթլարըմը, էվլատլա-
 րըմը վէ էն սէվկիւլիւ արուսէլէ-
 րիմի տախի գըլըճտան կէչիրին-
 ճէյէ գատար պէնի գօվալայօր-
 սուն: “Նի՛չին պէնի գօվալարսըն,
 նի՛չին պէնի գօվալարսըն,”: Պէն
 սէնին ճանընըն զայլըղը իչին՝ օ
 գատար թէէսսիւֆ էտէրիմ քի,
 սէնի աղըլըմա կէթիրմէք իչին՝
 կէճէ կիւնտիւզ տիւրլիւ տիւրլիւ
 հիւնէրլէր, թէրթիպլէր տիւ-
 շիւնմէքտէյիմ: Ա՛հ, նանքեօր
 գուզու, սէն պիր եաժուզ գուրտա
 թահվիլ օլուպ՝ գցուն փօստու
 իլէ պէնիմ Եիւրէյիմին աղըլընա
 կէլմիշ սին: Սէպէպ նէ տիր. սէ-
 պէպի՝ տէյիլ պէնիմ իլէ պարը-

մագ, իլլա ախէր սատագաթլը
 գուզուլարըմը տա պաշտան չը-
 փարմագ վէ օնլարը չօպսնլարը-
 նըն էլինտէն չալարագ՝ պիլէնձէ
 սարպ տաղլարա կէօթիւրիւպ, օ-
 րատա օ սաֆտէրուն վէ կիւնա՛հ-
 սըզ ճանլարըն գանընա կիրմէք
 տիր: Պէնիմ սէվինճիմի պու գա-
 տար գըզգանմագ, սանա էյլիք-
 տէն պաշգա շէյ էթմէյէնի սցյ-
 մագ վէ գարա եասլարա պա-
 թըրմագ իչին պու տիւրլիւ հիւ-
 նէրլէր գուլլանմագ րէվա՞ մը տըր:
 Զօգ շէյ. պիր սէրչէ նազիք եավ-
 րուլարընը սագլայըպ կէօզէթ-
 մէք իչին՝ պիր խանէնին քիրէմի-
 տինէ սըղընըր. պիր գումրու եու-
 վա եափար: Պէն իսէ՝ պիկիւնահ
 ճանլարը՝ սէնին գափըճը փէն-
 չէլէրինտէն մուհափազա էտէճէք
 պիր էմին մահալ պուլամամ:

Օնլարը էլիմտէն գափարսըն էվ-
 լէրտէ, օնլարը ափարըրսըն եօլ-
 լարտա, օնլարը հըրփալարսըն քի-
 լիսէլէրտէ, օնլարը թաճիզ էտէր-
 սին մանասթըրլարտա. հիչ ինսաֆ
 էթմէյերէք օնլարը պու Եիւրէյ-
 իմին եուվասընտան տա սըրգէթ
 էտէրսին: Հէման հէման Եիւրէյ-
 իմի տէ սատըրմտան գօփարըպ չը-
 գարաճագսըն: Օնու տիքէնլէր իլէ
 տէլէք տէլէք էթտին, հարպայըլա
 պիր եիւղտէն օ պիր եիւղէտէք
 եարալատըն, օրթասընա պիր խաչ
 տիքմէք իչին օնու ցտուէն, օնուէն
 էն գըյմէթլի վէ էն սատըղլարընը
 եաղմա էտիպ՝ ճէմիյէթսիզ թէհի
 վէ վէրան պըրագտըն: Արթըգ
 վազ կէլ պու խաինլէքտէն. զիրա
 պէցլէ պէտ մուամէլէ կէօրմիւշ
 պիր Եիւրէք թաշըմագտան ըսա՝

Տիչ եիւրէքսիզ դալմայա տահա
զեյատէ հազըրըմ:

Գաթի նազար՝ օ պաշտան չը-
գարտըղըն ճանլար՝ սէնի նէ՞ խու-
սուստա ինճիթտիլէր քի, օնլարը
պէջլէ գըրըպ կէչիւմէյի, օնլարը
էօլտիւրմէյի վէ հէփիսինի տէ
ճէհէննէմ շէյթանլարընա եէմ
էթմէյի իսթէտին: «Պու ճէմաթ
նէ՞ եափտը քի, օնլարըն իւզէրի-
նէ պէջիւք կիւնահ կէթիրտին.
սանա նէ՞ եափտը», Օ տէլի գան-
լը սանա նէ՞ եափտը քի, օնուն
էօնիւնէ տիւշիւպ՝ տիւրլիւ սէօհ-
պէթլէր իլէ, քիթապլար ըւա,
գաիտէլէր վէ իպրէթլէր իլէ՝ օ-
նու իթաաթ պօյունտուրաղընտան
չըգարմայա վէ սէրպէսթլիյէ,
պօշուղա վէ կիւնահ հավէս-
լէնտիրմէյէ գաստ էթտին: Օ պի-
կիւնահ վէ միւհթէրիզ գըզճը-

ղազ՝ սանա նէ՞ եափտը քի, պիե-
 տեպ վէ արսըզ թագըմլար շէց-
 լէ տուրսուն, օնու թահրիք, մու-
 հասէրէ, մուազզապ էթմէյի վէ
 էպէտի խարապընը վէ ըէզալէ-
 թինի մուճիպ օլարագ, օնու գա-
 զանմայը՝ քէնտինէ պիր իֆթիխար
 ատտ էթտին: Էյ ինսանիյէթսիզ
 փէտէրլէր, օ թաթլը վէ նազիք
 էվլատճըզազլարընըզ սիզէ նէ՞
 եափտը քի, օնլարա տուա վէ
 քրիսթիանճա եաշամագ էցրէ-
 տէճէք եէրտէ, օնլարըն կէօզիւ
 էօնիւնտէ արսըզճա վէ խափնճէ՝
 ախէրլէր իլէ եօլսուզ ալագա-
 լարա մէշղուլ օլտունուզ . պէնիմ՝
 իըզմէթիմէ թախսիս եօրթու
 փազար կիւնլէրինի պօզտունուզ .
 հէր պիր սէօզլէրինիզի՝ խըրս ըւա
 զէհիրլէտինիզ, վէ ճէհէննէմ
 շէյթանլարը կիպի, լանէթլէրէ,

քիւֆիւլէրէ պօշանտընըղ: Թէք-
 րար տէրիմ, սիգէ նէ՞ քէմլէք
 էթտիլէր քի, օնլարըն գալպինէ
 իզան, չէքկինլէք վէ քեամիլլէք
 գանուշլարը պասմա էտէճէք
 եէրտէ, շիվէ, սէֆա հավէսլէրի,
 թէաթրօ վէ մէճլիս արզիւլէրի,
 մալէ վէ ֆանիլիյէ եափըշըգլըգ՝
 պասմա էթտինիզ: Վէ սէն, էն զիյ-
 ատէ սէրպէսթ գարը, մէմլէքէ-
 թինտէն նէ՞ քէտէր կէօրտիւն
 քի, խանէնի էջլէ պիր մէքթէպէ
 թահվիլ էթտին քի, օրատա սէջ-
 լէնիլէն հէր պիր սէօհպէթ մու-
 հապպէթ իւզէրինէ տիր. հէր պիր
 պագըշըն ալթընտա պիր խաին-
 լիք վար. օրատա պիփէրվա ցուն-
 լան ցնանըր. քրիսթիանճա ա-
 գայիտլէր վէ էտէպ իւ էրքեան
 զէվգէ ալընըր. վէ պիր թագըմ
 սէֆիլ վէ պիգայտ ճահիլէր

պաշտան չըգարըլըր: “Սանա նէ՞
եափտը. սանա նէ՞ եափտը”:

Ա՛հ, գայթակղուծիւն վերէն
քիշի, էյէր եիւրէյին թաշտան
սէրթ տէյիլ իսէ, աճընտան վէ
կիւնահլարընըն էօրֆիւնտէն միւ-
ճէրրէտ փարչա փարչա օլմալը
տըր: Անճագ էյէր քի պիր փէ-
տէրին իշթիքեասը սէնի եոլմշա-
տամագըսա, ա՛հ սէֆիլ, պիր հա-
քիմին լանէթ օգուլմասը հէր
հալտէ սէնի տէհշէթէ կիրիֆ-
թար էթմէլի տիր: Հաչան քի
ճանըն թէնտէն պրըտըղընտա՝
շէրաաթը քէսիլմէք իչին, Յի-
սուսուկն տիվանընա չըգարսա, նէ
տիւրլիւ գօրգոյա զարգ օլա-
ճագսըն: Հաչան քի պէօյլէ խօր-
լատըղըն Նիւրէյին սանա երլտը-
րըմ ֆրըլաթտըղընը կէօրիւրսէն.
“Կէօրէճէքլէր, քիմի եարալա-

տըգլարընը կէօրէճէքլէր,» ֆէհ-
 վասընճա. էյ գայթակղութիւն
 վէրէն քիշի, իշթէ օ վագըթ՝
 վագաա քիմին իլէ ուղըաշմըշ
 օլտուղունու թանըյաճագսըն.
 ամմա նէ ֆաիտէ քի, կէճ թա-
 նըյաճագսըն: Օնուն հիտտէ-
 թինտէն չարփընմասընը, թագսի-
 րաթլարընըն զէքրինտէն փիւր
 աթէշ քէսիլտիյինի վէ սանա
 գարշը «Աթէշէ, աթէշէ», տէյի
 պաղըրարագ՝ հէման սատըրնտան
 տըշարը ֆըրլամագ հալինտէ պու-
 լունտուղունու կէօրէճէքսին: Ով-
 սէէ փէյղամպէրին վասիթասը
 իլէ «Պէն օնլարա թագէ եաւըու-
 լարընը գափտըրմըշ պիր պու
 կիպի ուղըայաճաղըմ. վէ ասլան
 կիպի օնլարըն եիւրէքլէրինին
 փէրտէսինի եըթըպ՝ օնլարը փա-
 րալպաճաղըմ», տէմիշ տիր: Ահ,

էջլէ իսէ պու էօրֆիւլիւ շէ-
 րաաթը մը պէքլէյէճէքսին: Եօգ,
 ճանընըն խաթըրասը իչին օլսուն,
 պունու էթմէ. իլլա պու ղայէթ
 մահզուն Եիւրէյի եաղմա էտէն
 գայթակղութիւնլարընը պու տա-
 գիգէտէն թաղմին էթմէյէ պաշ-
 լա. վէ չիւնքի իւք էվվէլ քէն-
 տի ճանընը օնուն էլինտէն ալ-
 տըն, իւք էտէճէյին էտա՝ քէնտի
 ճանըն օլսուն: Պագ պիր քերրէ
 քի, պու միւպարէք Եիւրէյին
 գուլլանտըղը նէ տիւրլիւ մերհա-
 մէթ տիր քի, իւք էյլէք կէօրէն
 վէ թէօվպէյէ կէլէն՝ քէնտինին
 էն պաշ տիւշմանը օլմասընը իս-
 թէյօր: Սէն պիր տէֆա խալիս
 արզիւ վէ փիւշմանլըղ ըլա օնա
 տէօնտիյիւն հալտէ՝ պաշտան
 չըգարտըղըն ճանլարը տա՝ քէն-
 տի իպրէթլէրին, նասիհաթլարըն,

Եախօտ հիշ տէյիլ իսէ՝ տուա-
լարըն ըլա գօլայճա օնա չէվիրէ
պիլիրսին: Տէ իմտի տալլան: Վա-
գաա սէֆիլ էվլատտան տահա
քէօթիւ վէ տահա պէթտէր սէ-
ֆիլսին. լաքին պու փէտէրին
Եիւրէյի տէ՝ օնուն փէտէրինին
Եիւրէյինտէն փէք չօդ էյի տիր:
Էջլէ իսէ Եիւղիւն Եէրտէ օնա
պէջլէ սէջլէ:

Տոռա:

Պիլվագը պէն թօփրագ, քիւլ
վէ կիւնահտան իպարէթ իսէմ
տէ՝ Էֆէնտիմէ վէ Ալլահըմա
սէջլէյէճէյիմ: Վայ հալիմէ քի
պաշըմը գալտըրմայա վէ սէնին
սէճտէյէ լայըգ Եիւրէյինէ կէօ-
ղիւմիւ չէվիրմէյէ տախի ճէսա-
րէթիմ Եօգ տուր: Ա՛հ քիօ Եիւ-
րէք, օ տիքէնլէր, օ խաչ, օ գան

պէնիմ խաինլիյիմի եիւղիւմէ ու-
 րուպ՝ ինթիգամ մաթլուպ էտիյ-
 օրլար: Պու փէնահտան չէքիպ
 չըգարտըղմ վէ եարը էօլմիւշ
 ճէհէնէմ ասլանընըն աղղընա
 աթտըղմ պունճա ճանլարըն ա-
 հուզարլարընը, ինիլթիլէրինի ի-
 շիտիյօրում. վէ էթտիյիմ խըյա-
 նէթլիքլէրին զեքրի եիւրէյիմի
 տէլիյօր: Եա ալլահանի Եիւրէք,
 սէնի ինճիթտիյիմ ազ կէլմիշ
 կիպի, պիր տէ էթտիյիմ սիթէմ-
 լէրէ արգատաշ արայարագ՝ ճիւմ-
 լէնին Փէտէրինէ գարշը ասի օլ-
 մագ իչին, տիւրլիւ խօշամէտլէր
 իլէ նիչէլէրի ճէլպ էթտիմ վէ
 կէօնակէօն թալթիֆլէր իլէ պաշ-
 տան չըգարտըմ: Հայրֆլար օլ-
 սուն քի, ճանլարը սէնտէն սըր-
 գէթ էթմէք իչին, եափմատըգ
 շէյ, տիւշիւնմէտիք հիւնէր պը-

րագմատում: Պազը տէֆա կէճէ-
 նին էն գաթը գարանլըղընը պ-
 ըրտում. պազը տա արսըղլըղը Ը-
 լա կիւնէշին ըշըղընտան տա չէ-
 քինմէտիմ: Նէ էվ պագտում, նէ
 մէյտան, նէ տիւքքեան, նէ խալ-
 վէթ, նէ տէ քիլիսէ: Ամէլ ի-
 լէ եափամատում ըսա՝ իշարէթ
 իլէ օնլարը չալտում. իշարէթ ի-
 լէ եափամատըղում հալտէ տէ՝
 արզիւ իլէ օնլարը սըրգէթ էթ-
 տիմ: Ախէրին իպրէթինտէ՝ պէ-
 նիմ աթվարըմը թագպիհ էտէ-
 ճէք վէ ախէրին փիւշմանլըղըն-
 տա՝ պէնիմ մուրատլարըմա սանի
 օլաճագ շէյ պուլունմասըն տէյի,
 խորհուրդլարը, քարողլարը, կըր-
 թութիւնլարը, Եղբայրութիւն-
 լարը հիճվ էթտիմ: Քահանալար
 սէնին Եիւրէյինին խաս էվլատ-
 լարընը կէօղէտիյօրլար տէյի օն-

լարա գարշը զըտլաշըս տիլիմէ
 վէրտիմ: Պէնիմ գայթակղու-
 թիւնլարըմտան նէ փապալիա,
 նէ յոբելեան վագթը էմին գալ-
 տը, վէ հէր քիշինին պէջլէ
 թէօվպէ վէ նէտամէթ ֆըրսաթ-
 լարընտան իբրահ տոյար ըտըմ:
 Ա՛հ, սէճտէյէ լայըգ Եիւրէք, սէ-
 նի էն գըյմէթ լիլէրինտէն սոյմագ
 վէ եիւզտէն պըրագըմըշ պիր
 քիլիսէ քէօշէսինտէ սէնի եափա
 եալընըզ գարիպ վէ մահզուն
 պիր հալէ գօմագ իչին նէլէր
 եափտըմ:

Ա՛հ, եա Բապպիմ, շիմտի սէ-
 նին էօրֆիւլիւ շէրաաթընտան
 գօրգուպ Եիւրէյինին աճը թէք-
 տիրլէրինտէն նէրէյէ կիզլէնէ-
 ճէյիմի պիլէմէյօրում: Տաղլա-
 րա՝ իւզէրիմէ տիւշսիւնլէր վէ
 սէնին խըշմընտան պէնի կիզլէ-

սինլէր մի տէսէմ: Տէնիզէ՝ Եա-
 թաղընտան տըշարը Փըրլայըպ
 պէնի գափսըն վէ էն տէրին կիր-
 տապլարընտա կէօմնիւն տէյի մի
 ըիճա էթսէմ: Նէ ֆաիտէ քի
 տաղլարըն Եիւքիւ ալթընտա վէ
 տէրեանըն գա՛րընտա Եինէ պու
 Եիւրէյին ահուզարլարընը վէ
 թէշէքքիլէրինի իշիտէճէյիմ.
 չիւնքի արգամտան պըրլմայան
 կիւնահ, ճէհէննէմին տիպինէ
 գատար օնլարը պիլէմճէ կէթի-
 րէճէք տիր: Եջլէ իսէ նէ Եա-
 փայըմ. սէնտէն աֆվլըգ մը տի-
 լէյիմ. պոււնա ճէսարէթիմ Եօգ:
 Գաթի իւմիտ մի օլայըմ. պոււնու
 սէն իսթէմէզսին: Սէնին էլինտէն
 ալտըղըմ պոււնճա ճանլարը թաղ-
 մին էտիպ կէրիմի չէվլերէյիմ.
 պոււնա տա էօհտէքեար օլամամ:
 Եջլէ իսէ պու արգիւլէրին վէ

գօրգուլարըն զուլղուլէսի արա-
սընտա պէն նէ՞ եափմալըյըմ:

Ա՛հ, նէ եափաճաղըմը փէք
էյի պիլերիմ: Սէնին Եիւրէյինին
գափուսունա կէլիրիմ վէ ուզագ-
տան տուրուպ. «Աֆվ էթ, մերհա-
մէթ էթ. կէցլէրէ վէ սանա գար-
շը խաթա էթտիմ. արթըգ էվ-
լատըն չաղըրմայա լայըգ տէյիլ
իմ. իլլա եալընըզ աթէշէ վէ
լանէթէ մուսթահագ ըմ», տէյի
պաղըրարագ՝ սէսիմի իշիթտիրի-
իմ: Եյ Էֆէնտիմին սէճտէյէ
լայըգ միւպարէք Եիւրէյի, պու
սէսի իշիթտիյինտէ՝ սէն նէ եա-
փարսըն, եօղսա պէնի գօվար, ըի-
ճալարըմը տիյնէմէզ միսին: Վա-
գաա պանա պու եագըշըր, վէ
թագսիրաթըմա զաղէպէն՝ պու
իմթինայը գապուլ էտէրիմ: Լա-
քին հաշա. եա աճըգլը միւպա-

րէք Եիւրէք, սէն պունու եափ-
մազսն. եա նիհայէթսիզ մէր-
համէթլի Եիւրէք, սէն պունու
եափմազսն: Ա՛հ, Էֆէնտիմ, սէն
քի պիր նամլը Փահիշէնին պագ-
լարնա տիւշմէսինէ թահամիւլ
էթտին, շիմտի տախի աճըյըւ
հուզուրունա կէլէն պէջլէ պիր
գայթակղութիւն վէրիճի կիւ-
նահքեարա թահամիւլ էյլէ:
“Էֆէնտիմ, թագսիրաթլարըմ-
տան պէնի թէմիզլէ վէ ախէրլէ-
րին կիւնահլարընը աֆվ էյլէ պա-
նա,,: Եալընըզ պէնիմ կիւնահ-
լարըմը տէյիլ, իլլա պինամուսճա
սէպէպ օլտուղում ախէրլէրին
կիւնահլարընը տա աֆվ էյլէ պա-
նա: Ա՛հ, աճըլը միւպարէք Եիւ-
րէք, էյէր պու կէօզ եաշլարըմը
գապուլ էտէրսէն, պէն քի մու-
գատտէմ սէնի գօվալատըմ. “Պէն

քի պիր վագըթ քիւֆր էտիճի,
 գովալայըճը վէ սիթէմ էտիճի
 խիմ», շիմտի տէ էլիմտէն կէլ-
 տիյի մէրթէպէ սէնին րէսիւլին
 օլուրում, վէ իպրէթլէրիմ իլէ,
 տավէթլէրիմ իլէ, ալանէն ա-
 պաշխարանքլարըմ ըւա՝ զայ օլ-
 մուշ ճանլարը թէքրար սանա կէ-
 թիրիրիմ:

Պու իւմիտլէր վէ պու վատ-
 լար ըւա եիւրէյիմի սէնին միւ-
 պարէք եիւրէյինին հուզուրունա
 պըրագըրըմ քի, օնու պիր թէ-
 միզ եիւրէք էտէսին. վէ պու իլք
 էտա իլէ՝ սէնին զայէթ թաթլը
 մուհապպէթինէ պիր թազմին է-
 տէսին: «Պէնտէ պիր թէմիզ եիւ-
 րէք փէյտա էթ, Ալլահըմ. վէ պէ-
 նիմ տէրունիմտէ պիր տօղրու
 րուհ թէճտիտ էյլէ: Էֆէնտիմ,
 թագսիրաթլարըմտան պէնի թէ-

միզէ. վէ ախերլերին կիւնահլա-
րընը աֆվ էյլէ գուլունա,,:

Ալթը Հայր Բը, Ուլըյն վէ Փառ+ Հօր
սէջլէ, աշաղըտաքի մուխթասար տուա
իւէ.

Սէվկիւլիւ Յիսուսուն աճըգլը Եիւրէյի,
Հէր տաիմ զեյստէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

Գոռլլանաւազ շէյ:

Վ էրտիյին գայթակղութիւն-
լարը վէ Յիսուսուն ազիզ Եիւրէյին-
տէն սըրգէթ էթտիյին ճանլարը
թազմին էթմէք իչին, պազը քիշի-
լէր իլէ պուլունտուղուն հալտէ, եա
իպրէթին իլէ, եա տա քրիսթիանճա
պիր հագըգաթ ըլա՝ Օնլարտա պիր
էյի հասսէ փէյտա էթմէյէ զայրէթ
էյլէ:

ՄԻԻԼԱՏԱՐԱ

ՊԵՇԻՆՃԻ ԿԻԻՆ

Միւլահազա էյլէ պու զայէթ
սէվիմլի Եիւրէյէ գուլանտըղըն
սատագաթսըզըզլարը: Հալա

Թէօվպէ էթմէյէ Օնա սէօղ վէր-
 տիյին պու կիւնլէրտէ պիլէ. օ
 Թէօվպէնին ասասլարը եիւրէյին-
 տէ կէօրիւնիւյօրմու: Ճանընը՝
 ԹուԹուլմուշ օլտուղու կիւնահ-
 լը տուղագտան չէօղէճէք, վէ
 տօղըու վէ էմին պիր Թարիգտէ
 սանա գըլաղուղ օլաճագ պիր էյի
 խոստովանահայր արամայա պաշ-
 լատըն մը: Էյ վահ, եազըզլար
 օլսուն. պէլքի Թէօվպէ եօլուն-
 տա պու իլք ատըմը պիլէ հէ-
 նիւզ աթմատըն: Վատլէր, նիյ-
 էթլէր. անճագ խալիս վէ Թէէ-
 սիրլէ տէյիլ: Մասլահաթլարլընը,
 մէշղուլիյէթլէրինի էօղը էտէր-
 սին. վէ Թէնինէ օ գատար վա-
 գըթլար պուլտուղուն արատա,
 ճանընա պիր տագիգէ պիլէ պու-
 լամաղսըն: Եալընըղ պու մէն-
 Փաաթը մախսուպէնէ կէլինճէ,

սանա հէր շէյ սօուգլուգ, հէր
շէյ գօրգու կէթիրիր: Ճանընըն
մասլահաթլարընը ըոյէթ էթ-
մէյէ միւնասիպէթլի պիր քիշնի
պու կիւն տիւշիւնիւրսիւն. լաքին
կիտիպ օնու պուլմայը՝ եարընա
պըրագըրսըն: Եարըն եա՛ օ քի-
շնի պէյէնմէզ օլուրսուն, եա՛
տա տահա սահիհի՝ քէմլէքլէրի-
նի իւք տէֆա նազլ էթմէքտէն
չէքինիրսին: Հայտէ, գօյալմ քի
օնուն հուզուրունա վարտըն. օ
վագըթ տա պէցլէ թագսիրաթ
ըլա տօլու վէ պունճա միւտտէթ
կիւնահ իշինտէ սիւրտիւյիւն պիր
էօմիւրիւն պօրճլարընը՝ հէման
պիր չէյրէք սահաթտա պըրտ է-
տիպ պիթիրմէք իսթէրսին: Եա՛ օ
արատա՛: Ա՛հ, օ արատա եինէ
կէօզլէրինին պագըշընտա խըյա-
նէթ պուլլունուր. տուտագլարըն՝

նափաք շէյլէր իլէ քիրլէնիլ.
էլլէրին՝ եէնիտէն եէնիլէ Յիսու-
սուն լաթիֆ գանընա պուլաշըր.
վէ եիւրէյին Ալլահըն մէր համէթ-
լէրինէ նէ գատար զիյատէ գարշը
գօրսա՝ օ գատար զիյատէ սէրթ
վէ տույղուսուզ օլուր:

Էջլէ իսէ, եա սէվկիւլիւ ճան,
տէմէք օլույօր քի, հէր հալտէ
զայ օլմայը իսթէյօրսուն: Սէն
պէջլէ իսթէտիքտէն սօղրա՝ զայ
օլուրսուն. սէնին խէլասլըղընը
իսթէյէն Յիսուսա նիսպէթէն զայ
օլուրսուն: Անճագ շունու տիւ-
շիւն պիր քերրէ քի, օ եէյիճի
ալէվլէրին իշինէ էպէտի կէօմիւլ-
տիյիւն վագըթ՝ պու զայէթ սա-
պըրքեար Եիւրէյին տավէթլէրի
վէ սապըր խաթըրընա տիւշտիւր-
ճէ՝ նէ ազիմ եիւրէք աճըսը չէ-
քէճէքսին: Շիմտի սէճտէ էթ-

տիյին Յիսուսուն շու մոհհապ-
պէթլի պատկերի, օնուն հուղու-
րունտա տուտուղուն իհհամլար,
օնա էթտիյին վատլար, թէօվ-
պէյէ կէլմէք իչին՝ փէք ճիւղի
պիր շէյէ միւհթաճ օլտուղուն,
պունլար հէփիսի տէ կէօզիւն էօ-
նիւնէ կէլէճէք: Ա՛հ, պէն նէ
շաշգըն ըմըշըմ, նէ տիվանէ ի-
միշիմ. ա՛հ, էջլէ թէէսիրսիլ
նիյէթլէրէ թէլէֆ էթտիյիմ
սաաթլարըն սալթ պիրի էլիմտէ
օլսայըտը. «Ա՛հ, սաաթ վէրիսէ»,
պիր տագիգէ տէ օլսա՝ իշիմէ
էլվէրիր. ամմա պու տագիգէնին
տէ էպէտ էլ ապատ մինպատ
կէլէճէյի եօգ տէյի չաղըրաճագ-
սըն օ վագըթ:

Յիսուս էֆէնտիմիլ՝ օ արատա
պէլքի սէնին գաթի իւմիտ ֆի-
ղանլարընտան, շիքեպէթլէրին-

տէն պէզար օլուպ՝ ագըպէթ օ
 Գարանլըգ հափիսխանէնին տու-
 նուգ ըշըղը արասընտա սանհա
 կէօրիւնէճէք տիր. լաքին արթըգ
 պիր փէտէր կիպի տէյիլ, իլա
 քէնտի մահպուսուկտաքի պիր
 տիւշմանա սիթէմ՝ էտէն վէ սի-
 թէմլէրի իլէ օնուկ մաղլուպիյէ-
 թինին ըգալէթինի տահա զիյա-
 տէ արթըրան պիր Փաթիհ կիպի
 կէօրիւնէճէք տիր: Պողլւմուշ
 սէս իլէ, «Մէրհամէթ էյլէ պա-
 նա, մէրհամէթ էյլէ. զիրա պու
 աթէշտէն գափուլույօրում» ,
 տէյի չաղըրաճագսըն: Օ վագըթ
 գապիլ տիր քի, օ էպէտի հա-
 փիսխանէնին իւզէրի աշըլաճագ
 վէ օրատան Յիսուս Էֆէնտիմիզի
 կէօրէճէքսին: Յիսուսու կէօրէ-
 ճէքսին. վէ կէօղէրինտէն աթէշ-
 տէն եաշար տէօքիւլէրէք, Ա՛հ,

Յիսուս Յիսուս, սէնին օ իֆրաթ
մերհամէթլի եիւրէյին հանի նե-
րէտէ տէյէճէքսին օնա: Յիսուս
տախի կէօքսիւնիւ աչըպ' ալա-
հանի եիւրէյինի սանա կէօսթէ-
րէճէք: Լաքին, աման Ալլահ, օ
կէօրիւնիւշ, օ զիքր սէնին հազ-
գընա նէ եաման շէյ օլաճագ.
կէչմիշ նանքեօրլուգլարընըա ա-
ճըլանմըշ օ եիւրէք' եիւզիւնէ
գարշը' նէ թէքտիրլէր ֆըրլա-
տաճագ: Պի այնի էջլէ պիր վա-
լիտէ կիպի քի, քէնտի խօվարտա
էվլատը' պիր սիւրիւ իըրսըզլար
իչինտէ պաշտան գարա եաշատը-
ղը արատա' օնլարըն իչինտէն օ-
նու այըրմագ իչին, վալիտէ մու-
հապպէթի իլէ հէր ճահտը, հէր
հիւնէրի գուլլանմըշ իքէն' օ եա-
րամագ էվլատ' ագըպէթ զապիթ
էլինէ տիւշիւպէգաթլինէ հիւքմ'

օլունուպ՝ սիյասէթ մահալինէ
կիթտիյի արատա. վալիտէսի հըզ
ըլա գալապալըղը պէօլէր, էվլա-
տընըն գարշըսընա կէչէր, վէ սատ-
րընը աչըպ՝ Այ նանքեօր, պէնիմ
սանա կէօսթէրտիյիմ մուհապ-
պէթլէրին վէ վէրտիյիմ վալիտէ-
ճէ նասիհաթլարըն միւքեաֆաթը
պո՛ւ մույու մուշ: Իսթիյար վագ-
թըմտա պէնի պէօլէ աճըլարա վէ
րէզալէթէ զարգ էտէսին տէյիմի
պէն սէնի տիւնեպա կէթիրմիշ
վէ սիւտիւմ իլէ պէսլէմիշիմ: Հայ-
տէ քէմքեար, կիթ, արթըգ սէնի
էվլատըմ տէյի թանըմամ. վէ ա-
գըպէթ քէմլիքլէրինին հագ զա-
ղապընը չէքտիյինէ հագգ էտէր-
իմ, տէր:

Ա՛հ, իշթէ սէն տէ զայ օլտու-
ղուն հալտէ, Յիսուսուն Եիւ-
րէյինին՝ սանա գարշը էտէճէյի

Թէքտիրէր տախի պէջլէ, եա-
 խօտ պունլարա էմնալ օլաճագ
 տըր: Միւպարէք Եիւրէյինի սանա
 կէօսթէրէրէք՝ Ա՛ նանքեօր, պու
 ղայէթ մուհապպէթլի Եիւրէյ-
 իմտէն կէօրտիւյիւն պունճա փէ-
 տերանի մուհապպէթլէրէ էտէ-
 ճէյին մուգապէլէ պո՛ւ մույու-
 մուշ: Պանա նիսպէթ զայ օլմագ
 իսթէյէսին տէյիմի պէն սէնի
 վաֆթիզ սույու իլէ Թէմիզէ-
 միշիմ, քէնտի Թէնիմ իլէ սէնի
 պէսլէմիշիմ. Եիւրէյիմին իչինտէ
 սէնի Թէրպիյէ էթմիշիմ. նիչէ
 նիչէ տէֆալար գաչմըշ իքէն սէնի
 արայըպ պուլուպ՝ Թէքրար օրայա
 տախիլ էթմիշիմ: Հայտէ տէֆ
 օլ էջլէ իսէ. արթըգ սէնի վէ-
 րասէթիմտէն իխրաճ էթտիմ,
 սէնի էվլատ Թանըմամ: Շիմ-
 տի արթըգ պէնիմ Եիւրէյիմ

սանա ատավէթ էտէր, վէ էպէտ
էլ ապատ ատավէթ էտիպ սէնի
լանէթլէյէճէք տիր: Պոլնոլ կէօր-
տիւյիւնտէ վէ պոլ սէսլէրի իշիթ-
տիյինտէ՝ կէօզլէրինի գափամագ,
գոլլագլարլնը թըգամագ իսթէյ-
էճէքսին. ամմա էօհտէքեար օլա-
մայաճագսըն: Օ ինթիգամ մաթ-
լուպ էտէն Եիւրէք՝ տաիմա կէօ-
զիւն էօնիւնտէ օլաճագ, օ «լանէթ,
լանէթ», սէսինին կիւրլէմէսինի
տաիմա իշիտէճէքսին:

Պէջլէ փիւր մուհապպէթ քէ-
սիլմիշ պիր Եիւրէյին ալգըշլնը
շիմտիտէն գազանմագ էլինտէ ի-
քէն՝ օնոլն լանէթինի իշիտէճէք
պէջլէ պիր հալտէ պոլլունմայը
իսթէմէք գապիլ մի տիր: Ահ,
եօգ, եօգ. իլլա էլլէրինի օնա ու-
զաթ վէ թէքլիֆսիզէ օնոլ գոլ-
ճագլայըպ Եիւրէյինէ սըգըշթը-

րարագ՝ հէր նէ գատար կիւնահ-
քեար ըսան տա՝ Յակոբ նահա-
պետ իլէ պիրլիքտէ, «Պանա ալ-
գըշընը վերմէտիքճէ՝ սէնի մին-
պատտ պըրագմայաճաղըմ», տէ-
մէյէ չէքինմէ:

Տոհա:

Եւ սէճտէյէ լայըգ միւպա-
րէք Եիւրէք, էյէր քի պէն իֆ-
րաթ սատագաթսըղ ըսամ, սէն
իֆրաթ մերհամէթլի սին: Իշթէ
հուզուրունա էօյլէ պիր քիմնէ
կէլմիշ տիր քի, քէնտի սէֆիլ-
լիյինի թէճրիպէ իլէ պիլիւ. վէ
սէնին նիհայէթ սիզ մերհամէթին-
տէն պաշգա փէնահ պուլամազ:
«Պէն ֆագըրլըղըմը կէօրէն պիր
ատէմ իմ», Կիւնահլարըմըն իւ-
զէրինէ ահ վահ էտէր՝ երնէ իւ-
լահ օլամամ: Սատագաթսըղլը-

ղըմը թանըր, պու ճիւմէ եէնի-
տէն սէնի ինճիտիրիմ: Եյեր
թէհտիտ կէօրիւրսէմ, ափվլըգ
տիլէրիմ. ամմա էյեր պէքլէրսէն՝
եօլա կէլմէմ: Եյեր պէնի եարա-
լամագ իչին ելինի գալտըրըսան՝
մէրհամէթ տիլէրիմ. էյեր զար-
պընը թէէլսիր էտէրսէն՝ եինէ
ատալէթինի թահրիք էտէրիմ:
Էփէնտիմ, խաքի փայինտէ թագ-
սիրաթընը իգրար էտէն էջլէ
պիր գապահաթլը վար քի, սէն
ափվ էթմէզ իսէն՝ հիչ պիր
թարաֆտան ումիտի գալմազ:

Ա՛հ, էյեր կիւնահլարըմը ատա-
լէթինին թէրազիսինէ գօրսան՝
չարէ եօգ, պէն զայ օլուրում:
Գապահաթլարըմ պէնիմ ալէյ-
հիմէ հիւքմ էտէրլէր, տիւշման-
լարըմ ինթիգամ մաթլուպ է-
տէրլէր: Էջլէ իսէ մուաննիտ

կիւնահօքեարլարա թէտարիք էթ-
 տիյին էպէտի միհպուստա էճէլ
 կէօլկէլէրի արասընա էնէյիմ:
 Օրատա սէնի եատ էթսէմ, եա
 շայէթ սապըըքեար Եիւրէք, նէ
 տիւրլիւ աճը զէքրլէր խաթրը-
 մա կէլէճէք: Սէնի չաղըրսամ,
 սէն պանա ճէվապ վէրմէյէճէք-
 սին: Սանա քէսքին ըիճալար էթ-
 սէմ, սէն պանա աճըմայաճագսըն:
 Սանա ատավէթ էթսէմ, սէն տէ
 պանա ատավէթ էտէճէքսին: Սա-
 նա լանէթ օգուսամ, սէն տէ
 պանա լանէթ օգույաճագսըն:
 Իւմիտ քէսիքլիյի իլէ զէնճիրլէ-
 ըրմի կէմիրսէմ, վէ սէնին խըշ-
 մընտան քէնպիմի կիլլէմէք իչին
 օ ալէվլէրին էն գույթու քէօշէ-
 սինէ սօգուլսամ, ինթիգամ ալը-
 ճը կէօզլէրին տաիմա պէնիմ իւ-
 զէրիմտէ օլաճագ, վէ հէր տա-

գիգէ գօրգումտան տիժրէյէ-
ճէյիմ:

Ալւնահատա սարֆ էթտիյիմ
պոլնճա սէնէլէրին, պոլնճա մէմ-
նոլնիյէթլէրին, քէյֆլէրին, էյ-
լէնճէլէրին պանա նէ ֆախտէսի
օլուր, նէմէ եարար: Հիչտէն պիր
թագսիրաթ սէպէպինէ էօլիւմէ
վէ էպէտի եօլիւմէ նասըլ քէնտի-
մի մոլսթահագ էթմիշիմ: “Պիր
ճիւղի պալ թաթտըմ, իշթէ էօ-
լիւյօրում”, էօմրիւմիւ՝ պիր տէվ-
լէթի, պիքիր Մարիամը, Յիսու-
սու զայպ էթմէք իւղէրէյիմ:
Սէպէպ նէ տիր: Պիր ճիւղի պալ
քի, թաթար թաթմալ՝ քէնտի
հագգըմտա վէ թագսիրաթըմ
հագգընտա տիւղիյէ գօրգու իլէ
պիր աճըլըգ գալպիմտէ փէյտա
էթմիշտիր: “Պիր ճիւղի պալ
թաթտըմ, իշթէ էօլիւյօրում”:

Եւ մերհամբար իւրեք, շին
տիյէ գատար պանա թահամմիւ
էթտին իսէ՝ պիր ճիւղի տահա
թահամմիւ էյլէ. մուաննիտլի-
յիմի աղլայաճագ պիր աղ վա-
գըթ վէր: “Պըրագ իմտի պէնի
քի, տերտիմէ պիր աղ աղլայըմ”:
Իճէլ գարանլըղըյըւ էօրթիւ-
միւլ, վէ “օրատա քի հիչ նիղամ
եօգ, եալընըղ գատիմի էօրֆ սա-
քին օլուր”, ֆէհվասընճա, պիւս-
պիւթիւն գարըշըղըպտան վէ
գատիմի էօրֆտէն իպարէթ օլան
օ գարանլըղ զընտանա, պիր տահա
չըղմամագ իւղըէ տիւշմէղտէն էվ-
վէլ, ապաշխարանք էթմէյէ մէյ-
տան վէր պանա: Իշթէ շիմտի սէնին
հուղուրունտա վատլէրիմի վէնիյ-
էթլէրիմի իսալիսանէ թէքէրրիւր
էտէրիմ: Պու կիւնիւն իչինտէ,
սէնին պիր քահանանըն այաղընա

ԳՕԶՈՒԱՅ՝ ԿԷՕԳ ԵՄՉԼԱՐԸՄ ԸԼԱ ԸՍ-
 ԼԱԹԱՐԴԸՄ՝ ԷԼԷՐԻՆԵ ԿԻԼՆԱՏԼԱ-
 ՐԸՄԸ ԹԵՍԼԻՄ ԷԹՄԷՔ ԽԹԵՐԻՄ:
 ԷՅԵՐ ՍԵԱԿԵԱԼԵՐԻ ԹԵՐՔ ԷԹՄԷՔ
 ԼԱԳԸՄ ԸՍԱ՝ ԹԵՐՔ ԷՏԵՐԻՄ. ԷՅԵՐ
 ԷՏԱ ԷԹՄԷՔ ԼԱԳԸՄ ԸՍԱ՝ ԷՏԱ Է-
 ՏԵՐԻՄ. ԷՅԵՐ ԽՆՍԱՆՃԱ ՄՈՒՏԱ-
 ՐԱԼԱՐԱ ՂԱԼԵԱԿԵ ԷԹՄԷՔ ԼԱԳԸՄ
 ԸՍԱ՝ ՂԱԼԵԱԿԵ ԷՏԵՐԻՄ: ԵՄ ՍԵՎ-
 ԿԻԼԼԻ ԷՅԼԵՅԻՄ, ԱԷՆ ՏԵՐ ՇԵՅԻ
 ԵՄՓԱՐԸՄ. ՓԱԳԱԹ ՍԷՆ ՏԵ ԱԿԵ-
 ՆԻՄ ՂԱՅԻՓԼԵՅԻՄԻ ԳՈՒՎՎԵԹԼԵՆ-
 ՏԻՐ ՎԵ ՍԵԱԿԱԹՍՐԳԼԸԳԸՄԱ ՄԷ-
 ԹԱՆԵԹ ՎԵՐ: ԵՄ ՅԻՍՈՒՍՈՒՄՈՒՆ
 ՓԷՏԵՐԱՆԻ ԵԻԼՐԵՅԻ, ՏԵՐ ՇԵՅԻ
 ԵՄՓԱՐԸՄ. ԵՄ ԱԷՆԻՄ ԷԱԿԵՏԻ
 ՍԷԼԱՄԵԹԻՄԻՆ ՂԱՅՐԵԹԻՆԻ ՇԷՔԷՆ
 ԷՅԼԵՔ ԻԼԵ ՄՕԼՈՒ ՄԻԼԱԿԱՐԷՔ ԵԻԼ-
 ՐԷՔ, ԱԿԼԵ ԳԱԼԱԿԻՄԵ ՏԵՐ ՆԵ ՔԻ
 ԻԼՏԱՄ ԷԹՄԻՉ ԽՍԷՆ, ՏԷՓԻՍԻՆԻ
 ՏԵ ԵՄՓԱՐԸՄ: “ՓԷՏԵՐ, ԱՄԱՆԱ

Հէր նէ քի էմր էթմիշ իսէն՝
 Հէփիսինի ետփարըմ:

Ալթը Հայր Բր, Ուշն վէ Փար Հօր
 «էօլէ, աշտըտաքի մեւիթապարտուա
 իլէ:

Սէվիւլիւ Յիսուսուն ածղլը Նիւրէյի,
 Հէր տաիմ զեյատէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

Գոռլլանանագ շէյ:

Կէչէն կիւնլէրտէ գուլլանաճա-
 ղըն շէյլէրի պըրագաղղըն օլմուշ
 մու, եախօտ ոօուղլուղ ուլա իճրա
 էթմիշ մի սին, թէֆթիշ էյլէ. վէ
 պու կիւն ծնու ետի, եախօտ աշղ
 ըլա թագէլէ:

ՄԻԻԼՆՆՆՆ

ԱԼԹԸՆՃԸ ԿԻԻՆ

Միւլահազա էյլէ տերէճէի
 նիհայէտէ օլան նանքիօրլուղու-
 նու. վէ էֆէնտիմիզ Յիսուսուն
 ալլահանի զաթընտա ծնա էթ-
 տիյին սիթէմի: Ա՛հ, իշթէ պու

պապտէ տիւղիյէ աղլայաճագ
 մատտէ պուլուրսուն, վէ եիւրէ-
 յինին էյիլմէզ փէքլէյինէ սէն
 տախի թաաճճիւպտէ գալըրսըն:
 Օ նէ մուհապպէթ թաշղընլըղը
 տըր քի, կէօյլէր Փատիշահընը
 ալչալթտը, քիւչիլթտիւ վէ
 սրբագործեալ պիր նշխարքըն
 եուֆգաճըգ սուրէթի ալթընտա
 կիզլէտի: Պու նէ աճայիպ հիք-
 մէթ տիր քի, Յիսուս Գրիստոս
 ինսանլար ըլա իւլֆէթ էթմէքտէ
 սէֆա տույսուն: «Ինսան էվլատ-
 լարը իլէ օլմագ պէնիմ սէֆամ
 տըր», Յիսուսում, կէօյլէր սէնին
 թախիթըն տէյիլմի. եէր սէնին
 պաղընըն պասամաղը տէյիլմի.
 պինլէրճէ պին մէլաիքլէր սանա
 իւրզմէթ էթմէզլէրմի. վէ հէման
 սայըյա կէլմէզ ազիզլէր ճէն-
 նէթտէ սանա մէտհ իլահիլէրի

օգուժազլա՞ր մը: Եա Յիսուսում,
պիղէ նէ իՏթիաճըն վար էջլէ
իսէ: Պէլի, իՏթիաճըմ՝ շու տուր
քի, պու ճիւմլէսինէ նիսպէթէն՝
ինսան էվլատլարը իլէ իւլֆէթ
էթմէք՝ պէնիմ սէֆամ վէ մէմ-
նունիյէթիմ տիր: «Ինսան էվ-
լատլարը իլէ օլմագ պէնիմ սէ-
ֆամ տըր» տէյի ճէվապ վէ-
րիր: Ա՛հ, պու նէ շէտիտ վէ
թաշղըն մուհապպէթ տիր քի,
կէցիւն մէլաիքլէրինի վէ մութ-
լուլուլարընը տաիի հայրէթէ
կիրիֆթար էտէր:

Հալ պու քի, պու մուհապ-
պէթէ վէ պու թէնէզզիւլէ սէն
էջլէ պիր աճէլ աճայիպ սօուգ-
լուղ ուլա վէ տույղուսուզլուղ
ուլա մուգապէլէ էթտին քի,
սատըրնտա զայէթ փէք թաշտան
պիր եիւրէյին օլսայըտը՝ պուն-

տան պէտժէրինի եափամաղ ը-
տըն: Սանըրսըն քի, օ օլտուղու-
նու պիլմէզ իտին, եախօտ օնուն
քիմ՝ օլտուղունու թանըմաղ ը-
տըն: Քէնտի էմնալին վէ պէլքի
սէնտէն էտնա պպաղը քիշիլէրէ,
իհթիմալ քի սէնի զէվգէ ալան,
սաաթ սաաթ եիւղէրինի սէն-
տէն կիզէյէն վէ գապիլ քի ճա-
նընըն սօն խարապընա սէպէպ օ-
լան քիմնէլէրէ եէօվմիյէ զէյա-
րէթլէր վէ իլթիֆաթլար էտէր-
սին. Հաղորդութիւն խորհուր-
դունտաքի Յիսուս Քրիստոսայը-
սա՝ հիչ պիր էնկէլ օլմնյարագ,
հէր տագիգէ եանընա կիտէ պի-
լիր իքէն, վէ Նիւրէյինին զէյա-
տէ էնտէրուն վէ կիզլի խալվէթ-
իանէսինէ սէնի գապուլ էթմէք
իչին, տաիմա օնու աչմըշ պէք-
լէր իքէն, հիչ պիր զէյարէթ

էթմէզ, հիչ պիր աշնալըգ կէօս-
թէրմէզսին:

Անճագ պունտան տահա պէտ-
թէրի տէ վար: Պազը տէֆա օ-
նուն եանընա կիթտիյին օլտու.
ամմա նէ քէրթէլէրտէ վէ նէ
տիւրլիւ նիյէթլէր իլէ: Պիր մու-
ղիգա վագթընտա վէ պիր պէօյ-
իւք կիւնտէ, ահէնք տիյնէմէք,
եա պիր տօսթունու պուլմագ,
եախօտ պիր քիշիյէ աշնալըգ
էթմէք իշին. պինաէն ալէյհ
օնու հիչ մուհիւմ էտինմէյէրէք՝
եախօտ պիլմէմ քրիսթիանճա
մը տըր, եօղսա եահուտիճէ մի,
պիր աթվար ըլա կիւճ պէլա պիր
տիզ չէօքէրէք՝ օրայա կիրտին:
Էն պայաղը պիր տիւնեա ատէմի
կիպի, թէրպիյէսիզճէ օնա ար-
գանը չէվիրիպ՝ օնուն կէօզիւ
էօնիւնտէ՝ օնուն ալլահանի Եիւ-

րէյինտէն սըրգէթ էտէճէք պիր
 ճան վար մը աճապա տէյի պի-
 փէրվա պազըշլար ըլա թէճէս-
 սիւսէ գալգըշտըն: Պու հալ իսէ՝
 Յիսուս էֆէնտիմիզէ էջլէ պիր
 հատտէն թէճաւուզ հագարաթ
 տըր քի, քիլիսէնին տիվարլարը
 պիլէ տէհշէթէ կիրիֆթար օ-
 լուպ՝ պիրիպիրլէրինէ գաւուշա-
 րագ՝ սէնի ալթլարընտա էզմէք
 իչին, քէէննի օնտան ըուխսաթ
 իսթէմէյէ գալգըշըրլար ըտը:
 Սէն իսէ՝ պու էթտիյին հագա-
 րաթա տա գանի օլմայըպ՝ իսալգը
 պէօլէրէք տա հաիլէրի սօգուլուպ՝
 քէնտի կիւլիւշէրինէ վէ արսըզ-
 լըզլարընա տահա ախէր րէֆիգ-
 լէր արատըն: Պիր քրիսթիանտան
 պունտան պէտթէր շէյ մէմուլ
 օլունա պիլլըր մի. պիր տինսիզ,
 պիր եահուտի պունտան զէյատէ

պիր շէյ էտէր տէյի գօրգուլա
պիլի՞ր մի:

Անճագ սէնին խաինլիյին պու
գատար ըլա տա հըզընը ալա-
մատը: Պուկիւզէլ Նիւրէք պունճա
հագարաթլարա նիսպէթէն՝ սանա
կէլմէյէ թէհասսուր էտիյօր ու-
տու. վէ քէնտի թէնի իլէ սէնի
պէսլէմէ արզիւսիւնտէն՝ եանըպ
թութուշույօր ուտու. զիրա քիմ
պիլիւր, պէւքի շու գապլան եիւ-
րէյինէ տօգունմայըլա, եուժատա
պիլիւրիմ տէր իտի: Սէն իսէ օնուն
ղաթը շէրիֆինի վէ մուհապպէ-
թինի քէնտինէ օլապիլտիյի մէր-
թէպէ խաշինճէ պիր զէվզ էտին-
տին. էվվէթ, սէնի խօշնուտ էտէր
իմ, պիր փաքալեա, պիր յօրէ-
լեան, եախօտ պիր ախէր զիյնէթ
վագթընտա սէնի խօշնուտ էտէր
իմ, տէտին ագըպէթ: Վագաա

տա օնու գապուլ էթմէք իշին
 քիլիսէյէ տէ կիթտին: Լաքին ա՛հ,
 օ սէնի քէնտի սուֆրասընա եագ-
 լաշտըղընտաքի պէջլէ թագսի-
 րաթլը հազըրլըգլար ըլա պէք-
 լէմէյօր ուտու: Օրայա տիյիւն
 բուպասը իլէ, թէր թէմիզ պիր
 ճան ըլա, պիւսպիւթիւն մու-
 հապպէթ աթէշի քէսիլմիշ պիր
 եիւրէք իլէ կիրէսին տէյի իսթէր
 իտի. վէ սէն օրայա՝ հիյլէլի,
 աճըսըզ վէ զաիֆ պիրնիյէթ ի-
 լէ խոստովանանք օլտուգտան
 սօղըա՝ եանի էվվէլքինտէն տահա
 թագսիրաթլը վէ տահա մուան-
 նիտ պիր հալտէ կիթտին:

Ճանըն պու հազըրլըգտա ի-
 քէն՝ վագաա զահիրտէ պիր ճիւ-
 ղի տէվշիրիքլիք կէօսթէրէրէք,
 պիր խորան էօնիւնէ տիզ չէօք-
 տիւն: Օ արատա պիր քահանայ

կէլիպ ալլահանի գուրպանը սուն-
մայա չըգտը, փատիշահլար փա-
տիշահընը, պիւթիւն տիւնեանըն
սահիպինի կէցտէն չաղըրտը. օ
էնտի վէ Հաղորդութիւն սուֆ-
րասը իւզէրինտէ հազըր օլան
էքմէյին սուրէթի ալթընտա կիզ-
լէնտի: Ագըպէթ քիլիսէ խատէ-
մէլէրինտէն պիրի՝ սէնին թարա-
ֆընտան ալլագ կէօնիւլ իլէ Խոս-
տովանիմ սէցլէտի. վէ քահա-
նայ սանա տէօնիւպ՝ իքի փարմաղը
արասընտա օ մոլգատտէս փար-
չայը եիւքսէյէ գալտըրտը: Ա՛հ,
Յիսուսուլմ, Յիսուսուլմ, սէնին
ղայէթ լէքէսիլ կէօղէրին, օ
կիւնահքեար կէօղէրէ րասթ
կէլտիյինտէ վէ ինսանի քէմլէյին
շիմտիյէ գատար իճատ վէ իճրա
էթմիշ օլտուղու էն էօրֆիւլ
խահնլիյի սէնին իւզէրինտէ իճրա

վէ պաշ էթմէյէ կէլէն օ թագ-
 սիրաթլը ճանը, տօսթլարըն ա-
 րասընտա՝ իպատէթքեար լէհճէ
 իլէ, օ նշխարքըն իչինտէն քէս-
 քին կէօզլէրին իլէ միւշահէտէ
 էթտիյինտէ՝ զպէթ սէվկիւլիւ
 Եիւրէյինտէ պիրտէն պիրէ նէ
 տիւրլիւ սըգլէթ վէ եարատույ-
 տուն աճապա: Ա՛հ, օ ալլահանի
 Եիւրէք պու խաինլիյին քեաֆ-
 ֆէի ըէզալէթինի վէ աճըսընը
 անինտէ տույտու: Պու ճիւմլէ
 պէջլէ մազլըմ Եիւրէք օ սօն
 տագիգէտէ տախի “Տօսթում,
 տօսթում, նէյէ կէլտին,” տէյէ-
 րէք, պիր թաթլը թէքտիր իլէ՝
 սէնին գապահաթընը կէօզլին էօ-
 նիւնէ գօտու. վէ սէնին Եիւրէյինի
 պիր փիւշմանլըգ ամէլինէ թէշվիդ
 էթտի: Լաքին պունլարըն թօփու
 տա պիհուտէյէ կիթտի: Սէն օնա

եագլաշտըն, օ տա սանա. տիլինի
 ուղաթտըն վէ քահանայ Յիսուս
 Գրիստոսուն զայեթ թէմիզ վէ
 փաք թէնինի պու տիլին իւզէ-
 րինէ գօտու: Ամնա ահ, պու տիլ
 պինլէրճէ պէտտուալարտան, զայ-
 պէթլէրտէն քիրլէնմիշ իտի.
 պինլէրճէ պին միւնասիպէթսիզ
 սէօզլէրտէն վէ էտէպսիզ սէօհ-
 պէթլէրտէն մէքրու հլանմըշ ըտը.
 Յիսուսուն քէնտիսինտէն էթտիյի
 սըրգէթլէր սէպէպինէ՝ թագ-
 սիրաթլը պիր տիլ իտի. վէ պէլ-
 քի պէլքի տէ՝ օ միւպարէք թէ-
 նէ վէ օ գանա հագարաթ է-
 տէն պիր տիլ իտի: Պէյլէ լէքէ-
 սիզ պիր Նիւրէք պու մագուլէ
 նափաք պիր շէյէ տօգունմայըլա,
 նէ տիւրլիւ սարսըմագ տույաու
 արձապա: Էզ ճիւմլէ պու տա քի-
 ֆայէթ էթմէտի: Սատրընա գա-

տար էնմէսի ֆարզ օլտու. վէ
 օրատա օ մէսքեանը վէ հէր. քէօ-
 շէսինի տիւշմանլարը թուլթմուշ
 կէօրտիւ: Օրատա պիր թագսի-
 րաթլը մուհապէթ պուլտու, պիր
 ալչագ մալ արղիւսիւ պուլտու,
 կիւնահ պուլտու, շէյթան պուլ-
 տու. ծնլարա մահալ վար ըտը,
 քէնտիսինէ պիր պուճագ տախի
 եօղուտու: Օնլար օրատա հիւքիւ-
 մէթ սիւրիւյօրլար. վէ քէնտիսի
 ծնլարտան պիր էսիր մագամընտա
 թուլթուլուր վէ էջլէ մուլամէլէ
 կէօրիւր իւտիւ: Պու ճիհէթտէն
 սանըրսըն քի, սէնտէն շիքեայէթ
 էտէրէք. «Սանա նէ գապահաթ
 իշլէտիմ քի, պէնի հափիսխանէյէ
 գօտուն», տէր իտի: Ահ, եա
 րապպի, կիւնահսըղլըգտան փիւր
 աթէշ քէսիլմիշ օ Եիւրէք, նա-
 փաքլըգ ալէվի իլէ եանմըշ պիր

Եւրէյին եագընընտա պուլուն-
 մագ: Ա՛հ, եա Բապպի, պէցլէ
 պիրի պիրինէ մուղայիրէթի քիւլ-
 լիյէ իլէ՝ մուղայիր իքի ալէվ պիրի
 պիրինէ գավուշմագ, գըզընլըգ-
 լարընը պիրի պիրինէ գարըշթըր-
 մագ, վէ “Օնլարըն իչինտէ քիրլէ-
 նիր իտիմ”, ֆէհվասընճա, Յիսու-
 սուն զայէթ թէմիզ Եւրէյի՝ օ
 չամուր վէ օ պինամուսլուգ թէ-
 աֆֆիւնիւ իչինտէ՝ քէէննի լէքէ-
 լէնմէյէ մէճպուր օլմագ, նէ տէ-
 րէճէ էօրֆ էտէճէք շէյ իտի:
 Սէն իսէ՝ օ արատա փէտէրին,
 կիւյէկին, տօսթուն, գուրթարը-
 ճըն Յիսուսա, սէնին տէրունինտէ
 իճրա օլունան պու խաին մուա-
 մէլէյէ սօուգ վէ տույղուսուղ
 պիր սէյիրճի օլուր ուտուն: Ա՛հ,
 պու նէ շէտիտ խաինլիք տիր, պու
 նէ պինամուսլուգ կիրտապը տըր:

Պու էթ տիյին քէմլիյին զեբրինտէն
 նասըլ էլան սաչլարըն տիքիլմէյօր.
 պէցլէ պիր էօրֆիլիլթապսիրա-
 թա նասըլ աֆվլըգ տիլէմէյօր-
 սուն: Ա՛հ, եիւզիւ գօյու եէրէ
 գափան, վէ հիճապա վէ գօրգույա
 զարգ օլարագ՝ Յիսուսա շէցլէ
 սէցլէ:

Տոսու:

Եւա էֆէնտիմին սիթէմքէշ
 եիւրէյի, պու նէ օլմաղ շէյ տիր
 քի, սէն տաիմա պանա էյլիք էթ-
 մէյի տիւշիւնմիւշսիւն. պէն տէ
 տաիմա սէնի ինճիթմէյի տիւշիւն-
 միւշիւմ: Պէնտէն տահա ալլագ
 պիր ինսանա պէլքի եիւզ տէֆա
 վէ կէօզլէրիմտէն եաշ տէօքէրէք,
 “եիւրէյինի պանա վէր,” տէմիշիւմ:
 Աէ ըիճամ գապուլ օլունմատըղը
 իչին աճըմտան աղլամըշըմ. նիչէ

կէճէլէր կէօղիւմէ ույգու կիրմէ-
միշ վէ հիչ պիր շէյտէն զէվգ
տույմազ օլմուշում: Նիչէ նիչէ
գըղգանճլըգլարտան եիւրէյիմ
եարալանմըշ. պիհուտէ եէրէ
քէնտիմի կէօնակէօն թէհլըքէլէ-
րէ գօմուշում, վէ տաիմա տա օ
քեօր մուհապպէթիմտէ ըսրար
էթմիշիմ: Սէն իսէ՝ Գիսուսում,
եիւզէրճէ տէֆա պանա, “Իշթէ
օղուում եիւրէյիմ,” տէյի սէցլէ-
միշ իքէն՝ պէն օնու իսթէմէմիշիմ.
վէ քէնտի եիւրէյիմի շայէտ թէպ-
տիլ էթմէյէ մէճպուր օլուրում
տէյի գօրգումտան կէօղիւմիւ պի-
լէ չէվիրիպ պագմամըշում: Սէն
պանա պու փէշքէշի էթմէք իչին,
հատսըղ պիր թահամիւլ իլէ՝
հէր կիւն քիլիսէլէրինտէ պանա
պէքլէմիշսին: Պէն սէնի խաթրը-
մա կէթիրմէյէրէք, պիր պայաղը

տիլէնճինին չէրկէսի էօնիւնտէն
կէչիյօր կիպի պիգայտլըղ ըւա՝
սըգ սըգ սէնին խանէնին էօնիւն-
տէն կէչիպ տէօնմիւշիւմ: Հաթ-
թա՝ պազը տէֆա սէն պիր խաս-
թէյէ գիյարէթէ կիտէր իքէն՝
ուղըռունա ըասթ կէլմիշ իսէմ
տէ, սանա ըէֆագէթ էթմէտիյիմ
չէցլէ տուրսուն, չօղու տէֆա
պիր ըպէթ պիլէ կէօսթէրմէմիշ
իմ: Հալ պու քի, սէնին Ալլահ
օլտուղունա իթիգատ էտէրիտիմ.
սէն պէնի սէվէրսին տէյի իթի-
մատ էտէրիտիմ: Էցլէ իսէ սանա
պէցլէ պիգայտ կէօզիլէ նա՛սըւ
պագմըշըմ վէ մոլամէլէ էթմիշ
իմ: Ա՛հ, Էֆէնտիմ, պունու
քէնտիմ տէ աղնայամայօրում.
վէ պէլքի պու աղնայամատըղըմ
տա՝ սէֆիլլիյիմին էն պէցիւյիւ
տիւր:

Զիյատէ մէքրուհ նանքեօր-
 լուղոււմու սէնին հուզուրունտա
 թագրիր էթմէք իսթէր իտիմ.
 լաքին էթտիյիմ խաինլիյին զեք-
 րինտէն տիլիմ տօլաշըպ՝ եիւ-
 րէյիմ չարփըյօր: Եա ալլահանի
 եիւրէք, եա ինսան օլան Ալլահ,
 եա մուհապպէթլի Յիսուս, եա
 մուհապպէթ. ան, պէն սէնի եա-
 րալատըմ, սէնի փարչալատըմ,
 սէնի քէլփիլէր էօնիւնէ աթտըմ:
 Պէլի ճիտտ օլարագ պու թէօհ-
 մէթլէրի իշլէտիմ, սէնին ազիզ
 թէնպիհլէրինի պաստըղըմ վա-
 րթ տէյիլ, իլլա սէնի՝ սէնին
 գըյմէթլի թէնինի վէ գանընը
 նէլայըգըղ ըլա գապուլ էթ-
 տիյիմ վագըթ. վէ սէնի տիւշ-
 մանլարընըն էլինէ թէսլիմ էթ-
 տիմ: «Սուչսուզ գանը գամաղ-
 լամայըլա կիւնահ իշլէտիմ», Պու՝

հիշ պիր մէմնունիյէթ տույմայա-
րագ, վէ պիր հայտուծուն՝ պիր
գաչ փարա սէպէպինէ՝ պիր սէ-
ֆիլ Խօլճույու Էօլտիւրտիւյիւն-
տէ՝ Էթտիյի Խըյանէթլիք կիպի,
Խըյանէթլիյիլէ վէ սօուգ գան
ըլա, սէնին զաթը շէրիֆինէ վէ
Եիւրէյինէ տօղըուտան տօղըույա
պիր սիթէմ՝ Էթմէք օլտու: Հաթ-
թա պէն պու թագսիրաթտան՝
օ հայտուծ գատար տա պիր շէյ
թահսիլ Էթմէտիմ. իլլա պու
քէմլիքլէրի սատէճէ պիր ինսան
Խաթրը իչին, վէ պէլքի տէ միւ-
րայիլիք սէպէպինէ գուրտում
վէ իճրա Էթտիմ:

Էյ զէմին, նիճին Եարըլըպ տա
պէնի Եուծմայօրսուն. էյ կիւ-
նէշ, պէյլէ թէօհմէթին Էօր-
ֆիւնտէն նիճին գարարմայօրսուն.
էյ կէյլէր, պու մագուլէ Խայըն-

լըղըն ինթիգամընը ալմագ իւզէ-
 րէ, նիչին պանա երաւըրմլար
 փըրլաթմայօրսունուզ: Վէ սէն
 էյ պէնիմ եիւրէյիմ, պէջլէ պիր
 խըյանէթ էթտիյին սէպէպէ՝ ա-
 ճընտան նիչին կէօքսիւմտէն գօփ-
 մայօրսուն: Խա խաինլիք կէօրէն
 եիւրէք, պէն քէնտի քէնտիմի
 զաղապա միւսթաճագ կէօրտիւյ-
 իւմ ճալտէ, նաճը սէնտէն ափվ-
 լըգ տիւէյէպլիլիւրիմ: Էզ ճիւմլէ,
 եա զայէթ սապըքեար եիւրէք,
 ճիւմլէ ալէմ պէնի զաղէպլէսէ
 տէ, սէն եինէ պէնի զաղէպլէմէզ-
 սին: Սէն պանա պէքլէրսին, սէն
 պէնի չաղըրըրսըն, վէ պանա ափվ
 էթմէք իչին եափմատըգ շէյ պը-
 րագմագսըն: Պու կէօնէ ինճիթ-
 տիքլէրիմին թաղմինի իչին, պէն-
 տէն եալընըզ պիր շէյ մաթլուպ
 էտէրսին. եանի ագըպէթ սէնի

Լայրդընճախանէմէ միսաֆիր գա-
 պուլ էթմէք իչին, պիր տէֆա
 թէտարիք կէօրմէմի իսթէրսին:
 Եա նիհայէթսիզ էյլէք, եա մէր-
 համէթ տէրեասը: Նէ վագըթ
 կէլէճէք օ կիւն քի, սանա Լայրդ
 պիր մէսքեան հազըրլատըգտան
 սօղըա՝ գալպիմ տէ լիսանըմա
 ույղուն օլարագ՝ Կէլ Յիսուսում,
 եիւրէյիմին խանէսինէ գօրգու-
 սուզ կէլ. զիրա տիւշմանլարըն-
 տան օրատա քիմնէ գալմատը.
 կէլ պուլաշաճագ թէհլէքէսի
 գալմատը. զիրա կիւնահ չամու-
 րունտան պիւսպիւթիւն թէմիզ-
 լէնտի. կէլ ալթըգ, զիրա քիւլ-
 լիէն եէնիլէնմիշ վէ սէնին կէյ-
 նիւնէ կէօրէ կիւզէլէնմիշ վէ
 փաք պիր խանէ պուլաճագսըն,
 տէյէճէյիմ սանա: Ա՛հ, սէվկիւ-
 լիւ եիւրէք, նէ վագըթ կէլէճէք

պու կիւն, նէ վագըթ կէլէճէք:
 Կիւնաճլարըմա պիրթէքմիլ փիւշ-
 մանլըգ, վէ պիր տաճա սէնի ին-
 ճիթմէմէյէ պիր թէէսիրլի նիյէթ
 իՏսան էտէրէք, սէն տախի պու
 կիւնիւ թաաճիլ էյլէ: Չիւնքի
 եա ազիզ Յիսուսում, պէն ար-
 թըգ էօմրիւմիւ պաշա, քէնտի
 էլիմ իլէ էթտիյիմ իըյանէթ-
 լիյի աղլամագտան պաշգա պիր
 շէյ իսթէմէմ: Պէլի, օնտան իք-
 րաճ էտէրիմ վէ եիւզիւմ եէր-
 տէ, “Սուչսուզ գանը գամաղլա-
 մայըլա կիւնաճ էթտիմ, իաթա
 էթտիմ,” տէյի թէքէրրիւր էտէր-
 իմ: Եա Էֆէնտիմ, “Պինամոնս-
 լուղումու քէնտիմ թանրըմ, վէ
 կիւնաճլարըմ տաիմա կէօզիւմ
 էօնիւնտէ տիրէր,”:

Աթը Հայր Գր, Ուկոյն վէ Փարտ Հօր
 սէօյլէ, աշաղըտաքի մուլթասար տուա
 իլէ:

Սէվիւլիւ Յիսուսուն աճրդը Եիւրէյի,
Հէր տաիմ զեյստէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

Գոռլլսնումնոց շէյ:

Յիսուս Գրիստոսուն՝ սէնին
Եիւրէյինտէ պէտ մուամէլէ կէօր-
մէք իչին պօղաղընտան կէչտիյինի
խաթրընա կէթիւրէրէք՝ պօղաղ
խուսուսունտա պիր մահացուցում
էթ:

ՄԻԻԼԱՀԱՅՐ

ԵԷՏԻՆՃԻ ԿԻԻՆ

Միւլահազա էյլէ քի, սէնին
պու նանքեօրլուգլարըն, պիր Ալ-
լահըն Եարալամըշ օլտուղուն
Եիւրէյինին ինտինտէ, աֆվլըգ
պուլմագտան՝ իւմիտինի քէս-
տիրէճէք րատտէտէ իսէ տէ,
ճիտտ օլարագ սէնի իւմիտ իլէ
տօլտուրաճագ վէ պու շայէթ

սէվիմլի Եիւրէքտէ փէնահ արամայա սէնի թահրիք էտէճէք տէ եինէ օնլար տըր: Սէն՝ կիւնահ-քեար, հէմ պէցիւք կիւնահ-քեար տէյիլմիսին: Պու սուրէթ-տէ իշթէ ափվլըգ հէր տագիգէ սանահ հազըր տըր. եթիշիր քի, կիւնահընտան իբրահ էտէսին: “Հէր հանկը սաաթ քի, ահու-զար էտէրսէ՝ կիւնահը օնա ափվ օլսուն,”: Սէն Իսրայէլ սիւրիւ-սիւնտէն, տօլաշըգ վէ տուզագ-լար ըլա տօլու եօլլարտա զայպ օլմուշ պիր գօյուն տէյիլմիսին: Պու սուրէթտէ իշթէ Յիսուս Քրիստոսուն. “Պէն անճագ Իս-րայէլ խանէսինին զայպ օլմուշ գօյունլարը իչին կէօնտէրիլտիմ,” տէտիյինէ կէօրէ, քէնտի աղըլը-նա կէթիրմէք իչին արամայա չըգ-տըղը գօյուն վէ ասըլ օ գօյուն

սէն սին: Սէն պիր ուզուն սիւրէն
 իլլէթտէն էճէլ իլէ ուղըաշմագ,
 վէ հէման թագաթ կէթիրէմէ
 մէք տերէճէսինէ կէլմիշ խասթէ
 տէյիլմիսին: Պու սուրէթտէ իշ-
 թէ Յիսուս քրիստոսուն «Հէքիմ
 սաղլարա տէյիլ, իլլա խասթէլէ-
 րէ լաղըմ տըր», տէմէսինէ կէօրէ,
 ասըլ հէքիմէ միւհթաճ օլան, վէ
 քէնտի ալլահանի Եիւրէյինին
 գանը իլէ պիր հիքմէթլի մուա-
 լիճէ թերթիպ էթտիյի քիշի
 սէն սին: Սէն պիր սօուգ վէ Ալ-
 լահ մուհապպէթինէ միւթաալիգ
 օլան հէր շէյտէ տոյղոսուզ
 ճան տէյիլմիսին: Պու սուրէթտէ
 իշթէ Յիսուս քրիստոս քէնտի
 աղիզ Եիւրէյինին պու իպատէ-
 թինի ասըլ սէնին իչին իհտաս
 էթմիշ, իլէրի կէօթիւրմիւշ վէ
 հիմայէ էթմիշ տիր: Նիճէ քի՝

Պէն պունու, քրիսթիանլարըն
պու սօն վազըթլարտա կէվէմիշ
մուհապպէթլէրինիթահրիք էթ-
մէք իչին գուլանաճաղըմ տէյի,
լիսանէն քէնտի խալպըղը սրբու-
հի Մարկարիթայա սէջլէմիշ
տիր: Էջլէ իսէ գօրգագլըղնա
ճէսարէթ գազանմագ վէ սէնին
խէլասլըղըն իչին աչըլան օ մու-
պարէք Եիւրէյին եարասընա
քէնտինի թէսլիմ էթմէք իչին,
պունտան տահա զիյատէ նէ ար-
զիւլէրսին:

Գալգ իմտի, օ մուհապպէթլէ
Եիւրէյի՝ քէնտի տույղուսուզ
Եիւրէյինէ եագլաշտըր, վէ խաթ-
րընա կէթիր քի, օ Եիւրէյին
եագընընտա պիր պէտնամ խըր-
սըղ էօմրիւնիւն սօն սաաթընտա
թէօվպէյէ կէլտի, վէ օ սէվիմլի
«Պու կիւն պէնիմ իլէ ճէննէթտէ

օլասըն,, քէլամլարընը իշիթմէյէ
 լայըգ օլտու քի, պէլքի աշըրը
 սէվինճինտէն էօլլումիւնիւ թաա-
 ճիլ էթտի: Ա՛հ, պու սէօղէրտէն
 նէ թաթլըլըգ հասըլ օլմաղ:
 էջլէ իսէ պիր կիւնահքեար՝
 տիւշման իքէն՝ պէջլէ չափըք
 տօսթ օլուր, Կապանճը իքէն՝ էվ-
 տէն օլուր, իըրսըղ իքէն՝ խոս-
 տովանող օլուր: Ա՛հ, պու կիւ-
 նահքեարըն իթիգատը նէ գա-
 տար պէջիւք օլտու: Քէնտինին
 հէր տիւրլիւ քէմլէյինի, վէ հիչ
 պիր էյլէյի օլմատըղընը, հէր
 թէնպիհի պաստըղընը, ախէրին
 էօմրիւնէ վէ մալինէ գաստ էթ-
 տիյինի պիլիր իքէն՝ էճէլ գա-
 փուսուկտա, էօմրիւնիւն պիթէ-
 ճէյի արատա պուկնճա տէֆա
 նէլայըգ օլտուղու վէ հիչ պիր
 վագըլթտա իւմիտ էտէմէյէճէյի

օ էպէտի սէլամէթի արգիւլէմէյէ
 վէ տիլէմէյէ չէքինմէզ: Պիր
 կիւնաՏքեար պիր սալիՏտէն,
 պիր քէմքեար պիր սուչսուզտան,
 պիր խըրսըզ պիր Ալլահտան,
 պունու տիլէմէյէ գօրգար տիթ-
 րէր իքէն՝ պու ազիզ Ալլահ,
 պու ազիմ կիւնաՏքեարա, Պու-
 կիւն, պու կիւն ճէննէթտէ պէ-
 րապէր պուլունուրուզ տէյի ճէ-
 վապ վէրիր: Ա՛հ, Յիսուսումուն
 հէր շէյէ գատըր Եիւրէյի, քէն-
 տի եագընլըղըն ըլա պիր տագիգէ
 զարֆընտա՝ պիր կիւնաՏքեարըն
 եիւրէյինի՝ պիր ազիզ եիւրէյի-
 նէ թէպտիլ էտէրսին:

Անճագ օնուն թէօվպէսինին,
 վէ ալլահանի մերհամէթին թէ-
 ֆէրրուաթլարընը տա միւթալաա
 էյլէ: “Ճէմի տօսթլարըմ, վէ
 մուգարիպլէրիմ պէնտէն ուզապ

տուրտուլար վէ պէնտէն գաչտը-
 լար, ֆէհվասը իւզըէ, Յիսուս
 քրիստոս ճիւմէ թանըտըգլա-
 րընտան վէ՝ Յովհաննէստէն մա-
 տա՝ ճիւմէ շայիրտլէրինտէն տա-
 խի թէրք օլունուպ, պիր խաչ-
 տան ասըմըշ ըտը: Իմտի օղայէթ
 աղամէթլի Եիւրէյին չէքտիյի
 իզթիրապը պիր տէֆա կէօզիւն
 էօնիւնէ կէթիր. պիր խաչ իւ-
 զէրինտէ էօլմէք, իքի խըրսըզ
 մապէյնինտէ էօլմէք, տիւշմանլա-
 րընտան սիթէմ տիյնէյէրէք վէ
 էն սէվկիւլիւլէրինտէն հէմտէրտ
 օլան պիր քիմնէ պիլէ պուլուն-
 մայարազ էօլմէք: Աէօզիւնիւ Եէ-
 րէ չէվիւրիր, իւչ գարը իլէ Եա-
 լընըզ պիր շայիրտտէն մատա քիմ-
 սէ կէօրմէզ: Պաշընը իքի թա-
 րաֆընա չէվիւրիր, իքի խըրսըզ
 կէօրիւր: Օնլարըն պիրինին տէ

քէնտիյէ քիւֆիւր, պէտ տուա
 էթտիյինի իշխտիր: Ա՛հ, շիմտի օ
 պիրի տէ քիւֆիւր պէտ տուա
 էտէճէք: Եօգ եօգ, պու ընա թա-
 րաֆ չըգար. շտիրտլէրինին եափ-
 մատըղը շէյի, եալընըզ պաշընա
 օ եափար. վէ պիր խաչ քիւրսի-
 սինտէն, ընուն սուչսուզլուղունու
 իսթիսհասլ էտիսլ՝ «Պու հիչ պիր
 քէմլիք իշլէմէտի», տէր: Մէմուլ
 էթմէտիյի մահալտէն պէյլէ պիր
 հէմտէրտլիք, թասահուսլ պուլ-
 տուղունա, օ միւքէտտէր վէ մահ-
 զուն Եիւրէյին ինանաճաղը կէլ-
 մէզ: Սէֆիլ կիւնահքեար շէք-
 լինտէ պուլունտուղու արատա,
 ընուն «Էֆէնտիմ», թապիր էթ-
 մէսինտէն ըիգգաթ տույար. քէն-
 տիսի տէ եարտըմա միւհթաճ
 կիպի կէօրիւնտիւյիւ քէրթէտէ,
 ընուն եարտըմ տիլէտիյինի ի-

շիթմէյիլէ՝ օ Նիւրէք թէփրէնիր.
 քէնտի տալի էօմրիւնիւ պիթիր-
 մէք իւզէրէ իքէն՝ պիր խըրսըզըն
 “Էֆէնտիմ, փատիշահըզըն ըւա
 կէլտիյին վազըթ, պէնի խաթըրը-
 նա կէթիր,” տէյէրէք, էջլէ էմ-
 նիյէթ իլէ քէնտինտէն պիր փա-
 տիշահըզ տիլէտիյինէ թաաճ-
 ճիւպտէ գալըր: Պէջլէ պիր աղ-
 լամայա սէզա քէրթէտէ, պու
 հէմտէրտլէք, պու իւմիտ, պու
 իթիւպատ, օնոււն սատըրընտան Նիւ-
 րէյինի գապտը. պիր տագիգէ
 պիլէ թէրէտտիւտ կէօսթէրմէ-
 տի. խըրսըզ հէնիւզ ըիճասընը
 թէքմիլ էթմէտէն, Յիսուս “Պու
 կիւն պէնիմ իլէ ճէննէթտէ օ-
 լասըն,” տէյի օնա ճէվապ վէրտի:
 Սէվկիւլիւ կիւնահքեար, մա-
 տամ քի սէն տէ օ հալտէ պու-

լունմոռ չսուր, օ վատա նի՛չին
իւմիտ էթմէյէճէքսին:

Ա՛հ, նէ միւսիպէթլի վագըթ-
լարա եթիշտիք քի, Յիսուս
Քրիստոսուն Եիւրէյի էն սէվկիւ-
լիւլէրինտէն, տօսթլարընտան,
գուլլարընտան վէ քէնտիյէ սու-
նուլմոռ քիշիլէրտէն պիլէ թէրք
օլունմոռ տուր: Հէր շէյտէն
ղէյատէ օնու աճըյա վէ գասա-
վէթէ ղարգ էտէն իշթէ պու-
տուր: Հաթթա քէնտիսի խալայ-
ըղը սրբուհի Մարկարիթայա
“Տահա զէյատէ թէէսիր էտէն
շու տուր քի, պունլար պանա
սունուլմոռ Եիւրէքլէր տիր”
տէյի սէջլէմիշ տիր: Պու ասիր-
տէ Յիսուս Քրիստոս հէր ճինս
քիշիլէրտէն սիթէմ չէքմէքտէ
տիր. էն սատըգլարը պիլէ օնա
թարաֆ չըգաճագ պիր չիֆթ

սէօղ սէօլէմէյէ ճէսարէթ է-
տէմէյօրլար. շայիրտլէրի ալչագ
իհթիրաղ ըլա կիզէնիյօրլար. օ-
նուն դուլարը՝ խաչընտան հիճապ
էտիյօրլար, վէ օնա սունուլմուշ
եիւրէքլէր՝ պու հագարաթլարը
կէօրտիւքլէրի հալտէ տէ՝ աճը
տույմայօրլար: Թէաթրօլար, մէյ-
տանլար, ճէմիյէթկեահլար քէն-
տի տօսթլարը իլէ տախի տօլու
իքէն, եալընը քիլիսէլէր վէ միհ-
րապլար գարիպ գալմըշ: Պիր մու-
գալլիտ, պիր խանէնտէ օնուն
գուլարընըն տախի վուգուֆճու-
լուղունու թահրիք էտէր իքէն,
Հալորդութիւն խորհուրդունտա
Յիսուս քէնտինէ զիյարէթ վէ
քէնտինէ թէսէլլի էտէճէք՝ կիւճ
պէլա պիր գաչ գարըճըղաղ ըլա,
պիր գաչ սատապաթ կիւզար շայ-
իրտ պուլուր: Օ զայէթ գապա-

վէթըն Նիւրէյի իֆրաթ ըլա մու-
ազզապ էտէճէք պիր թէրք օլուն-
մագ տէյլլ մի տիր պու:

Լաքին սէնին կիպի պիր կի-
նահքեար օնուն թարաֆընը թու-
թուպ, օնուն շէրէֆինի տէրիւհ-
տէ էտէրսէ, սէն քի՝ հիճապըն,
թէէտտիւպիւն, վէ Յիսուսուն
թէնինին վէ գանընըն խօրլան-
տըղը վէ մասղարա օլտուղուն նի-
չէ մէճլիսլէրտէ վէ նիչէ մահալ-
լէրտէ պուլունտուղուն վագը օ-
լուր: Էյեր ախէրլէրին պինա-
մուսլուղունու վէ փէրվասըղը-
ղընը թէքտիր էթմէյէ գալգը-
շըրսան, եէօվմիյէ պիր քիլիսէյէ
կիրիպ վէ խորհուրդտաքի Յի-
սուսուն հուզուրունտա եերէ
գափանըպ, “Էֆէնտիմ, պէն կի-
նահքեարա աֆվ էյլէ” տէյէ-
րէք, կէօքսիւնիւ տէօյէրսէն. է-

յէր քի զեյարեթլէրին իլէ, միհ-
րապ խորհուրդունտաքի Յիսուս
քրիստոսուն Եիւրէյինէ քէնտի
էթտիյին սիթէմլէրի, վէ էն սէվ-
կիւլիւլէրինին տախի քիլիսէլէր-
տէ օնու եալընըզ թէրք էթմէյ-
իլէ՝ գուլանտըզլարը հաճաթ-
սըզըզլարը թազմին էթմէք նիյ-
էթինտէ օլուրսան. ա՛հ, օ Եիւ-
րէք, մէմուլ օլունմայան եերտէն
պէցլէ հէմտէրտլիք պուլմայըլա,
միւճէրրէտ եումշար. վէ էյլիք-
շինասլըզ հասսէլէրի իլէ երիւ,
վէ պէլքի օ Եարանըն աղղընտան
“Պու կիւն պէնիմ իլէ ճէն-
նէթտէ օլասըն”, տէր: Պու կիւն
պէնիմ իլէ ճէննէթտէ օլաճագ-
սըն. չիւնքի կիւնահլարըն իւզէ-
րինէ սանա պիր սահիհ փիւշման-
լըզ վէրէճէյիմ, վէ պու Եիւ-
րէյին գափուսունտան սէնի մու-

Տապալէթիմին ճէննէթինէ տա-
 խիլ էտէճէյիմ, թաթլը քէլամ-
 լարընըն չըգտըղընը իշխտիրսին:
 Ա՛հ, պիր տագիգէ զարֆընտա,
 քէնտինի՝ կիւնահքեար իքէն՝ սա-
 լիհլիյէ, հապանճը իքէն՝ էվտէն
 օլմայա, տիւշման իքէն՝ սէվէն օլ-
 մայա թահվիլ օլմուշ պուլտու-
 ղունտա, նէ աճիպ թէպէտտիւ-
 լաթ օլաճագ, վէ գալպիննէ տիւր-
 լիւ շաղըլը ըլա տօլաճագ: Թէրք
 էթտիյին ալչագ սէֆալարըլա՝
 պուլտուղուն սէմավի թէսէլի-
 լէրի րուպար էթտիյինտէ, նէ
 կէօնէ թաաճճիւպէ կիրիֆթար
 օլաճագ սըն: Աէօղլէրին հաշ ըլա
 տօլու օլտուղու հալտէ՝ Ա՛հ, պու-
 Նիւրէք՝ պու պու, պէնիմ մէս-
 քեանըմ տըր, պունու ինթիխապ
 էթտիմ, վէ պունտա սաքին օլ-
 մագ իսթէրիմ. «Պու տուր պէ-

նիմ խանէմ, պունտա սաքին օ-
լաճաղում. չիւնքի պունու ինթի-
խապ էթտիմ, տէյէճէքսին: Ան-
ճագ ափվլըղը պէցլէ չափըք
պուլապիլիւր իքէն, պու ինթի-
խապը նիճին չափըք էթմէզսին:
Յիսուս Եիւրէյինին գափուսու-
նու աչմըշ, սէնի չաղըրը յօր. ա՛հ,
գօշ էցլէ իսէ. վագըթ վար ի-
քէն՝ թաաճիլ էյլէ. վէ գըզղըն
արզիւտէն եանմըշ եիւրէք վէ
լէհճէ իլէ օնա պէցլէ սէցլէ:

Տողա:

Յիսուսում, իւմիտիմ, թէ-
սէլիմ, օ սէրթ խաչ աղաճը իւ-
զէրինտէ գօլարըն աչըգ քիմէ՞
պէքլէյօրսուն: Աճապա սալիհ
ճանլարա՞ մը պէքլէրսին: Ա՛հ,
հօգ. չիւնքի օնլար հէնիւզ սէ-
նին տիրլէր. օնլար սէնին ղայէթ

Թաթլը Եիւրէյինին տէրունինտէ
 ույուր վէ ըաճաթ էտէրլէր:
 Եջլէ իսէ կիւնաճքեար ճանլարա
 պէքլէրսին. չիւնքի պունլարը
 ղայէթ մուհապպէթլի էլլէրին իլէ
 փէք չօգ տէֆա տիւղմիւշ տիւ-
 զէթմիշ իսէն տէ՝ էլան պունլար
 սէնին օլմամըշ տըրլար: Պու սու-
 ըթտէ պունլար քեաղիպ, սա-
 տագաթսըզ, տիւշման, մուաննիտ
 իքէն՝ եինէ սէն պունլարա՞ մը
 պէքլէյօրսուն: Պէլի, եալընըզ
 պէքլէմէք տէյիլ, օնլարը արզիւ-
 լէր վէ օնլարը արարսըն. օնլարա
 օ գատար սուսամըշսըն քի, ախէր
 տէրտլէրինի քիւլլիյէն ունու-
 տուպ՝ գաժըուլմիւշ տուտագլա-
 ըն ըլա “Սուսուլում, սուսուլ-
 ում”, տէյի թէքէրրիւր էտէր-
 սին: Ա՛հ, Յիսուսում, պու ազիմ
 սուսուլըզգտան սէնի գուրթար-

մանըն եօլունու պէն պուլմուշ-
ում. չիւնքի սէնին այաղընա
էջլէ պիր մուաննիտ կիւնա՜հ-
քեար կէթիրէճէյիմ քի, եալը-
նըզ օ՝ եիւզլէրճէ կիւնա՜հքեար-
լարա պէտէլ տիր: Պու կէթիրէ-
ճէյիմ ճան, նափաք, մաղուր,
չէ՜հվանի, նանքեօր, սրբապիղծ,
գայթակղութիւն վէրիճի, փէքչօգ
տէֆա սանա կէլմիշ վէ թէքրաւր
գաչմըշ պիր ճան տըր: Էջլէ պիր
ճան տըր քի, շէյթան օնուն վա-
սիթասըյլա՝ սանա սատըգ օլաննի-
չէ թէմիզ ճանլարը քէնտի տու-
զաղընա տիւշիւրմիւշ տիւր: Էջլէ
իսէ Էֆէնտիմ, սէնին թարաֆըն-
տան պու ճանա ճէսարէթ վէրէ-
պիլնրմիյիմ: Աֆվըգ պուլաճագ-
սըն տէյի պունու թէէմին էտէ-
պիլնրմիյիմ: Ա՛հ, պէլի, պունու
էտէպիլնրիմ, վէ պու ճան սանա

կիւմէնիր, եւ Յիսուսում, վէ խէ-
 լասլըգ պուլմայը եալընըգ սէն-
 տէն ումար: Հալ պու քի, պու
 ճան ագըպէթ քէնտի սատա-
 գաթսըզըգլարընտան մահճուպ
 օլուպ վէ էթտիյի եօլսուղուգ-
 լարա նատիմ գալըպ՝ ճան ու կէօ-
 նիւլտէն սանա տէօնէրսէ, պու
 ճանը նէ՞ եափարսըն: Պիր գաչ
 այ սատագաթը պուլունտուգտան
 սօղըամը օնա ափվըգ վէրիրսին:
 Եօգ: Պիր գաչ սէնէտէն սօղըա:
 Եօգ: Էջլէ խէ նէ՞ վագըթ վէ-
 րիրսին, Յիսուսում, նէ՞ վագըթ:
 Անինտէ անինտէ: Ամմա պու ճան
 սէնէլէրճէ սէնին տիւշմանըն ի-
 քէն՝ պու օլուր շէյ մի տիր: Զա-
 րարը եօգ. զարարը եօգ. “Սիզ
 պանա տէօնիւն, պէն տէ սիզէ
 տէօնէրիմ,” տէյի ճէվապ վէրիյ-
 օրսուն, իշիտիյօրում:

Զիւնքի պիր տէֆա պաշլատըմ,
 հէր նէ գատար թօփրագ վէ
 քիւլ իսէմ տէ, Էֆէնտիմէ սէց-
 լէմէյէ տէվլամ էտէճէյիմ: “Շիմ-
 տի Բապպի իլէ սէցլէմէյէ պաշ-
 լատըմ. լաքին պէն թօփրագ վէ
 քիւլ իւմ”։ Իմտի Յիսուսում,
 պու ճանա ափվ էտէրսէն, խա-
 նէնտէ տօսթլարըն մապէյնինտէ
 պիր մահալ տախի իհսան էտէ-
 ճէքմիսին: Խայըր: Պարի գուլ-
 լարըն արասընտա: Խայըր: Էցլէ
 իսէ պու ճանը նէ եափաճագսըն,
 Էֆէնտիմ: Նէ մի եափաճաղըմ:
 Իֆֆէթ թարաֆընտան օնու պիր
 հէմշիրէմ, վէ մուհապպէթ թա-
 րաֆընտան՝ պիր արուսէմ մա-
 գամընա գոյաճաղըմ: Եիւրէյի-
 մին խալվէթ օտասընա օնու տա-
 խիլ էտիպ՝ ղպէթ փաք մուհապ-
 պէթ իլէ, “Եիւրէյիմի եարալա-

տըն, հեմշիրէմ, արուսէմ, Եիւ-
րէյիմի եարալատըն,, տէյէճէյիմ
տէյի սէօզ վէրտիյինի իշիտիյօր-
ում:

Ա՛հ, Էֆէնտիմ, պու աշըրը
պէյիւք պիր հիմմէթ տիր: Ամնա
պիր սէօզ տահա սէյլէրսէմ,
քերէմ էթ կիւճէնմէ: «Թէքրար
սէյլէրսէմ» պիր շէյ մի տիր, Է-
ֆէնտիմ,,: Պու ճանը իֆրաթ սէ-
վիմլի Եիւրէյինին էնտէրունինէ
տախիլ էտէրսէն, օնուն կէչմիշ
նանքեօրլուգլարընը խաթըրա
կէթիրէճէքմի սին. օնուն ուզուն
վագըթ էթտիյի սատադաթսըզ-
ըզտան տօլայը թաթըճա պիր
թէքտիր օլսուն, էտէճէք մի սին.
օնուն մէթանէթինտէն էմնիյէթ-
սիզլիք կէօսթէրէճէք մի սին:
Խայըր խայըր. քէէննի տաիմա
պանա սատըզ պուլունմուշ կիպի,

կէջմիշ շէյլէրին քեաֆֆէսի տէ
էպէտի պիրնիսեանտա կէօմիւլէ-
ճէք տիր: «Օնու իշլէտիյի ճէ-
մի կիւնաՏլար անըմասըն»:

Պու սուրէթտէ շիմտի, Էֆէն-
տիմ, շիմտի պու ճանըն քիմ օլ-
տուղունու պէյան էտէյիմ: Ա՛հ,
օնու սէն փէք էյի թանըրսըն:
Օ սէնին հուղուրունտա տըր.
ա՛հ, օ պէնիմ սէֆիլ ճանըմ
տըր: Պու նանքեօր, ասի, մուան-
նիտ ճան տըր քի, պիր ալջագ
վէ կէջիճի սէֆա իչին, սէնի զա-
մաղլատը, տիւշմանլարընըն էլինէ
թէսլիմ էթտի. հաթթա՝ ախէր
ճանլարը տա՝ քէնտի մուաննիտ
իսեանընա րէֆիգ ալտը: Յիսու-
սում, օնու զայէթ լաթիֆ գա-
նընըն շիֆալը հալուղունտա տէր-
ագապ եայգայասըն տէյի նա-
փաք հալինտէ օնու սանա թագ-

տիմ էտէրիմ: Եւ մուհապպէթ-
լի Եիւրէք, եօղսա պանա գատի-
մի կիւճէնկի՞ն մի գալաճագսըն:
Բիճա էտէրիմ, տարղընլըղընը
թէսքին, վէ պանա մէրհամէթ
էթ. չիւնքի էօմրիւնիւն սօն սաա-
թընտա սէնտէն աֆվլըգ տիլէյ-
էն պիր խըրսըզա օ գատար հէմ-
տէրտլըք տույտուն: Պէլի, կիւ-
նահ իշլէտիյիմի թագրիր էտէր-
իմ. էպէտի զաղէպէ մոլսթա-
հագ օլտուղումու թագրիր է-
տէրիմ: Լաքին պու տա սահիհ
տիր քի, սէնին մէրհամէթին՝ պէ-
նիմ հէր տիւրլիւ պինամուսլուգ-
լարմտան չօգ զիյատէ պէջիւք
տիւր:

Եւ զայէթ սատըգ Եիւրէք,
հէր նէ վագըթ քի, հիյլէսիլ
վէ նատիմ օլմուշ գալպ իլէ սէն-
տէն աֆվլըգ տիլէրսէմ, աֆվ

Էթմէյէ սէօզ վէրտին: Նալընըզ
 տիլէմէք տէյիլ, հէմ ըիճա է-
 տերիմ, հէմ տէ սէվապլարըն վէ
 Ղայէթ ազիղ սիյասէթին հիւրմէ-
 թինէ աշըրը նիյազ էտերիմ:
 Պու Ղայէթ աճըլը գուլունա
 վէրտիյին սէօզտէն նիւգուլ էթ-
 մէյէրէք՝ պունու պէնտէն նի՞ճէ,
 տիրիղ էտէ պիլիրսին: Յիսուսում,
 պէն իւմիտ քէսիքլէյի իլէ պէջլէ
 մուհապպէթլի պիր փէտէրտէն
 Կաչտըղըմ վազըթ, միւքէտտէր
 Եիւրէյին օ գատար գասավէթ
 տույարագ՝ սէն պէնի արատըն
 ըտը: Շիմտի քի, պէն քէնտիմ
 սէնին գուճաղընա գօշայօրում
 վէ սէնի գուճագլայըպ, Ղայէթ
 ազիղ այագլարընը էօփէրէք,
 «Փէտէր, խաթա էթտիմ», տէյի
 ճան ու եիւրէքտէն չաղըրըյօր-
 ում. նա՞սըլ պէնի ըէտտ էտիպ՝

օ մէրհամէթլի կէօզլէրինի ախէր
թարաֆա չէվլիրէ պիլիր սին:

Տէ Էֆէնտիմ, օ մէրհամէթլի
սաղ էլինի խաչտան սէօք, գու-
լունա տօղըու ուզաթ, վէ պէնի
թիւրապտան գալտըրարագ՝ օ
թաթլը ճէննէթ տուտագլարը իլէ
“Սէնին խէլասլըղըն պէն իմ, պէն,”
տէյի սէօյլէ պանա: Ա՛հ, իշթէ
սէնին գուվվէթլի եարտըմընը
տույայօրում քի, պէնի կիւնահ-
տան չէքիպ չըգարըյօր: Պէն օն-
տան իքրահ էտէրիմ. ա՛հ Յիսու-
սում, էյլիյիմ, ճանըմ, սէնի ին-
ճիթմէքտէն իսէ՝ քէշքի տօղմուշ
օլմասայըտըմ, քէշքի էօլմիւշ
օլսայըտըմ. տահա հազը էտէր
իտիմ. վէ սէնին աղիզ լութֆուն
ուլա պիր տահա սէնի ինճիթ-
մէմէյէ գավի նիյէթ գօրում: Ան-
ճագ տէ Էֆէնտիմ, պէնի ֆուր-

Թունատան վէ ըիւղկեարլարըն
 խըշմընտան ուզագ լիմանա վասը
 էյլէ. զայէթ սէվիմլի Եիւրէյինէ
 պէնի տախիլ էյլէ: Իշիտիյօրսուն
 քի, տիլէքլէրիմ իլէ օնուն գա-
 փուսունու չալըյօրում: Գալգ
 Էֆէնտիմ, գալգ, աչ պանա.
 չիւնքի սէն էպէտի կէրչէքլէք,
 “Չալըն, սիգէ աչըլսըն” տէտին:
 Սէն՝ “Ա՛չ հէմշիրէմ, արուսէմ,”
 տէյէրէք՝ պինիմ Եիւրէյիմին գա-
 փուսունու չալտըն. վէ պէն ագը-
 պէթ օնու սանա աչտըմ: Իմտի
 պէն տախի, “Ա՛չ պանա. աչ
 պանա,” տէյէրէք, սէնին զայէթ
 մուհապպէթլի Եիւրէյինին գա-
 փուսունու չալտըղըմտա, նա՛սըլ
 իշիթմէզտէն կէլէ պիլիբսին: Ա՛հ,
 պու կիւղէլ Եիւրէքտէ սաքին օլ-
 մագ նէ Թաթլը շէյ իմիշ. Յիսուս,
 Յիսուս, Յիսուս, սէնի սէվէրիմ:

Ա՛Տ, քերէմ էյլէ պէնի մուհապ-
պէթինտէն պիր տահա պըր-
մա: Ճէմի կիւնահլը արգիւլէր-
տէն պըր պէնի, քէնտի թէնիմ-
տէն տէ պըր պէնի. ամմա սէն-
տէն, սէնտէն պըրմա. եօգ Յի-
սուսում, մինպատտ վէ էպէտ էլ
ապատտ պըրմա. ամին:

Ալթը Հոյր Դէր, Ուլնյի վէ փառ+ Հօր
սէպլէ աշաղըտաքի մուխթասար տուա
իլէ:
Սէվկիւլի Յիսուսուն աճըգլը Եիւրէյի,
Հէր տաիմ զիյատէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

Գոռլանաճագ շէյ:

Յիսուսուն ապիզ Եիւրէյինին
մէրհամէթինէ լայըզ օլմագ իշին,
գարտաշարընա պիր սատագա էթ.
Եախօտ պիր գարտաշ մուհապպէ-
թի ամէլի գուլլան:

ՄԻԻԼԱՆՁՆ

ՍԷՔԻՋԻՆՃԻ ԿԻՒՆ

ՄԻԼԱՏԱՊԱ ԷՅԼԷ, ՓԵՏԵՐԻՆ
 ՅԻՍՈՒՍՈՒՆ ՂԱՅԷԹ ԹԱԹԼԸ ՍՈՒՓ-
 ՐԱՍՐՆԱ ՏԱԼԱ ԻԼՏԱԳ ՕԼԱՄԱՏՐ-
 ՂԸՆՏԱ՝ ԽԻԼՃԱՐ ՕԼՏՈՒՂՈՒՆ ՓԷԼԱ-
 ՔԷԹԻ: ԻՂԹԷ ՍԷՆ Օ ՔԷՕԹՐԻԼԻՄ
 ՓԱԳՐՐ ՍՐՆ ՔԻ, ԱԽԵՐԼԷՐ ԻԼԷ
 ՏԱՃԱՐԱ ԿԻՐԷՄԷՅԻԱ՝ ՕՆՈՒՆ ԳԱ-
 ՎՈՒՍՈՒՆՏԱ ՄՈՒՐՈՒՐ, ՎԷ Օ ԱՂԻՄ
 ՂԵՅԱՓԷԹԷ ՄԱԽԻԼ ՕԼՄԱԳ ԻԼՂԷՐԷ
 ԿԷՃԷՆԼԷՐԱԷՆ ԵԱԼԸՆՐԸ ՄՈՒՆԱ ՍԱ-
 ՄԱԳԱՍՐ ԱԽԼԷՆԻՐ: ՊԱՂԸ ՍԱՄՐԳ
 ՂԱՅԻՐԱԼԷՐ ՕՐԱՅԱ ԿԻՐԷՐԼԷՐ, ԿԱ-
 ՂԸ ԽԱԼԻՍ ԻԿԱՏԷԹՔԵԱՐԼԱՐ Օ-
 ՐԱՅԱ ԿԻՐԷՐԼԷՐ. ԱՆՃԱԳ ՍԷՆ ԱՐՈՒ
 ԹԱԳՐՄԼԱՐԸՆ ՏԻՃ ԱԽԻՐԻՆՏԷՆ ՕԼ-
 ՄԱՏՐԸՆ ԻՃԻՆ ՕՐԱՅԱ ԿԻՐԷՄԷՂՍԻՆ:
 ՍԷՆ ԻՆՃԻԼԻ ՂԷՐԻՓԻՆ ՂԷՔՐ ԷԹ-
 ՄԻՅԻ, ՂԻՓԱԼԸ ԱՎԱՂԽԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հավուզունուն եանընտա եաթան,
 վէ ճանընը հէնիւզ օ հավուզտա
 եայգայըպ թէմիզէնմէմիշ օլան
 օ սէֆիլ քէօթրիւմ սիւն: Նիչէ
 նիչէ ալիլէր, քէօթրիւմէր, թօ-
 փալար, խասթէլէր, սագաթլար
 օ հիքմէթլի սույուն գարըշտըը
 վագըթ՝ օնուն իչինէ աթըլըպ՝
 օրատան սաղալմըշ վէ թէքմիլ
 շիֆա պուլմուշ չըգտըար: Սէն
 իսէ՝ փէք չօգ պլարտան պերի
 սահիհ վէ սատագաթլը պիր հա-
 զըրլըղ ըւա պու շիֆալը հավու-
 զու գուլլանմայա հէնիւզ ճէսա-
 րէթին օլմատը:

Սէն օ հօրղուն քանանլը գարը
 սըն քի, պիր տանէճիք գըզընա՝
 կիւնահըն միւզահիմ խասթէլիյ-
 ինտէն սաղլըգ գաղանմագ իչին՝
 պինամուսլուգ տիյսըրնտան եօլա
 րէվան օլմուշ կէլմիշ վէ Յիսու-

սուն արգասընտան, «Դաւիթին
էվլատը, պանա մէրհամէթ էյլէ.
զիրա ճանըմ շէյթանտան աշըրը
խըրփալանմագտա տըր», տէյի
չաղըրըր: Եալընըզ սաղլըզ պուլ-
մագ տէյիլ, իլա ախէրլէր իլէ
պիրլիքտէ պու ալահանի կիյէ-
կինին տիյիւնիւնէ գապուլ օ-
լունմագ իսթէրսին: «Էֆէնտիմ,
Էֆէնտիմ, պանա եարտըմ էյլէ»,
տէյի թէքրար թէքրար սէջլէր-
սին: Վէ գարշըլըղընա «Էվլատ-
լարըն էքմէյինի ալըպ՝ քէլփլէրէ
աթմագ ճաիլ տէյիլ», ճէվապը-
նը իշիտիրսին:

Ա՛հ, պու նէ սէֆիլ, պու նէ
թալիսիլ հալ: Չիւնքի կիւնա-
հընըն չիւքինլիյինի, էպէտի վէ-
րասէթինի զայ էթտիյինի, սանա
պէքլէյէն պէլալէրի, զայէթ մու-
հապպէթլի փէտէրինին Եիւրէյ-

Ինտէ մալիք օլա պիլէճէյին էյ-
 լիքլէրի թանըմայա պաշլարսըն:
 Գաթի նազար Ալլահըն լուծֆու
 սանա եարտըմ էթմէք իչին է-
 լինտէ տիր. սէն օնու եիւրէյին-
 տէ հիսս էտէրսին. օնու գօլմաղ-
 սան տա, գապուլ տա էթմէզսին.
 պիր թարաֆտան փէտէրին Յի-
 սուսուն զայէթ թաթլը եիւրէյ-
 ինէ հասրէթ չէքէրսին տէ, օ
 պիր թարաֆտան պիր ինսանճա
 միւլահազա, պիր քիւչիւք միւշ-
 քիւլաթ, պիր էտնա մէնֆաաթ,
 պիր ալչագ մէյիլ սէնի հալա կիւ-
 նահընա պէնտ էտէր: Սէնին հագ-
 գընա պու պիր ազապ տըր. լա-
 քին օ փէտէրանի եիւրէք հագ-
 գընա՝ տահա պէյիւք պիր ազապ
 տըր: Զիրա տիւշիւն պիր քէրրէ,
 նէ պէյիւք գասալէթ օլուր պիր
 փէտէրէ քի, ֆիրար էթմիշ պիր

էվլատրնը պլարճա, սէնէլէրճէ
 արատըգտան սօղըա՝ ագըպէթ
 ուզագտան վէ քէնտինէ տօղըու
 կէլիօր օլտուղունու կէօրսէ: Օ
 վագըթ ատըմլարընը չափըքլա-
 տըր. օ՝ էվլատրնա, էվլատը տա
 օնա գօլլարընը տչարլար. վէ օ
 իքի եիւրէք պիրիպիրինէ գափուշ-
 մագ իւղէրէ՝ պիրիպիրինէ եագ-
 լաշըր վէ չարփմայա պաշլար: Լա-
 քին եազըգ քի մապէյինլէրինտէ՝
 պիր թաշ աթըմը գատար մէսա-
 ֆէ գալտըղընտա՝ իքիսինին արա-
 սընտա ճէսիմ վէ ճօշղուն ագան
 պիր նէհը կէօրտիւքլէրինտէ, օ-
 րատա գալըպ՝ պիր ատըմ տահա
 աթամագլար. վէ պիրիպիրինէ եա-
 գըն իքի գըյըտա պիրի պիրինէ
 պագար գալըրլար: Նէ՞ եափսըն-
 լար: Օ ճէրեան էտէն սույա՞ մը
 պագըպ տուրսունլար. եօղսա՝ օ

ագընտըտան մը կէջսինէ ր: Եթի-
 սի տէ միւմքին տէյիլ: Օ սույուն
 թաշղընլըղը թէնզիլ օլուպ կէջիտ
 վերսին տէյի մի պէքլէսինէր:
 Նէ վագըթ թէնզիլ օլաճաղընը
 քիմնէ պիլմէզ. հաթթա կիթ-
 տիքճէ տահա զիյատէ թաշմայա-
 ճաղընը քիմ պիլիւր: Էջլէ իսէ
 ահ էտիպ աղլամագտան պաշգա
 չարէ գալմազ: Օ փէտէր իսէ՝
 զիհնինտէն պիր ճէսիմ շէնլիք
 էթմէք գուրայօրուտու: Տօսթ-
 լարընա վէ եագընլարընա պիր
 ուլու զիյաֆէթ վէրմէյի թէ-
 սավվուր էթմէքտէ իտի: Քէնտի
 միւքէտտէր զէվճէսինին կիւնլէրի
 վէ սաաթլարը սայարագ՝ գափու-
 սու էշիկինտէ տուրմուշ՝ զէվ-
 ճինին վէ էվլատընըն ավտէթինէ
 սապրը թիւքէնէրէք՝ պէքլէմէք-
 տէ օլտուղու վէ տույաճաղը սէ-

վինճ՝ կէօզիւ էճնիւնէ կէլմէքտէ
 իտի: Հէման հէման պու էյլիք-
 լէրին ճիւմլէսինէ մալիք օլաճաղը
 էսնատէ՝ պիր ճօշղուն սույուն
 գըզգանճըղը՝ հէր պիր սէվինճի
 գափ գափիլ օնուն էլինտէն ղասպ
 էթտի: Ա՛հ, պու նէ աճը. ա՛հ,
 պու նէ գասավէթ:

Անճագ պու կիւն սէնին տույ-
 տուղուն վէ Յիսուսուն ղայէթ
 մահղուն Եիւրէյինին տույա պի-
 լէճէյի աղասղն թէքմիլ պիր
 թասվիրի տէյիլ մի տիր պու: Նէ
 գատար վագըթտան պերի օ սէնի
 արար իզլէր իտի: Ագըպէթ ու-
 ղագտան սէնի ֆէրգ էթտի, վէ
 կէօրտիւ քի, քէնտինէ տօղրու
 դօշայօրսուն: Ֆիլ վագը պիր քա-
 հանասընըն այաղընա կիթտին.
 սիւրտիւյիւն եօլսուզ էօմիւրիւն
 չիւրքին հիքեայէսինի օնա թագրիր

էթտին, աղլատըն տա: Զանն է-
տէրսին քի, պիր խալիս թէօվ-
պէյէ իգթիզա էտէն հէր պիր
շէյ ևօլունտայըտը. Յիսուստան
հէնիւզ պիր գաչ ատըմ ուզագ-
տայըտըն. օ տախի հէման պու-
կիւն քէնտինէ մագպուլ վէ սա-
տըզ ճանլար ըլա պիրլիքտէ սէնի
քէնտի փէտէրանի սուֆրասընա
տավէթ էթմէյի տիւշիւնիւյօր
ուտու: Վէ՛ Պու զայ օլմուշ էվ-
լատըն վալիտէսի պիքիր Մարիամ,
նիչէ տէֆա պունուն արգասընա
գօշմայը պանա րիճա էթմիշ ի-
տի. փէտէր վէ էվլատ պիրի պիրի-
միզ իլէ պէջլէ պարըշմըշ վէ պիր
սուֆրատա օթուրմուշ կէօր-
տիւյիւնտէ, ա՛հ, օնուն գալպինէ
նէ ազիմ թէսէլլի օլաճագ, ա՛հ,
նէ ազիմ սէվինճ օլաճագ. քէն-
տիսի տէ օ սուֆրատա խըզմէթ

էթմէք վէ մէլաիքլէր եանընտա
 օլարագ, քէնտի եէտի իլէ պէնիմ
 զայէթ թաթլը թէնիմի օնա սուն-
 մագ վէ պէնիմ լաթիֆ գանըմ
 ըլա օնու մէսրուր էթմէք իսթէյ-
 էճէք, տէր իտի օ Եիւրէյինտէն:
 Լաքին ա՛հ զավալը կիւնահքեար,
 էյ վա՛հ քիսէնին պինամուսլուգ-
 լարընըն սէլի հալա օ մուհապ-
 պէթլի փէտէրինին սէնի տէրա-
 ղուշ էթմէսինէ մանի օլուպ՝ օ-
 նուն սուփրասընտան սէնի ուզագ-
 տա պըրագըյօր: Հալա օրթատա
 պիր էնկէլ վար. սէն տէ օնու
 գալտըմայօրսուն: Պու սէլի գու-
 րութմագ սէնին էլինտէ տիր. վէ
 էլան սէն պունա ճէսարէթ էտէ-
 մէյօրսուն: Օ քէմ խոյլարտան
 քիւլիէն ազատ օլմագ վէ օ սէ-
 պէպլէրտէն գաթիէն գուրթուլ-
 մագ իչին, հիչ տէյիլ իսէ՝ պուն-

Ճա մուհապպէթ իլէ սանա թէք-
 լիֆ օլունան օ չարէլէրի գուլլան-
 մալըրտըն. լաքին պունու տա
 էթմէտին: Աէ պէջլէ պիր սօուգ-
 լուգ, եախօտ գաթի գարար վէր-
 մէմէք սէպէպի իլէ, Յիսուսուն
 տօսթլուգ արղիւսիւնէ նիսպէ-
 թէն վէ պազը պազը էթտիյին
 ֆիւթահաթլարա նիսպէթէն՝ է-
 լան օնուն կիւղէլ Եիւրէյինտէն
 ուզագտա գալտըն, հալա օնուն
 սուֆրասընտան կէրի սին: Պունա
 հիչ աճը տոյմայօրմուսուն: Պէլի,
 հէմ աճը տույայօրսուն, հէմ տէ
 պու պրըլըգ սանա աճայիպ վէ
 հագսըզ պիլէ կէօրիւնիւյօր. պու-
 նու գալտըրմագ ըսա՝ պիւթիւն
 պիւթիւնէ սէնին էլինտէ տիր:
 Տավըան էջլէ իսէ. պունու եափ.
 կիւնահլարընըն իփինին շու սօն
 թէլինի քէս. զէնճիրինին շու սօն

խաղաասընը գըր. վէ գաթի գարար
վերմիշ վէ ալիճէնապ պիր եիւ-
րէյիլէ Յիսուսա շէջլէ սէջլէ:

Տողաւ:

Եւ Էֆէնտիմին վէ Փէտէրի-
մին մուհապպէթլի եիւրէյի, պէն
Փագըր վէ տիլէնճիյիմ. վէ վա-
լիտէմին ըահմինտէն քէօթրիւմ
օլուպ, սէնին Տաճարընա կիրէ-
մէտիյիմ վէ կիրմէք իսթէմէտիյ-
իմ իչին, իշթէ օնուըն գափու-
սունտա օթուըմուշում. վէ սէ-
մավի սահիհ էյլէքլէրինտէն մահ-
րում օլտուղում իչին, պայաղը
վէ չիւրիւյիւճիւ էյլէքլէր տիլէ-
նիր տուըրում. վէ սէնին սուֆ-
րանտան ուղագտա պինամուս-
լուգ էքմէյինի եէր՝ սույունու
իչէրիմ: Սէնին գուլլարըն վէ
տօսթլարըն Տաճարա կիրէրլէր.

պէն իսէ՝ տիւնեամբի մալուամաթ-
լարըն չամուրունա վէ թօզունա
պաթմըշ օլարագ վէ սէնին կէց-
լիւ սէֆալարընըն նէ իտիկինի
Տիչ արամայարագ վէ աղնամայա-
րագ, պէցլէ տըշարըտա տուրուր
ում: Էֆէնտիմ Յիսուս, “Գալզ
եիւրիւ” քէլամլարընը սէցլէ
գուլունա. պէն սաղ սէլիմ սյա-
ղա գալգար, ախէրլէր իլէ պիր-
լիքտէ՝ սէնին Եիւրէյինին Տաճա-
րընա կիրէրիմ վէ գուլարըն ըւ
պիրլիքտէ սէնին Ղայէթ միւպարէք
թէնին իլէ տցարըմ:

Յիսուսումուն Ղայէթ մէրհա-
մէթլի Եիւրէյի, պէն նիչէ սէնէ-
լէրտէն պէրի կիւնահըմըն եում-
շագ եաթաղը իւզէրինտէ եաթան
պիր պիչարէ քէօթրիւմ իւմ:
Պու ուզուն խասթէլիյիմտէն շի-
ֆա պուլմագ իչին, ապաշխարու-

Թիւնուն խասիյէթլի հափուզու-
նա աթըլմագ իսթէր իտիմ: Լա-
քին ինսանլար իչինտէ եարտըմ
էտէճէք պիր քիմնէ պուլամա-
մըշըմ: «Էֆէնտիմ, պիր քիմնէմ
եօգ տուր»: Էյէր սէն օլմազսան,
Յիսուսում, վէ շու գուվէթլի՝
«Գալգ եաթաղընը ալ վէ եիւ-
րիւ», քէլամլարընը սէջլէմէզսէն,
պու էսքիմիշ իլլէթ եաթաղըմ-
տան պէն նէ վագըթ գալգաճա-
ղըմ:

Գուրթարըճըմըն նազէք եիւ-
րէյի, պէն պիր եապանճը քիմ-
սէյիմ քի, եիւզիւմ եէրտէ սա-
նա սէճտէ էտիպ վէ գըզըմա՝
ճանըմա սէնտէն շիֆա տիլէրիմ.
«Մէրհամէթ էյլէ պանա, Էֆէն-
տիմ, Դաւիթին էվլատը», վա-
գաա էվլատլարընըն էքմէյինի ա-
լըպ տա՝ քէլփիլէրէ աթմագ ճաիզ

տէյիլ. եօգ, եօգ. քէնտի իւյիւթ-
լէնմիշ թէնին իլէ՝ պէցլէ ասի
պիր ճանը տցուրմագ լայըգ տէյ-
իլ: Անճագ շունու տա խաթրընա
կէթիր քի “Քէլիլէր տէ՝ սահապ-
լարընըն սուֆրասընտան տիւշէն
գըրընթըլար ըւա պէսլէնիրլէր”:
Հիչ տէյիլ իսէ իթիգատըմա
պագ, վէ “Իսթէտիլին կիպի օլ-
սուն,” տէ պանա:

Իշթէ պու կիւն սէնտէն տի-
լէտիլիմ պու տուր: Չիւնքի սէ-
նին ուլու զիյաֆէթինէ տախիլ
օլամայօրում, տիլէրիմ սէնտէն
քի, հիչ տէյիլ իսէ սուֆրանտան
տիւշէն գըրընթըլարը թօփլա-
մայա պանա միւսաատէ էտէսին:
Հիչ տէյիլ իսէ՝ սէնին զայէթ
միւպարէք թէնինէ պիր շէտիտ
արզիւ տույուրասըն. ճանըմըն իւ-
զէրինէ պազը սէմավի թէսէլի-

լէր եաղտըրասըն. վէ կիւնահլա-
 րըմըն իւզէրինէ շէտիտ աճը իլէ
 եիւրէյիմի փարչալայասըն: Ա՛հ,
 ալչադ վէ մէքրուհ կիւնահ, է-
 ֆէնտիմին սուֆրասընտան պէնի
 մահրում էտէն սէն սին. եիւ-
 րէյիմին սանա օլան ատավէթինէ
 իսպաթէն վէ էֆէնտիմին պէնիմ
 աշգըմա տամարլարընտան սաչ-
 տըղը գանա թազմինէն, պիւթիւն
 գանըմը նի՛չին տէօքէմէյօրում:
 Օ կիւզէլ եիւրէյին օրթասընտա
 տիքիլի կէօրտիւյիւմ աղըր խաչ,
 նէ վագըթ քէնտի էլիւմ իլէ սէ-
 նի օրատան սէօքիւպ՝ սէնին եէ-
 րինէ խայըր ամէլ մէյվէլէրի իլէ
 տօլու ոլիւ աղաճ տիքմէյէ մու-
 վաֆֆագ օլաճաղըմ: Օ ղայէթ
 գասավէթլի եիւրէյի մուհասէրէ
 էտէն սիվրի տիքէնլէր, սիզ նէ
 վագըթ օրատան չըգաճագսընըզ.

վէ սիղին եերինիզէ օ ալլահանի
 Եիւրէյի շայէթ պէյազ զամպագ-
 լար ըլա թաճլայաճաղըմ: Մու-
 հապպէթ ալէվի իլէ եանըպ թու-
 թուշան Եիւրէք, նէ վագըթ պէ-
 նիմ շայէթ սօուգ Եիւրէյիմէ սէ-
 նին եագլաշտըղընը տուլաճաղըմ.
 վէ նէ վագըթ սէմնավի մուհապ-
 պէթին իլէ պէնիմ ճանըմը պիւս-
 պիւթիւն գըղտըրաճագսըն: Յի-
 սուս, Յիսուս, նէ վագըթ պանա
 կէլէճէքսին: Պիլիւրիմ պիլիւրիմ,
 նէ վագըթ պէն սանա կէլիւրսէմ:
 Գալգ էջլէ իսէ, եա ճանըմ, տավ-
 րան. հէր հիճապը, հէր էնկէլի
 եէն. Յիսուսա ուչ: Յիսուս, Յի-
 սուս, պանա կէօկէրչին գանատ-
 լարը վէր քի, սանա կէլէյիմ. վէ
 սէնին սէվկիւլիւ Եիւրէյինտէ
 սաքին օլայըմ շիմտի վէ էպէտ
 էլ ապատ. ամին:

Աթը Հայր Ժբ, Ողջն վէ Փար+ Հօր
սէջլէ, աղաղըտաքի մութթասար տուա
իլէ.

Սէվիւլիւ Յիսուսուն ածըլլ Եիւրէյի,
Հէր տաիմ զկյասէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

~~~~~

Գոռլլանումագ յէյ:

Սուրբ Պատարագ վագթընտա՝
պիր սահիհ փիւշման ամէլի էթ-
մէյէ չալըշ. վէ պատէհու արգիւ
իլէ Հաղորդութիւն ալ քի, խոր-
հուրդտաքի Յիսուսու գապուլ էթ-
մէյէ պիր շէտիտ արգիւտէն իպա-
րէթ տիր: Վէ ճիտտ օլարագ Հա-
ղորդութիւն ալմատըղընըն Եէրինի
թամամլամագ իչին, Յիսուսուն
Եիւրէյինէ սուն:

ԻՓԸՏԷ

ԵՕՐԹՈՒ ԿԻՒՆԻՒ Ի 2ԻՆ

Յիսուսուն ազիզ Եիւրէյի հէր կիւն վէ հէր սաաթ պիզիմ մու-
հապպէթիմիզէ, հէմտէրալիյիմիզէ
վէ թարգելէ էթմէմիզէ շայէսթէ
օլտուլու իշին, հէր նէ գաաաթ
մուգաաաթիմ սէջլէտիյիմիզէ կէօ-
րէ, պիւթիւն սէնէ ծնուն խըզմէ-
թինէ թախսիս օլմուշ ուսա աա,
էզ ճիւմլէ պու ազիզ Եիւրէյին
մախսուսիյէ իզզէթինէ պիր Եօր-
թու թէրթիպ էթմէք, վէ օ կիւ-
նիւ Յիսուս Գրիստոսուն ինսանլա-
րա կէօսթէրաիյի մուհապպէթէ
թէշէքքիւրաէ, վէ պունուն ուլա
պէրապէր ամենասուրբ Հաղորդու-
թիւն խորհուրդունտա կէօրմիւշ
վէ միւթէմաաթի կէօրմէքաէ օլտու-
լու ճիւմլէ սիթէմլէրէ մուգապէլէ
այըրճա իբրամտա կէշիրմէք իշին,
Հաղորդութիւն Եօրթուսունտան

սէքիզ կիւն սօղրա կէլէն իւք ճու-
մաա կիւնիւ ինթիխապ օլունմուշ
տուր: Պու կիւնիւ Յիսուս քրիստոս
քէնտի խալայըզը սրբուհի Մար-
կարիթայա պէյան էթտիյինէ կէօ-
րէ, մահզա պու խուսուս իշին քէն-
տիսի թէրթիպ էթմիշ տիր. վէ
պու կիւն քէնտի նազիք մուհաւզ-
պէթինին վէ ալգըշլարընըն կիւնիւ
տիր:

Պու եօրթույու իլէրիսի կիւն-
տէն, եանի սուրբ Հաղորդութիւն
եօրթուսունուն սէքիզինճի փեր-
շէմպէ կիւնիւնտէն պաշլամալըսըն:
Պու կիւն հիշ տէյիլ իսէ ախշամը-
սը՝ փէհրիզ իլէ, վէ կերէք իշերի-
տէն վէ կերէք տըշարըտան պազը
մահացուցումլար գուլլանարազ
հաղըրլըզ կէօրմէլիսին: Խոստովա-
նանքընըն թէտարիքինի պաշլայըպ՝
կիւնահլարըն իւզերինէ եիւրէյին-
տէ պազը պազը պիր քէսքին աճը
փէյտա էթմէյէ չալըշմալըսըն:
Պու ճիհէթտէն սըգ սըգ շու իքի
սատէ՝ լաքին թէէսիրլի՝ “Փէտէր,

խաթա էթտիմ, քէլամլարընը
 սէջլէմէլիսին: Ահէմիշ միւլասա-
 զալարըն հանկըսընը քի, էլհալէ-
 թիհազի իհթիեաճընա միւնասի-
 պէթլի սայարստն՝ Օնլարըն պիրինի
 պու կիւն տէ կէօզտէն կէշիբէ պի-
 լիրսին:

Եօրթու կիւնիւն սապահը, ի-
 լերի կիւնքի միւլասազալարը տէր
 խաթըր էտէրէք՝ էօմըիւնիւն սօն
 տէֆաքի խոստովանանքը տըր կի-
 պի, խոստովանանքա եազըն թէ-
 տարիք կէօրիւրսին: Պէջլէճէ
 միւմքին մէրթէպէ թէէտաիւպ իլէ
 քիլիսէյէ կիտէր, վէ զէյատէ ի-
 պստէթքեար պիր տէվլիրիքլիյիլէ
 խոստովանանք օլուրսուն. վէ քի-
 լիսէլէրտէ Հազըրգուլթիւնաաքի
 Յիսուսուն կէօզիւ էօնիւնտէ էթ-
 տիյին իքրամնըղըղլարա պաշգա-
 ճա աֆվլըզ տիլէրսին: Պունտան
 սօզըա Հազըրգուլթիւնա թէտարիք
 կէօրմէլի սին. շիւնքի պու Հազըր-
 գուլթիւն սուֆրաօրնա եազլաշա-
 ճազ հալտէ սին տէյի ֆարզ է-

տէյօրում. վէ էյէր պու էօմիւր
էքմէյինի էքլ էթմէք էլան սանա
միւսաստէ օլունմամըշ ըսա՝ փէք
աճընաճագ հալտէ պուլունուր
սուն: Եօդ էյէր պու էջրէթտիյիմ
իպատէթ իճրալարընտա սասա-
գաթլը պուլունմուշ ուսան՝ պու
կիւնտէ Յիսուս Քրիստոս սէնի
քէնտի բուհանի զէյաֆէթինտէն
իխրաճ էթմէզ: Պու հազըրլըզ ի-
չին, պուրատա իլավէ էթտիյիմ
միւլահազայը վէ տուայը, վէ աճը-
նըն վէ մուհապպէթին սանա իլ-
համ էտէ պիլէճէյի ախէր արզիւ-
լէրին քեաֆֆէտին տէ գուլլանա
պիլիւսին. չիւնքի պիր թագսի-
րաթլը էօմիւր սիւրտիւքտէն սօղրա
պունճա սէֆա իլէ Ալահնտան
հիմմէթ կէօրէն, վէ օնուն հէմ
սէվէնի հէմ սէվկիւլիւսիւ օլան
պիր ճանտա մուհապպէթ վէ աճը,
պիր թաթլը ֆուրթունա փէյտա
էտէր: Իմտի պու Հազարդութիւնու,
օնուն ամենասուրբ խորհուրդունա
էթտիյին ճէմի սիթէմլէրին էտա-

սը իշին, մախաուսիյէ Յիսուս Գրիս-
տոսուն Նիւրէյինէ սունմալը սըն:

Փաթինազար պու կիւնտէ էլին-
տէն կէլերսէ՝ պէշ տէֆա պարի
Հազորգուլթիւնտաքի Յիսուսա զէյ-
արէթ էթմէլիսին. վէ հէր պիր
զէյարէթինտէ պիր ճիւզի վազըլթ
սարֆ էթմէլիսին: Իւք զէյարէ-
թինտէ, պու խորհուրդու իհտաս
էթմէյիլէ՝ պիզէ կէօսթէրտիյի նի-
հայէթսիզ մուհապպէթինտէն տօ-
լայը՝ օնա թէշէքքիւր էտէրսին:
Իքինճիտէ՝ կէշմիշ վազըլթլարտա
օնա գուլլանտըզըն սիթէմլէր վէ
սուգըլըզլար իշին, աֆվլըզ տի-
լէրսին: Իւշիւնճիւտէ՝ սէնին թէօվ-
պէնէ պէքլէտիյինտէն վէ քէնտի
զէյաֆէթինէ գապուլ էթտիյին-
տէն էօթիւրիւ, մուհապպէթլի
թէշէքքիւր սունարսըն: Տէօրտիւն-
ճիւտէ՝ էլան ախէր կիւնասքեար-
լարտան, տինսիզլէրտէն, հերետի-
կոսլարտան չէքտիյի սիթէմլէր ի-
շին օնա հէմտէրտ օլուր վէ օնլար
իշին ըիճա էտէրսին: Նիհայէթ պէ-

շինճիտէ՝ քէնաինի օնա ալիճէնապ-
ճա պիր գուրպան սունարսըն. վէ
ղայէթ սէվկիւլիւ Եիւրէյինտէն սէ-
նի պիր տաճա մինպատտ այրըմա-
սըն տէյի նիյազ էտէրսին:

Օ կիւնիւն պագը գալան վագ-
թընը, տէրունի տէվլ իրիքլէք սագ-
լայարագ՝ խայրը ամէլէրէ սարֆ
էտէրսին: Վէ ալէլ խուսուս իպա-
տէթ քեարլըղընըն մըգտարընա կէօ-
րէ՝ տիւղիյէ մուհապպէթ վէ պէօյ-
լէ էյլէքտար վէ սէնտէն վէ սահր-
լէրտէն պու գատար սիթէմ կէօ-
րէն Յիսուսա տօղըու հէմտէրտլէք
թալիմաթը գուլլանըրսըն:

ՅԻՍՈՒՍ ԷՖԷՆՏԻՍԻԶԻՆ
ՄԻԻՊԱՐԷՐ ԵՒԻՐԷՍԻՆԻՆ ԵԹԹՈՒՍՈՒ
ԿԻՆԻԻ ԻԶԻՆ

ՄԻԻԼԱՅԱԶԱ

ՄԻԼԱՀԱՊԱ ԷՅԼԷ ՎԵՅԼԷ ՎԻՐ
ՄՈԼԱՆՆԻՄ ՄԱԻԼԷ ԻԼԷ ՅԻՍՈԼՍ
ԷՓԷՆՄԻՓԷ ԷԹՄԻԽԻՆ ՍԱՄԱ-
ԳԱԹՍՐՂԸԳՄԱՆ ՍՕՂՐԱ՝ ՎՈԼ ԿԻԼՆ
ՕՆՈԼՆ ՄԻԼԷՐ ՄՕՍԹԼԱՐԸ ՎԷ ԷՆ
ՍԱՄՐԳ ՇՄԻՐՄԷՐԻ ԻԼԷ ՎԻՐԼԷՄԷ
ՍԷՆԻ ՄԷ ԲԷՆՄԻ ՐՈԼ ՀԱՆԻ ՎԼԻՄՖԷ-
ԹԻՆԷ ԳԱՎՈԼ ԷԹՄԻԽԻՆՄԷ՝ ՍԱՆԱ
ԿԷՍԹԷՐՄԻԽԻ ՄՂԻՄ ԷՅԼԷՄԱՐԸ-
ՂԸ: ՍԷՆԻՆ ՆԱԻԼ ՕԼՄՈԼՂՈԼՆ ՎՈԼ
ՇԷՐԷՓԻՆ ՎԷ ԻԳՎԱԼԻՆ ՀԷՐ ՎԻՐ
ԹԷՓԷՐՐՈԼԱԹԸ, ՂԱՎԱՐՈՍՈԼՆ
ԷՕԼԼՄԻԼՆՄԷ, ՄԻՐԻԼԼՍԻՆՄԷ ՎԷ
ՄԻՇԱՄ ԹԱՄԱՐՆՄԱ ՄՃՄԻՎ ՎԻՐ

Թարւ ըլա պէյան օլունմուշ
 տուր: Սէն կիւնահընտա սալթ
 էօլմէք տէյիլ, իլլա կէօմիւլմիւշ
 իւտիւն. վէ արթըգ սէնին իչին
 հիչ պիր չարէ եօգ կիպի՝ մէզա-
 ըննն իւղէրինէ պիր տէ պէցիւք
 Թաշ գափանմըշտը. չիւնքի սէ-
 նին հագգընա ճիւմլէ ալէմ, պու
 տէլի գանլը, պու ատէմ, պու
 դարը միւճէրրէտ զայլըգտա տըր,
 տէրլէր իտի: Վէ էյէր Յիսուս
 քրիստոսուն Եիւրէյի պիրտէն
 պիրէ սէնին հալինէ աճըմըշ օլ-
 մասա՝ ֆիլ վագը պէցլէ օլուրու-
 տու: Օ սէնին մէզարընն պաշընա
 կէլտի, վէ սէնի չօգտան պէրի
 հէր քէստէն տէ, քէնտինտէն տէ
 ունուտուլմուշ պիր հալտէ պուլ-
 տու: Վէ սէնին իչին ըիճա էտէն
 պազը իպատէթքեար ճանլարա վէ
 ազիլլէրէ, պիր Թաթլը մուամլէ

իլէ, շիւպհէ էթմէյին «Գարտա-
շընըզ տիրիլը»։ սիզին պու գար-
տաշընըզ գըյամէ օլուր, տէտի։
Պատէհու սէնին ճանրնըն սէֆիլ
հալինի միւլահազա էտէրէք՝ օ
աղիզ Եիւրէք սէնին սէֆալէթի-
նէ աճըտըղընտան եոււմշատը վէ
ալթիւսթ օլտու։ Շէօլէ քի մէ-
լաիքլէր օնուն սօն տէրէճէ քէտէր
էթտիյինի կէօրմէյիլէ՝ պիրիպիր-
լէրինէ, պագըն պիղիմ՝ Ալահը-
մըզ պու ճանը նէ գատար սէվէր
իմիշ։ «Պագըն, օնու նէ՝ գատար
սէվէր իմիշ» տէմէյէ պաշատը-
լար։

Օ արատա Յիսուս՝ հէր շէյէ
գատըր սէսինի գալտըրըպ՝ քէնտի
վաիզլէրինէ՝ շու մէղարըն թաշընը
գալտըրըն։ «Գալտըրըն շու թա-
շը»։ պէնիմ ատալէթիմին գօր-
գուսուհու օնա տույուրուն. կիւ-

նահը հագգընտա տէհչէթէ կի-
 րիֆթար էտին, շէրաամըմըն վէ
 ճէհէննէմին թասվիրլէրիյլէ օնու
 գօրգ ուտուն. սիյասէթլէրիմին
 զիքրիյլէ օնուն եիւրէյինի եում-
 շատըն. մէրհամէթլէրիմին իւմի-
 տի իլէ օնա ճէսարէթ վէրին.
 “Գալտըրըն շու. թաշը,” տէյի էմը
 էթտի: Լաքին Էֆէնտիմ, պու
 չօգտան պէրի էօլմիւշ, կիւնահ-
 լարընտա ըսրար էտէն վէ քէօթիւ
 եաշայըշըյլա թէաֆֆիւն փէյտա
 էտէն պիր կիւնահքեար տըր:
 “Էֆէնտիմ, գօգմուշ տուր օ,”
 Մանի տէյիլ. պէցլէ նազիք վէ
 պէցլէ մուհապպէթլի եիւրէյին
 մէրհամէթինէ քիմ էօլչիւ գցա
 պիլիր: Յիսուս քէնտիսի տախի,
 էյ սէվկիւլիւ ճան, մէմուլին խի-
 լաֆը օլարագ, վէ հիչ ասլա լիյ-
 ագաթըն օլմայարագ, էն սէրթ

գայալարը ուն ուժֆագ էտէն օ
 սէսիլէ՝ սէնին եիւրէյինէ սէջլէ-
 տի. “Գալգ, տըշարը կէլ” տէտի
 սանա: Եիւրէյինէ պիր իլհամ
 կէօնտէրտի. զիհնինի պիր թա-
 նըյըշ ըլա պտընլանտըրտը. միւ-
 ճէտտէտէն փիւշմանլըղ ըլա սէնի
 եարալատը. լութֆլարը իլէ սէնի
 ցանտըրտը. օ կիւնահ սէպէպինի
 գալտըրտը. պիր էյի խոստովա-
 նահայր էլինէ սէնի տիւշիւրտիւ.
 օ ինսանճա միւլահազալարը եէն-
 մէյէ սանա եարտըմ էթտի. եիւ-
 րէյինտէքի օ ալէվի սէօնտիւրտիւ.
 վէ պիր տէֆա սէջլէտիյի քի-
 ֆայէթ էթմէտիյի իչին, թէքրար
 թէքրար, “Գալգ, գալգ, տըշարը
 կէլ” տէյի թէքէրրիւր էթտի:
 Ագըպէթ սէնին ճանըն՝ պուլուն-
 տուղու տալղընլըգտան ցանտը,
 սարսըտը վէ տիրիլտի գալգտը,

վէ եալընըզ գալգմագ տէյիլ,
 իլլա սէնի սէֆիլճէ պէնտ էթմիշ
 վէ սէլամէթ եօլունտա պիր ատըմ
 պիլէ ալմայա սէնտէ մէճալ պը-
 րագմամըշ օլան քէմ խուլլարըն
 վէ սէպէպլէրին պաղլարընտան
 տա չէօզտիւ: Իշպու զաֆիլ թէպ-
 տիլաթընտան տօլայը տօսթլարըն
 տախի թաաճճիւպտէ գալմըշ
 ըտըլար. վէ ինսանլար ինտինտէ
 գապիլսիզ օլան՝ Ալլահըն ինտինտէ
 տէ գապիլսիզ օլմատըղընը պիլ-
 մէղլէր իտի. վէ սէն հէր նէ գա-
 տար նէլայըզ ըսան տա, հէր նէ
 գատար տիւշման ըսան տա, Յի-
 սուսուլն ալլահանի Եիւրէյի սէնի
 նէ տէրէճէտէ սէվէր օլտուղունու
 պիլմէղլէր, վէ «Պագըն օնու նէ
 գատար սէվէր իմիշ», տէրլէր իտի:
 Լաքին սէնին իլէ պարըշան օ
 փէտէրանի Եիւրէյին հիմմէթլէրի

պուրատա տա պիթմէտի: Սէնին
 թէօվպէնտէն օ գատար մէմնու-
 նիյէթ վէ թէսէլլի տույտու քի,
 սէվինճինտէն պիրուլու զիյաֆէթ
 թէրթիպ էթտի. հէմ Ղազարո-
 սունքի կիպի՝ սէնին խանէնտէ
 տէյիլ, իլլա քէնտի խանէսինտէ:
 Պու թաամա տավէթլիլէր քիմլէր
 տիր: Քէնտի արղիւլէրինի տաի-
 մա թէմիզ սագլայան կիւնահարզ
 ճանլար, նիչէ սէնէլէրտէն պերի
 քէնտիլէրինի Յիւուսա սունմուշ
 վէ կիյէկիլէրինէ տաիմա սատրգ
 պուլունմուշ ճանլար. ուզուն վա-
 գըթ ապաշխարանքլար ըլա՝ էսքի
 էօմիւրլէրինին թագսիրաթլարընը
 իսլահէթմիշ թէօվպէքեար ճան-
 լար. քէնտիլէրի օնուն իսմի շէ-
 րիֆինին նէշը օլմասընա վէ խըզ-
 մէթինէ սունմուշ օնուն գուլլարը
 վէ խըզմէթճիլէրի ճանլար տըր-

լար. վէ սէնին ճանըն՝ հէր նէ
 գատար հէնիւղ թէօվպէյէ կէլ-
 միշ, օ թագէ եարալարը սէպէ-
 պինէ էլան չիւքին, վէ նիչէ այ-
 լարճա վէ պէլքի տէ սէնէլէրճէ
 գալմըշ օլտուղու մէղարըն ճէ-
 նաղէյէ մախսուս սօլղունլուղու
 հալա պէնզինտէ կէօրիւնէն ճա-
 նըն տախի, պէօյլէ կիւզէլ, պէօյ-
 լէ ազիզ, պէօյլէ սատըգ, պէօյլէ
 թէօվպէքեար ճանլարըն սըրա-
 սընտա տավէթ օլունտու: “Ղա-
 զարոս տախի ծնունլա օթուրան-
 լարըն պիրի իտի,,: Ա՛հ, իշթէ պու
 շէյ հայրաթտա պըրագաճագ պիր
 թէնէզզիւլ տիւր. վէ ղայէթ սէվ-
 կիւլիւ Յիսուսուն Եիւրէյի կիպի՝
 մէրհամէթիարթմըշ թաշմըշ պիր
 եիւրէքտէն պաշգա քիմսէտէն
 մէմուլ օլունմազ րատտէտէ տիր:

Տիւշին իմտի քի, Ղազարոս՝

քէնտի Գուրթարըճըսը վէ Ալլա-
 Տը իլէ սուֆրայա օթուրտուղուն-
 տա նէ եափմը տըր: Ալտըղը
 Տէր լօգմատա միւճէրրէտ քէնտի
 էյլիքտարընը խաթրընա կէթի-
 ըիպ, պու նաֆագա պանա էօմիւր
 վէրէնին պիր քէրէմի տիր, տէ-
 միշ օլաճագ տըր: Կէօղիւնիւ Տէր
 տէֆա գալտըրտըղընտա, Յիսու-
 սուն իւզէրինէ չէվիրիպ՝ իշթէ
 պէնի էճէլին գուճաղընտան գուր-
 թարան պուրատա տըր, տէմիշ
 օլաճագ տըր: Հէմմէճլիս պուլու-
 նանլարըն աչտըղը Տէր սէօհպէ-
 թի՝ Ղաղարոս պէօլիւպ՝ կէօղէ-
 ըինտէն հաշ տէօքէրէք, տէօրթ
 կիւնլիւք էօլմիւշ պիր քիշինին
 տիրիլիպ տէ, քէնտի էյլիքտարը
 իլէ պիր սուֆրատա թաամ էթ-
 մէսի կէօրիւլմիւշ շէյ մի տէյի
 սէօլէմիշ օլաճագ տըր: Ղաղա-

ըոս պէջլէ սէջլէմիշ, վէ օնուն
սէօղիւ իւզէրինէ, պէջլէ պիրմու-
հապպէթլի վէ հիքմէթլի մատ-
տէտէն էօթիւրիւ, հէմմէճլիս օ-
լանլարըն ճիւմլէսի տախի աղլա-
մայա պաշլամըշ օլաճագլար տըր:

Իմտի պու սապահ Յիսուսու-
նա սէն նէ սէջլէյէճէք սին: Պու
եէնի միւճիզաթա աշըրը թաաճ-
ճիւպիւնտէն սէն նէ եափաճագ-
սըն: Սէնին էքլ էթտիյին թաամ,
սէնին թէտարիք էթտիյին պիր
թաամ տէյիլ. իլլա Գուրթարը-
ճընըն թէրթիպ էթտիյի պիր
թաամ տըր, սէմավի պիր թաամ
տըր, մէլաիքլէրին էքմէյի տիր,
սէնին Ալլահընըն վէ էյլէքտա-
րըն Յիսուսուն քէնտի էօղ թէնի
տիր: Աէջլէր աշըլըն, ազիզէր
թաաճճիւպիւնիւզտէն հայրաթ-
տա գալըն: Աէջլէրտէ սիզին եիւ-

զիւ գոյու գափանարագ՝ սէճտէ
 էթտիյինիզ Յիսուս, քէնտի ա-
 զամէթ թախթընտան էնիպ՝ պու
 սապահ քէնտի ալլահանի թէնի
 իլէ, պիր մէլայըղը, պիր ազիզի,
 պիր գուլլունու, պիր տօսթունու
 տէյիլ, իլլա պիր կիւնահքեարը
 տօյուլմայա կէլմիշ տիրւազաա
 պու պիր տիրիլմիշ կիւնահքեար
 տըր. անճագ նիչէ պլար վէ պէլ-
 քի նիչէ սէնէլէր էօլիւ գալտըգ-
 տան սօղըա՝ քէնտի հէր շէյէ
 գատըր էֆէնտիսինին լութֆ ու
 քէրէմի իլէ տիրիլմիշ տիր. վէ
 պու քէրէմ ազ կէլմիշ կիպի,
 ախէր պիր քէրէմ տահա իլլավէ
 էտիպ՝ օնու քէնտի սուֆրասընա
 ալմագ վէ զայէթ միւպարէքթէնի
 իլէ տօյուլմագ իսթէմիշ տիրւ-
 լէ իսէ՝ եա էյլէք կէօրէն ճան, սէն
 պու սուֆրայա նէ տիւրլիւ էյլէք-

չինասլըգ, ալչագ կէօնիւլիւք,
մուհապպէթ, իթաաթ արզիւլէ-
րի իլէ եագլաշաճագ սըն. վէ ալ-
լահանի էյլիքտարընա սէնին ի-
չին թէշէքքիւր սունսունլար տէյի
ճէննէթին ազիզլէրինի նէ եօլտա
տավէթ էտէճէքսին: Իմտի պու
քէլամլարը վէ սաիր պունլարա
էմնալլէրի սէյլէ օնա:

Տոհա:

Եա Յիսուսում, մախլուգլա-
րըն իչինտէ էն նէլայըգ վէ էն
նանքեօրունա սէնին պու սապահ
կէօսթէրմէյէ թէնէզզիւլ էթ-
տիյին թաաճճիւպլիւ հիմմէթ ի-
չին, թէշէքքիւր էտէճէք նութ-
գու վէ արզիւլէրի պանա քիմ
վէրէճէք: Պունճա միւտտէթտէն
պերի կէօմիւլմիւշ գալտըղըմ մէ-
զարըն էօրֆիւնտէն հալա եիւ-

րէյիմ վէ սէսիմ տիթրէմէքտէ տիր: Ելինի ուզատըպ պու էճէլ թէաֆֆիւնիւնտէն պէնի չըգարմայա, ղայէթ աճըզլը Եիւրէյինին նիհայէթսիզ մէրհամէթինտէն մատա, հանկը շէյ սէնի թահրիք էթտի: Իշթէ պէն օրատան չըգըպ վէ սէնին ղայէթ մուհապպէթլի լութֆունունթէմիզ հավասընը ալարագ, ուզուն վագըթ չէքտիյիմ աճըգտան պէնի տոյուրմագ վէ գուվվէթտէն տիւշմիւշ ճանըմա գուվվէթ վէրմէք իչին, պիր տէ ուլու զէյաֆէթ հագըր էթտիյինի կէօրիյօրում:

Ա՛հ, Յիսուսումուն սէվիմի Եիւրէյի, պէն նէլայըգ ճան, պու ղայէթ ազիզ տիւյիւնէ նիճէ կիրէ պիլէճէյիմ: Պէնիմ չիւրիւմիւշ վէ եըթըգ էլպիսէլէրիմ

վէ էսքի պէնտլէրիմ, սէնին զայ-
 էթ թաթլը քերէմին իլէ մէզա-
 լըմըն իչինտէ գալտըլար: Վէ
 վափաա օ կիւնահլը էլպիսէլէրի
 սոյունմուշում. լաքին օ պիր թա-
 րաֆտան տա չըպլաղ ըմ: Պէջլէ
 չըպլաֆ օլարաֆ՝ սէնին սուֆրանա
 նաւըլ եագլաշա պիլիւրիմ: Ա՛հ,
 գօրգարըմ քի, պէնի տիւյիւն
 ըուպասընտան մահրում կէօր-
 մէյիլէ՝ քէնտի խըզմէթճիլէրինէ,
 շունու գօվուն տըշարըքի գա-
 րանլըգլարա, օրատա էպէտի ալ-
 լասըն վէ տիշլէրինի կըճըրտաթ-
 սըն տէյի էմր էթմէյէսին:

Յիսուսում, մուհապպէթիմ,
 սէնին ազիզլէրտէն ազիզ Եիւ-
 րէյինին ֆազիլէթլէրի իլէ պէնի
 կիյինտիր քի, ախէր տաւէթլիլէր
 իլէ պիրլէքտէ, սէնին ըուհանի
 զէյաֆէթինտէ կէօրիւնէ պիլէյ-

իմ: Օնուէն մազըւմըղը, օնուէն ալ-
 չապ կէօնիւլլիւյիւ, օնուէն փաք-
 լըղը, օնուէն լէքէսիզլիյի վէ օ-
 նուէն ազիզլիյի իլէ պէնի թէզեին
 էյլէ: Քէնտի ըիճալարըմա՝ մէ-
 լալիքլէրին, ազիզլէրին վէ հէփի-
 սինտէն զիյատէ ազիզ վալիտէն
 պիքիւր Մարիամըն ըիճալարընը
 տա իլավէ էտէրիմ: Սէնին քէն-
 տի սէվապլարընը կիյնիպ, սէնին
 վէ ալլահանի Փէտէրինին հու-
 զուրուէնա էյլէ չըգարըմ:

Իշթէ Էֆէնտիմ, էյլէ իսէ
 սանա իւմիտ էտէրէք, ապըպէթ
 սէնին ազամէթլի ասիթանընա,
 մուհապպէթինին թալիթընա
 ևապլաշըրըմ: Էֆէնտիմ, պէն
 սանա կէլիւրիմ. սէն տէ պանա
 կէլ: Պէնի քէնտի թէնին իլէ
 տոյուր. պէնի քէնտի դանըն ըլա
 սէրիսօշ էթ. պէնիմ տէրուէնիմէ

կիր. քէնտի Եիւրէյինի պէնիմ-
քինէ եազլաշտըր. վէ պու քէ-
րէմի էյլէ քի, պու իքի եիւրէք
պիր օլսուն վէ էպէտի սէնի սէվ-
սին վէ սանա մէտ՛ ու սէնա էթ-
սին:

Եա Յիսուսումուն սէճտէյէ
լայըգ Եիւրէյի, էօլիւմճիւ էօմ-
րիւնիւն միւտտէթինտէ, քէնտինի
թէլէֆ էտիպ՝ թիւքէտինճէյէ
գատար օլան մուհապպէթինի
կիւնահքեարլարա կէօթէրմէք
իչին, սէն նէլէր եալիմատըն: Էզ
ճիւմլէ պու տէրէճէ մուհապպէ-
թինէ մուգապէլէ օլարագ զայէթ
աղըր հագարաթտան վէ սիթէմ
տէն մատա պիր շէյ կէօրմէտին.
չիւնքի ինսանլար սէնի թանըմազ
ըտըլար: Սէն պու կիւն տէ ճիտտ
օլարագ պիզիմ իլէ պուլունտու-
ղուն պու Հաղորդութիւնտա, եի-

նէ օ մուհապպէթ իլէ եանըպ
 ԹուԹուշմագտա սըն. անճագ եի-
 նէ պու մուհապպէթ խորհուր-
 դունտա տա սէնին քիմ օլտու-
 ղունու պիլտիքլէրի հալտէ տա-
 խի, ինսանլարըն նանքեօրլուղուն-
 տան տահա աճը սիթէմլէր չէ-
 քիյօրսուն: Պունճա տէհըլէրտէն
 պէրի միհրապլարըմըղ իւղէրին-
 տէ՝ սէնի նիչէ պին իբրամըղըղ-
 լարա, սրբապղծութիւնլարա վէ
 հագարաթլարա հէտէֆ օլմուշ
 կէօրիւրիւմ, վէ պունլարըն զեքրի
 պէնի տէհշէթէ կիրիֆթար է-
 տէր. հաթթա շունու տա կէօ-
 րիւրիւմ քի, սէնի գօվալպան-
 լարըն պիրի տէ պէն քէնտիմ
 օլմուշում:

Պու եօլսուղլուգլարտան եիւ-
 րէյիմ Թէփրէնիպ, եա սէճտէյէ
 լայըգ Եիւրէք, սէնին հուղու-

րունտա եիւզիւ գօյու եերէ գա-
 փանըր, սէնին պէջլէ ինճինմիշ
 մուհապպէթինէ աղլար, վէ քէն-
 տիմին տախի թագսիրաթլը պու-
 լունտուղում նիչէ նիչէ նանքեօր-
 լուգլարա ափվլըդ տիլէրիմ: Սէ-
 նին հուզուրունտա քէնտի իք-
 րամսըղլըգլարըմ վէ հաճէթ-
 սիլլէքլէրիմ իլէ իշէտիյիմ կիւ-
 նահլարըն ճիւմլէսինտէն իքրահ
 էտէրիմ: Պուամէլիմ իլէ քէնտիմ
 իչին, վէ հերետիկոսլարըն վէ
 քէօթիւ քրիսթիանլարըն սանա
 գարշը իշէտէքլէրի ճէմի մէքրուհ
 հարէքէթլէր իչին էտա էթմէք
 արզիւլէրիմ: Ղայէթ տէրին հիւր-
 մէթ վէ շէտիտ աճըյըւա սէնին
 խօրլանմըշ իթիպարընը նիճին
 թազմին էտէմէյօրում: Պու աղ-
 լատըղըմ պունճա սիթէմլէրի
 կէօղ եաշըմ վէ գանըմ ըւա նիճին

սիլէմէյօրում: Պունճա իբրամ-
սըզլըզլարըն, պունճա սիթէմ-
լէրին վէ պունճա սըբապղծու-
թիւնլարըն եէրինի, եէնիտէն
եէնիյէ իբրամլար ըլա նաճը
թամամլայամայօրում: Ա՛հ, պէջլէ
պիր ուղուրա քէնտիմի գուրպան
էտէ պիլսէյիտիմ, նէ մութլույ-
ուտու էօմրիւմէ:

Անճագ Յիսուսում, մատամ
քի պաշգա շէյէ էօհտէքեար
օլամայօրում, քէնտիմին վէ ա-
խէրլէրին ինճիթաիքլէրիմիզին
էտասը իչին, պու սապահ մու-
հապպէթ խորհուրդունտա սէնի
գապուլ էթտիյիմտէ՝ սէնի սանա
սունարըմ: Եա Յիսուսում, պուն-
տան պէջլէ պու խորհուրդտա
սանաճաիզ օլան տէրին հիւրմէթի,
էյլիքշինասլըղը վէ մուհապպէ-
թինէ մուգապէլէ կէօսթէրմէյէ

Կիր սահի՛հ վէ թէէսիրլի նիյէթ
 գօմայը, նիհայէթսիզ մէրհամէթին
 իլէ պանա իհսան էյլէ: Պէն քիլի-
 սէլէրտէ թէէտտիւպ իլէ սանա
 զիյարէթ էթմէյէ մուգայեէտլիք
 իլէ, իպատէթքեարլըղ ըւա, վէ
 սէնի գապուլ էթմէտէ՝ աշգ ըւա
 պու իշլէտիյիմ՝ թագսիրաթլարը
 միւճէրրէտ թազմին էթմէք իս-
 թէրիմ: Վէ սէնին արզիւլէրինէ
 քէնտիմի ույտուրմագ իչին, սըգ
 սըգ սէնին հուզուրունտա պու-
 լունարագ, արզիւլէտիյին էտա
 ամէլլէրինի քէնտիմտէ թահրիք
 էթմէք իսթէրիմ քի, պու ալլա-
 հանի խորհուրդտա մուհապպէ-
 թինի հէտէֆ էթմիշ օլտուղուն
 սիթէմլէրէ միւմքին մերթէպէ
 քէնտի թարաֆըմտան թարզիյէ
 վէրմիշ օլայըմ: Պու նիյէթիմի
 ալգըշլա վէ սատագաթ ըւա օ-

նու իճրա էթմէյէ պանա եարտըմ
էյլէ, էֆէնտիմ. ամին:

Եա տաիմա աթիգ վէ տաիմա
ճէտիտ մուհապպէթ, ան, սէնի
սէվմէյէ փէք կէճ պաշլատըմ:

Ալթը Հոյր, Ժր, Ունյն վէ Փու- Հօր
սէյլէ, աշաղըտաքի մուխթասար տուա
իւէ.

Սէվկիւլիւ Յիսուսուն աճըզը Եիւրէյի.
Հէր տաիմ զիյստէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

*Յիսուսուն դայէթ ազիզ Եիւրէյին
Թազմին վի հոս տոռասը:*

Վայէթ սէվկիւլիւ, զայէթ
սէճտէյէ լայըգ, պիզիմ սէֆիլ-
լիքլէրիմիզէ տաիմա աճըզը, վէ
քէնտի խաղնէլէրինի վէ պիւս-
պիւթիւն քէնտինի պիզէ իլհագ
էթմէք արզիւսիւնտէն տաիմա
թահրիք օլան Յիսուսում, Գուր-
թարըճըմ վէ Ալահըմ, Յիսուս,
սէն քի զիյատէ գըզըն վէ զիյ-

ատէ հիբմէթլի պիր մուհապ-
պէթ շիտտէթինտէն, սէճտէյէ
լայըգ Հաղորդութիւնտա գուր-
պան օլմագ իսթէյիպ՝ օնտա քէն-
տինի եէօվմիյէ միլիօնլարճա տէ-
ֆա պիզիմ իչին գուրպան սու-
նարսըն. պու հալտէ սէնին հաս-
սէլէրին նիճէ օլմագ կէրէք տիր.
չիւնքի պու ճիւմլէսի իչին ինսան-
լարըն էքսէրիսինին թարաֆըն-
տան սէրթլիքտէն, իղմազտան,
նանքեօրլուգտան վէ հագարաթ-
տան պաշգա շէյ պուլմազսըն:

Ազիզ Գուրթարըճըմ, պուն-
տան փէք չօգ էքսիք մէսարիֆ ի-
լէ տէ, շէտիտ մուհապպէթինին
իսպաթընը պիզէ վէրէ պիլիր ի-
քէն՝ պիզի իսէլաս էթմէք իչին,
սէնին հագգընա էն զիյատէ զահ-
մէթլի օլան թարիգի թուլթտու-
ղուն քիֆայէթ էթմէտիմի: Նիւք-

Լէնմէք իսթէտիյին կիւնահլարը-
 մըզըն էօրֆիւլիւ թասվիրինին
 փէյտա էտէճէյի օ եաուզ սըգ-
 լէթէ, վէ օ էօլիւմ կէթիրիճի
 էզիյէթէ քէնտինի պիր տէֆա
 թէսլիմ էթտիյին քեաֆի օլմա-
 տը մը: Նիչին պիր տէ ինսանլա-
 րըն վէ շէյթանլարըն էն գաթը
 քէմլիյինին միւսթաիտ օլտուղու
 հէր տիւրլիւ լայըգսըզլըգլարա
 եէօվմիյէ քէնտինի հէտէֆ է-
 տէրսին: Ա՛հ, Ալլահըմ վէ քիւլ-
 լիյէն սէվլիմէյէ լայըգ Գուրթա-
 րըճըմ, պուՆճա նանքեօլլուգլա-
 րը վէ ճէմի կիւնահլարը կէօր-
 տիւքտէ, սէնին զայէթ ազիզ
 Եիւրէյին նէ հասսէլէր տույտու
 աճապա: ՊուՆճա սիթէմլէր վէ
 սրբապղծութիւնլար սէնին Եիւ-
 րէյինի նէ տիւրլիւ աճըլար տէր-
 եասընա զարգ էթտիլէր աճապա:

Ճէմի պու լայըգսըպ ըգլարտան
 սօն տէրէճէ աճըյա թէփրէնէ-
 րէք՝ պու սէճտէյէ լայըգ խոր-
 հուրպուն իհտաս օլունտուղուն-
 տան պէրի, խորանլար իւզէրինտէ
 սանա օլան իբրամսըղըգլարտան
 տօլայը, կէցյիւն վէ եէրին գար-
 շըսընտա՝ պիր միւթէպէր թար-
 վէյէ վէրմէք իչին, իշթէ սէնին
 հուղուրունտա եէրէ գափանըպ՝
 խաքիփայ օլուրում: Զիյատէ ալ-
 շալմըշ վէ աճըտան եարալանմըշ
 պիր եիւրէք իլէ՝ ճէմի պու քէմ-
 լըքլէր իչին պինլէրճէ պին տէֆա
 սէնտէն ափվըգ տիլէրիմ: Ա՛հ,
 էֆէնտիմ, եիւրէյինին պէց-
 լէ էօրֆլիւ թարզ ըա խօրլան-
 մըշ, վէ սէնին ալահանի մու-
 հապպէթինին լաթիֆ իսպաթ-
 լարընըն պէցլէ աճէլ աճայիպ
 հագարաթ ըա գապուլ օլուն-

մուշ օլտուղու մահալէրի կէօզ-
լէրիմին եաշարը իլէ վէ գանըմ
ըլա նիճին եայգայամայօրում:
Պունճա սրբապղծութիւնլարը վէ
պունճա իքրամըզըզլարը պիր
նէվիճատ իքրամ, խոնարհութիւն
վէ թէվազիւ իլէ թազմին էթմէք,
նիճին էլիմտէն կէլմէյօր: Թէք
պիր տագիգէ օլսուն ճէմի ին-
սանլարըն եիւրէքլէրինէ սահիպ
օլմագ նիճին պանա միւէսսէր օլ-
մայօր քի, օնլարըն հէփիսինի տէ
գուրպան էթմէյիլէ՝ սէնի թանը-
մագ իսթէմէյէնլէրին, եախօտ
սէնի թանըյարագ պու գատար
ազ սէվէնլէրին իհմալըզլարընը
վէ տիգգաթսըզըզլարընը թազ-
մին էտէ պիլէյիտիմ:

Լաքին եա սէճտէյէ լայըգ
Գուրթարըճըմ, պէնի տահա զիյ-
ատէ հիճապա ղարգ էտէն, վէ

կէօգիւմիւն եաշընա պայիս օլա-
 ճագ շէյ պու տուր քի, պու
 նանքեօրլարըն պիրիսի տէ պէն
 օլմուշում: Եա Ալլահըմ, սէն քի
 պու եիւրէյին թա թէմէլինի կէօ-
 րիւսիւն, քէնտի նանքեօրլուգ-
 լարըմ իչին, վէ սանա պէջլէ լայ-
 ըգսըզ մուամէլէ օլտուղունու
 կէօրտիւյիւմ իչին, չէքտիյիմ ա-
 ճըյա տա պագ: Օնլարը թազմին
 էթմէք իչին, հէր շէյի եափմայա
 վէ չէքմէյէ հազըր պուլունտու-
 ղումա տա պագ: Իշթէ Էֆէնտիմ,
 պունճա սիթէմլէրին թարզիյէսի
 իչին, պէնտէն նէ քի մաթլուպ
 էտէրսէն՝ հէփիսինի տէ գապուլ
 էթմէյէ ամատէ, աճըտան փարչա
 փարչա օլմուշ, ալլալմըշ վէ մահ-
 ճուպ եիւրէյիլէ հուզուրունտա
 պուլունուրում: Ուր Էֆէնտիմ,
 ուր. պէնիմ իւզէրիմտէ պէջլէ

պիր հագ զազէպի իճրա էտէն
 տէսթի շէրիֆի եիւզէրճէ տէֆա
 պուս էտէր վէ ալգըշլարըմ: Նի-
 չին պունճա սիթէմլէրին եէրինի
 տօլտուրմայա լայըգ պիր գուր-
 պան տէյիլիմ պէն: Սէնին զայէթ
 ազիզ թէնին սիւրիւքլէնտիյի վէ
 փայիմալ օլտուղու մահալլէրի՝
 գանըմ՝ ըլա պէն նիճին ըսլատա-
 մայօրում: Ա՛հ, պունճա սիթէմ-
 լէրի, հագարաթլարը, պինա-
 մուսլուգլարը, գապիլ օլան ճէմի
 էզէյէթլէր իլէ թազմին էտէ
 պիլսէյիտիմ, քէնտիմինէ գատար
 պաթիեար սայար ըտըմ: Անճագ
 էյէր պու քէրէմէ լայըգ տէյիլ
 իսէմ, պարի արզիւմիւ գապուլ
 էյլէ: Եա էպէտի Փէտէր, պէնիմ
 պու թարզէյէմի, զայէթ ազիզ
 եիւրէյին Գուլգութա իւզէրինտէ,
 վէ պիքիր Վալիտէնին՝ Էվլատընըն

խաչը ալթընտա սուստուգլարը
 թարգելէէր իլէ պիրլիքտէ գա-
 պուլ էյլէ: Վէ օ ալլահանի Եիւ-
 րէյին սանա էթտիյի ըիճայա
 կէօրէ, իշլէնիլէն պուսճա հիւր-
 մէթսիզլիքլէրի վէ էքրամսըզլըգ-
 լարը պանա աֆվ էյլէ. վէ սէճ-
 տէյէ լայըգ Հաղորդութիւնտա
 հազըր տըր տէյի իթիգատ էթ-
 տիյիմ, վէ շիմտէն սօղրա հու-
 զուրուստա զիյատէ հիւրմէթ
 իլէ պուլուսնարագ վէ օնա սէճտէ
 էթմէյէ միւպաշէրէթ էտէրէք,
 սահիհէն օնտա հազըր պուլուսն-
 տուղունա օլան իթիգատըմը հէր
 քէսէ տէ թանըթտըրմագ զայրէ-
 թինտէ օլտուղում հիւճէ փա-
 տիշահըմը, Գուրթարըճըմը վէ
 Հաքիմիմի հէր տիւրլիւ աշգ ըա
 սէվմէյէ իհմալ էթմէմէք, վէ
 միւմքին օլան հէր թարիգ իլէ

իզգէթէմէք իւզէրէ գօտուղում
 նիյէթի քէնտի լուծֆու քէրէ-
 մին իլէ՝ թէէսիրլի էյլէ: Վէ մա-
 տամ քի, զայէթ ազիզ Եիւրէյ-
 ինի պաշգաճա պիր թարզ ըւա
 իզգէթէմէյի քէնտիմէ պօրճատտ
 էթմիշիմ. պու ճիհէթտէն էօմ-
 րիւմիւ պաշա ծնտա սաքին օլմագ
 իսթէրիմ: Սէնտէն տիլէտիյիմ
 շու քէրէմի տէ իհսան էյլէ պա-
 նա քի, էօլիւմիւմ սաաթընտա
 սօն նէֆէսիմի օ ազիզ Եիւրէյին
 իշինտէ թէսլիմ էտէ պիլէյիմ.
 ամին:

ՅԻՍՈՒՍ ԷՓԷՆՏԻՄԻԶԻՆ
ՍԻՒՊԱՐԷՔ ԵՒԻՐԷՅԻՆԻՆ
ԵՂԲԱՅՐՈՒԹԻՒՆՈՒ

Իշպու Եղբայրութիւն՝ Վիեննա
Մխիթարեան Բաճիկէրին Ըս-
տամպօլտա վազը՝ Անարատ Յղու-
թիւն քիլիսէսինտէ, Էրմէնի գա-
թօլիք միլէթի կաթողիկոսու հազ-
րէթէրինին հիւսնի ըրգասը իլէ,
գանունէն թէէսիս օլմուշ. վէ Բէ-
հապինի միւմայիլէյ հիւմիւն եւ-
տինտէ մահֆուզ օլան՝ սէնէ 1873,
Օգոստոս 23 թարիխի Տիփլոմ
շահատէթնամէի ըէսմի մուճի-
պինճէ՝ Բօմաստա վազը, մուգատ-
տէմա Սանդա Մարիա ապ փինէմ
վէ էլան Կէլլա իւլէ քիլիսէսինտէ,
Գաթօլիք տիւնեանըն ճէմի տին-
տարլարը իշին թէէսիս օլմուշ օլան
Յիսուս Էֆէնտիմիղին միւպարէք
Եիւրէյինին ուլու Եղբայրութիւ-
նունա տախիլ օլմուշ տուր:

իշոյն Եղբայրսն ինչն եւրեւն,
 շոյն ինչն վէ ինչոք ինչն եւրեւն
 մալը ար:

Պէն

պիղիմ իչին խաչ իւզերինտէ էօլ-
 միւշ Յիսուս Եֆէնտիմիզին վէ օ-
 նուն զայէթ իւլ զայէ ազիզ Հա-
 ղորդութիւն խորհուրդունտա մու-
 հապպէթիմիզ իւլ թութութմուշ
 Եիւրէյինին շէրէֆինի տաիմա տա-
 հա զիյատէ արթըմագ իչին, վէ
 պու ազիզ մուհապպէթ խորհուր-
 դունտա՝ օնա գարշը օլան հագա-
 րաթլէրի թազմին էթմէք իչին, վէ
 պինսէն ալէյ՝ կէրէք քէնտի կիւ-
 նահլարըմըն էտաար վէ կէրէք քաւ-
 արանտաքի ազիզ ճանլարըն եար-
 տըմը հագգընտա՝ օլ Եղբայրու-
 թիւնա մախսուս օլան ներսդու-
 թիւնլարա մալէք, վէ օնտա իծրա
 օլան սաիր ճէմի բուհանի էյլէքլէրէ
 իլհագ օլմագ արգուսու իլէ, իշպու-
 ազիզ Եղբայրութիւնա տախիլ օ-
 լան Եղբայրլար ըւա պիրլէշիրիմ:

Տո՛ւմ :

Ի՞նչ էֆէնտիմ Յիսուս, պո՛ւ ա-
զնզ եղբայրութիւնա տախիլ օլան
եղբայրլարըն ճիւղէսինի՝ միւպա-
րէք Եիւրէյինին իշինտէ հըֆզ էյլէ
քի, սէնին ալլահանի մուհապպէ-
թին իլէ եանըպ՝ ալլահանի թէն-
պիհլէրինի վէ քէնտի տէրէճէլէ-
րինէ ֆարզ օլան պօրճլարընը թէք-
միլէն իճրա էթսինլէր. ամին :

Պո՛ւ եղբայր-թիւնա եազլլան եղ-
բայրլարըն պօրճո՛ւ :

Հէր կիւն Յիսուս էֆէնտիմիզին
միւպարէք Եիւրէյինին իզզէթինէ՝
պիր Հայր Ժե՛ր վէ պիր Ողջոյն վէ
պիր Հա՛ստա՛հ սէջլէ, շու մուխ-
թասար տուա իլէ :

Սէվկիլիւ Յիսուսուն աճըզլը Եիւ-
րէյի,

Հէր տաիմ զիյատէ սէվէյիմ պէն
սէնի :

իշպո- Եղբայր-Ռի-նա Բախո-ւ-նե-
րոյ-Ռի-նալար :

Յիսուս Էֆէնտիմիզին միւսա-
րէք Եիւրէյինէ իպատէթքեար օ-
լան տինտարլարա՝ հէր նէ գատար
սաիր սրբազան Փափալար ագտեմ-
ճէ միւթէնէվի ներողութիւնլար
իհսան էթմիշէր իտի իսէ տէ՝ միւ-
թէվէֆա եէտինճի Պիոս Փափա
հազրէթէրի՝ Յիսուս Էֆէնտիմի-
զին իշպու միւսարէք Եիւրէյինին
Եղբայրութիւնունա եազըլմըշ օլան
Եղբայրլարա՝ աթիտէ զիքր օլան
ներողութիւնլարը՝ գատիմի սու-
րէթտէ իհսան էթմիշ տիր. Բաւ-
արանտաքի ազիզ ճանլարըն եար-
տըմը իշին տախի գազանա պիլմէք
բուխսաթը իլէ :

1. Միւշարիլէյհ Փափա հազ-
րէթէրի՝ «էնէ 1801, Մարտ 7
թարիխինտէ՝ պու Եղբայրութիւնա
եազըլան Եղբայրլարա՝ իւք եա-
զըլտըգլարը կիւն խոստովանանք օ-
լուպ Հաղորդութիւն ալարագ՝ սրը-

բազան Փափանքն նիյէթինէ տուա
էթաիքէրի հալտէ լիակատար նե-
րողութիւն իհսան էթմիշ տիր:

2. Յիսուս էֆէնաիմիզին միւլա-
րէք Եիւրէյինին եօրթուսու կիւ-
նիւ, եախօտ օնտան սօղրա կէլէն
իլք փազար կիւնիւ, խոստովանանք
օլուպ, Հաղարդութիւն ալըպ, սրբ-
բազան Փափանքն նիյէթինէ տուա
էտէն Եղբայրլարա՝ լիակատար նե-
րողութիւն իհսան էթմիշ տիր.
սէնէ 1801, Մարտ 7, վէ սէնէ
1803, Յուլիս 12 թարիխէրինտէ:

3. Հէր պիր այրն եա իլք ճու-
մաա կիւնիւ, վէ եախօտ իլք փա-
զար կիւնիւ, խոստովանանք օլուպ,
Հաղարդութիւն ալըպ, սրբազան
Փափանքն նիյէթինէ տուա էտէն
Եղբայրլարա՝ լիակատար ներողու-
թիւն իհսան էթմիշ տիր. սէնէ
1803, Յուլիս 15, վէ 1815, Յու-
լիս 7 թարիխէրինտէ:

4. Պունտան պաշգա՝ հէր այրն
իշինտէ՝ իսթէտիյի պիր կիւնիւ սէ-
շպ, օ կիւնտէ խոստովանանք օ-

լուպ, Հաղորդութիւն ալըպ, սըր-
բաղան Փափանըն նիյէթինէ տուա-
էտէն Եղբայրլարա լիակատար նե-
րողութիւն իհսան էթմիշ տիր.
սէնէ 1802, Նոյեմբեր 15 թարի-
խինտէ:

5. Էօլիւմ քերթէսինտէ պուլու-
նան Եղբայրլարա՝ էյէր տիւ իլէ գա-
պիւ օլմազսա, Ֆիքիրլէրինտէն Յի-
սուսուն միւպարէք իսմինի՝ թէօվ-
պէքեարլըգ իլէ իմտատլարընա չա-
ղըրտըղլարը հալտէ՝ լիակատար նե-
րողութիւն իհսան էթմիշ տիր. սէ-
նէ 1801, Մարտ 7 թարիխինտէ:

6. Յիսուս էֆէնտիմիզին միւպա-
րէք Եիւրէյինին եօրթուսունտան
էվվէլ կէլէն սըրա իլէ տէօրթ փա-
զար կիւնլէրինտէ՝ եէտի սէնէլըք
վէ եէտի գըրգ կիւնլիւք ներողու-
թիւն իհսան էթմիշ տիր:

7. Քէզալիք՝ պու Եղբայրութիւ-
նա եազըլը օլան Եղբայրլարա՝ կիւն
իչինտէ իպատէթ.քեարլըգ իլէ իշ-
լէտիքլէրի հէր պիր խայըր ամէլլէ-
րի իչին ալթմըշար կիւնլիւք ներո-

ղութիւն իհսան էթմիշ տիր. սէ-
նէ 1801, Մարտ 7 թարիխնտէ:

Եղբայրլար՝ իշպուներողութիւն-
լարըն հէփիսինի՝ Եղբայրութիւ-
նուն Անարատ Յղութիւն քիլիսէ-
սինէ, Եախօտ պաշգա պիր քիլի-
սէյէ զիյարէթ էթմէյէ պօրճլու
օլմայարագ՝ գազանա պիլիրլէր. Եէ-
թիշիր քի սրբազան Փափանըն սէ-
նէ 1802, Մարտ 20 թարիխլի պէ-
յաննամէսի մուճիպինճէ, Եէօլմիյէ
սէյլէմէյէ պօրճլու օլտուգլարը,
պալատա զիքր օլան տուայր հէր
կիւն սէյլէսինլէր:

Պունլարտան մատէ՝ միւշար-
իլէյհ սրբազան Փափա հազրէթլէ-
րի՝ սէնէ 1805, Ապրիլ 2 թարիխ-
լի կանգակը իլէ՝ գատիմի սուրէթ-
տէ վէ քաւարանտաքի ազիզ ճան-
լարըն Եարտըմընա տախի գազանա
պիլմէք իւզրէ՝ աթիսէքի ներո-
ղութիւնլարը Եղբայրլարա իհսան
էթմիշ տիր:

8. Ճէմի Եղբայրլար՝ գարարկիր
օլմուշ օլան կիւնլէրտէ՝ Եղբայրու-

Թիւնուն Անարատ Յղութիւն քի-
լիսէսինէ ղիյարէթ էսիպ, որբազան
Փափանքն նիյէթինէ տուա էթ-
տիքլէրի հալտէ, Բոմատա քեային
ներողութիւն մէճլիսի միւթէպէ-
րինին սէնէ 1777, Յուլիս 9 Թա-
րիխի նըզամնամէսինտէ զեքրի օլ-
մուշ օլան կիւնլէրտէ իհսան օլան
ներողութիւնլարը գազանըրլար:

Դարարկիր օլմուշ կիւնլէր:

Պէօյէ-+ օրոմդա:

( ) Բ միսրոյ տէնիլէն՝ իւք շար-
շամպա կիւնիւ վէ տէօրտիւնճիւ
փազար կիւնիւ՝ օն պէշ «էնէլէք
վէ օն պէշ գըրգ կիւնլիւք ներողու-
թիւն:

Ծաղկազարդ փազարը՝ եիրմի
պէշ «էնէլէք վէ եիրմի պէշ գըրգ
կիւնլիւք ներողութիւն:

Աւագ հինգշաբթի կիւնիւ լիա-
կատար ներողութիւն. աւագ ուր-
բաթ վէ աւագ շաբաթ կիւնլէրի՝
օթուզ «էնէլէք վէ օթուզ գըրգ
կիւնլիւք ներողութիւն:

Գուսուր կիւնլէրտէ իսթէր փա-

զար օլսուն, իսթէր իշ կիւնիւ, օն
սէնէլիք վէ օն գըրգ կիւնլիւք ներո-
ղութիւն:

Զապիկի:

Օջատիկ կիւնիւ լիակատար նե-
րողութիւն. օնտան սօղըա՝ սէքիդ
կիւն, եանի նոր կիւրակի տէ իշին-
տէ օլարագ, օթուզ սէնէլիք վէ
օթուզ գըրգ կիւնլիւք ներողու-
թիւն:

Համբարձում:

Համբարձում կիւնիւ լիակա-
տար ներողութիւն:

Հոգեգալուստ:

Հոգեգալուստուն էվլէլիսի կիւ-
նիւ, եանի ճումաա էրթէսի կիւ-
նիւ, օն սէնէլիք վէ օն գըրգ կիւն-
լիւք ներողութիւն:

Հոգեգալուստ փազարը վէ էօ-
նիւնտէքի ճումաա էրթէսի կիւ-
նիւնտէք, ճումաա էրթէսի կիւ-
նիւ տէ իշինտէ օլարագ, հէր կիւն
օթուզ սէնէլիք վէ օթուզ գըրգ
կիւնլիւք ներողութիւն:

Յիսնակոս:

Իւշիւնծիւ, տէօրտիւնծիւ վէ
ալթընծը (լաթին տոմարընա կէօ-
րէ՝ պիրինծի, իքինծէ վէ տէօր-
տիւնծիւ՝ Գալստեան) փազարա-
րը՝ օն սէնէլիք վէ օն գըրգ կիւն-
լիւք. վէ պէշինծի (Գալստեան՝
իւշիւնծիւ) փազարը օն պէշ սէնէ-
լիք վէ օն պէշ գըրգ կիւնլիւք նե-
րողութիւն:

Ծնունդոս:

Ղրազալոյց կիւնիւ վէ ախշամ
պատարագընտա՝ օն պէշ սէնէլիք
վէ օն պէշ գըրգ կիւնլիւք ներո-
ղութիւն:

Ծնունդ կիւնիւ՝ լիակատար նե-
րողութիւն:

Իքինծի, իւշիւնծիւ վէ տէօր-
տիւնծիւ կիւնլէրի, վէ Թլփատու-
թիւն վէ Մկրտութիւն կիւնլէրի,
վէ սուրբ Սարգիս օրուծու պիթ-
աիքտէն սօղրա սըրա իլէ կէլէն
իւշ փազար կիւնլէրի՝ օթուզ սէ-
նէլիք վէ օթուզ գըրգ կիւնլիւք նե-
րողութիւն:

Սուրբ Մարկոս աւետարանիչին
կիւնիւ վէ Համբարձումտան իլէրի
իւչ կիւն, եանի՝ փազար էրթէսի,
սալի վէ չարչամպա կիւնիւ՝ օթուզ
սէնէլիք վէ օթուզ գըրգ կիւնլիւք
նէրողութիւն:

9. Պուշլարտան մատա՝ միւշար-
իլէյհ Փափա հազրէթլէրի՝ սէնէ
1805, Ապրիլ 2 թարիխլի կոնդա-
լը իլէ՝ ազիզ պիքիր Մարիամ Աս-
տուածածինին Անարատ Յղութիւ-
նու, Ծնունդու, Աւետումու վէ
Վերափոխումու եօրթուլարընտա-
մուախարէն՝ Տեառն ընդ առաջ,
Ամենայն Սրբոց վէ Ննջեցելոց կիւն-
լէրինտէ, Ս. Յովսէփ առտուածա-
հայրըն, Ս. Պետրոս վէ Ս. Պօղոս
առաքեալարըն, Ս. Յովհաննէս
Աւետարանիչին եօրթուլարընտա,
խոստովանանք օլուպ, Հաղորդու-
թիւն ալըպ՝ պալատէ զիքր օլան
Եղբայրութիւն քիլիսէսինէ զեյա-
րէթ էտէն Եղբայրլարա լիակատար
նէրողութիւն իհսան էյլէմիշ տիր:

10. Ազիզ պիքիր Մարիամըն ա-

խէր եօրթուլարընտա, զիքր օլան
 եղբայրութիւնուն քիլիսէսինէ զիյ-
 արէթ էտէն եղբայրլարա՝ եէտի
 սէնէլէք վէ եէտի գըրգ կիւնլէք
 ներողութիւն իհասն էթմիշ տիր.
 սէնէ 1805, Ապր. 2 թարիխինտէ:

Կէրչի սէքիզինճի, տօգուզունճու
 վէ օնունճու նուլէրօլու պէնտլէր-
 տէքի ներողութիւնլարը գազան-
 մագ իչին, զիքր օլան քիլիսէյէ
 զիյարէթ էթմէք պօրճ իսէ տէ,
 Փագաթ սրբազան Փափա հազըէթ-
 լէրինին կոնգակը մուճիպինճէ՝
 խասթալըգ եախօտ ախէր պիր հագ
 սէպէպ ճիհէթինտէն կիտէմէյէն
 եղբայրլար, պու զիյարէթ պօրճ-
 լարընը էթմէքսիզին տէ՝ եինէ պու
 ներողութիւնլարը գազանա պիլիր-
 լէր. անճագ խոստովանահայրլա-
 րընըն՝ պու զիյարէթ եէրինէ՝ պօրճ
 գօտուզու խայր ամէլի իճրա էթ-
 մէլի տիրլէր:

11. Մարմնոյ եւ Արեան (կիւլ
 փանայրըր) եօրթուսունուն սէքի-
 զինճի կիւնիւնտէն սօղբա իւք ճու-

մաս կիւնիւ՝ Յիսուս Էֆէնտիմիզին
միւսպարէք Եիւրէյինին եօրթուսու
օլուպ, պունտան էվվէլ տօգուզ
կիւն սըրայըլա եօրթունուն հազըր-
լըղը օլտուղունտան, պու տօգուզ
կիւնլէրին հէր պիր կիւնիւնտէ՝
պու եօրթունուն զիյնէթի օլան
քիլիսէյէ ջերմեռանդութիւն իլէ
զիյարէթ էտէրէք՝ սըբազան փա-
փանըն նիյէթինէ տուա էտէնլէրէ՝
եէտի սէնէլիք վէ եէտի գըրգ կիւն-
լիւք ներողութիւն գատիմի տու-
րէթտէ իհսան օլունմուշ տուր.
քաւարանտաքի ազիլ ճանլարըն
եարտըմը իչին տախի գազանա պիլ-
մէք իւզըէ. սէնէ 1806, Մարտ 4
թարիխինտէ:

12. Միւշարիլէյհ փափա հազ-
րէթլէրի՝ Յիսուս Էֆէնտիմիզին
միւսպարէք Եիւրէյինին իպատէթի-
նի հէր տախմ տահա զիյատէ ար-
թըրմագ արզիւսիլէ, Յիսուս Է-
ֆէնտիմիզին միւսպարէք Եիւրէյի-
նին եօրթուսունտան էվվէլ կէլէն
ալթը փազար եախօտ ալթը ճու-

մաս կիւնլէրինին հէր պիւրինտէ՝
խոստովանանք օլուպ, Հաղտրդու-
թիւն ալուպ, պու եօթունուն զիյ-
նէթի օլան քիլիսէլէրին պիւրինէ՝
իպատէթ քեարլըզ իլէ զէյարէթ է-
տէրէք՝ սրբաղան Փափանըն նիյէ-
թինէ տուա էտէն իպատէթ քեար
տինտարլարա՝ գատիմի սուրէթ տէ
լիակատար ներողութիւն ի հսան
էյլէմիշ տիր, քի քաւարանտաքի
ազիզ ճանլարըն եարտըմը իչին
տախի գազանըլա պիլիր. սէնէ
1806, Մարտ 4 թարիխլի կոնդակը
մուճիպինճէ:

Զիքր օլան իշպու կոնդակ մու-
ճիպինճէ, պու Եղբայրութիւնա
եազըլը օլան Եղբայրլար՝ պիր հագ
սէպէպ իլէ քիլիսէյէ զէյարէթ է կի-
տէմէտիքլէրի հալտէ՝ կէրէք տօ-
գուզ կիւն իչին վէ կէրէք ալթը
փազար վէ ալթը ճումասա կիւնլէրի
իչին, եինէ պու օնպիւրինճի վէ օն-
իքինճի պէնտլէրտէ իշարէթ օլան
ներողութիւնլարը գազանա պիլիր-
լէր. ֆազաթ քէնտի խոստովանա-

Հայրլարընըն՝ զեյարէթէ մուգա-
պիլ՝ թէրթիպ էթտիյի պիր խայրը
ամէլ պօրճունու թէքմիլէն էտա
էթմէլի տիրէր:

13. Եէտինճի Պիոս Փափա Հազ-
րէթլէրի՝ տինտարլարըն Ս. Աս-
տուածածինէ օլան իպատէթլէրի-
նի հէր տաիմ տահա զեյատէ ար-
թըրմագ արզիւսիւյիլէ, Ամենա-
սուրբ Երրորդութիւնուն՝ ազիզ պի-
քիր Մարիամա, խուսուսու իլէ վե-
րափոխումունտա իհասան էթմիշ օլ-
տուղու լուծֆ ու քէրէմլէր իչին,
Ամենասուրբ Երրորդութիւնա թէ-
շէքքիւրէն՝ սապահ, էօյլէն վէ ախ-
շամ իւչէր Փառք Հօր սէօյլէյէն
Եղբայրլարա իւչ եիւզ կիւնլիւք
ներսղութիւն իհասան էթմիշ տիր:
Պունտան մատա՝ պու իպատէթի
պիր այ տիւզիյէ հէր կիւն իւչէր
տէֆա էթտիքտէն սօղրա՝ օ այրն
հէր հանկը կիւնիւնտէ օլուրսա օլ-
տուն՝ պիր տէֆա խոստովանանք օ-
լուպ, Հաղորդութիւն արպ, սրը-
բազան Փափանըն նիյէթինէ տուա

էտէն Եղբայրլարա՝ լիակատար ներողութիւն գատիմի սուրէթ տէ իհսան էթմիշ տիր: Կերէք պու լիակատար ներողութիւնու վէ կերէք իւք մասնական ներողութիւնլարը՝ քաւարանտաքի ազիզ ճանլարըն եարտըմը իչին տախի գողանա պիլերլէր. սէնէ 1814, Սեպտ. 10 թ աւրիլի կոնդակ մուճիպինճէ:

14. Տիւնեանըն հէր թարափընտա, Յիսուս Էֆէնաիմիզին միւպարէք Եիւրէյի եօրթուսունուն զիյնէթի օլան հէր հանլը քիլիսէյէ օլըրսա օլսուն, եախօտ կրօնաւորլարըն վէ մոյրապետլէրին ումումէ տաիր մատուռլարընտան պիրինէ, խոստովանանք օլուպ, Հաղորդութիւն ալըպ, զիյարէթ էտէրէք, օրատա սրբազան Փափանըն նիյէթինէ տուա էտէն հէր տինտար քրիսթիանա, Պիոս Է. Փափա հազրէթլէրի՝ գատիմի սուրէթ տէ լիակատար ներողութիւն իհսան էթմիշ տիր, քաւարանտաքի ազիզ ճանլարըն եարտըմը իչին տախի

դազանա պիլմէք իւզրէ . սէնէ 1815,
Յուլիս 7 թարիխի կոնդակ մու-
ճիպինճէ :

Պիրիսնի իսթար :

Միւթէվէֆա եւտինճի Պիոս
Փափա հազրէթլէրի՝ սէնէ 1803,
Յունվար 25 թարիխի էմիրնամէսի
իլէ՝ Բոմատա վազը սուրբ Պօղոս
առաքեալ նամընա պիրլէշմիշ օլան
աշխարհական քահանայարըն Միա-
բանութիւնունա շու սէլահիյէթի
իհսան էթմիշ տիր քի, սապրգա
Սանգր-Մարի-սո քիլիսէ-
սինտէ վէ էլան Սանգր-Մարի-
սո քիլիսէսինտէ թէէսիս էթ-
միշ օլտուգլարը Յիսուսուն միւ-
պարէք Եիւրէյինին Եղբայրութիւ-
նունա՝ Բոմատան տըշարը՝ տիւ-
նեանըն հէր թարաֆընտա օ միւ-
պարէք Եիւրէյէ իքրամէն՝ պու սիյ-
ազտա թէէսիս օլմուշ եախօտ
թէէսիս օլաճագ ախէր հէր Եղբայ-
րութիւնլարը, քէնտիլէրինքինէ
տախիլ վէ իհսան օլմուշ օլան նե-

րողութիւնլարա իւհագ էթմէյէ
միւգթէտիր օլսունլար:

իքիւննի իթթար:

Բօմատաքի պաշ Եղբայրու-
թիւնուն գանուննամէսինտէ գա-
րարկիր օլմուշ օլտուղու վէճհ իւզ-
րէ, մէղքիւր Եղբայրութիւն թա-
րաֆընտան՝ էօլմիւշ Եղբայրլարըն
ճանլարը իչին, հէր այ իւչէր պա-
տարագ սունուլուր. վէ օ պատա-
րագլարը տա՝ մէղքիւր Եղբայրու-
թիւնտան թային օլան քահանա-
լար սունարլար: Պունլարտան մա-
տա՝ Սանդա Մարիա Կէլլա փաշէ
քիլիսէսինտէ՝ հէր փազար կիւնլէ-
րի՝ էօլմիւշ Եղբայրլարըն եարտը-
մընա՝ տուա օլունուպ, հէր սէնէ
Նոյեմբեր պընըն՝ իքինճի փերչէմ-
պէ կիւնիւ՝ ալէսսէվիլէ ճէմի էօլ-
միւշ Եղբայրլարըն ճանլարը իչին,
թէշրիֆաթը սէնէվիլէ իճրա օլու-
նուր: Պու ճիհէթտէն Եղբայրլարա
միւսթագիլ պօրճ գօմայարագ՝ այ
պէ այ քէնտի ըէյլէրինէ կէօրէ՝ եա

պիր Հաղորդութիւն ալմալարը,
եա Ս. Աստուածածինին աճրլարը-
նա պիր իբրամ էթմէլերի, եախօտ
ախեր պիր խայրը ամէլ իշէմէլերի
խասսէթէն բիճա օլունուր. վէ
պունլարը իճրա էթաիքլերի հալտէ՝
քէնաի Փաիաէլերի իշին ներսղու-
թիւն տախի գազանրըլար:

Իւշիւննիս իխթար:

Խշպու Եղբայրութիւնա եազը-
լան Եղբայրլարա վերիլէն վարագա
հագգընտա՝ ագչէ վէ հէր նէվի
մուգապէլէ մաթլուպ եախօտ գա-
պուլ էթմէք՝ գաթիէն մէմնու տուր:

Տօրտիւննիս իխթար:

Միւթէվէֆա Պիտ է. Փափա
հաղբէթլերի՝ սէնէ 1815, Յուլիս 7
թարիխի կոնգակը իլէ, Գաթօլէք
աիւնեանըն հէր հանլը թարաֆըն-
տա օլուրտա օլսուն, Յիսուսուն
միւպարէք Եիւրէյինին եօրթուսու
ղիյնէթի օլան քիլիսէլերաէն, եա-
խօտ կրօնաւորլարըն վէ մայրա-

պետէրին ումումէ տաիր մատու-
լարնտան պիրիսինէ, խոտովա-
նանք օլուպ, Հաղորդութիւն ավուպ,
զիյարէթ էտէրէք, սրբազան փա-
փանըննիյէթ ինէ տուա էտէն քրիս-
թիան տինտարլարա դատիմի սու-
րէթտէ լիակատար ներողութիւն
իհսան էթմիշ տիր, քաւարանտա-
քի ազիզ ճանլարըն եարտըմը իչին
տախի դազանա պիլմէք իւզըէ:

Քէզալիք մէզքիւր եօրթու կիւ-
նիւնիւ՝ թեմական Եպիսկոպոսուն
իզնի իլէ՝ սէնէնին հէր հանկը կիւ-
նիւնէ իսթէրլէրսէ՝ թէպտիլ էթ-
մէյէ, վէ Յիսուսուն միւպարէք
Եիւրէյինէ թախսիս օլմուշ օլան
պատարազլարը տա՝ թէպտիլ էթ-
տիքլէրի կիւնտէ սունմայա տա
րուխսաթ իհսան էթմիշ տիր:

Պէշիննի իիթար:

Միւթէվէֆա օնիքինճի Լեւոն
Փափա հազըէթլէրի, սէնէ 1826,
Փետր. 18 թարիխինտէ, Սանգրա
Մալիա ապ քիլիսէսինտէ վէ

էլան Սանդա Մարիա ԴԵԼԼԱ ԺԱԿԷ
 քիլիսէսինտէ Թէէսիս օլմուշ օլան՝
 Յիսուսուն մուպարէք Եիւրէյինին
 Եղբայրութիւնունա տախիլ օլան
 Եղբայրլարա՝ սէնէ իշինտէ՝ Յիսու-
 սուն Եիւրէյինին Իպատէթը գա-
 տիմէ տէնիլէն Ջերմեռանդութիւ-
 նու գուլլանտըղը հէր կիւնտէ՝ գա-
 տիմիսուրէթտէ քաւարան ճանլա-
 րընըն եարտըմընա մէնսուպ օլմագ
 իւզըէ՝ լիակատար ներողութիւն
 իհասան էթմիշ տիր։ Պու Իպատէ-
 թըգատիմէին թալիմաթը՝ այրըճա
 պիր էվրագ իլէ թէվզի օլունուր։

ՏԻՍՈՒՍՈՒՆ ՄԻԳՐԱՐԷ ԵՒՐԵՏԻՆՆ

ԻԶԶԵԹԻՆԷ

ՊԻՐ ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ ԹԱԼԻՍԱԹ

Մենենին

հեր պիր փազար կիւնէրինաէ

Յիսուսուն

դայէթ ազիզ Եիւրէյինին

ուշու

Եդասյրոյթ իւնոււնաւ գուշանըլաւ

պիր մուգզատիւ թալիմաթ :

ՄԱՌԳԱՏՏԷՄԷ

Պիր դաչ քիշի պիւրէքտէ հէր
 նէ քէրէմ տիւրսէ՝ օնլարա իհասն
 օլուր, վէ հէր նէրէտէ քի՝ պէնիմ
 իսմիմէ իքի եա իւչ քիշի թօփլան-
 մըշ օլուրսա՝ պէն տէ օնլարըն իչին-
 տէյիմ, տէյօր Էֆէնտիմիղ Յիսուս:
 Էֆէնտիմիղ պու քէլամլարը իլէ՝
 եալընըզ մապէյնիմիղտէ իթթի-
 ֆազ Էթմէյէ տէյիլ, իլլա քէնտի-
 նէ տաիմա զէյատէ էմնիյէթ Էթ-
 մէյէ տէ, պիզէ ճէսարէթ վէրիր:
 Էջլէ իսէ պէջլէ պիր ալլահանի
 էյի Եիւրէյին թաթլը տալէթլէ-
 րինի հիւսնի մէմնունիյէթ իլէ
 զապուլ էտէլիմ. վէ իպատէթ-
 քեարըզ ֆէննի՝ պիր վազըթտա
 ճիւմլէմիղին պիր արայա կէլմէմիզէ
 զէյատէ գօլայ պիր եօլ պուլմուշ
 օլտուղունտան՝ պիղ տէ օնա թէ-
 պաիյէթ էտէլիմ. խուսուսու իլէ
 քի Յիսուս Քրիստոս քէնտիսի
 տախի՝ զայէթ աղիղ Եիւրէյինէ ի-

պատէթքեար օլանլարա հէր էյլէյի վէ լութուփլարընըն զանիմէթինի վատ էթմիշ տիր: Նաուլ քի «սանա վատ էտէրիմ քի, պէնիմ զայ-էթ ազիզ Եիւրէյիմէ իպատէթքեարլըզ գուլանանլարըն, ալէլ խուսուս ալլահանի Եիւրէյէ իպատէթքեարլըզ իլէրի կէօթիւրմէյէ չալլանլարըն տէրունինէ հէր լութփուքէրէմլէրի տօլտուրաճաղըմ», տէյի պիզլաթ Յիսուս քէն-տիսի՝ խալայըզ Մարկարիթա Ալագուզա¹ տէմիշ տիր:

*Իջպու իպատէթէ մախսուս
Անրոդութ իսնլար:*

Տօգուզունճու Պիսս փափա հազրէթլէրի, 1856 ռէնէսի, փետրուար 12 թարիխը կանգակը իլէ՝ պու մուգատտէս թալիմաթ տա պուլունուպ, հիշ տէյիլ իսէ փիւշման օլմուշ եիւրէյիլէ՝ քրիսթիան փատիշահլարըն պարըշըզլըզ, հե-

¹ Մարկարիթանըն թէվարիխինտէ:

րե տիկոսըւ գլարըն տէֆի վէ ազիզ
վալի տէմիզ քիլիսէի շէրիֆին եիւ-
ճէլմէսի իչին տուա էտէն ճէմի
տինտարլարա՝ հէր տէֆասը իչին
եէտի քէրրէ գըրդ կիւնլիւք ներո-
ղութիւն իհսան էթմիշ տիր:

Պուշտան մատա եինէ մէզ քիւր
կոնդակը իլէ՝ ազիզ պիքիր Մարիա-
մըն Այցեղութիւնու վէ զայէթ
ազիզ Եիւրէյի եօրթուլարընտա,
վէ սէնէնին ոօն կիւնիւնտէ խոստո-
վանանք օլուպ, Հաղորդութիւն ա-
լուպ, Եղբայրութիւնումուզուն քի-
լիսէսինէ զիյարէթ էտէրէք՝ պալա-
տէ մէզ քիւր նիյէթլէրէ կէօրէ տուա
էտէն հէր պիր տինտարլարա՝ օ
կիւնլէրտէլիակատար ներողութիւն
իհսան էթմիշ տիր: Պու ներողու-
թիւնլար քաւարան ճանլարը իչին
տէ գազանըլա պիլիւրլէր:

ՄԱՌԳԱՏՏԷՍ ԹԱԼԻՄԱԹ

Թխտուս Իֆեանիսիզին միապարեք
Եհրեյիսին իզգեթիսն :

Աստուած յօգնել ինձ նայ-
եաց: — Եւ Տէր յընկերել ինձ
փութա:

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն ա-
զինք. գովեցէք զնա ամենայն ժո-
ղովուրդք:

Զօրասցի ողորմութիւն նորա
ի վերայ մեր. եւ ճշմարտութիւն
Տեառն մնասցէ յաւիտեան:

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հո-
գւոյն սրբոյ: — Այժմ եւ միշտ
եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ա-
մէն:

Ալլահըն հուզութունտա պուլու-
նույօր օլթուղումուզա գավի իման
կեթիրէրէք՝ չէր պիր ամէլէրիմիզե
օնուն եիւճէ շէրէֆինէ սունալլմ.

վէ պու ի պատէթ թալիմաթընտան
մէյվէ չըգարա պիլմէք իչին Ալլա-
հըն եարտըմընը տիլէյէլիմ:

Էֆէնտիմիզին իսմինէ՝ պու քի-
լիսէտէ ճիւմլէ ճէմ օլանլարըմըզն
նիյէթի մոխսուսէսի՝ ճանլարըմը-
զն մուհապպէթի իլէ թութուշ-
մուշ օլան, ալէլ խուսուս քէնտի
ազիզ սիյասէթլէրինտէ վէ էօլիւ-
միւնտէ ճէմի ինսանլարըն ուղըու-
նա՝ միւպարէք գանընը տէօքմէք,
վէ տիւնեանըն ախրընա գատար
Հազըրդութիւն խորհուրդունտա
պիզիմ իլէ գալարագ՝ միւտտէթի
էօմրիւմիւզտէ՝ պիզէ նաֆագա վէ
էօլիւմիւմիւզ վագթընտա՝ պիզէ
այագտաշ, տոսթ վէ էօլ նաֆա-
գաաը օլմագ իսթէյէն Յիսուսուն
ղայէթ ազիզ Եիւրէյինի իզզէթլէ-
մէք վէ օնա սէճտէ էթմէք տիր:
Մուախիսարէն օնուն պու տէրէճէ
մուհապպէթինէ տաիմէն թէշէք-
քիւր էթմէք, ոատագաթ ըլա օնա
խըզմէթ էթմէք, պիւթիւն Եիւրէք-
տէն օնու սէվմէք վէ ախէրլէրէ տէ

օնու թանրութեամբ վէ սեւտիրմէք
 իսթէտիյիմիզի օնա թագրիր էտե-
 լիմ: Պունլարտան գաթի նազար
 օնունպու տէրէճէ մուհապպէթինէ
 մուգապէլէթէն՝ իպատէթքեար
 սէճտէլէրիմիյ վէ մուհապպէթլի
 իբրամլարմըզ ըւա՝ ղայէթ աղիզ
 Հաղսրգութիւն խորհուրդունտա
 օնուն կէօրտիւյիւ իբրամըզլըզլա-
 րը, սիթէմլէրի, հագարաթլարը վէ
 նանքեօրլըզլարը թաղմին էթմէք
 վէ օնլարա պէտէլ թարգիյէ վէրմէք
 իշին, հէր շէյի գուլլանմագլըզա տա
 գաթի գարար էտէլիմ:

Յիսոսոսուն աշխատնի Եիսրէյի
 իզգէթինէ քիռէիւք պիր թէսպին:

1.

Եւա ղայէթ մուհապպէթլի
 Յիսուսում, սէնին էյի Եիւրէյի-
 նին կիւնահքեարլար հագգընտա
 գուլլանտըզ փիւր մէրհամէթի
 վէ թաթլըլըզ միւթալաա էտիպ
 կէօրտիւյիւմտէ՝ պէնի տէ հիւսնի

մուհասպպէթ իլէ գապուլ էտէ-
 ճէյինէ՝ տէրունիմտէ աշըրը պիր
 սէվինճ վէ էմնիյէթ տույույօր-
 ում: Վայ պանա, նէ դատար կիւ-
 նահ իշլէմիշիմ: Լաքին պունլար
 ըա սէնին կիպի իւսթիւն էյլէք
 սահապընըն խաթըրընը երգմըշ
 վէ աղամէթինի խօրլամըշ օլ-
 տուղում իչին, շիմտի Պետրոս
 առաքեալ կիպի վէ թէօվպէքեար
 Մագդաղենացի միսիւլլիւ, աճը
 կէօզ եաշլարը տէօքէրէք՝ տէրունի
 եիւրէքտէն աճըր վէ օնլարտան
 իքրահ էտէրիմ: Պէլի, պէլի
 պիւթիւն կիւնահլարլմա ումումի
 պիր աֆվլըգ իհսան էյլէ պանա.
 սէնին էյի Եիւրէյինտէն շունու
 տիլէրիմ քի, էօլէյիմ՝ թէք պիր
 տահա սէնի ինճիթմէյէյիմ. վէ
 եաշարսամ՝ եալընըզ սէնի թէք-
 րար սէվմէք իչին եաշպըմ:

Յիսուսուն պէշ ետրալարը վէ ալահա-
նի Եիւրէյի իզգէթինէ հէր պիր խանէնին
սօնունտա, պիր Հոյր Բը վէ պէշ Փարս
Հօր սէօյլէ. աթիտէքի տուա իլէ.
Սէվկիւլի Յիսուսուն ածըղլը Եիւրէյի,
Հէր տաիմ զկյատէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

2.

Եւա Յիսուսում, սէնին զայէթ
ալազ կէօնիւլլիւ Եիւրէյին միւ-
պարէք օլսուն: Սանա թէշէքքիւր
էտէրիմ քի, օնու պանա էօրնէք
տէյի վէրտիյինտէ՝ օնա պէնզէր
օլմայա աղիմ թէգայեիւտ իլէ
պէնի թէշվիգ էթտիքտէն մատա՝
օ գատար րէզալէթլէրի իսթիյար
էտէրէք՝ օնուն եօլունու տա պանա
կէօսթէրմիշ վէ գօլայլանտըրմըշ-
սըն: Աճյ պանա, նէ տէրէճէ
ազըլըզ վէ նանքեօր ումուշում
պէն. ա՛հ, նէ գատար եօլումն
սափրթմըշլմ: Աֆվ էյլէ պանա.
պունտան սօղըա արթըգ պիր տա-
հա մաղըուրլուգ վէ էօյիւնկէնլիք

էթմէյիպ՝ իլլա խոնարհ եիւրէյ-
 իլէ րէզալէթլէր արասընտա սէ-
 նին արգանա կիթմէք վէ եիւրէք
 րահաթլըղը իլէ սէլամէթի գա-
 զանմագ իսթէրիմ: Սէն պէնի
 գուվվէթլէնտիր. պէն տէ սէնին
 ալլահանի եիւրէյինի միւէպպէ-
 տէն ալգըլլայըմ:

Պիր Հայր Բը վէ պէշ Փառ+ Հօր:
 Սէվկիւլլա Յիսուսուն աճըզլը եիւրէյի,
 Հէր տաիմ գլյառէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

3.

Եւ Յիսուսում, սէնին զայէթ
 սապըրլը եիւրէյինէ թաաճճիւպ
 չէքէրիմ. վէ պիղէ պըրադմըշ
 օլտուղուն օլ եէնիլմէղ թահամ-
 միւլլեն պունճա հիքմէթլի էօր-
 նէքլէրինտէն էօթիւրիւ սանա
 թէշէքքիւր էտէրիմ: Ա՛հ, կիւ-
 ճիւմէ կէլիր քի, էն քիւչիւք ա-
 զապա պիլէ թահամիւլլ էթմէք

պիլմէյէն աճայիպ նազեքլիյիմի
պիհոտէ եէրտէ եիւզիւմէ վու-
րույօրլար: Ա՛հ, սէվկիւլիւ Յի-
սուսում, մէշագգաթլարա, խաչ-
լարա, մահացուցումլարա վէ ա-
պաշխարանքլարա գըղղըն վէ տէ-
վամը պիր մուհասպէթ իհսան
էյլէ եիւրէյիմէ քի, Գողգոթայա
սէնին արգան սըրա կէլէյիմ վէ
ազըպէթինտէ սէնին իլէ պերա-
պէր ճէննէթ սալթանաթընա վէ
շաղըղընա նաիլ օլայըմ:

Պիր Հայր Դէր վէ պէշ Փառ+ Հօր:
Սէվկիւլիւ Յիսուսուն աճըզը եիւրէյի,
Հէր տաիմ զիյատէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

4.

Եւ սէվկիւլիւ Յիսուսում,
սէնին ղայէթ մաղըմ եիւրէյինէ
պագարագ՝ պէնիմ սէնինքինտէն
պէցլէ ֆէրգլի եիւրէյիմտէն
էօրֆ էտէրիմ: Ակցնիւմէ գարշը

օլանս պիր կէօլկէ, պիր հարէքէթ
վէ պիր սէօզ՝ տէրագապ պէնի
պիհուզուր էտէր վէ շէքեայէթէ
պաշարըմ: Տէ իմտի Էֆէնտիմ,
պէնիմ պու հարարէթլի նէֆս-
լէրիմի աֆվ էյլէ. վէ քէրէմ էյ-
լէ քի պունտան պէջլէ հէր տիւր-
լիւ զըտլըգլարտա՝ սէնին ալթիւսթ
օլմազ մազլըմլըղընա պէնզէյէ-
րէք՝ պու վէճհ իլէ գատիմի վէ ա-
զիզ րահաթլըղա մալէք օլայըմ:

Պիր Հայր Բեր վէ պէշ Փարտ Հօր:
Սէվկիւլիւ Յիսուսուն աճըզլը Եիւրէյի,
Հէր տաիմ զիյատէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

5.

Եա Յիսուսում, սէնին էօ-
լիւմէ վէ ճէհէննէմէ զալէպէ է-
տէն զայէթ ալիճէնապ Եիւրէյ-
ինէ սէնալէր օգունսուն. չիւնքի
օ հէր նէվի մէտհ ու սէնայէ շայ-
էսթէ տիր: Պէն քիւչիւք պիր

սէօղտէն, պիր խոյալաթտան գօր-
գան պէօյլէ ճէսարէթսիզ եիւ-
րէյիմի կէօրտիւյիւմտէ՝ իֆրաթ
մահճուպ օլույօրում: Լաքին շիւ-
տիտէն սօղըա արթըգ պէօյլէ օլ-
մայաճազ տըր: Սէնտէն էօյլէ ճէ-
սուր պիր գուվվէթ տիլէրիմ քի,
եէր եիւզիւնտէ ճէնքլէշիպ եէն-
տիքտէն սօղըա՝ կէօյլէրտէ սէնին
իլէ ֆիւթուհաթ շէրէֆի իլէ
մէսրուր օլայըմ:

Պիր Հոյր Դեր վէ պէշ Պարտ Հօր:
Սէվիւլիւ Յիսուսուն աճըզլը եիւրէյի,
Հէր տաթիմ զիյատէ սէվէյիմ պէն Սէնի:

Ազիզ պիքիր Մարիամա քէնտի-
միզի տէրսունի եիւրէքտէն թազ-
տիմ էտերէք վէ օնուն մատերանի
եիւրէյինէ կիւվէնէրէք՝ շէօյլէ սէօյ-
լէյէլիմ:

Եա եիւճէ Ալլահ վալիտէսի
վէ պէնիմ տէ վալիտէմ, պի-
քիր Մարիամ, սէնին ղայէթ

Թաթլը Եիւրէյինն եիւճէ տէյէ-
րի հիւրմէթինն օլսուն, էվլատըն
Յիսուսուն ազիղ Եիւրէյինն՝ պիր
սահիհ վէ սէպաթլը իպատէթ-
քեարլըգ պանա ալըվէր քի, միւ-
լահազալարըմ վէ արզիւլէրիմ
իլէ օնուն իչինտէ գափանըպ՝ ճէմի
պօրճլարըմը էտա էտէյիմ վէ
ֆէրահ Եիւրէյլէ տաիմա վէ ալ-
էլ խուսուս պու կիւնքի կիւն
Յիսուս Էֆէնտիմէ խըղմէթ է-
տէյիմ:

Եա մուհապպէթիմիղ իլէ ԹուԹուշան
Յիսուսուն Եիւրէյի,

Մուհապպէթին իլէ ԹուԹուշտուր պի-
ղիմ Եիւրէյիմիղ:

Տոռա:

Եա Բապպի, Էֆէնտիմիղ Յի-
սուս Գրիստոսուն քէնտի Եիւ-
րէյինն էնտէրունինտէն եէր
Եիւղիւնն նէշը էթտիյի վէ շիտ-

տէթլի եանմասընը իսթէտիյի
աթէշ իլէ Հոգին սուրբ պիզի
թուլթուշուրսուն. օ քի Ալլահ
օլարագ՝ սէնին իլէ վէ Հոգին
սուրբ ուլա պիրլիքտէ եաշար վէ
փատիշահլըգ սիւրէր էպէտ էլ
ապատ. ամին:

Պու թէսպիհի փիւլման օլմուշ եիւ-
րէք իլէ սեզլէյէն ճէմի տինտարլարա,
հէր տէֆատը իչին՝ իւշ եիւզ կիւնլիւք
ներողութիւն, վէ պիր այը պաշա հիշ
տէյիլ իսէ կիւնտէ պիր տէֆա սեզլ-
լէյիպ՝ օ այըն իչինտէ իսթէտիլէրի պիր
կիւն խոստովանանք օլուպ, Հաղորդու-
թիւն ալլապ, Փափա հազրէթլէրինին
նիյէթինէ տուա էտէնլէրին ճիւմլէ-
սինէ տէ լիսկատար ներողութիւն իհսան
օլունմուշ տուր: վէ պու ներողութիւն-
լար քաւարանտաքի ճանլար իչին տէ գա-
զանլա պիլիլէր:

Պու ազիզ թալիմսթա տախիլ
օլան Եղբայրլար վէ էյլէքտարլար
իչին իպատէթքեարլըլ ըլա պիր
Հայր Քեր, Ողջոյն վէ Փառ+ Հօր,
վէ Եղբայրութիւնումուզուն Եղ-
բայրլարրնտան վէֆաթ էթմիշ վէ

ալէլիսուսուս պու եագըն կիւնլէրտէ
էպէտի բաճաթա նագլ էթմիշ
օլանլար իչին պիր Ի խորոց կար-
դացի սէյլէյէլիմ:

Խապէրի ալընան էօլմիւշ Եղ-
բայրլարըն իսիմլէրի իլան օլունուր
քի, Եղբայրութիւն շահատէթնա-
մէսինին իքինճի իսթարընտա (սա-
հիֆէ 228) սըփարըշ օլունան եար-
տըմլար, եանի օնլարըն եարտըմը
իչին մահ պէ մահ եա պիր Հա-
ղորդութիւն ալմագ, եա պիր բո-
զարիա փայը սէյլէմէք, եա աճը-
լը պիքիր Մարիամա պիր իքրամ,
եա տա ներսողութիւն ուլա պիրլիք-
տէ ախէր պիր իսայր ամէլ իճրա օ-
լունսուն:

Հայր մեր որ յերկինս ես:

Ի խորոց կարգացի առ քեզ Տէր,

Տէր լուր ձայնի իմում:

Եղիցին աղանջք քո ի լսել զձայն

աղօթից իմոց:

Թէ զանօրէնութիւնս քննես Տէր,

Տէր, ո՞ կարէ կալ առաջի քո.
զի ի քէն է քաւութիւն:

Վասն անուան քո համբերի Տէր.

համբեր անձն իմ, բանի քում
յուսացաւ անձն իմ ի Տէր:

Ի պահէ առաւօտու մինչեւ յե-
րեկոյ. ի պահէ առաւօտու
յուսացաւ Իսրայէլ ի Տէր:

Ի Տեառնէ է ողորմութիւն բա-
ղում. ի նմանէ է փրկութիւն,
եւ նա փրկեաց զԻսրայէլ յա-
մենայն նեղութեանց նորա:

Ի դրանց գծոխոց, զերծո Տէր
զհոգիս նոցա: — Հանգիցեն ի
խաղաղութեան. ամէն:

Տէր լուր աղօթից իմոց: — Եւ
աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ: —
Տէր ընդ ձեզ: — Եւ ընդ հո-
գւոյդ քում:

Աղօթք:

Տէր Աստուած, որ ներողդ ես
 եւ կամիս զկեանս եւ զփրկու-
 թիւն ազգի մարդկան. աղաչեմք
 զքո գթութիւնդ, զմերոյ Եղբայ-
 րութեան զԵղբարս եւ զմերձաւ-
 որս եւ զերախտաւորս՝ որ յայսմ
 աշխարհէ ելին, երանելոյ Մա-
 րիամու միշտ կուսին բարեխօսու-
 թեամբ, հանդերձ ամենայն սըր-
 բովք քովք՝ շնորհեսցես հասա-
 նել խառնել ի վիճակ մշտնջե-
 նաւոր երանութեան, Բրիստոսիւ
 Յիսուսիւ Տերամբ մերով. ամէն:

Զհանգիստ յաւիտենական պար-
 գեւեանոցա Տէր: — Եւ լոյս մշտն-
 ջենաւոր ծագեսցէ ի նոսա: — Հան-
 գիցեն ի խաղաղութեան: — Ամէն:

Պիր մուխթասար նութգուման
 սօղրա՝ Սրբութիւն սրբոց գօնու-
 լուպ սէյլէնիր:

Աղօթի:

Ինդ հովանեաւ պաշտպանու-
թեան քոյ ապաւինիմք, սուրբ
Աստուածածին, մի անտես առներ
զաղաչանս մեր ի կարիս մեր. այլ
փրկեա զմեզ յամենայն վտանգից,
փառաւորեալ եւ օրհնեալ միշտ
կոյս:

ԼԻԹԱՆԻԱ

առ Տիրումայր կոյս Մարիամ:

Տէր ողորմեաց.

Քրիստոս ողորմեաց.

Տէր ողորմեաց.

Քրիստոս լուր մեզ.

Քրիստոս անսա մեզ.

Հայր երկնաւոր Աստուած, ողոր-
մեաց մեզ.

Որդի փրկիչ աշխարհի Աստուած,
ողորմեաց մեզ.

Հոգիդ սուրբ Աստուած, ողոր-
մեաց մեզ.

Սուրբ Երրորդութիւն մի Աս-
տուած, ողորմեաց մեղ .

Սրբուհի Մարիամ, աղօթեա վասն
մեր .

Սուրբ Աստուածածին աղօ .

Սուրբ կոյս կուսանաց աղօ .

Մայր Գրիստոսի աղօ .

Մայր աստուածային շնորհաց աղօ .

Մայր մաքուր աղօ .

Մայր սուրբ աղօ .

Մայր անարատ աղօ .

Մայր անբիծ աղօ .

Մայր սիրելի աղօ .

Մայր զբանչելի աղօ .

Մայր արարչին աղօ .

Մայր փրկչին աղօ .

Կոյս իմաստուն աղօ .

Կոյս յարգոյ աղօ .

Կոյս քարոզելի աղօ .

Կոյս հզօր աղօ .

Կոյս գլծած աղօ .

Կոյս հաւատարիմ	աղօ.
Հայելի արդարութեան	աղօ.
Աթոռ իմաստութեան	աղօ.
Պատճառ մերոյ խնդութեան	աղօ.
Անօթ հոգեւորական	աղօ.
Անօթ պատուելի	աղօ.
Անօթ ընտիր աստուածպաշ- տութեան	աղօ.
Վարդ խորհրդական	աղօ.
Աշտարակ դաւթեան	աղօ.
Աշտարակ փղոսկրեայ	աղօ.
Տուն ոսկեղէն	աղօ.
Տապանակ ուխտի	աղօ.
Դուռն երկնից	աղօ.
Աստղ առաւօտեան	աղօ.
Առողջութիւն հիւանդաց	աղօ.
Ապաստան մեղաւորաց	աղօ.
Մխիթարիչ վշտացելոց	աղօ.
Օգնական քրիստոնէից	աղօ.
Թագուհի հրեշտակաց	աղօ.
Թագուհի նահապետաց	աղօ.

Թագուհի մարգարէից   աղօ.
 Թագուհի առաքելոց   աղօ.
 Թագուհի մարտիրոսաց   աղօ.
 Թագուհի խոստովանողաց   աղօ.
 Թագուհի կուսանաց   աղօ.
 Թագուհի ամենայն սրբոց   աղօ.
 Թագուհի առանց արատոյ

մեղաց յղացեալ   աղօ.
 Պահպանիչ որդեգրաց   աղօ.
 Գառն Աստուծոյ, որ բառնաս
 զմեզս աշխարհի, խնայեա ի
 մեզ Տէր.

Գառն Աստուծոյ, որ բառնաս
 զմեզս աշխարհի, անսա մեզ Տէր:
 Գառն Աստուծոյ, որ բառնաս
 զմեզս աշխարհի, ողորմեաց մեզ:
 Յիսուս լուր մեզ: — Քրիստոս
 անսա մեզ:

Մայր Աստուծոյ, բարեխօսեա վասն
 մեր: — Զի արժանի լիցուք
 խոստմանցն Քրիստոսի:

Աշօ՛ր:

Աղաչեմք զքեզ Տէր Աստուած,
 շնորհեա ծառայից քոց վայելել
 միշտ յառողջութեան մտաց եւ
 մարմնոյ. եւ բարեխօսութեամբ
 փառաւորեալ երանելոյն Մա-
 րիամու միշտ կուսին՝ յառաջիկայ
 տրամութենէ զերծանել եւ յաւ-
 իտենական ուրախութեամբ ու-
 րախ լինել:

Տէր Աստուած ապաւէն մեր
 եւ զօրութիւն, ունկն դիր լեր
 ջերմեռանդն աղօթից Եկեղե-
 ցւոյ քոյ, որ առաջնորդ ես բա-
 րեպաշտութեան. եւ շնորհեա զե-
 զոր հաւատովք ինդրեմք՝ ար-
 դեամբք ընդ ունիցիմք, Բրիստոսիւ
 Տերամբ մերով. ամէն:

Մայր հաւատոյ սուրբ հարս-
 նարան՝

Եւ առագաստ գերադրական.

Տուն փեսայիդ անմահական,
 Որ զարդարեաց զքեզ անվախճան:
 Եկաք որդիք նոր Սիրվի:
 Մատիք առ Տէր մեր սրբութեամբ,
 Ճաշակեցէք եւ տեսէք
 Զի քաղցր է Տէր մեր զօրութեամբ:

Հացս այս մարմին է Գրիստոսի.
 Բաժակս արիւն նորոյ ուխտի.
 Ծածկեալ խորհուրդն մեծ
 յայտնի.

Աստուած ի սմա մեզ տեսանի:

Սա է Գրիստոս Բանն Աստուած,
 Որ ընդ աջմէ Հօրն բաղմի,
 Եւ աստ ի մեզ պատարագի.
 Բառնայ ըզմեղըս աշխարհի:

Այն որ օրհնեալ է յաւիտեան:
 Հարբ եւ Հոգւովն միաբան.
 Այժմ եւ յաւէտ եւ յապագայն,
 Եւ անսպառ միշտ յաւիտեան.
 ամէն:

Աղջիկ:

Տէր Աստուած որ ի սքանչելի
խորհրդեանս զյիշատակ չարչա-
րանաց քոց թողեր մեզ. շնորհեա
աղաչեմք, այնպէս պատուել զսուրբ
խորհուրդս մարմնոյ եւ արեան
քոյ, զի հանապազ ի մեզ ունի-
ցիմք զպտուղ փրկագործութեան
քոյ, որ կենդանի ես եւ թագաւ-
որես յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն:

Տէր Աստուած բարձրեալ ա-
մենակալ, լոյս անքնին, մեծու-
թիւն ահեղ, գթութիւն անսահ-
մանելի, մարդասիրութիւն օրհնա-
բանելի, Յիսուս Աստուծոյ կեն-
դանոյ միածին Որդի: Որ սքան-
չելարուեստ հրաշիւք անպարա-
գիրդ Էակ՝ վասն մեր եղեր մարդ
ի Կուսէն, որ արեամբ քո զմեզ
ստացար եւ մարմնովդ կերակրես:

Որ կարգեալ զայս խորհուրդ ան-
 ճառելի՝ ուխտ կենաց անփոխա-
 դրելի սահմանեցեր: Որ յանուն
 զենման՝ միշտ յիշատակաւ քոց
 չարչարանաց առ Հայր քո բարե-
 րար աղօթել զմեզ համարձա-
 կեցեր. եւ զայս տուրս շնորհաց՝
 քան զամենայն գործոց քոց սքան-
 ճելիսն մեծացուցեր: Լուր մեզ,
 բազմագութ մարդասէր. տուր
 զպարարեալ վշտօք մարմինդ քո՝
 ամենայն սրտի սրբարար կերա-
 կուր. զի զքեզ ունին քաւիչ
 քահանայ՝ գնեալ արեամբ հօտս
 քո: Հայեաց յամենեսեան, հան-
 գո զաշխատանս մեր ի քո օթեւ-
 անսդ, ուր գնացեր Տէր եւ խոս-
 տացար: Արժանացո զքոյս փա-
 ռաւորել զքեզ այդր՝ ընդ Հօր
 եւ ընդ սուրբ Հոգւոյդ ի յաւի-
 տեանս. ամէն:

Ա ղօժի՜ լաան՝ սրբազան՝ Բաճանայա-
ղեդի՜:

Հովիւ քաջ եւ առաջնորդ
բանաւոր հօտի, աղաչեմք զքեզ
Տէր, հայեաց գթութեամբ ի
ծառայ քո (Ա Ա) զոր կարգեցեր
հովիւ Եկեղեցւոյ քում սրբոյ.
տուր նմա՝ բանիւք եւ արդեամբք
առաջնորդել ի վրկութիւն իւրոց
հնազանդելոցն հաւատացեալ նմա
հօտին: Զի ընդ նոսին ժամա-
նեսցէ ի կեանսն յաւիտենից. ա-
մէն:

Սրբութիւն սրբոց իլէ օրհնու-
թիւն վերիլիպ՝ իպատէթ զէյնէթի
խիթամ օղուր:

ՆԵՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ՏՈՒՆԱՐԸ

Փեքթեջ տոռասը

Յէսուս եֆէնդիֆէն յիւրէրէ Ես-
րէյէնին պարկէրէ հոլը-բոնդո-
ւէթլէնէճէ+:

Եւ սէվկիւլիւ Յիսուսում, պէն
(Ա. Ա.) սանա մագպուլ օլմագ
վէ էթտիյիմ սատագաթսըզ-
լըգլարը էօտէմէք իչին, Եիւրէյ-
իմի սանա վէրիւրիմ վէ քէնտի-
մի թէքմիլէն սանա փէշքէշ է-
տէրիմ. վէ սէնին եարտըմլն ըւ
պիր տահա կիւնահա տիւշմէ-
մէյէ նիյէթ գօրում:

Եէտինճի Պիտ փափա 1807,
Յուլիս 9 վէ 1817, Սեպտեմբեր 26
Թարիխլէրինտէ այը պաշա հէր
կիւն Յիսուսուն Եիւրէյի պատկե-
րի գարշըսընտա էօգարտաքի պու

տուայր սէջլէյիւ, օ այլն իչինտէ
 իսթէտիքլէրի պիր կիւնտէ՝ խոստո-
 վանանք օլուպ, Հազարդութիւն ա-
 լան տինտարլարա լիակատար նե-
 րողութիւն. վէ եիւրէքտէն փիշ-
 մանլըղ ըսա օնու սէջլէյէնլէրէ՝
 կիւնտէ պիր տէֆա 100 կիւնլիւք
 ներողութիւն իհսան էթմիշ տիր:

Տոռա

«—բէ Հազարդ—թիւն վէ Յիսու-
 սան ալլահանէ եթ—բէյնէ:

Եւա ղայէթ սէվկիւլիւ Յիսու-
 սում, սէնին շէտիտ մուհապպէ-
 թին նէրէլէրէ գատար եէթիշմիշ
 տիր: Սէն քէնտինի պիւսպիւթիւն
 պանա վէրմէք իչին, քէնտի թէ-
 նինտէն վէ գըյմէթլի գանընտան
 պանա պիր սուֆրա հազըրլամըշ-
 սըն: Պէջլէ մուհապպէթ թաշ-
 ղընլըղընա սէնի թահրիք էտէն
 քիմ տիր: Աիւէր քիմսէ տէյիլ,
 իլլա սէնին ղայէթ մուհապպէթ-

լի Եիւրէյին տիր: Եւ Յիսուսու-
մունն սէճտէյէ լայլգ Եիւրէյի,
ալլահանի մուհապպէթին զայէթ
գըզզըն ֆուրունու. պէնիմ ճա-
նըմը սէնին եարանըն իչինէ դա-
պուլ էյլէ քի, մուհապպէթինին
պէյլէ թաաճճիւպիւ իսպաթ-
լարընը պանա կէօսթէրէն Ալլա-
հը պիլ մուգապէլէ սէվմէյի պու
մուհապպէթ մէքթէպինտէ մէշգ
էտէյիմ. ամին:

Ալթընճը Պիտ փափա 1787,
Նոյեմբեր 7 թարիխինտէ պու Եօ-
ղարտքի տուայը իպատէթքեար-
լըլ ըս սէյլէյէնլէրէ կիւնտէ
պիր տէֆա 100 կիւնլիւք ներուլու-
թիւն իհսան էթմիշ տիր: Վէ
Եէտինճի Պիտ փափա 1818, փե-
տրուար 9 թարիխինտէ պու ներու-
ղութիւնու թէքրարէն թաաթիգ
էթմիշ տիր:

Ժողով

Յիսուսն Եփեսոսի գլխին զգրեց և Եփեսոսի
 ինչ չորս մեր, Ողջոյն լին փառք չոր
 անգամ :

Բանն. մարմին եղև, և և բնա-
 կեաց ի մեզ :

Եւս պիղծմ աշգըմըղա ինսան
 օլան էպէտի քէլամուլլա՛, խո-
 նարհուծիւն իլէ տյազլարընա
 տիւշիւպ՝ գալպիմիղին զիյատէ
 տէրին հիւրմէծի իլէ՝ սանա սէճ-
 տէ էտէրիլ : Աէ պէօլէ պիր ա-
 զիմ հիւմէծէ գուլանտըղմըղ
 նանքեօրլուգլարըն պէտէլինի էօ-
 տէմէք իչին, ճիւմլէ սէնի սէվէն
 քիշիլէրին գալպլէրինէ քէնտի-
 միղի պիրլէշտիրէրէք, զիյատէ
 տէրին վէ զիյատէ մուհապպէծ-
 լի թէշէք.քիւրլէրիմիղի սանա
 սուլնարըղ : Սէնին ալլահանի Եիւ-
 րէյինտէ թանըտըղմըղ պու իփ-

րաթ խոնարհութիւնտան, էյ-
լիքտէն վէ թաթլըլըգտան միւ-
թէէսիր օլարագ՝ սանա պու տէ-
րէճէտէ մագպուլ օլան պու ֆա-
ղիլէթլէրէ պէնզէր օլմայա սէնին
լութֆ ու քէրէմինի րիճա էտէր
տիլէրիզ:

Հայր մեր, Ողջոյն վէ Փառք Հօր:

Չարչարեալ, խաչեալ, թա-
ղեալ:

Եւ սէվկիւլիւ Կուլթարըճը-
մըզ Յիսուս, խոնարհութիւն իլէ
այադլարընա տիւշիւսլ՝ գալպիմի-
ղին զիյատէ տէրին Տիւրմէթի
իլէ՝ սանա սէճտէ էտէրիզ: Վէ
աճըլը սիյասէթլէրինտէ վէ էօ-
լիւմիւնտէ մուհապպէթլի Եիւ-
րէյինին՝ պիղիմ սէլամէթիմիզ ի-
չին սանա չէքտիրտիյի սիթէմլէ-
րէ վէ ճէֆալէրէ կէօսթէրտիյի-

միզ տույկուսուղլուգտան տօ-
լայը, կերչէքտէն աճըտըղըմըզը
խապաթ էթմէք իչին, ճիւմլէ սէնի
սէվէն . քիշիլէրին գալպլէրինէ
քէնտիմիզի պիրլէշտիրէք՝ տէ-
րունի եիւրէքտէն սանա սէճտէ
էտէրիզ : Սէնին ալլահանի եիւ-
րէյինին նիհայէթսիզ սապրընա
վէ ալիճէնապլըղընաթաաճճիւպ-
տէ գալըրըզ . վէ սանա րիճա է-
տէրիզ , պիզիմ եիւրէյիմիզի տէ
պու քրիսթիանճա մահացուցում
րուհու իլէ տօլտուրասըն քի,
ճէֆա չէքմէյի ճէսարէթ իլէ
պիզէ գուճագլաթտըրսըն վէ էն
պէջիւք թէսէլիյի վէ շէրէֆի
սէնին ազիզ խաչընտա պուլտուր-
սուն :

Հայր մեր , Աղջոյն վէ փառք Հօր :

Զհաց երկնից ետ նոցա. զհաց
հրեշտակաց կերան մարդիկ:

Այս պիպիմ իչին մոռհապպէթ
իլէ եանմըշ Յիսուս, խոնարհու-
թիւն իլէ պաղարընա տիւշիւպ՝
գալպիմիղին զիյատէ տէրին հիւր-
մէթի իլէ՝ սանա սէճտէ էտէրիզ:
Վէ սէնին ալլահանի Նիւրէյինին
սուրբ Հաղորդութիւն խորհուր-
դունտա եէօվմիյէ կէօրտիւյիւ
սիթէմլէրի էօտէմէք իչին, ճիւմ-
լէ սէնի սէվէն վէ սանա զիյատէ
մոռհապպէթլի թէշէք. քիւրլէր
սուռնան քիշիլէրին գալպլէրինէ
քէնտիմիղի պիրլէշտիրիրիզ: Սէ-
նին ալլահանի Նիւրէյինտէ, էպէ-
տի Փէտէրինէ օլան պու ագըլտան
խարըճ մոռհապպէթ աթէշինի
սէվէրիզ. վէ պիպիմ հիւրէքլէ-
րիմիղի տէ սանա վէ գարտաշա-
րըմըգա տօղըու քէսքին մոռհապ-

պէթ իլէ եագսըն տէյի, սանա
րիճա էտէրիզ :

Հոյր մեր, Ողջոյն վէ Փառք Հօր :

Նիհայէթ եա Ղայէթ սէվկիւ-
լիւ Յիսուս, սէնին ալլահանի եիւ-
րէյինին թաթլըղը աշգընա՝ կիւ-
նահքեարլարը թէօվպէյէ կէթի-
րէսին, գասավէթլիլէրի թէսէլլի
էտէսին, ճան վէրէնլէրին եար-
տըմընա եէթիշէսին վէ քաւա-
րան ճանլարընա փերահիյէթ վէ-
րէսին տէյի րիճա էտէրիզ : եիւ-
րէքլէրիմիզի սահիհ պարըշըգլըզ
վէ մուհապպէթ իլէ պիրլէշտիրէ-
սին, զափիլ էօլիւմտէն էսիրկէյէ-
սին վէ պիր սուրբ վէ բահաթ
էօլիւմ վէրէսին. ամին :

Եա մուհապպէթիմիզ իլէ
թութուշան Յիսուսուն եիւրէյի,
Մուհապպէթին իլէ թութուշ-
սուր պիզիմ եիւրէյիմիզի :

Ծոռա:

Եւ ճեր շէյէ գատըր Ալլահ,
 պիզ քի սէնին սէվկիւլիւ էվլա-
 տընըն զայէթ ազիզ Եիւրէյինի
 իճթիշամլայարագ՝ օնունմուհապ-
 պէթինին հիմմէթլէրինի իզզէթ-
 լէյօրսագ, սանա ըիճա էտէր-
 իզ, պու քէրէմի էյլէ քի, օն-
 լարըն խասիյէթ վէ սէմէրէլէրի-
 նէ տէ մալիք օլալմ, էպէտ էլ
 ապատ եաշայան վէ փատիշահլըզ
 սիւրէն էֆէնաիմիզ Յիսուս-Քրիս-
 տոս ուլա. ամին:

Եւ Յիսուսումուն ալլահանի
 Եիւրէյի, ճանըմըն ճէմի գուտ-
 ըթլէրի իլէ սանա սէճտէ էտէր-
 իմ. վէ օնլարը՝ միւլահազալա-
 ըրմ վէ ամէլլէրիմ իլէ վէ քէն-
 տիմի պիւսպիւթիւն սանա փէշ-
 քէշ սունարըմ: Սէնին էպէտի

Գէտէրէ էթտիյին սէճտէ, մու-
 հապպէթ վէ իհթիշամ ամէլէ-
 րինին՝ էլիմտէն կէլտիյի գատար
 պէնզէրինի՝ պէն տէ սանա էթ-
 մէյի արզուլէրիմ: Բիճա էտէր-
 իմ քի, սէն՝ գապահաթլարըմըն
 էտա էտիճիսի, էօմրիւմիւն գայը-
 րըճըսը, էօլիւմ սաաթըմտա տա-
 խի սըղընաճագ փէնահըմ օլասըն:
 Էօլիւմճիւ էօմրիւնիւն միւտ-
 տէթինտէ, պէնիմ իչին դարգ օլ-
 տուղուն ահուղարլար վէ աճը-
 լըգլար աշգընա օլսուն, կիւնահ-
 լարըմըն իւզէրինէ պիր սահիհ
 փիւշմանլըգ, տիւնեամի շէյլէրի
 խօրլամագ, էպէտի իհթիշամա-
 րա պիր գըզկըն արզու, սէնին
 նիհայէթսիզ սէվապլարընա պիր
 էմնիյէթ վէ լութֆունտա գա-
 տիմի միւտավէմէթ իհսան էյ-
 լէյէսին պանա:

Եւ Յիսուսուն մոհհապպէթ
 քէսիւմիշ Եիւրէյի, պու էտնա
 ըիճալարը՝ քէնտիմ իչին վէ սա-
 նա սէճտէ էթմէք իւղըէ՝ ըուհ-
 ճա պէնիմ իլէ պիրլէշմիշ ճէմի
 քիշիւէր իչին սանա սունարըմ:
 Նիհայէթսիզ էյլիին իլէ պու
 տիլէքլէրիմի տիյնէմէյէ վէ գա-
 պուլ էթմէյէ թէնէղղիւլ էյլէ.
 ալէլ խուսուս իչիմիզտէ պու էօ-
 լիւմճիւ էօմրիւ հէփիսինտէն
 էվվէլ պիթիլէճէք օլան քիշի
 իչին. եւ Գուրթարըճըմըն զայէթ
 թաթլը Եիւրէյի, էճէլ աղըլա-
 ըը արասընտա, օնուն իւղէրինէ
 տէրունի թէսէլլիլէրինի տօլտուր,
 աղիզ եարալարընըն իչինէ օնու
 գապուլ էյլէ, օ մոհհապպէթ
 ֆուրունունտա հէր տիւրլիւ լէ-
 քէլէրտէն օնու թէմիզէ քի, սէ-
 նին իհիշամընա տախիլ օլմայա

նաիլ օլարափ՝ օրատա էլան պու-
մէնֆի մահալինտէ գալանլար ի-
չին սէնին հուզուրունտա շէ-
ֆաաթճը օլսուն:

Եա ղայէթ սէվկիւլիւ Յիսու-
սումուն աղիզէրտէն աղիզ Եիւ-
րէյի, պու սէճտէ ամէլլէրինի
վէ պու ըիճալարը, պէն սէֆիլ
կիւնահքեար իչին վէ սանա սէճ-
տէ էթմէյէ Եղբայր Էազըլմըշ-
լարըն ճիւմլէսի իչին, Էօմրիւմիւն
սօն նէֆէսինէ գատար թէքրար-
լամափ վէ սանա սունմափ իս-
թէրիմ:

Եա Յիսուսում, սէնին սէվ-
կիւլիւ արուսէն վէ պիզիմ վա-
լիտէմիզ օլան քիլիսէի շէրիֆի,
սալիհ ճանլարը վէ ճէմի սէֆիլ
կիւնահքեարլարը, գասավէթ ի-
չինտէ, ճան ալամէթինտէ պու-
լունանլարըն ճիւմլէսինի վէ ճէմի

ինսանլարը սանա սըփարըՀ էտէր-
իմ. պըրագմա քի, օնլար իչին
տէօքտիւյիւն դան՝ օնլարա փաի-
տէսիզ օլսուն. նիհայէթ օնլարը
քաւարան ճանլարընըն վէ խու-
սուսա միւտտէթի էօմիւրլէրինտէ
սանա սէճտէ էթմէք իպատէթ-
քեարլըղընըգուլլանանլարընթէ-
սէլլիսինէ եարար էթմէյէ թէ-
նէզղիւլ էյլէ:

Եա Պիքիր Մարիամըն ղայէթ
սէվկիւլիւ Եիւրէյի, սէն քի եա-
րատըմըՀ մախլուգլարըն եիւրէք-
լէրի իչինտէ էն թէմիզի վէ Յի-
սուսուն Եիւրէյինէ զիյատէ մու-
հապպէթ իլէ եանմըՀ վէ պիզ
սէֆիլ կիւնահքեարլարա տա զիյ-
ատէ մէրհամէթլիսի սին, պու տի-
լէտիյիմիզ քէրէմլէրի Գուրթա-
րըճըմըզ Յիսուսուն Եիւրէյին-
տէն պիզէ ալը վէր: Եա մէրհա-

մէթլէր վալիտէսի, ալլահանի
 էվլատըն Յիսուսուն Եիւրէյինէ
 սօղըու մուհապպէթ իլէ Կանմըշ
 Եիւրէյինին սալթ պիր իշարէթի,
 սալթ պիր հարաքէթի պիզի
 թէքմիլէն թէսէլի էտէ պիլիր:
 Էջլէ իսէ պու քէրէմի էյլէ պի-
 զէ. վէ Յիսուսուն պու ալլահանի
 Եիւրէյի, սանա օլան վէ տաիմա
 օլաճագ էվլատճա մուհապպէթ
 սէպէպի իլէ, սէնի տիյնէմէքտէն
 հիջ պիր վագըթ կերի տուրա-
 մազ. ամին:

Եւտինճի Պիոս Փափա 1808,
 Փետր. 12 թարիխինտէ Յիսուսուն
 ազիզ Եիւրէյինէ՝ իւշ Հոյր Ֆէր,
 իւշ Ուջնի վէ իւշ Փառ+ Հօր իլէ
 պու պալատաքի տուալարը իպա-
 տէթ քեարըղ ըլտ սէյլէյէնլէրէ՝
 կիւնտէ պիր տէֆա իհսան օլունան
 300 կիւնլիւք ներողութիւնու գա-
 տիմի թաստիգ էթտիքտէն սօղըա,

հէր կիւն սէջլէյէնլէրէ տէ՛ պյտա
պիր տէֆա իստէտիքլէրի կիւնտէ՛
խոստովանանք օլուպ, Հաղորդու-
թիւն ալըպ, քիլիսէնին իգթիզա-
լարը իշին տուա էթտիքլէրի հալ-
տէ՛ լիսկատար ներողութիւն իհ-
սան էթմիշ տիր:

Տոռա

«Էլէն-լէ- լալիտէօղ պէտէր Մարե-
մըն զայեմ աշիշ Եւ-րէյնէ:

Եա Ալլահ վալիտէսի վէ պի-
ղիմ տէ վալիտէմիղ պիքիր Մա-
րիամըն Եիւրէյի. եա սէճտէյէ
լայըգ Երրորդութիւնուն մէմնու-
նիյէթլէրինին մազհարը, վէ մէ-
լայիքլէրին վէ ինսանլարըն ճէմի
իզգէթ վէ մուհապպէթինէ լայըգ
օլան զայէթ սէվկիւլիւ Եիւրէք:
Եա էյլէք իլէ տօլու վէ պիղիմ
սէֆալէթիմիզէ օ գատար աճըգ-
լը Եիւրէք, պիպիմ Եիւրէքլէրի-

միզին պուղունու երիթ տիրմէյէ
 թէնէզզիւլ էյլէ. վէ պու քէ-
 րէմի էթ քի, պիզիմ եիւրէքլէ-
 րիմիզ թէքմիլէն ալլահանի Գուր-
 թարրճըմըզն եիւրէյինէ տող-
 րու տէօնսիւնլէր: Սէնին ֆազի-
 լէթլէրինին մուհասպէթինի տօլ-
 տուր օնլարա. սէնին միւթէմատի
 եանտըզն օ մութլուլու աթէշ
 իլէ եագ օնլարը: Քիլիսէի շէրի-
 ֆի քէնտի հիմայէթին ալթընտա
 սագլա, օնու էսիրկէ, վէ տիւշ-
 մանլարընըն հէր պիր հիւճիւմիւ-
 նէ գարշը տախմա օնուն թաթլը
 փէնահը վէ ալընմաղ գալասը օլ:
 Յիսուսա կիթմէք իչին եօլ վէ
 իւէլասլըզըմըզա իգթիզալը օլան
 ճէմի լութֆլարը գապուլ էթմէք
 իչին, վասիթա օլ պիզէ:

Իգթիզալարըմըզտա պիզէ
 եարտըմճը, գասավէթլէրիմիզտէ

ֆերահըգ ի վզալերի միզաէ գու՛վ-
 վէթ. հալածանքլարըմըզտա սը-
 ղընաճագ մահալ. ճէմի թէհլի-
 քէլէրի միզտէ, ալէլխուսուս՝ հէ-
 փիսինտէն զիյստէ էօլիւմ ոաա-
 թընտա՝ էօմրիւմիւզիւն սօն ճէն-
 կինտէ, եանի էպէտիլիյի միզին
 մէրպուլթ օլտուղու օ գօրգունճ
 վէ էօրֆիլ տագիգէտէ, պիզիւմ
 ճանըմըզը ափարմագ իչին, պիւ-
 թիւն ճէհէննէմին պիզէ գարշը
 հիւճիւմ էթտիյի վագըթտա,
 եարտըմճը օլ պիզէ: Ա՛հ, պէլի,
 եա ղայէթ աճըզլը Պիքիր, սէնին
 վալիտէլէք եիւրէյինին թաթլը-
 լըղընը վէ ասըլ մէրհամէթ փու-
 նարընտա պիզէ պիր էմին փէնա-
 կեահ աչարագ՝ Յիսուսուն հու-
 ղուրունտա օլան գուտրէթինին
 պէջիւքլիյիւնիւ տոյուր պիզէ
 քի, ճէննէթտէ սէնին իլէ պիր-

լիքտէ ճնա էպէտ էլ ապատ ալ-
գըշլար սունմայա գատըր օլալմ.
ամին:

Մենա

Յիսուսուն վէ պիտի Մարիամըն
աշիշ Երեմիային:

Յիսուսուն զայեթ ալահանի
վէ պիտի Մարիամըն լէքէսիդ
Երեմիային, տալմա վէ հէր թա-
րափտա թանըսըն, մէտհ օլուն-
սուն, ալգըշլանսըն, սէվիլսին,
իւրզմէթ կէօրսիւն վէ իհթիշամ-
լանսըն. ամին:

Եւտինճի Պիոս Փափա 1807,
Օգոս. 18, վէ 1816, Փետր. 1, վէ
1817, Սեպտ. 26 թարիխներինտէ՝
ազիզ Պիտի Մարիամըն Երեմիային
նէ պալատաքի տուայը, Յիսու-
սուն վէ Պիտի Մարիամըն ազիզ
Երեմիայինէ օլան սէնա իլէ պիր-
լիքտէ սէյլէյէնլէրէ՝ կիւնտէ պիր-
տէֆա 60 կիւնլիւք ներողութիւն,

վէ պիր սէնէյի պաշա հէր կիւն սէյ-
լէյիպ, Ասաուածած ինին իւշ եօր-
թուլարընտա, եանի Ծնունդուն-
տա, Վերափոխումունտա վէ սնուն
Եիւրէյինին եօրթուսունտա խոս-
տովանանք օլուպ, Հաղորդութիւն
ալըպ, պիր քիլիսէյէ, եախօտ մութ-
լուլու Պիքիրէ սունուլմուշ պիր խո-
րանա պիյարէթ էտէրէք, քիլիսէ
իչին տուա էտէնլէրէ, օ եօրթու-
լարտա լիակատար ներողութիւն.
վէ նիհայէթ միւտաէթի էօմիւր-
լէրինտէ պու տուայր պրրագմայ-
անլարա կէա մահուան ներողու-
թիւնու իհօան էթմիշ տիր:

Ներողութիւն

Յիսուսն իւրաքէ՛ Եւրէյինին
պարկէրին շէյարէթ իւին:

Ալթընճը Պիսս Փափա՝ սէնէ
1799, Յունվար 2 թարիխինտէ,
տինտար քրիսթիանլար հէր գաշ
տէֆա քի եիւրէքտէն փիւշման օ-
լարագ, Յիսուսուն եիւրէյինին

պատկերի ոլան պիր քիլիսէյէ, եա մատուռա, եա խորանա զիյարէթ հաիպ՝ քիլիսէ իչին տուա էտէր-
լէրսէ՝ հէր տէֆասը իչին եհաի սէ-
նէլիք վէ եհաի դըրդ կիւնլիք նե-
րողութիւն իհասն էթմիշ տիր:

ԱՄԵԼԻԱԹ

Ալահանի գուրթարըճըմըղն միւպարէք Եիւրէյինի իզգէթլէմէք վէ օնուն Եիւրէյինին Եղբայրու-
թիւնունտա գուլանըլան բուհանի էյլիքլէրէ վէ ներողութիւնլարա իւ-
հապ օլմագ իչին օ Եղբայրութիւնա եազըլմագ:

Հէր սէնէ: Յիսուսուն միւպա-
րէք Եիւրէյինին Եօրթուսունուն զիյնէթինի իճրա էթմէք վէ սէվ-
կիւլիւ Եիւրէյինին Հաղսրդութիւն խորհուրդունտա եէվմիյէ կէօր-
աիւյիւ իքրամըղլըզլարը միւմ-
քին մէրթէպէ թազմին էթմէք իչին, խոստովանանք օլուպ, Հաղսր-
դութիւն ալըպ, Սրբութիւնա զիյ-
արէթ էթմէք:

Հէր այ: Պուլունտուղուն հալին
միւսաատէօինէ կէօրէ՝ այլն իւք
ճումաասընտա՝ եինէ պու շէյի իճրա
էթմէք:

Հէր հաֆթա: Ճումաա կիւնիւ
եա պիր սատագա, եա տա քրիս-
թիանճա պիր իպատէթ վէ գար-
տաշ մուհապպէթի ամէլի էթմէք.
վէ օ կիւնտէ ատէթտէն ֆազլա
օլարագ տէրունի պիր մահաջուցում
ամէլի գուլլանմագ:

Հէր կիւն: Աիւնահքեարլարտան,
հերեաթիկօլարտան վէ տինսիղլէր-
տէն աղլա կէօրմէաիյի շէյին էքսիյ-
ինի թամամլամագ նիյէթի իլէ՝
ճիւմլէտէն ազիզ Հաղորդութիւնա
պիր զիյարէթ էթմէք:

Հէր տագիգէ: Պու ալլահանի
եիւրէյին աշգընա, գարաաշընա
տաիմա պիր եումշագ վէ մէրհա-
մէթլի եիւրէք կէօսթերմէք. իգ-
թիզալարընտա՝ օնա եարտըմ էթ-
մէք. գուսուրլարընա սապր էթ-
մէք. հագարաթ վէ սիթէմլէրի
աֆլ էթմէք. վէ քէնաթ տէրէճէ-

նին պօրճլարունը թէքմիլէն էտա
էթմէյէ չալըշմագ :

Աիւն իշինտէ . պազը պազը պէօյ-
լէ սէօյլէմէք . Եա Յիսուսումուն
կիւզէլ Եիւրէյի, եալընըզ սէնին
իսթէտիյին շէյի իսթէրիմ : Եալը-
նըզ սանա մագպուլ օլան շէյ՝ պա-
նա մագպուլ տուր : Եալընըզ սէնի
զիյատէ սէվմէյի սէվէրիմ :

Պու սէօզլէրի Փիլիէն տախի
թաատիգ էյլէ . վէ Յիսուսուն ղայէթ
սէվիմի վէ ղայէթ սէվէն Եիւրէյի-
նին իպատէթ քեարլըղընը իլէրի
կէօթիւր քի, նիհայէթ ճէմի եիւ-
րէքլէրտէն զիյատէսի իլէ սէվիլմիշ
օլտուն :

ԱՅՏԱ ՊԻՐ ՏԷՓԱ ՕԼԱՃԱԿ

ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

ԹԱԼԻՄԱԹՐ

բուհու եէնիլէմէք վէ էօլիւմէ թէտա-
րիք կէօրմէք իշին, այտա պիր տէֆա
օ, ունսւծագ կըթուլթիւն թալիմաթը:

Պոռ թալիմաթըն ամէլիյաթը:

Անէնին պիր այը՝ միւճէրրէտ
«էնին էօմրիւնիւն սօն այը օլաճագ
տըր. վէ պուսուսն իշին հիշ օլմագ-
տա այտա պիր տէֆա, էյի էօլիւմէ
թէտարիք կէօր. վէ էօլիւմ «աա-
թընտա հանկը շէյի եափմըշ օլմագ
իսթէրսէն՝ շիմտի օնու եափ, վէ
եաշայըշընը իսլահ էթմէյէ վէ ամէլ-
լէրինի տօղըուլթմայա զայրէթ էյլէ:

1. Պու կիւնիւն իլէրի տիշամը՝
եաթաղընա կիրտիյինտէ, էլինէ պիր
խաչեւըլթիւն ալըպ՝ պիր ճան վէրէն
խասթէ շէքլինտէ եաթ. վէ գըսա-
ճա տիւշիւն քի, էյէր օ վագըթ
էօլիւմ սսաթընտա պուլունայը-
տըն, նէ եափմըշ օլմագ իսթէր-
իտին. վէ հիշ կէճիքտիրմէյէրէք՝ օ
սսաթ օնու եափմայա գարար վէր:

2. Պու կրթութիւն կիւնիւնիւ
 Փախտելի էթմէք իսթէրսէն, էօմ-
 րիւնիւն սօն կիւնիւ կիպի միւ-
 լահազա էթմէլի վէ օ կիւնիւ աեվ-
 շիրիքլէքտէ կէչիրմէլիսին: Էյ-
 էր ատէթին օլան մէշղուլիյէթ-
 լէրի թէրք էտէմէզ իսէն՝ սապահ-
 տան պիր աշգլը մտածական, վէ
 ախշամա օ պըն իչինտէ իշլէտիյին
 թագաիրաթ վէ գուսուրլար իւզէ-
 րինէ պիր ուզը թէֆթիշ էթմէք
 քեաֆի տիր քի, օնլարը թանըյըպ՝
 օնլարտան իսլահ օլապիլէսին վէ օն-
 տան ոօղրա պիր էյի էօմիւրէ պաշ-
 լայասըն: Ամմա էյէր վագթըն օլուր-
 սա՝ պուրատա գօնուլան մտածա-
 կանըն իւշ հիսսէսի, կիւնիւն պյըր
 պյըր իւշ վագթթլարընտա սանա
 իւշ մտածական օլտուն. անճագ
 գուսուրլարընը թէֆթիշ էթմէյի
 պըրազմա. վէ էպէտի ռէլամէ-
 թինի պիր էյի տիւշիւնմէք իչին եա
 Սրբութիւն գարշըսընտա, եա տա
 օտանտա չէքիլ:

Իօղիւմ՝ հաշիւնտէ պոռոտունսն պիր
քիջինին միտախազասը, արգիւղերի
վի միտախազասը:

ՊԻՐԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Քեօնիւն էաշաւը չիւր թէնինն էօլիւն
հաւնիւր էլան արդիւնէրի վէ պոռոտ-
նէաշաւ:

Վէօթիւն էաշաւը չիւն քիւր
օ վազըթ խաթըրընա կէթիւրի,
իշէմէլի տէյիլ իքէն՝ իշէտիյի
քէմլիյի... խաթըրընա կէթի-
ւրի, իշէմէլի իքէն վէ էշէյէ
պիւրի իքէն՝ իհմալ էթտիյի էյ-
լիյի...: Օնուն ֆիքրինէ կէլիւր
քէնտինին իշէտիյի պիր չօգ կիւ-
նահլար... վէ քէնտի գապա-
հաթըրընա ախէրէրին իշէտիք-
լէրի պիր չօգ կիւնահլար...: Ահ,
օ արալըգտա՝ վազըթտան... էօ-

զիւրտէն. . . մուալիճէտէն մահ-
րում գալմագ նէ պէջիւք աղապ
տըր: Տիւշիւն վէ գարար վէր. . . :

Վագթըմ օլսայըտը տէյի իս-
թէր, վէ օլմատըղը իչին քէտէր վէ
գասավէթ էտէր. . . . Կէջմիշ հագ-
գընա գասավէթ էտէր, ղայպ էթ-
տիյի պուլնճա սէնէլէր իչին աճըր.
վէ պուլ աճըլարընա նիսպէթէն՝
եինէ ափվլըգ ալաճաղընտան
շիւպհէ էտէր. . . . Կէլէճէքտէն
գօրգար. քէնտինի էպէտիլլիին
գարշըսընտա պուլուր. վէ քէն-
տինէ հանկը էպէտիլլիք գըս-
մէթ օլաճաղընը ֆէրգ էտէր. . . .
Ա՛հ, օ արալըգտա՝ վագթըտան,
էօզիւրտէն, մուալիճէտէն մահ-
րում գալմագ նէ պէջիւք աղապ
տըր: . . .

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Էյէ եաշամբը յիւր թիւինն էօլիմ-
հալինպէ օլան արդիւլէրի վէ Կոնյ-
նիւ-լարը:

Լոյսի եաշամբը օլան քիշի՝ օ
վագըթ խաթըրընա կէթիւրիւր իշ-
լէտիյի ճէմի էյլիքլէրի վէ քէն-
տի Էֆէնտիսինին աշղընա չէք-
տիյի ճէմի պէլալէրի: Օնուն խա-
թըրընա կէլիւր տըշարըքի ապաշ-
խարանքլար, իչէրիքի մահացու-
ցում ամէլէրի. Փէյիլէրինէ
դարչը էթտիյի Փիւթուհաթլար.
Խորհուրդլարա սըգ եագլաշտըդ-
լարը. գուլլանտըղը իթաաթլար.
գապուլ էթտիյի իլհամլար. հէր
պիւր ամէլինտէ տաիմա Ալլահըն
միւրատընը իճրա էթմէյէ օլան
տօղըու նիյէթի. մախլուգլար-
տան քիւլլիէն եիւրէյինի պըր-

մըշ վէ միւթէմատի Ալլահըյը-
լա պիրլէշմիշ եաշատըղը: Ա՛հ,
էմնալսիզ թէսէլլի: Պու մագու-
լէ ճանն թաթլը սէվինճ ալամէթ-
լէրինէ զարգ օլարագ՝ Պէնիմ
մէմնունիյէթիմ՝ հէր տույկու-
լարտան իւսթիւն օլտուղու հալ-
տէ, նա՞սըլ պէյան էտէ պիլիրիմ.
ա՛հ, նէ մութլու պանա. ա՛հ, պու
նէ իգպալ, տէյի ֆիրեատ էթ-
մէյէ պաշար: Պու ճանըն ասու-
տէ հալինի պիր էյի տիւշիւն...
վէ էօլիւմ սաաթընտա օ թէսէլ-
լիյէ մալիք օլմագ իսթէրսէն՝ վա-
գըթ կէչիրմէյերէք՝ ծնա պէնպէ-
մէյէ գարար վէր: . . .

Օ էօլիւմ հիյէթինտէ պուլու-
նան քիշի՝ քէնտի քէնտինէ տիւ-
շիւնիւր, վէ սանըթսըն քի դալ-
պինտէն՝ Ա՛հ, շիմտի արթըգ իօշ-
նուտ ում. ազ վագըթտան մէ-

լաիքէր, ազիզէր վէ զայէթ ա-
զիզ Պիքիր Մարիամ՝ ըւա պիրլիք-
տէ Ալլահըմա էպէտի մալիք օլ-
մագ իչին ճէննէթտէ պուլունա-
ճաղըմ, տէր: . . . Սէն նէ տէրսին,
եա ճանըմ: Պու ճան վէրէն քիշի
կիպի սէն տէ՝ Ա՛հ, նէ մոլթլու
պանա. ա՛հ, պու նէ իգպալ. ազ
վագըթտան ճէննէթ պէնիմ օլա-
ճագ վէ գատիմի պէնիմ օլաճագ,
տէյի ֆիրեատ էտէպիլէճէք մի-
սին: . . . Տիւշիւն վէ գարար վէր:

Վագաա Ալլահըն հուզուրուն-
տա տահա զիյատէ սէվապ գա-
զանմըշ օլմագ իչին, տահա զիյա-
տէ շէյ չէքմէք իսթէր. լաքին պու
արզիւ օնու տիրլիքսիզ էթմէզ:
Ալլահըն միւրատընա թէսլիմ օ-
լուր, իւմիտ էտէր, կիւվէնիր վէ
չօդ կէչմէզտէն Ալլահընը էպէտի
կէօրիւպ սէվինէճէյինէ թէսէլի

օլուր: . . . Ա՛հ, եա Բապպիմ, պէ-
նիմ էօլիւմիւմ տէ պէօլէ օլա-
ճա՞գ մը: . . . Լաքին պիր աղիզ
էօլիւմէ պէն նա՞սըլ թէտարիք
կէօրիւյօրում:

ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Քէնդինի պի-սպի-նի-ն ԱԼԼահա վէր-
Պէյէ Գարար վէրէն պիր ճանըն արշա-
լէրէ վէ Կո-յի-ւարը:

Միւլահազա էթ եա ճան քի,
պու իքի էօլիւմին պիրիսի, եա-
նի եա գութլու վէ մէմնուն, եա
գութսուզ վէ գաթի ումիտ պիր
էօլիւմ, սանա տա վազը օլաճագ
տըր: . . . Պէօլէ պաշգա պաշգա
տոյկուլարը վէ արղիւլէրի միւ-
թալաա էյլէտիյինտէ, շիմտի
նէյէ գարար վէրիրսին: . . . Էյ-
էր քի չաիրճագ էօլիւմ սանա
կէլէճէք օլսա, նասըլ քի փէք չօք

ճահիլ եաշտա վէ կիւճիւ գուՎ-
 վէթի եէրինտէ օլանլարա՝ մէմուլ
 էթմէտիքլէրի վագըթ կէլմիշ
 տիր. օ վագըթ նաճըլ եաշամըշ
 օլմագ իսթէր իտին, սէջլէ պանա:
 Բէօթիւ միւ, եօղսա էյի մի. Ալ-
 ւահ իըզմէթինտէ հազըր վէ
 աշգըլ մը, եօղսա կէվէք վէ իհ-
 մալճըլըղ ըլա մը... նէյէ՞ գարար
 վէրիրսին: . . .

Իշթէ եա ճանըմ, էյէր սէն
 տաիի միւճէրրէտ իէլաս օլմագ
 իսթէրսէն՝ թէզ էլտէն եափմայա
 պօրճըլ օլտուղուն շէյ պու տուր:
 Կէլէճէք վագըթտա պիր եէնի վէ
 էյի էօմիւր սիւրմէյէ գարար
 վէր... իվղալարը չափըք գօվ...
 թէհլէքէլէրտէն գաչ... վագ-
 թընը էյի գուլան... ճան ու
 կէօնիւլտէն տուայա, Ֆէյիլէրինի
 էօլտիւրմէյէ, իտրհուրղլարա սըգ

եագլաշմայա, վէ պիքիր Մարիա-
մա՝ աշգլը վէ միւտաՎիմ սուրէթ-
տէ իպատէթքեարլըգ էթմէյէ
մուպաշէրէթ էյլէ: Քէնտինէ
կիւվէնմէ. Ալլահա կիւվէն: Պու-
շէյլէրի սատագաթ ըլա գուլան.
սէլամէթէ եէթիշիրսին: Հիչ
գօրգմա, հէման Ալլահա կիւվէն:

Սէլամէթէ եէթիշմէք իշին,
պու վագթը սանա վէրտիյին:տէն
էօթիւրիւ՝ շիմտի եիւրէքտէն Ալ-
լահա թէշէքքիւր էթ: . . . Քէն-
տինի վէ հէր շէյինի պիւսպիւ-
թիւն օնա սուն. էսիրկէյէրէք
տավըանմա, իլլա ճէօմէրտ օլ: . . .
Աէշմիշ կիւնահլարըն իշին, Ալ-
լահտան ափվլըգ տիլէ. վէ պու-
այըն իշինտէ քէնտինի իսլահ էթ-
մէյէ չալըշարագ՝ պիր աշգլը էօ-
միւր պաշլա: . . . Ալլահ սանա
պէքլէյօր. սէնի պիր էյի էօմիւ-

րէ չաղըրըյօր: Պու այ սէնին
իչին սօն այ օլա պիլիր. վէ էյէր
պէջլէ օլուրսա: . . .

Արզիւ յի նիյազ:

Ղայէթ սէվկիւլիւ Յիսուսում,
իշթէ սէնին հուշուրունտա տիզ
չէօքիւպ՝ սանա սէճտէ էտէր,
սէնի սէվէր վէ պունճա մէրհա-
մէթլէրինտէն էօթիւրիւ սանա
թէշէքքիւր էտէրիմ: Սէվկիւլիւ
Յիսուսում, պէնիմ իչին տէօք-
տիւյիւն դանըն, պէնիմ աշգըմա
մուաղզապ օլտուղուն եարալարը-
նըն, վէ պէնիմ ճանըմըն սէլամէ-
թի իչին՝ իսթիյար էթտիյին
էջլէ ըէզալէթլի, էջլէ խաին վէ
էջլէ ինսաֆսըզ էօլիւմիւն իչին,
սանա ըիճա էտէրիմ: Կէչմիշ սա-
տագաթսըզլըզլարըմը խաթը-
րընտան չըգար: Սէնին Ղայէթ

մուհապպէթլի Եիւրէյինին եա-
րասընա պէնի գապուլ էթ: Եա
Յիսուսում, գալսիմ լիսանըմըն
իւզէրինտէ օլարագ՝ պու եարայը
թէքրար թէքրար էօփէրիմ. վէ
պու եարայա, պէլի պու եարայա
քիւլլիէն էմնիյէթ էտէրիմ: Յի-
սուսում, իւմիտիմ, պիր տահա
սէնտէն ուղագլանմայա պէնի պը-
րագմա: Եա ղայէթ սէվկիւլիւ Յի-
սուսում, քէնտիմի սանա սըփա-
րըւ էտէրիմ. վէ ճանըմը սէնին
ղայէթ ազիզ էլէրինէ թէսլիմ
էտէրիմ: «Էֆէնտիմ Յիսուս,
բուհիմի սէնին էլինէ թէսլիմ է-
տէրիմ»:

Մայր կոյս եւ Մայր շնորհաց եւ
շնորհալի մայր գթութեան. ի
ժամ մահուան ընկալ զմեզ եւ
պաշտպանեա ի թշնամեաց:

Սրբուհի Մարիամ, սուրբ Հայր

Յովսէփ, ճիւմլէ ազիզ մէլաիքլէր
վէ Ալլահըն ճէմի ազիզլէրի վէ ա-
զիզէլէրի, պէնիմ իշին տուա էտին,
շիմտի վէ էօլիւմիւմ սաաթընտա :

Այտա պիր տէֆա օշաճագ կրթոս-
թիւն կիւնիւնտէ՝ հտեճէյին մաթ-
սոսսիյի թհֆթիշ . վի ատիթ էթ-
միշ օշտոսիւն գոսոսիւնըն հագ-
գընտա գօշաճաղըն նըզամ :

Այըն իշինտէ սըզ սըզ տիւշմէյէ
աաթ էթմիշ օլտուղուն դուտուր-
լար հագգընտա քէնտինի սըզ-
գաթլըճա թէֆթիշ էյէ : Մէսէլա
էպէտի սէլամէթ ինին մաղահա-
թընա էյիճէ մուպաշէրէթ էթմէյէ
իհմալըզ էաէր միսին . պագմագ-
տա, եա սէյլէմէքտէ, եախօտ
իւլֆէթտէ զիյաաէ սէրպէթլիք
գուլլանրը մըսըն . եիւրէյինի զիյաաէ
պէնտ էտէն, եախօտ քէնտինի
պիւսպիւթիւն Ալլահա վէրմէյէ մա-
նի օլան պիր մախլուղաթտան կէրի
շէքիլմէյէ, ինսանի մուտարայըլա

գօրգու չէքէր միսին. եաթագտան
գալգմայա թէնպէլիին, եախօտ
րուհանի շէյլէրաէ իհմալճըլըղն,
եախօտ տահա պունլարա գըյաս
գուսուրլարըն վար մը. թէճէսիւս
էթ: Իշլէտիին էքսիքլէրի թա-
նըտըգտան ոօղըա՝ գըսաճա շա ի-
լէրիտէքի իւշ միւլահազալարը էթ:

1. Շու եախօտ օ պիր էքսիքլէյի
գաշ սէնէտէն պերի ատէթ էթ-
միշսին:

2. Հանկը սէպէպտէ վէ հանկը
վազըթտա տահա գօլայլըղ ըւս
օնա տիւշէրսին:

3. Կերէք պիրինճիյի վէ կերէք
սաիրլէրինի նէ սէպէպտէն իշլէր-
սին. վէ օնուն քէօքիւնիւ պիր էյի
թանըմայա զայրէթ էթմէյիլէ՝ օն-
լարը տէֆ էթմէք իշին գուլանա-
ճաղըն եօլլարը տա գարարլաշտըր-
մայա չալըշ:

Օլան գուսուրլարընը թէֆթիշ
էտիպ թանըտըղըն հալտէ՝ օնլար-
տան իսլահ օլմագ իշին, գուլանա-
ճաղըն ֆագիլէթլէր հանկըլար օլ-

տուղունու չափըճագ այրոտ էտեր-
 սին: Մէսէլս հաստէլէրինի զապթ
 էթմէք մի. ինսանի միւլահագսլարը
 եէնմէք մի. լուհանի շէյլէրտէ աա-
 զիղլէք մի: Նիհայէթ ինտէ պու-
 Ֆաղիլէթլէրի մէշգ էթմէք իշին, օ
 պաշայաճաղըն այըն հէր կիւնիւն-
 տէ՝ հիշ տէյիլ իսէ օնլարըն պիւրէր
 ամէլինի իճրա էթմէյէ զարար վէրիւր
 սին: Վէ պու խուսուս իշին հագըր
 էթտիյին պիւր տէֆթ էրճիյէ քեա-
 րընը զարարընը դայտ էտէրսին:
 Ֆաղիլէթտէ քեար չըգարաղընը
 աշէքեարթ ահըմագ իշին, պիւրայըն-
 քինի օ պիւր այընքիյիլէ լուպար է-
 տէրսին: Պու թ էրթիպ իլէ ազ վա-
 գըթ զարֆընտա գուսուրլարտան
 խէլաս օլմագ վէ եաշայըշընը իսլահ
 էթմէք սու հուլէթ իլէ իճրա օլուր:
 Էօլիւմ տաթընտայըսա՝ պու շէյ-
 տէն նէ գասար թ էսէլլի տույ-
 արսըն:

ՂԱՏԵԹ ԱԶԻԶ ՊԻՔԻՐԻ

Տոռա:

Եւա զայեթ ազիզ Մարիամ,
 լեքէսիզ Պիքիր վէ թաաճճիւպ-
 լիւ Ալլահ վալիտէսի, իշթէ սէ-
 նին հուզուրունտա տիզ չէօքիւպ՝
 քէնտիմի տաիմա վէ հիշ պիր
 շէյ էսիրկէմէյէրէք՝ պիւսպիւ-
 թիւն սանա սունար վէ սանա
 փէշքէշ էտէրիմ: Շիմտիտէն
 սօղրա՝ սէն պէնիմ գըյմէթլի
 վալիտէմ օլաճագսըն: Ալլահտան
 սօղրա պիւթիւն էմնիյէթիմի սա-
 նա գօրում. սէն պանա էվլատլա-
 րընըն էն էտնասը նազարըյըլա
 պագմայա թէնէզզիւլ էյլէ. պէն
 տէ սէնին էվլատլարընըն էն խո-
 նարհը օլմագտա գուսուր էթ-
 մէմ. վէ սէնի հէր քէսէ տաիմա
 սէվտիրմէք իշին հէր էլիմտէն

կէլէնի տիրիղ էթմէմ: Սէվկիւ-
լիւ Վալիտէմ, պու գուսուրլար-
տան իսլահ, վէ տիւննեալի շէյ-
լէրտէն պորլըպ պիւսպիւթիւն
Ալլահըն օլմագ իչին պանա լու-
թուֆ ալը վէր: Եա զայէթ աղիզ
Պիքիւր, պու քէրէմի էյլէ քի,
թէհլեքէլէրտէ ճէսարէթ իլէ
քէնտիմի եէնէյիմ. վէ սէնին
մախսուսիյէ եարաւմըն ըւա՝
սուրբճա եաշպըպ՝ սուրբլարըն
էօլիւմիւ իլէ էօլմէյէ հազըրլա-
նայըմ: Եա զայէթ մուհապպէթ-
լի Վալիտէ, Ալլահ մուհապպէ-
թինի վէ միւտավէմէթի պանա
ալը վէր: Եա Յիսուս, եա Մա-
րիամ, սիզ պէնիմ զայէթ թաթ-
լը մուհապպէթիմ սինիզ՝ վէ տա-
իմա էօյլէ օլաճագսընըլ: Եա Յի-
սուս, եա Մարիամ. իշթէ պէնիմ
պիւթիւն խաղնէմ վէ թէսէլլիմ

սիզ սինիզ: Եա Յիսուս, եա Մարիամ. պէնիմ իւմիտիմ, գըլաշուզում, թէսէլլիմ սիզ սինիզ. սիզ պանա եարտըմ վէ պէնի սուրբ էտին. պէջլէ ումարըմ, պէջլէ օլսուն. ամին:

Քհնտիկնի տմննասոորք Երրորդոթթիսի հիսնս փեշքեշ էթմէք:

Եա ղայէթ ազիզ Երրորդութիւն, Հայր, Որդի վէ Հոգի սուրբ Ալլահ. տէրին ղայէթ իլէ սանա սէճտէ էտէրիմ, վէ սօն ճան վէրմէ սաաթըմտա պանա եարտըմ էտէսին տէյի Յիսուսուն ղայէթ միւպարէք ալլահանի Եիւրէյի վէ Պիքիր Մարիամըն ղայէթ թէմիզ Եիւրէյի իլէ պիրլիքտէ քէնտիմի պիւսպիւթիւն գատիմի պիր գուրպան սունարըմ: Յանուն Հօր . . . :

ԳԵԹՍԵՄԱՆԻ ՊԱՂՁԻՍԻՆՏԻ

ԳԱՆ

ԹԵՐԼԷՅԷՆ ՅԻՍՈՒՍ ՈՒԼԱ

ԱՅԱԳՏԱՇԼԸԳՏԱ ԿԷՉԻՐԷՃԷՔ

ՊԻՐ ՍԱՆԹ

Մութ լուլու Մարկարիթ ա Մա-
 րիամ Ալագոգ շէջլէ եազար: Պիր
 կիւն, տէր, միհրապ իւզէրինտէ
 գօնուլմուշ ամենաուոր Հալսրդու-
 թիւն հուգուրունտա պուլունտու-
 ղում հալտէ՝ ճէմի գուարէթլէրիմէ
 վէ հաստէլէրիմէ պիր տուրղունլուգ
 կէլիպ՝ պիւսպիւթիւն տէրունիմտէ
 պիր շէքիլմիշիք տույտում: Աէ
 ալլահանի ուսթամ Յիսուս քրիս-
 տոս, պէշ եարալարը՝ պէշ կիւնէշ
 կիպի փարլայարագ՝ պիւթիւն պիւ-
 թիւնէ իհթիշամ նուրլարըյըլա
 միւնէվվէր պանա կէօրինտիւ:
 Ղայէթ ազիզ ինսանլըղընրն հէր
 թարտֆընտան ալէվլէր փիւգբիւ-
 րիւր իւտիւ. լաքին հէփիսինտէն
 զիյատէ՝ սէճտէյէ լայրգ սատըր պիր
 քիւլխան կիպի իտի: Պու եանըգ
 քիւլխանըն իշինտէ՝ զայէթ սէվիմ

լի Երևայի նի պանա կէօթերտի
 քի, օ ալէվլէրին աարւ փունարը՝
 ար: Օ էանատէ քէնտի մուհապ-
 պէթինին նիչէ նիչէ թարիֆէ կէլ-
 մէզ հիքմէթլէրինի պանա պէյան
 էթտի: . . . Պէն սէնին գուլվէթին
 օլաճաղըմ, հիչ պիր շէյտէն գօրգ-
 մա. իլլա ֆագաթ պէնիմ սէսիմէ
 վէ մուրաթլարըմըն իճրաօր իչին
 սէնտէն նէ քի իսթերսէմ, ծա
 տիգգաթ էթ: . . . Հէր փէրշէմպէ
 իլէ ճումաա արասընտաքի օլան կէ-
 ճէ, պէնիմ Գեթսեմանի պաղչէ-
 սինտէքի շէքմէք իսթէտիյիմ էօ-
 լիւմ հիյէթինտէքի գասավէթէ
 սէնի իլհագ էտէճէյիմ: Սէն աղ-
 նայամաղսան տա, օ սէնի էօլիւմ-
 տէն տահա աղըր պիր նէվի խէլէ-
 ճանա կիրիֆթար էտէճէք տիր: Օ
 վաղըթտա՝ օ աշըրը յըգլէթլէր ա-
 րասընտա ֆէտէրիմէ սուհտուղըմ
 օ ալլագ կէծնիւլլիւ սուատա պա-
 նա այագտաշ օլմագ իչին, եարը
 կէճէտէն էվվէլ գալգաճագըն վէ
 պէնիմ իլէ պիրլէքաէ պիր սասթ

տիղ չէօքիւ պ' եիւղիւն եէրաէ տու-
րաճագորն. կերէք Փէտէրիմին ալ-
լահանի խրճմընը թէպէին էթմէք
իչին, կիւնահքետարլարա ափվ էթ-
սին տէյի տուա էտէրէք, վէ կերէք
առաքեալլարմըն պէնի թէրք էթ-
մէլէրինտէ, Պիր սաաթ պիլէ պէ-
նիմ իլէ օյանըգ տուրամատընըգ
տէյի օնլարը թէքսիր էթմէյէ պէնի
մէճպուր էտէն աճըլըղը պիր նէվի
թաթ լըլաթ մագ վէ օ աճըլըղա
իլհագ օլմագ իչին, տէտի: Մութ-
լուլու Մարկարիթանըն հիքեայէ-
սինաէ տէօրտիւնճիւ քիթապտա:

Յիսուսուն Գեթսեմանի պաղ-
 շէսինտէ գան թէրլէտիյի սաաթ՝
 օնուն Եիւրէյինին էն ազիմ էղէյէթ
 տույտուղու սաաթ տըր: Պու էօյլէ
 շէտիտ պիր աճրոյրար քի, օ վազը-
 թա գատար հիչ իշխոյլմէմիշ պիր
 հիքմէթ իլէ գան թէրի տէօքտիւ-
 րիւնճէյէ գատար եէթ իշտի. վէ օ-
 նուն շիտտէթինի պէյան էթ մէք
 իսթէյիպ՝ առաքեալլարա, Գալլպիմ
 էօլիւմ տէրէճէսինտէ գատավէթ
 տիր, տէտի:

Իմտի, մուգատտէմ զեքը էթ-
 տիյիմիգ մինվալ իւզըէ, մութլու-
 լու Մարկարիթ այա պէյան էթ տիյ-
 ինէ կէօրէ, քէնտի ազիգ Եիւրէյի-
 նէ իպատէթքեար օլան ճանլարըն,
 փերշէմպէ ախշամլարը եարը կէճէ-
 տէն պիր սաաթ էվվէլ պաշլայըպ՝
 եարը կէճէյէ գատար պիր սաաթ
 միւտտէթտէ սէճտէ էտէրէք՝ օնուն
 պէօյլէ շէտիտ էղիյէթինէ հէմտէրո
 օլմալարը, պու մուհապպէթլի
 Գուրթարըճրմըզըն ինտինտէ զայ-
 էթ մագպուլ պիր շէյ տիր: Յիսու-

սուն Եիւրէյինէ պու կէօնէ մու-
հապպէթ իսպաթընը, վազթը վէ
գօլպյըղը օլան իպատէթքեարլար
պաղը պաղը գուլլանմալը տրլար:
Պու մագուլէ քիշիլէր օնուն տէրու-
նի ազապլարընա քէէննի հիստե-
տար օլարագ, վազթը միւստատէլի
օլանլար՝ կիւնահքեարլարըն թէօվ-
պէյէ կէլմէսի վէ տինիմիզին մէ-
թանէթ ու շէրէֆ պուլմասը իշին
տուա էթմէլի տիրլէր: Պու սաաթ-
տա օնլար նէ գատար զիյատէ զահ-
մէթ տույարլար ըստ՝ Յիսուսուն
Եիւրէյինէ օ գատար զիյատէ պէն-
զէմիշ օլուպ՝ զանի զանի լութուֆ-
լարա տա մալիք օլուրլար:

Գուլլանըլաճագ լիւրլիպ:

Գիքրին իլէ Գեթսեմանի պաղ-
չէսինտէքի Յիսուսուն արգաւորնա
կիթմէլիսին, վէ շէօյլէճէ կէօզիւն
էօնիւնէ կէթիրմէլիսին քի, իւշ
սէվկիւլիւ շայիրտէրինէ էթտիյի
կիպի, սանա տա պաշգաճա պու
հիմմէթի էտիպ՝ քէնտի Եիւրէյի-

նին տճրլարնա վէ թառալարնա
շահիա, վէ օ վաղըթքի էթտիյի
գրգղըն վէ աշգլը տուաորնա այ-
ադտաշ օլմայա սէնի տախի մահղա
ինթիխապ էթմիշ տիր:

Ա՛հ, Յիսուսում, պու նէ
քէրէմ տիր քի, սէն պանա է-
տէյօրսուն: Սէն ճան ալամէթի
տէրէճէսինտէ օլան պու սըգլէ-
թինի վէ Եիւրէյինին կիւնահ-
քեարլարա օլան էօլէիւսիւզ մու-
հապպէթինի պանա կէօսթէրմէք
իչին շաղըրըյօրսուն: Իշթէ Է-
ֆէնտիմ, պէն տէ տէրագապ սէ-
նին արգանա կէլիւրիմ: Սէն ցա-
նըգ տուրմայը վէ սէնին իլէ պիր-
լիքտէ տուա էթմէյի պանա էմր
էտիյօրսուն. պէնիմ տէ՝ ճան
ու կէօնիւլտէն արղիւմ պույու-
սա տա՝ զայիֆլիյիմ տախի սանա
մալիւմ տիւր: Յիսուսում, սէն

պանա ետրտըմ էլէ. եօղսա սէն-
սիզ՝ առաքեալլարտան փէք չօգ
պէտթէր օլուրում: Եա ճանըմ,
պէջլէ պիր գըյմէթլի սաաթըն
պիր տագիգէսինի պիլէ սագըն
ղայ էթմէ:

Պուրտաա Յիսուսուն Եիւրէյի-
նին պուլունտուղու իսթիտաթլա-
րա սէն տէ Հիսսէտար օլմայա թը-
զիւ էտէրէք, քէնտի հիչլիյինին
տէրինինէ էնմէլիսին վէ օնուն ու-
լա պիրլէքտէ Փէտէրինէ սէճտէ
էթմէլիսին:

Եա էպէտի, նիհայէթսիզ ա-
ղիզ վէ ատիլ Ալլահ, Էվլատըն
ըլա պիրլէքտէ սէնին հուզուրու-
նա կէլիր, եիւճէ ճէլալէթին տէր-
կեահընտա եիւզիւ գօյու գափա-
նըր վէ էօլչիւսիւզ ազամէթինին
հուզուրունտա հիչլիյիմի թագ-
րիր էտէրիմ: Օնուն Եիւրէյինին
սըգլէթինի վէ ազապլարընը, սէ-

նին ատալէթինէ էտա էթմէք,
 պէնիմ վէ պիլ ճիւմլէ ինսանլա-
 րըն կիւնաճլարընա կէօզ եաշը
 գազանմագ, վէ աթալարըմըզըն
 աշգընը պիզտէ տախի իշալ էթ-
 մէյէ թէնէզզիւլ էտէսին տէյի,
 րիճա էթմէք իչին սանա սունար
 րմ: Եւա նիհայէթսիզ մէրհամէթ
 սահիպի Փէտէր, պու րիճալարը-
 մը տիյնէ. պու իբրամլարըմը գա-
 պուլ էթ. եախօտ տահա զիյա-
 տէ՝ ալլահանի Էվլատընըն Եիւ-
 րէյինէ պագ, կէօր վէ րազի օլ.
 չիւնքի պու տուա վագթընտա
 պէն տէ օնա պիրլէշմիշ օլմագ
 իսթէրիմ:

Յիսուս Քրիստոսուն Նիւրէյինին օ-
 սրգլէթ վուգթընճա չէքտիյի ուզսպ-
 լար իւզէրինէ միւլահազա:

Յիսուս Քրիստոսուն Գեթսե-
 մանի պաղէսինտէ չէքտիյի է-

զիյէթի թէսավվուր էթմէք իս-
 թէտիյիմիզ հալտէ, օնուն մու-
 հապպէթինին պէցիւքլիյիւնիւ
 աղնամագ իգթիզա էտէր: Օ քէն-
 տի փէտէրինի նիհայէթսիզ պիր
 մուհապպէթ իլէ սէվէր վէ ին-
 սանլարըն օնա էթտիքլէրի նիհայ-
 էթսիզ սիթէմլէրի կէօրիւր: Գա-
 րարսըզ պիր մուհապպէթ իլէ
 ինսանլարը սէվէր, վէ օնլարըն
 գարարսըզ կիւնահլարա տիւշ-
 տիւքլէրինի վէ էպէտի էզիյէթ-
 լէրէ միւսթահագ օլտուգլարընը
 կէօրիւր: Էն զիյատէ եռւմշագ
 եիւրէյէ պու նէ աճը սէյրան
 տըր. վէ մուհապպէթի՝ օ Եիւ-
 րէյէ նէլէր տույ էտէր: . . . Փէ-
 տէրինէ էթտիքլէրի սիթէմլէրին
 էտասընը քէնտի էթմէք, ինսան-
 լարըն եէրինէ քէնտիսի կէչէրէք՝
 մուսթահագ օլտուգլարը զազէպ-

լէրտէն օնլարը սըյըրմագ, վէ
օնլարա սեղա օլան ճէղալարըն
շիտտէթինի միւսթագիլ քէնտի
իւղէրինէ ալմագ իսթէր:

Փէտէրիմ, տէր օ, պիլիրիմ
քի ինսանլարըն ճիւմլէսի պիր ա-
րայա կէլսէ, սէնին ատալէթինի
պիր վէճճ իլէ խօշնուտ էտէմէզ-
լէր. օնլար սանա հէր նէ տիւրլիւ
գուրպան սունսալար՝ հիչ պիրի
տէ սանա լայըգ տէյիլ տիր: Ան-
ճագ սէն պանա պագ, սանա լայըգ
օլան գուրպանը պէնտէ կէօրիւր-
սիւն. շիտտէթինի պէնիմ իւղէ-
րիմէ տէօք: Տէօք, եա հէր շէյէ
գատըր վէ ատիլ Ալլահ. պէյլէ-
ճէ սէնին ճէլալէթինէ օլան սի-
թէմլէրին ինթիգամը թէքմիլէն
ալընմըշ, վէ կիւնահ տա քիւլ-
լիէն իպթալ վէ րէսիտ օլմուշ
օլուր:

Փէտերուլլա՛հ էփլատընըն սուն-
տուղու թէքլիֆի գապուլ էտեր.
ինսանլարըն ճէմի պինամուսլուգ-
լարընը օնուն իւղէրինէ եիւք-
լէտիր. վէ օ անտէն արթըգ սնա
քէնտի մէմնունիյէթլէրինին սէվ-
կիւլիւ մազՏարը նազարը իլէ տէյ-
իլ, իլլա տիւնեանըն ճէմի եօլ-
սուղլուգլարընըն մէսուլիյէթի
ալթընտա պիր լանէթ գուրպա-
նը նազարը իլէ պագմայա պաշ-
լար: Օ անտէ Յիսուս Քրիստոս
քէնտինի պիղիմ ճէմի կիւնահ-
լարըմըզը եիւքլէնմիշ կիպի տույ-
ար: Ա՛հ, օ նէ էօրֆիւ ազըր-
լըգ: . . . Ա՛հ, ազիզէր ազիզինէ
օ նէ աճը քեասէ: Հէմ տէ օ-
նու միւճէրրէտ իչմէլի:

Օ քեասէյի հէնիւզ տուտա-
ղընա եագլաշտըրըր եագլաշտըր-
մազ, անինտէ պիր քէսքին աճը

սափլանըրդ գալալինէ: Պիր տէրին
գասաւթթէ զարգ օլուր. գու-
վէթտէն տիւշիւպ՝ էօլիւմ հիյէ-
թինէ կէլիր, օսանճըդտան մէ-
ճալի քէսիլիր վէ գօրգուսուն-
տան էօրֆ էտէր:

“Ա՛հ, Փէտէրիմ՝, քէրէմ էյլէ,
պու քեսսէյի պէնտէն գալտըր,”
տէր: Խայըր, Փէտէրի գուլագ
ասմալ: Թօրթուսունա գատար
օնու իչմէք լալըմ կէլիր: . . .
Յիսուս թէսլիմ օլուր: Անճագ օ
արատա աճըսը տահա քէսքինլէ-
նիր. սէվկիւլիւ շայիրտլէրի իլէ
օնու փայլաշմայա կէլիր: “Գալ-
պիմ էօլիւմ տէրէճէսինտէ գա-
սաւթթ տիր. իմտի օյանըգ տու-
րուն վէ պէնիմ իլէ տուա էտին,”
տէր օնլարա: Օ կէվչէքլէր իսէ՝
եաթըպ ույգույա տալարլար վէ
ճէվապ պիլէ վէրմէզլէր: Օ կէրի

տէօնիւայ՝ տուասընը թէքերիւր
էտէր, վէ իլերիքի կիպի իմտատ
պուլամազ: Առաքեալլարընա գօ-
շար. կէօրիւր քի իլերիքի կիպի
օնլարտան տա թէրք օլունմուշ.
Թէքրար փէտերինէ միւրաճաաթ
էտէր. էվվէլ նասըլ ըսա՝ եինէ
էջլէ էյիլմէզ պուլուր:

Օ արատա արթըգ պաշտան
այաղա Կատար աճըյա ղարգ օ-
լուր: Թէքէֆֆիւլ էթտիյի կիւ-
նահլարը ղաղէպլէմէք իչին, եա-
լընըզ փէտերինին շիտտէթիտէյ-
իլ, իլլա քէնտինին պիզէ օլան
մուհապպէթի տէ գալզըշըր:
Ճէհէննէմին վէ քէնտի ճէլլատ-
լարընըն թէրթիպ էթտիքլերին-
տէն պին գաթ տահա քէսքին իս-
քէնճէլէրի պիզիմ մուհապպէ-
թիմիզ իչին չէքմէյի արզիւլէր:
Պու ճիհէթտէն սիյասէթինին վէ

Էօլիւմիւնիւն շիտտէթի՝ լայրդ-
 սրզլըղը վէ հէփիսինտէն զիյատէ
 սէպէպլէրի օլա պիլտիյի գատար
 տիրի տիրի կէօզիւ Էօնիւնէ կէլ-
 մէսի իչին, քէնտի գուվվէթի վէ-
 հիմէսինէ միւսաատէ Էտէր: Ա՛հ,
 օնուն կէօզիւ Էօնիւնէ նէ գատար
 Էօրֆիւլիւ շէյլէր տիզլիլիլէր:
 Քէնտինէ գարշը ճէհէննէմին օ-
 լանճա գուվվէթինի հիւճիւմ Է-
 տիյօր, քէնտի ազիզ պաշնա
 ալահանի ատալէթին ճէմի երւ-
 տըրըմլարընը տիւշիւյօր, ճիւմլէ
 կիւնահքեարլար քէնտի միւպա-
 րէք զաթընը գօվալսյօրլար կէօ-
 րիւր: . . . Պիւթիւն տիւնեատա նէ
 գատար թափսիրաթլար, թէօհ-
 մէթլէր, Էօլսուզուգլար վար ը-
 սա՝ հէփիսի տէ սէլ կիպի իւզէ-
 րինէ հիւճիւմ Էտիյօր կէօրիւր:
 . . . Առաքեալարընտան քիմինին

ղամազատըղընը . . . քիմինին ին-
 քեար էթտիյինի . . . Հէփիսինին
 պիրտէն քէնտինի թէրք էթտիք-
 լէրինի կէօրիւր: . . . Նէ գատար
 էօրֆիւլիւ սիթէմէր, քիւֆիւր-
 լէր վար ըսա՝ քէնտինէ գարշը
 փիւքիւրտիւքլէրինի իշիտիր: . . .
 Սիլէլէրի, վէ սէճտէյէ լայըգ
 թէնինտէ նէ գատար զարպար,
 քէօթէքլէր եէյէճէք իսէ՝ Հէ-
 փիսինի պիրէր պիրէր սայար: . . .
 Զինճիրլէրին, գամջըլարըն, տի-
 քէնլէրին, էնքսէրլէրին վէ խա-
 չըն Հաղըրլանտըղընը կէօրիւր:
 Պէլի, կէօրիւր. վէ Նիւրէյինին
 էն պէջիւք ազապը իշթէ պու օ-
 լուր: Քէնտի էօլիւմիւնիւն չօգ-
 լարա ֆաիտէսիլ օլաճաղընը, գա-
 նընըն այագ ալթընտա չըղնանա-
 ճաղընը. քէնտի աղիլ խըղմէթ-
 ճիլէրինին խօրլանաճագ, սիթէմ՝

չէքէճէք օլտուգլարընը, ալլա-
հանի խորհուրդլարընա օլաճագ
հիւրմէթսիպլիբլէրի, քէնտի քի-
լիսէսինին հերձուածողլուգլար վէ
հերետիկոսլուգլար ըլա փարչա
փարչա օլաճաղընը. վէ քէնտի էվ-
լատլարընըն գայթակղութիւնլա-
րըյլա՝ քէնտինի աճըյա ղարգ է-
տէճէքլէրինի կէօրիւր:

Հալ պու քի, քէնտի ճէլատ-
լարընըն արասընտա օ վագըթ
պէնի տէ, սատագաթսըղըգլա-
րըմը տա, թէնպիհ պաստըգլա-
րըմը տա վէ ճիւմլէ թագսի-
րաթլարըմըն սայըսընը տա կէօ-
րիւր . . . : Ա՛հ, պու նէ հայըֆլը
հէնկեամ տըր. օնուն աճըլարընը
նէ գատար արթըրըր: . . . Նիհայէթ
ինսանլարըն քէնտի մուհապպէ-
թինի իշ կէրինէ գօմատըգլարը-
նը, քէնտի խէլասլըգլարընըն պու

ազիմ հիմմեթինի՝ վազիֆէ էտին-
մէտիքլէրինի, վէ չէքտիյի պուռն-
ճա էզիյէթլէրէ նիսպէթէն՝ զայ-
լըգ եօլունա գօշտուգլարընը
տախի կէօրիւր:

Էջլէ իսէ պէնիմ պու գուր-
պանըմ պօշա՞ մը կիտէճէք իմիշ:
Պէն պու գատար րէզալէթ չէ-
քէրէք՝ Ալլահը իզզէթլէմէքտէ
իքէն, միւճէտտէտէն օնու ինճի-
տէճէքլէր մի իմիշ: Պու գատար
կէօզ եաշլարը տէօքէրէք՝ պէն
կիւնահը սիլտիքտէն սօղըա, օ մէք-
րուհ կիւնահ թէքրար մէյտա՞ն
մը ալաճաղըմըշ: Օլանճա գանը-
մը տէօքէրէք՝ ինսանլարը սաթըն
ալտըգտան սօղըա՝ օնլար եինէ
զայ՞ մը օլաճագլարըմըշ: . . . Ա՛հ,
ճէհէնէմին ալէվլէրի պու կէօզ
եաշլարըմ ըլա սէյիւնմէտիյի
հալտէ, տահա ղիյատէ շիտտէթ

քէսպ էտէճէք: Ինսանլար պու
տէօքտիւյիւմ գան ըլա եպոգանրպ
թէմիլլէնմէտիքլէրի հալտէ, փէ-
տէրիմին հըրսը օնլարա գարշը
տահա ալէվլէնէճէք տէյի ֆի-
րեատ էտէր: . . .

Պու մէյուս միւլահազալար
արասընտա քէնտինի տէվլիրիւր,
օնլարա զարօ օլուր . . . վէ տէրին
տէրին ահլար էտէրէք՝ հարէ-
քէթսիզ գալըր: . . . Կեսհ աղ-
լար, կեսհ տուրուր. սանըրսըն
քի եիւզիւնտէն գասալէթ ա-
գայօր: Զաիֆ վէ էօլիւմճիւ պիր
սէս իլէ պազը պազը, «Լամն փէ-
տէրիմ, պու հալէ կէլմիշ Լվլա-
տընա մէրհամէթ էյլէ. գալտըր
էօնիւմտէն շու քեսսէյի» տէյի
թէլաֆֆուզ էթմէսինտէն պաշգա
պիր շէյ իշիտիլմէզ: . . .

Եա ալլահանի Յիսուսում, նէ

սէօյլէյօրսուն. հայր՝ Գիզէ. էյէր
Փէտէրինին տարւոյնը զոյնըն Քիւ-
սէսինի իշմէքտէն սէն իմթինան
էտէրսէն, օնու իշմէք պիզէ տիւ-
շէր. օնուն ածըլըզնա պիզ նա՞-
սըլ տայանաճաղըզ... միւճէրրէտ
զայ օլմամըզ իճապ էտէր:

Պու ալլահանի Գուրթարըճը-
նըն պիզէ օլան շէտիտ մուհապ-
պէթի վէ պիզի աշըրը գըյմէթ-
լի թութմասը, էպէտի ատալէ-
թին էլինէ պիզի թէսլիմ էթմէյէ
րազի օլմազ: Օնուն Եիւրէյի օ
գատար թաթը վէ հազիմ տիր
քի, Փէտէրինին մուրատընա տա-
հա պունտան զիյատէ գարշը կէ-
լէմէզ: Ագըպէթ իւզէրինտէ օ-
լան թապիաթ եէնիլիպ՝ Եիւրէյ-
ինին մուհապպէթինէ թէսլիմ
օլուր: Պիր Ալլահըն խօրլանմա-
սը... ինսանլարըն զայ օլմասը...

իշթէ իբի սէպէպ: Պու քեասէյի վէ իչինտէ նէ գատար ածըըգ տա վար ըսա՝ հէփիսինի իչմէյէ օնու մէծպուր էթմէք իչին, պունտան տահա զիյատէ նէ իգթիզա: . . . “Ինթիգամընը ալ, եա Փէտէր. տէ՝ զազէպլէ, կիւնահը պէնտէ զազէպլէ: Ատալէթինէ էտա էթմէյէ Էվլատընըն քէֆալէթինի գապուլ էթ: Պէնիմ շէքտիյիմէ պագմա, Փէտէրիմ. պէնիմ մուրատըմ օլմասըն, եալընըպ սէնին մուրատըն օլսուն,” տէր:

Էյ վահ, օնուն պու իթաաթը, օնուն պու մուհապպէթի, էզիյէթինի գաթ գաթ արթըրըր: Աէօզլէրինին ֆէրի գալմազ, պէնզի սօլըլգ . . . տուտագլարը մօրարմըշ, էօլիւմ հիյէթինտէ պիր խէլէճանա տիւշէր: Ահ, պու նէ

ազապլը խէլէճան: . . . Օնուն գա-
 նը Եիւրէյինին էթրաֆընա թօփ-
 լանը պ' սըգըշը պ, պօղմագ քեր-
 թէսինէ կէթիրիրսէ տէ, մու-
 հապպէթի տահա գուվվէթլի վէ
 տահա ալիճէնապ օլտուղունտան,
 տահա շէտիտ աճըլար չէքսին վէ
 գուրպանընը խաչըն իւզէրինտէ
 թէքմիլ էթմէյէ եէթիշէ պիլսին
 տէյի, օնու էսիրկէր: Պու գան
 հըզ ըւա կէրիյէ աքս էտիպ' չը-
 գաճագ եօլ արար. թէնին հէր
 թարաֆընա ճէզվ էտէր: Օ ա-
 զամէթլի չէհրէսի գանա պէօլէ-
 նիր. էլլէրինտէն, պագլարընտան,
 պիլթիւն վիւճուտինտէն քանլար
 ֆըշգըրըր: . . . Տուրտուղու եէր
 պիլէ ըսլանըր: Յիսուս իսէ՝ պու
 տէրէճէ զաիֆ հալէ վէ պէցլէ
 աշըրը եզիյէթլէրէ կիրիֆթար
 օլտուղու հալտէ, տուա իւզէրինէ

տուա իլավէ վէ տուասընը թէ-
քէրրիւր էթմէքտէն պաշգա խիր
շէյ եափմնզ:

Եիւրեք թաշղընըզարը:

Տէն ափէ:

Լջլէ իսէ, պէջլէ ըեզալէթ
տէրեասընա զարգ օլմուշ, մէ-
ճալսըզ, մէթրուք, ճան ալամէ-
թինտէ վէ քէնտի գանը իլէ միւ-
լէմնա օլմուշ կէօրտիւյիւմ պու-
զաթ՝ պէնիւմ Ալլահըմ մը տըր:
Պէլի, պէլի. եա ալլահանի Յի-
սուս, սէն պէնիւմ Էֆէնտիւմ վէ
Ալլահըմ սըն: Աիւնահը կէօր-
տիւյիւնտէ նէ գատար զիյատէ
ազապ վէ աճը չէքտիյինի միւշա-
հէտէ էտէրսէմ, օ գատար զիյա-
տէ իթիգատըմ գուվվէթ քէսպ
էտէր: Չիւնքի կիւնահտան պու-
տէրէճէ մուազզապ օլմագ, վէ

կիւնահըն Ալլահա էթտիյի սի-
թէմի պու գատար քէսքին տույ-
մագ, Ալլահտան մատա քիմնէյէ
մախսուս տէյիլ տիր: Պէլի, սէն
պէնիմ Ալլահըմ սըն. պունա ի-
թիգատ վէ ղեյատէ տէրին հիւր-
մէթ իլէ սանա սէճտէ էտէրիմ:

Փիշան ահէլի:

Ապին եա Ալլահըմ Յիսուս,
պու գատար գան նէտէն նէշէթ
էտիյօր. պէն պուրատա նէ գամ-
չը կէօրիյօրում, նէ տիքէն, նէ
էնքսէր կէօրիյօրում, նէ տէ
հարպա: Էջլէ իսէ եա սէճտէյէ
լայրգ գան, Գուրթարըճըմըն տա-
մարլարընտան սէնի չըգարան քիմ
տիր. ահ, պէն պէջլէ նէլայրգ
կիւնահքեար օլտուղում հալտէ,
պիր տէ պունու սիւալ էթմէյէ
մի ճէսարէթ էտիյօրում. եօղսա՝

սէֆիլ կիւնահաբեարբարա օլան շէ-
տիտ մոհհապպէթին տախի պու-
նա եարտըմ էթմիշ իսէ տէ,
կիւնահլարըմ ըլա պաշըճա սէ-
պէպ պէն օլտուղումու պիլմէզ-
տէն կէլէ պիլըր միյիմ: Պէլի եա
Ալլահըմ, պիզիմ կիւնահլարը-
մըզը աղլամագ իչին, թապիաթ
սանա եալընըզ իքի կէօզ վէրմիշ
իտի. հէր թարաֆտան գան եաշ-
լարը տէգքէսին տէյի, մոհհապ-
պէթ ճէմի մէսամէթ տէլիքլէրի-
նի աչտը: Իշթէ պունլար օ կէօզ
եաշլարը տըր.քի, ծնլար ըլա տիւն-
եանըն վէ պէնիմ ճէմի կիւնահ-
լարըմըզա աղլարսըն:

Ահ, կիւնահ, ահ, մէքրուհ
ճանավար, պէն սէնի պէցլէ սըգ
սըգ վէ գօլայ գօլայ նանըլ իշ-
լէյէ պիլմիշիմ. եախօտ սէնի պու
գատար սէվտիյիմ իչին, աճըմ-

տան նա՛սըլ էօլմէմիշիմ: Եա եիւ-
րէյիմ, պու տագիգէ նա՛սըլ փա-
րա փարչա օլմայօրսուն. սէնին
պինամուսլուգլարըն իչին, Ալլա-
հըն գան աղլատըղը արատա, սէն
պէջլէ տույղուսուլ տուրաճա՞գ
մըսըն: Ա՛հ, Յիսուսում, պէնիմ
կիւնահլարըմ հագգընտա տույ-
տուղուն էօլէիւսիւղ աճընըն պիր
քիւչիւք հիսսէսինի տէ պանա
վէրմէնի ըիճա էտէրիմ: Պու քէ-
րէմի էյլէ քի, սէնին ալլահանի
եիւրէյինին տօլմուշ թաշմըշ օլ-
տուղու 9 աճըլար սէլինտէն պիր
տամլասը տա՝ պէնիմ եիւրէյիմէ
տէօքիւլսիւն: Էյէր քի պիւթիւն
գանըմը տէօքմէյիլէ կիւնահլա-
րըմը սիլմէք պանա միւյէսսէր օլ-
մամըշ ըսա՝ պարի էջլէ պիր ա-
ճը իհսան էյլէ քի, օնլարը եպ-
գամագ իչին կէօզլէրիմտէն միւ-

Թէմատի եաշ ագըթմայա քեա-
 ֆի օլսուն: Աղլայըն էջլէ իսէ,
 կէօղլէրիմ. մաղըուրլուղուն, հէ-
 վայի նէֆսին, հըրսըն, հիյլէ-
 քեարլըղըն, պէտ զէպանլըղըն,
 նափաքլըղըն վէ սաիր պու մա-
 գուլէ թագսիրաթլարըն՝ Գուր-
 թարըճըմը նէ տիւրլիւ աղըր հա-
 գարաթլարա ուղըաթտըգլարընը
 կէօրմէյիլէ՝ սէլ կիպի եաշլար տէօ-
 քիւն:

Եա Ալլահըմ, կիւնահը պէն
 իշլէտիմ, սէնին իըշմընըն աղըր-
 լըղընա միւսթահազ օլսն պէն
 իմ. պու կիւնահսըզ էվլատըն
 տէյիլ տիր: Նիջին էջլէ իսէ պէնի
 էսիրկէյօրսուն. նիջին օնու պէջ-
 լէ շիտտէթ իլէ զարպ էտիյօր-
 սուն:

ԳԵՐԺՈՒ ՄԻԷԼԻ:

Եւ ճանրմ, գորգալըմ տիթ-
 րէյէլիմ, չիւնքի ագըպէթ սաղ
 վէ եաշ աղաճա պէօյլէ մուամէլէ
 օլունույօրսա, գուրու վէ էօլմիւշ
 աղաճըն հալի նիճէ օլաճագ: Էյ-
 էր քի սուչսուլ, հաթթա ազիզ
 վէ զաթէն սալիհլիք քէնտիսի
 օլան Յիսուս Գրիստոս, եալընըզ
 կիւնահքեար հիյէթինտէ պու-
 լունտուղու իչին, պու տէրէճէ
 սէրթլիյէ, շիտտէթէ ուղըատըյ-
 ըսա՝ կէրչէքտէն թագսիրաթլը
 օլանըն պաշընա աճապա նէլէր
 կէլէճէք: Վայ հալիմէ. պէն հէր
 կիւն պունճա կիւնահլար ըւ քիր-
 լէնէրէք, պու եաշատըլըմ հալ-
 տէ եաշամայա տէվլամ էտէրսէմ,
 պէնիմ սէլամէթիմ իչին տէօթիւ-
 լէն պու սուչսուլ գան պէնիմ

տավաճրմ օլուր վէ պէնիմ իւ-
զէրիմէ ինթիգամ մաթլուպ է-
տէր տէյի գօրգաճագ հալտէ
պուլունմաղմըյըմ: Ազիմ Ալլահ,
պաշտան պաղա գատար տիթրէր
իմ: Սէնի ասլա ինճիթմէմիշ օ-
լան քէնտի էօզ Էվլատընը շէրա-
աթլամատա գուլլանտըղըն շիտ-
տէթի շիմտի կէօրտիյիւմտէ, սէ-
նին ատալէթինտէն նէ գատար
գօրգուպ տիթրէսէմ հագգըմ
եօգ մոլ: Եա միլլէթլէր Փատի-
շահը, սէնին ատալէթինին հու-
զուրունտա տիթրէմէյէն քիմ օ-
լա պիլիը:

Էֆէյէթ ասէլէ:

Անճագ պու մոլ հապպէթլի
գուրթարըճընըն լութուֆլարընա
կէրչէքտէն մոլգապէլէ էթմէյէ
պիզտէ իսթէք օլտուղու հալտէ,

սէլամէթիմիզ շիւպհէսիզ տիր:
Ա՛հ, Ալլահըմ, պէնիմ իչին գուր-
պան օլան Էվլատընա կէօզիւմիւ
չէվիրտիյիմ անտէ, գօրգուլարըմ
քիւլլիէն տէֆ օլուր. սէնին մէր-
համէթինին էմին փէյինի օնտա
կէօրիւրիւմ:

Պէլի Յիսուսոււմ, պէնիմ ա-
զիզ մէրհամէթքեանիմ սէն սին,
սէն պէնիմ էմին փէնահըմ սըն,
սէն գուրթարըճըմ վէ խէլասըմ
սըն: Եա ճանըմ, Յիսուսոււմուզա
պագ. օնա կիւվէնէլիմ. շու տէ-
լինմիշ էլէր, շու աչըգ Եիւրէք,
շու սաչըլան գանլար, հէփիսի տէ
օնուն պիղէ օլան մուհապպէ-
թինին շիտտէթինի վէ պունտան
պէջլէ պիղիմ զայ օլմամըզա լա-
ղի օլամայաճաղընը խապէր վէր-
մէզլէր մի: Էմնիյէթիմիղի օնա
գոյալըմ. մահճուպ գալմայաճա-

ղըմըլ մուհադդադ տըր: Ալա-
հըմըլա կիւվէնէլիմ, էյիլէք իշէ-
մէյէ չալըշալըմ. պէցլէճէ խե-
լաս օլուրուլ:

Եա Յիսուս, պէնիմ ճանըմըն
հալի սէնին էլինաէ, սէնին Եիւ-
րէյինէ մուհավվէլ տիր. պուն-
տան տահա զիյատէ էմնիյէթ օ-
լա պիլիւր մի: Պէնիմ Ալահըմ"
Գուրթարըճըմ տա օլմայը իսթէ-
միշ տիր. հէմ նէ աղըր փահայա:
Ա՛հ, շիմաէն սօղըա Իսրայէլ քէն-
տի սահիպինէ էյիճէ իւմիտ
էթմէյէ պագսըն: Էյէր Ալահ
թալա քէնտի Էվլատընը էսիր-
կէմէտի վէ պէնիմ հչին գուր-
պան օլմայա օնու թէսլիմ էթտի
իսէ, օնուն ուլա պիրլիքտէ հէր
շէյի տէ պանա վէրէճէյինէ շիւպ-
հէ մի վար:

Մոհապպէն աժէլի :

Եւ ճանլմ, Յիսուսունուն
սանա օլան մուհապպէթի, նէրէ-
լէրէ գատար եթիշտիյինի աղ-
նամագ իսթէր միսին: Պագ պիր
տէֆա քի, սէնին իչին օ նէ շէ-
տիտ իսքէնճէլէրէ թէսլիմ օլ-
մուշ: . . . Ա՛հ, մուհապպէթ, սէն
նէ գուվլէթլի շէյ իմիշսին. ան-
ճագ պիր Ալլահըն եիւրէյի իւ-
ղէրինէ՝ պու գատար գուվլէթէ
մալիք իքէն՝ ինսանըն եիւրէյի իւ-
ղէրինէ նիչին պու տէրէճէ վաիֆ
սին: Սէն Ալլահ Էվլատընըն թէ-
նինին հէր թարաֆընտան գան
եաշարը տէօքտիւրէ պիլմիշ ի-
քէն՝ պէնիմ կէօղէրիմտէն շիմ-
տիյէ գատար նէ պիր տամլա
փիւշմանլըզ կէօղ եաշը տէօք-
տիւրէ պիլտին, նէ տէ եիւրէյ-

իմտէն պիր ան չըգարթտըրա
պիլտին:

Ա՛հ, Գուրթարըճըմ, մոհհապ-
պէթին սէնտէ նէ գատար գուվ-
վէթի վար տըր. օ սանա ճէլատ-
լարընա մոհսապըգէթ էթտիրիր.
օ սէնի էօլիւմ հլէթինէ կէթի-
րիր. վէ պու վէճհ իլէ սանա պիր
օտուն երղընը թէրթիպ էտէր
քի, մոհգատտէմ «ոքն տիւն-
եայա աթէշ պըրագմայա կէլ-
տիւմ. վէ հէր եիւրէք օ աթէշ
իլէ եանսըն տէյի իսթէրիւմ», տէ-
տիյին մինվալ իւզէրէ, ալլահանի
պիր անգա գուշու կիպի, պու
սէջլէտիյին շէյի իճրա էտէրսին:
Ա՛հ, Յիսուսուն Եիւրէյի, անհ,
մոհհապպէթ քիւլխանը. պու ա-
լէվլէրի պէնիւմ իւզէրիմէ տէ
սալտըր քի, պէն տալի քեամի-
լէն եանըպ թութուշայըմ: Եա

աթէշ, սէն քի տախմա եանար-
սըն վէ ասլա սէջիւնմէղսին: Եւ
Ալլահըմ, սէն քի մուհապպէթ
քէնտիսի սին. պէնիմ եիւրէյիմի
տէ եագ թուլթուշտուր, քէնտի-
նէ թէպտիլ էթ քի, պէն տախի
պիւսպիւթիւն մուհապպէթ քէ-
սիլէյիմ:

Թաանճի-պ աթէլի:

Ա՛հ, պու նէ հիքմէթ: Հէր
շէյէ դատրը օլան՝ զաիֆ օլմուշ...
էղիյէթ չէքմէղ օլան՝ դասալէթէ
ղարգ օլմուշ... ալլահանի աղա-
մէթ պիղիմ ալլագ գըյաֆէթի-
միլ ալթընտա կիզէնմիշ... է-
պէտի օլան՝ էճէլէ միւպթէլա օլ-
մուշ... էօմիւր քէնտիսի օլան՝
մէղարա էնմիշ...: Ա՛հ, պու նէ
էօլչիւսիւղ մէրհամէթ: Հէմ տէ
պու կէօնէ հիքմէթլէրի պէնիմ

իչնմի գուլանմըշտն, Էֆէնտիմ:
Ամմա պէն քիմ իմ, Եա Բապպիմ.
աճապա սէնին պիր նազարնա
պիլէ լայըգ մըյըմ: Եարատըմը-
շնն եէրինէ՝ Եարատըճը: Էսիրին
եէրինէ սահիպլէր սահիպի: Հի-
չին եէրինէ՝ հէր շէյ: Պէնիմ եէ-
րիմէ . . . պիր Ալահ, նիճէ էօլէ
պիլիւր: Էյ կէցլէր, Ալահըմըն
պու տէրէճէ մուհապպէթինի
կէօրմէյիլէ հայրաթտա գալն:

Եա ճանըմ, էյէր էլինտէն
կէլիրսէ՝ պու իքի ուճու Փիքրին
իլէ պիրի պիրինէ տիւյիւմէ: Պիր
Ալահ՝ ինսան, վէ աճըլարա դարգ
օլմուշ ինսան: Պիր Ալահ քի,
կէցտէ գուլթուլու բուհլար սէճտէ
էտէրլէր. վէ եէրտէ կիւնահ-
քեարլարսիթէմլէրլէր: ՊիրԱլահ
քի, կէցլէրտէ նիհայէթսիզ ճէ-
լալէթ թախթընտա օթուրուր.

վէ եւր եիւզիւնտէ պիր խաչա
 մըխլանմըշ տըր: Պիր Ալլահ քի,
 կէցտէ սէֆա սէլէրի չըգարըր.
 վէ եւրտէ գան թերլէրի տէօ-
 քէր . . . : Պիր Ալլահն սալթ պիր
 սէօզիւ իլէ տիւնեայը եօգտան
 վար էթմէսի, կիւնէշի եօլունտան
 ալը գօմասը, ֆուրթունալարը
 թէսքին էթմէսի, էօլիւլէրէ հա-
 յաթ պախշ էթմէսի . . . պունլար
 պանա թաաճճիւպ կէթիրմէզ . . .
 չիւնքի օ հէր շէյէ գատըր տըր,
 վէ օնուն մուրատընա հիչ պիր
 շէյ գարշը կէլէմէզ: Լաքին պիր
 Ալլահը պէնիմ իչին խօրլան-
 մըշ . . . ալլագլանմըշ . . . էզիյէթ
 չէքէր . . . պիր Ալլահը ճան չէ-
 քիշիր վէ էօլիւր կէօրմէք. իշթէ
 պու պէնիմ ագլըմը շաշըրըպ՝
 քէնտիմտէն տըշարը էտէր: Եա
 Յիսուսում, պու սէնին մուհապ-

պէթինն նէ թարզ մոհապպէթ տիր: Ա՛հ, էպէտի աղամէթ, սէն քէնտիննի նէլէրէ գատար ալալթ-մայա թէնէզզիւլ էթմիշ սին: Եա Ալլահ, քէնտիննի պէյլէ գուրպան էտիշինն՝ քիմինն իչին տիր: Եա էֆէնտիմ, սէնինն եօլարըննէ ագըլ եէթիշմէզ եօլար տըր. չիւնքի նէ օնլարը աղնամայա եէթիշէճէք ագըլ, նէ տէ օնլարը վասֆ էթմէյէ մոհգթէտիր օլաճագ լիսան պուլունուր: Օնու մէտհ էտէ պիլէճէյիմիզ պիր թարիգ, թաաճճիւպ իլէ սիւքեուլ էթմէք տիր:

Պէնպէֆէ + աֆէլէ:

Հալ պու քի, սալթ թաաճճիւպէ գանաաթ էտիպ տուրմայալըմ: Կէյլիւ Փէտէրի տիյնէյէլիմ քի, քէնտի էվլատընը պիզէ

կէօսլթէրմէյիլէ՝ «Պագըն կէօրիւն,
կէօղիւնիւղիւն էօնիւնտէ օլան
պու ալլահանի իպրէթէ պէնղէյ-
ին», տէյօր պիղէ:

Ա՛հ, Յիսուսում, սէն քի պէ-
նիմ՝ կիւնահլարլմը կէօրտիւյիւն
իչին, ածըլարա զարիօ օլմայլա,
վէ Փէտէրինին իհթիշամընըն ին-
թիգամընը ալմագ իչին, քէնտինի
գուրպան սունմայլա՝ պուրատա
հէր ֆաղիլէթին իպրէթինի պանա
վէրիյօրսուն: Պէն տախի էյէր
քի վար Կուվլէթիմ իլէ սէնին
րէսմինի ալմայա զայրէթ էթ-
մէզսէմ, պիր աղըր գապահաթ
իլչէմիշ օլուրում: Իա Էֆէն-
տիմ, պէնիմ արղիւմ տէ պու
տուր, վէ պու տուատան չըգար-
մայա նիյէթ գօտուղում մէյվէ
տախի՝ պու օլաճագ տըր: Իմտի
սէնին իպրէթինէ կէօրէ, քէնտի

մուրատըմըն զարարըյըլա՝ սէնին
 մուրատընը իճրա էթմէք . . . օ-
 սանճըզ վէ գուրագըզ տույսամ
 տախի՝ տուատա միւտավէմէթ
 էթմէք . . . պանա ուրաճագ տա
 օլսան՝ հիւրմէթ իլէ սէնին տէս-
 թի շէրիֆինի պուս էթմէք . . .
 սըզլէթլէրիմին արասընտա սէնի
 ալզըշլամագ . . . թէնէ վէ գանա
 գարշը ճէնքլէշմէք . . . քէնտի
 քէնտիմի եէնմէք . . . թապիա-
 թըն ասի հարաքէթլէրինէ մո-
 գավէմէթ էթմէք. րեզալէթլէրի՝
 շէրէֆլէրտէն . . . սէրթլէքլէրի՝
 նազլէքլէքլէրտէն . . . վէ ճէֆա
 չէքմէյի՝ տիվանէճէ շազըզլար-
 տան միւթէպէր թութմագ իս-
 թէրիմ: Ա՛հ, սէնի կէօրմէյիլէ,
 փէտէրինի լայըզ օլտուղու թարզ
 ըլա իզզլէթլէմէյի, կիւնաստան
 իքրահ էթմէյի վէ էօհտէքեար

օլտուղում գատար ծնու զպէս-
լէմէյի էջրէնէ պիլսէմ: Տէ իմ-
տի, եա պէնիմ ալլահանի իպրէ-
թիմ, պու քէրէմի էյլէ քի, պէն
հեր խուսուստա վէ հեր վէճհ ի-
լէ թէքմիլէն սէնտէն իպրէթ ա-
լայլմ:

Փէշէշ վէ Պէրլէշէ + Մէլէ:

Եա Գուրթարըճըմ, սէն պէ-
նի պէջլէ աղըր փահայա սաթըն
ալտըգտան սողըա, պէն նիճին
պիլսպիլթիւն սէնին օլմնյաճաղ-
ըմ: Պէլի, եիւրէյիմտէ եանան
արգիւ պէջլէ տիր: Աիր եա սէվ-
կիւլիւ Յիսուսում, պէնիմ պու
Փագըր եիւրէյիմէ կիր. օ սանա
հասրէթ չէքիյօր. կիր, օ սանա
աչըգ տըր. կէլ էֆէնտիմ, ծնուն
արգիւսիւնիւ խօշնուտ էթ. թաա-
ճիլ էյլէ, զիրա սանա հասրէթ

չէքիյօր. սէն օնու գուճագլա,
 սէն օնա հիւքմ էթ վէ գըւ-
 ղուզ օլ. ղիրա օ քէնտինի սանա
 վէրիր, օ սէնի գուճագլար վէ
 քէնտինի սանա թէսլիմ էտէր:
 Օնուն պիգարարըղընա սէն մէ-
 թանէթ վէր, զաիֆլիյինէ սէն
 եարտըմ էթ: Ա՛հ, պու նանքիօր,
 մուհապպէթսիզ վէ քէօթիւ
 եիւրէք, քէշքի շիմտէն սօղըա
 սէնին խըղմէթինտէ վէ գատիմի
 սէնին իլէ մուհապպէթլի օլարագ
 եաշայա պիլսէ: Հէրնասըլ օլուր-
 սա օլսուն, մէշագգաթլարտա՝
 սանա ահուզար էթսին, հէր պիր
 իգթիզլարընտա՝ սանա միւրա-
 ճաաթ էթսին: Շայէտ սէն օնուն
 չաղըրտըղընը իշիթմէզտէն կէ-
 լիրսէն, սէսինի գալտըրըլ՝ տահա
 եիւքսէք սէս իլէ չաղըրսըն: Սէն
 կէլմէյի կէճիքտիրիրսէն, օ ահ-

ուղար էթօին վէ հասրէթի արթ-
սըն: քէնտինի օնտան կիզէրսէն՝
աղլասըն. կէօրիւնիւրսէն՝ սէվին-
ճինտէն միհման գալսըն: Տէ իմ-
տի էֆէնտիմ, օնու՛ն արզիւլէրինի
տիյնէ, քէրէմ էյլէ քի, օ էօլ-
սիւն, հէմ մուհապպէթտէն էօլ-
սիւն:

Ա՛հ, եիւրէյիմին թաթլը մու-
հապպէթի, պէնտէն պիր տահա
ուղագլանմա. ալըպ վէրտիյիմ
նէֆէս սէնին իչին օլմասընը իս-
թէրիմ. սէն պէնիմ եիւրէյիմին
սահիպի օլասըն տէյի իսթէրիմ.
շէջլէ քի օնու՛ն հէր պիր չարի-
մալարը, հէր պիր ահուղարլարը,
հէր պիր հավէսլէրի վէ արզիւ-
լէրի՝ սանա տօղրու պիրէր մու-
հապպէթ վէ էյլէքչինասլըգ ա-
լամէթլէրի կիպի օլսու՛ն. վէ սէ-
նին ալահանի մուրատընա թէս-

լիմ օլսուն: Եա Յիսուսուսումուն
 Եիւրէյի, սէնին մուհապպէթին,
 մուրատըն վէ արզիւն պէնիմ տէ
 մուհապպէթիմ, մուրատըմ վէ
 արզիւմ օլսուն քի, թա պու տա-
 գիգէտէն եալընըղ սէնին իսթէ-
 տիյին, սէվտիյին, արզիւլէտիյին
 վէ խօշանտըղըն շէյտէն պաշգա
 պիր շէյ իսթէմէյէ, սէվմէյէ վէ
 արզիւլէմէյէ գատըր օլամայըմ:
 Ճէմի մէյիլէրիմի՝ սէնին ազիզ
 նամուսլարընա. տիւնեա իւղէրին-
 տէ մալիք օլա պիլէճէյիմ հէր
 շէյի՝ սէնին ֆագըրըղընա. ազատ-
 լըղըմը՝ սէնին պէնտլէրինէ. իթի-
 պարըմը՝ սէնին բէզալէթինէ. ճէ-
 մի սէֆալարը՝ սէնին խաչընա. վէ
 էօմրիւմիւ՝ սէնին էպէտիլիյինէ
 գուրպան էտէրիմ: Եա Յիսուս,
 իշթէ եիւրէյիմին միւսթագիլ
 արզիւսիւ պու տուր. տիյնէ, ար-

Թըգ պէն եաշամայրմ, իլլա պէն-
տէ եաշայան սէն օլ. պէն դատի-
մի լահաթթըղը վէ սօն նէֆէսիմի
թէքմիլ էթմէք իգպալինի՝ սէնին
Եիւրէյինին ասիւտէլլինտէ պու-
լայրմ:

Յիսուս Բրիստոս օլան յիլէհէրէ
նաղարէն՝ հէֆթերպլէ+ ափէլէ:

Եւ Յիսուս, սէն ինսանլարը
պու գատար սէվէրսին. վէ ինսան-
լար սանա սօուգ տավրանըր: Սէն
պիզէ նիչէ նիչէ քէրէմլէր թէվ-
ղի էտէրսին. վէ մուգապէլէսին-
տէ պիզտէն հէման հագարաթ
կէօրիւրսիւն: Սէն պիպի քիլիսէի
շէրիֆին գուճաղընտա տիւնեայա
կէթիրմիշսին, օնտան տըշարտա
քի քիմսէյէ սէլամէթ եօդ տուր.
վէ պիզ պու ազիզ քիլիսէնին
էվլատլարը պուլունտուղունուզ

հալտէ, պու քիլիսէյի գովալա-
 մըշ, խըրփալամըշ, բէտտ էթմիշ
 իզ: Սէն Նիւրէյինի պիղէ պը-
 րագմըշըն. պու Նիւրէյէ պիղիմ
 տաիմա միւճէտտէտէն վէ տաիմա
 տահա պէտթէր օլարագ՝ կէօս-
 թէրտիյիմիզ պէտլէքլէրի, բէ-
 զալէթլէրի, վէ պու մէրհամէթ
 վէ մուհապպէթ իլէ տօլու Նիւ-
 րէյի՝ միւթէմատի տէլտիքլէրի-
 միզի քիմ թարիֆ էտէ պիլիբ:
 Եա Յիսուս քրիստոս, եա գուր-
 թարըճը Ալլահ, պիր վագըթ պի-
 զիմ վաթանըմըղտա ճիւմլէ ալէմ
 սանա սէճտէ էտէր, սէնի սէվէր
 վէ սանա իթաաթ էտէր իտի:
 Մէզհէպէ ըաղպէթ, հիւրմէթ
 վար ըտը: Ա՛հ, հանիւա օ իզ-
 պալլի կիւնլէր: . . . Շիմտի եա
 Յիսուս, եա Ալլահըմ, սէնին քի-
 լիսէն, օնուսն ագայիտի, ատէթ-

Լէրի, խատէմէլէրի պինամուս քի-
 շիլէրտէն խօրլանմագտա, Տիճվ
 օլունմագտա տըր. նէ մէղՏէպ
 գալտը, նէ իպատէթքեարլըգ,
 նէ տէ էտէպ ու էրքեան: Եա
 Յիսուսում, Էա խօրլանմը՝ Յի-
 սուս... Էա սիթէմ չէքէն Յի-
 սուս, Եիւրէյիմ աճըյըլա տօլու-
 տուր... Ճանըմ սըգլէթինտէն
 էօլիւմ Տիյէթինէ կէլմիշ տիր...:
 Ա՛հ, պէցլէ էօրֆիւլիւ թէօհ-
 մէթլէրին պէնի կիրիֆթար էթ-
 տիքլէրի պու աճըլարտան նաճըլ
 էօլմէյօրում: Պէցլէ Տիսապսըզ
 սրբապղծութիւնլարը վէ Տիւր-
 մէթսիզլիքլէրի թաղմին էթմէք
 իչին, նաճըլ միւճէտտէտէն տիւր-
 լիւ Տիւրմէթ, թէվաղու, իբրամ
 թէրթիպլէրի իճատ էտէմէյօր-
 ում: Ազ պիր միւտտէթ օլսուն,
 նիշին ճիւմլէ Եիւրէքլէրէ սահիպ

օլամայօրում քի, ծնլարը սանա
 գուրպան էթմէյիլէ՝ հիչ տէյիլ
 իսէ՝ պէօլէ էօրֆիլիլ ճիւնհա-
 լարըն պիր ճիւլի էտասընը էթմիշ
 օլայըմ: Եա Ալլահըմ, սէնին ա-
 զիզ իսմինին, խաչընըն, ազիզ խոր-
 հուրդլարընըն վէ ալլահանի Եիւ-
 րէյինին սիթէմ կէօրտիլիլ վէ
 էլան կէօրմէքտէ օլտուղու մա-
 հալէրի կէօզ եաշարըմ վէ գա-
 նըմ ըլա նիջին եայգայամայօրում:
 Տէ իմտի, եա սէճտէյէ լայըգ Յի-
 սուսում, պարի պուլ արզիլմիլ
 գապուլ էյիլ, վէ պու տագիգէ-
 տէ քի սէնին հուզուրունտա եիւ-
 րէյիմի աչմայա միւսաատէ էտիյ-
 օրսուն վէ հէր շէյի սէնտէն գա-
 զանա պիլէճէյիմէ ագլըմ շահա-
 տէթ էտիյօր, եա ալլահանի Յի-
 սուսում, պու տագիգէտէ պէնիմ

Փիրեատըմը տիյնէ վէ գըզըն
նիյաղլարըմը գապուլ էյլէ:

Տէլէ+ աֆէլէ:

Սէնին իամի շէրիֆին հէր եէր-
տէ միւպարէք օլսուն: Սէնին ա-
զիզ Եիւրէյինի ճէմի ինսանլար
թանըսընլար, սէվսինլէր վէ սէճ-
տէ էթսինլէր: Սէնին ազիզ քի-
լիսէն շէրէֆլէնսին, իթիպար
պուլսուն վէ ճիւմլէ տիւշման-
լարընա զալէպէ էթսին: Տինին
սէմավի մաշալասը պիզիմ իչի-
միզտէ ասլա սէջիւնմէսին. իլլա
տահա զիյատէ փարլասըն: Ճէմի
գարտաշարըմըզ չէօզիւլմէզ պիր
պէնտ իլէ՝ ուղղափառ, առաքի-
լական վէ հոովմէական քիլիսէյէ
պիրլէշսինլէր: Օնտան պորլան-
լարըն քեաֆֆէսի տէ՝ օնա տէօ-
նիւպ՝ խալիսանէ պիրլէշմէյի-

լէ՝ օնու թէսէլլի էթսինլէր. վէ
նիհայէթ օնու խըրփալայանլարըն
ճիւմլէսի՝ քէնտի թագսիրաթ-
լարընը թանըսընլար: Ինսանլարըն
հէփիսի տէ՝ հիչ պիր քիմնէ
էքսիք գալմայարագ՝ սէնին ինճիլի
շէրիֆինէ, հիքմէթլէրինէ, քիլի-
սէլլէրինէ, քահանալարընա, խոր-
հուրդլարընա, խաչընա, վէ սա-
նա միւթաալլիգ օլան հէր պիր
շէյէ հիւրմէթ վէ րայէթ էթ-
սինլէր: Գօյ վէր էֆէնտիմ, սանա
աշըրը րիճա էտէրիմ... քի սէ-
նին գանըն, ինսանլարըն սէլամէթի
իչին օ Գողգոթա իւղէրինտէ սօն
տամլասընա գատար տէօքտիւյիւն
գանըն, պիղիմ իչին շէֆաաթճը
օլսուն:

Ա՛հ, Գուրթարըճըմ, պիղիմ
վաթանըմըղ տա, պիայնի պիր
վասի Գողգոթա օլուպ՝ իյ.ք Գող-

գոթատաքի կիպի՝ պունտա տա
 սանա գարշը քիւֆիւրէր վէ
 պէտտուալար իշիտիլէյօր: Տէ իմ-
 տի իւք Գողգոթատա նասըւ աֆվ
 էթտին իսէ, եա Գուրթարըճըմ
 վէ Ալլահըմ, պունտաքի քիւֆր
 էտէնլէրէ տէ էյլէ աֆվ էյլէ.
 պուրատա սաքին օլանլարըն ճիւմ-
 լէսինէ տէ աֆվլըգ վէր: Օ իւք
 Գողգոթատա նասըւ էթտին իսէ,
 եա Էֆէնտիմ վէ Ալլահըմ, շիմ-
 տի տէ կէօրտիւյիւն հագարաթ-
 լարտան՝ քէնտինէ շէրէֆ վէ ա-
 զիմ պիր շէրէֆ չըգար: Քէրէմ
 էյլէ քի, սէնին ազիզ տինին շէ-
 րէֆլէնսին վէ հէր քիշինին գալ-
 պինտէ թէքրարէն տիրիլսին: Եա
 էպէտի ատալէթ կիւնէշի, պիր
 վագըթ սէնին նուրունուն պու-
 գատար շավգ վէրտիյի պիր մա-
 հալի թէքրար նուրլանտըրմատան

կէրի տուրմա: Օնու գարարտան
 գարանլըգլարը տէֆ էյլէ: Սէվ-
 կիւլիւ շայիրտինին կէօրտիւյիւ,
 էլինտէ էպէտի ինճիլի շէրիֆ իլէ
 կէցէ չըգան օ մէլայըղը շիմտի
 պիզէ կէօնտէր քի, տիւնեա իւզէ-
 րինտէ պուլոււնան ինսանլարա ին-
 ճիլի շէրիֆի վազ էթսին. վէ
 “Ալլահտան գօրգոււն, վէ օնա
 ճաիզ օլան իզզէթի էտա էտին,,
 տէյի ճիւմլէյէ իլան էթսին: Տէ
 իմտի էֆէնտիմ, պիւր վագըթ
 տիւնեա իւզէրինէ իրսալ էթ-
 տիյին ըէսուլանէ քիշիլէրտէն՝
 պիզէ տէ իրսալ էյլէ վէ իշի-
 միզտէ փէյտա էթ:

Եա Յիսուս, իսմի շէրիֆին աշ-
 գընա օլսոււն, գուրթար պիզի.
 ազիզ Եիւրէյին, պիզիմ մուհապ-
 պէթիմիզ իշին թիւքէնէն Եիւ-

րէյին աշգընա օլսուն գուրթար
պիզի:

Եա Ալլահ վալիտէսի պիքիր
Մարիամ, պիզ Տէփիմիզ տէ սէ-
նին էփլատըն ըզ. սէն տէ պիզիմ
վալիտէմիզ օլտուղունու կէօս-
թէր. էփլատըն ըլա պիզի պարըշ-
տըր:

Մէմլէքէթիմիզին պէքճի մէ-
լաիքլէրի, վէ Տիմայէթճիսի օլան
ազիզլէր, Էարտըմըմըզա եէթի-
շին. կէմիմիզին ղարգ օլմասընտան
պիզի գուրթարըն: Ալլահըն սէվ-
կիւլիւ տօսթլարը, օնուն հուզու-
րունտա պիզիմ իչին շէֆաաթ
էտին. օնա րիճա էյլէյին քի,
պիզիմ հագգըմըզա թէքրարէն
մէրհամէթինի գուլլանսըն:

Յիսուսուն Եիւրէյի հէր թա-
րաֆտա թանըսըն, սէվիլսին, վէ
սէճտէ օլունսուն. ամին:

Սուրբ Լուգոս տաիմա իւերի
 կիթմէյէ պաշգաճա պիր նիյէթ գօ:
 Պու տուանըն վազթընտա՝ սանա
 իհսան էթտիյի լութֆ ու քերէմ-
 լէր իշին էֆէհտիմիդէ թէշէքքիւր
 էթ: Օսուն ազիզ Եիւրէյինէ ի-
 պատէթքեսար օլտն ճանլարր օնա
 սըփարըշ էյլէ: Վէ էօլմիւշ տին-
 տարլարըն ճանը իշին օնա բիճա
 էյլէ:

ՅԻՍՈՒՍՈՒՆ ԱԶԻԶ
ԵԻԻՐԷՅԻՆԻՆ ՀՈՒՋՈՒՐՈՒՆՏԱ

ԳԻՐ

ՍԱԱԹԼԸՔԻ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆ

---

*Յիսուսեան կարգընտան
Հ. Լուիսի Գօսթանըն
տիևտարչարա թագաիմ՝ էթտիյի
եկեհի պիբ իպատեթ թալիմի:*

Սանա սէօզ վերիւրիմ քի, պէնիմ
 Եիւրէյիմէ պու իբրամը էտէնլէրին
 վէ ախէրլէրէ էթտիրմէյէ չալլէշան-
 լարըն իւզէրինէ՝ զանի զանի Ալլահ
 մուհապպէթինին թէէսիրինի եայ-
 մագ իչին Եիւրէյիմ կէնիշլէնիր:

Յիւսէփ-ի-բնի
 Եւլալլէ Գոյր Մարտիրոս
 Աւագոյն զիւր Գեօ-
 ռի-նի-շի-նի զիւր յիւր
 Լէօն Գիր:

իշպու ըուհանի թալիմաթըն
հագւընտա իֆատէ :

Պու ըուհանի թալիմաթըն պա-
շընտա օլան իսիմի օգուտուգլարըն-
տա, պազըլար բարեկենդանըն պիր
փարչասընը Բրիստոս ուլա կէշիր-
մէնին եէնի թէրթիպինի աղնա-
մայա հավէսլէրինտէն՝ պու քի-
թապծըղը կէօզտէն կէշիրմէյէ ա-
ճէլէ էտէրլէր. պէլքի տէ՝ աճապա
պու եօլուլա ֆերահճա կէշէրմի
տէյի թէճրիւպէ էթմէյէ գալգը-
շաճազլար, Պազըլար տա իլք սէօզ-
լէրին պագայէսինտէն ինֆաուլ է-
տիպ, վէ օ սէօզլէրտէն՝ պու քիլի-
սէյէ վէ ջերմեռանդ վէ կրօնաւոր
քիշիլէրէ մախսուս պիր բարեկեն-
դան ըմըշ տէյի աղնայըպ՝ կիւլմէյէ
պաշլայաճագ, վէ սըզլէթ, օսանճ
վէրիճի, միւնասիպէթսիդ պիր շէյ
կիպի, եախօտ փէք փէք մեծպահ-
քա մախսուս պիր շէյ կիպի՝ էլլէ-
րինտէն ֆըրլատաճագ տըրլար : Հալ

պուլ քի, պու եէնի իպատէթ թա-
լիմաթընըն տինտարլարա թագաթիմ
օլունմասը տա՝ ասըլ պու թարզ
վէ պունլարա պէնզէր քիշելէր ի-
շին տիր: Պէլի ծնուն իշին, վէ օ-
նուն կիպի Ալահը ինճիտէրէք
բարեկենդան էտէն քիշելէր իշին,
էյի ճանլարըն՝ օնլարըն եէրինէ չա-
լըշմալարը, մահգուն օլմալարը,
կէօզ եաշը տէօքմէլէրի, ֆազլա
տուալար էթմէլէրի վէ բիճալարը,
կէօզ եաշլարը վէ ահուզարլարը
իլէ՝ օնլարըն եօլուզ կիւլիւշէր,
ճիւմպիւշէր, խօրալար ըլա Յիսու-
սունալլահանի Նիւրէյինէ էթտիք-
լէրի սիթէմլէրէ մուզապէլէ թագ-
մին էթմէլէրի արդիւ օլունուր:

Էյ իմաի զէվզ, սէֆա, ճիւմպիւշ,
Փէրահիյէթ արայան քիշի, հայտէ
վար սէն պալօլարընա, թէաթրօ-
լարընա, մէճլիւլէրինէ կիթ: Պի-
գայտ վէ պիփէրվա գարը, սէն տէ
օնուն իղինսէն այրըլմա, վէ օսա-
նընճայա գատար վէ զիյատէ եօր-
ղունլուգտան թագաթըն քէսիլին-

ծէյէ գատար, էյլէնիպ ծիւմպիւշ-
 լէնմէքտէ օլ: Օ պիր թարաֆտան
 եալընըդ սէնին իչին պինլէրճէ տէ-
 լի գանլըլար, պինլէրճէ կիւնաճ-
 սըդ պիքիրլէր վէ պինլէրճէ էյի
 ճանլար, Յիսուսուն Եիւրէյինին
 մուհապպէթի վէ իճթիշամը ալէ-
 վի իլէ եանըպ թութուշուպ՝ եա
 պէջիւք քիլիսէլէրտէ օնուն պիր
 խորանը հուզուրունտա, եա խաֆի
 ճէմիյէթ կեաճլարտա, եախօտ խա-
 նէլէրինտէ օնուն պիր պատկերի
 գարշըսընտա եիւղիւ գոյու եերէ
 գափանարագ՝ շայէա օ մէքրուհ
 խօրալարըն, եա տիվանէճէ ծիւմ-
 պիւշլէրին արասընտա Ալլահըն դա-
 զապը՝ սէնին իւգերինէ եէթիշիպ
 տէ, օ տիւնեափի շագլըգլարտան
 վէ շէնլէքլէրաէն՝ պիր տագիգէ
 զարֆընտա ճէհէննէմին էգիյէթ-
 լէրինէ վէ իւմիա քէսիքլէքլէրինէ
 աթլամայասըն տէյի, սէնին իչին
 կէօզ եաշը տէգըմէքտէ վէ սէնին
 իչին պարըշըգլըգ վէ մէրհամէթ
 տիլէմէքտէ տիրլէր:

Ա՛հ, պու թարզ սեփիւ քիշիւէր
 պիր քերրէ պիւտէլէր քի, շիմաիքի
 պու էյլէնճէլէրի քէնտիլէրէ վէ
 պէլքի ախէրլէրէ տէ նէ գատար
 աղըր փահայա օլույօր: Էլպէթտէ;
 տիւնեա քէնտի շաղլըդլարընը վէ
 զէվզ ու սէֆալարընը պատիճէվա
 վէրմէզ, վէ ծնլարը պիզէ փէք ա-
 ղըր փահալարա սաթար: Էյէր քի
 էպէտ էլ ապատ աղլամագ իսթէ-
 մէզլէրսէ՝ պիր ճիւզի վագըթ աղլա-
 մալարը իգթիզա տըր. վէ պիր աղ
 էվվէլ նէֆիս վէ էմալսըզ պիր
 շաղլըզ, շէնլէք, զէվզ, սէֆա եւ-
 րինէ գօտուգլարը շէյլէրի, պզըրը
 քէօթ իւկիւնահ եւրինէ սայմալը վէ
 ծնլարտան իքրահ էթ մէլի տիրէր.
 վէ պօզըւզ եիւրէքլէրինին ֆէյլինէ,
 հըզընա վէ արզիւսիւնէ օ գատար
 միւսաատէ էթտիքլէրի իշին՝ քէն-
 տիլէրի շաշգըն, ալտանմըշ վէ զա-
 տըր կէօրմիւշ թապիր էթ մէլի տիր-
 լէր: Տահա զիյատէ իգթիզալը օ-
 լան տա շու տուր քի, շիմաի պէջ-
 լէ քիւլլիյէն խաթըրտան չըգար-

մըշ օլտուգլարը Յիսուս Քրիստոս
սուն, վէ քէնտիլէրին սէլամէթի
իշին ազիզ պիր զայրէթ վէ տիւր-
լիւ հիւնէրլէր իլէ ճահտ էտէն վէ
չալըշան վէ քէնտիլէրինին տախի
նիսպէթ վէ օ ճահտլարընը մսագա-
րա էթտիքլէրի քահանալարըն հու-
զուրունտա պու շէյի թագրիր էթ-
մէլի տիրլէր:

Էյ քրիսթիանլար, պիզ շիմտի-
տէն փիշինճէ օնլար իշին ազլայա-
լմ: Աագթըյլա Յովհան Ոսկե-
բերան Էնթէքէտէ, վէ թաթլը
լիսանը սէպէպինէ օնուն իսմինէ
պէնզէրլիյի օլան Պետրոս Ոսկիա-
բան, վէ տահա նիշէ սուրբ պա-
պալար վէ ազիզ չօպանլար, քէնտի
եանըզ քէլամլարը իլէ, քէօթիւ
քիշէլէրի բարեկենդանտա իճրա օ-
լունան ալանէն եօլտուզլուղլարտան
վէ գայթակղութիւնլարտան կերի
չէվիրէմէտիքլէրի հալաէ. էյի քի-
շիլէրէ տէօնիւպ՝ հէփիսի պիրլէքտէ
օնլարըն էքսիքլէրինի թամամլա-
սընլար վէ էտա էթսինլէր, վէ բա-

տէթլի ապաշխարանքլարը վէ միւ-
 քերրէր տուալարը իլէ, Ալահըն
 ատալէթինէ գարշը ծնլարըն էթ-
 տիքլէրի խաթալարը թազմին էթ-
 սինլէր տէյի ծնլարը զայրէթէ կէ-
 թիրիր իտիլէր: Ահ հէր աիւրիւ
 աշգըւա պունու գուլանան վէ Ալ-
 լահըն հուպուրունաա պէոյիւք սէ-
 վապլար գազանան քրիսթիան ճան-
 լար տա էքսիք օլմատըլար: Իմսի
 պու զայրէթ վէ գարտաշ մուհապ-
 պէթի խըզմէթինի թահրիք էթ-
 մէք իչին, Յիսուս Գրիստոսուն ալ-
 լահանի Եիւրէյինէ պէոյլէ բէսմէն
 պիր թարգիյէ էթմէք թէրթիպինի
 մէյտանա չըգարմագ պիզէ խայըրլը
 կէօրիւնմիւշ տիւր քի, սապըգա
 պազը միաբանութիւնլարտա վէ
 պազը քիլիսէլէրտէ գուլանըմայ-
 րլա՝ զէյատէ Փաիտէ վէ զէյատէ
 թէսէլի հասըլ էթմիշ իաի: Աւ-
 գաա պիր թարաֆտան տա մու-
 հապպէթ՝ Յիսուսուն Եիւրէյինտէն
 պաշգա մահալտէ տահա էյի էջ-
 րէնիլէմէզ. վէ պու կիւնահ կիւն-

լէրինտէ օ մուհապպէթի տահա
զիյատէ եագմայա տա, օ մուհապ-
պէթլի Եիւրէյին կէօրտիյիւ սի-
թէմլէրի վէ պուլունտուղու աճը,
գասապէթ վէ սօն տերէճէ սրգլէթ
հալինի տիւշիւնմէք գատար հիշ
պիր շէյին թէէսիրի օլամազ. շէյ-
լէ քի էյեր շիմաիքի օլտուղու
իհթիշամ հալինտէքի էգիյէթ
էքմէզլիյի վէ թէպսիլ օլմազը-
ղը օնու պունճա քէտէրլէրտէն
մուաֆ էթմիշ օլմասա՝ օ կիւնահ-
քեարլարըն տիվանէճէ շազլըզլարը
օնու թէքրար եէնի պաշտան օ հալ-
լէրէ կիրիֆթար էտէճէքլէր իտի:
Պու ճիւմլէ օնուն ինճինմէսի սա-
հիհ տիր. օնուն մուհապպէթինէ
օլան սիթէմլէր սահիհ տիր. օնուն
լութուֆլարընըն խօրլանմասը, օ-
նուն գանընըն այագ ալթընա ա-
լընմասը, վէ օնուն էօլիւմիւնէ սէ-
պէպ օլան շէյլէրին թէքրարլանմա-
սը սահիհ տիր:

Յիսուսուն իւշ սաաթ ճան շէ-
քիշմէսինին թալիմաթը նասըլ

ըսա, պու թալիմաթ տա հէման օ
 թարզ եափըլըր: Ֆազաթ օնտա
 պիր աշգըլը քարողեչին եիւքսէք սէս
 իլէ սէօյլէմէսինին եերինէ, պունտա
 պու քիթապճըղը օգուճագ վէ
 արաոընտա պագը ահուզարլար վէ
 տուալար զարըշտըրմագ գուլանը-
 լըր: Շէօյլէ քի թօփու պիր սա-
 աթ եախօտ պիր ազ տահա գէյատէ
 վագըթտա թամամ օլըր: Պու
 թալիմաթը իճրա էթմէք իչին,
 իաթէնիլէն պիր կիւն ինթիխապ
 օլունապիլիւր իսէ տէ, բարեկեն-
 դան հաֆթաօրնըն փերշէմպէսին-
 տէ, եախօտ օնտան սօղըաքի իւչ
 կիւնլէրտէ էֆէնտիմիզին Եիւրէյինի
 ինճիտէնլէր վէ խօրլայանլար չօգ
 պուլունտուղու իչին, օ կիւնլէրին
 պիրիսի տահա միւնասիպ տիր:

Իմտի օ գարարլաշմըշ կիւնիւն
 սապահհընտա ճիւմլէսի Հաղսրգու-
 թիւն ալմայա տափէթ օլունուպ,
 էօյլէնտէն սօղըա՝ եա սրբութիւն
 սրբոց աշըգտա գօնարագ՝ եախօտ
 սալթ Յիսուսուն Եիւրէյինին պիր

պատկերի գարշըորնտա պու ըէսմէն
 թարգիյէ ամէլի իճրա օլունուր:
 Անճագ էյէր պիր քիմսէ պու իպա-
 տէթի ալանէն գուլլանամագ ըսա,
 իսթէտիյի պիր կիւնտէ՝ պիր քիլի-
 սէտէ սրբութիւն գարշըորնտա պիր
 ոսաթ գատար վագըթ՝ իլէրիտէ
 եագըլը օլան շէյլէրի միւլահագա
 էտէրէք, վէ հէր միւլահաղանըն
 սօնունտա իշարէթ օլունան տու-
 ալարը սէյլէյէրէք՝ քէնտի պաշնա
 տա գուլլանա պիլիր: Պու շէյէ
 իսահիշէնմէք իշին հէր քիշի տիւ-
 շիւնմէլի տիր քի, Յիսուս քրիստոս
 քէնտիսի Նիւրէյինին ջերմեռան-
 գութիւնունու իհտաս էտէն՝ ըագ-
 պէթլի Մարկարիթա Ալագօգա
 կէօրիւնիւպ՝ պաշգաճա պու կիւն-
 լէրտէ քէնտինէ օլան սիթէմլէրի
 թազմին էթմէյէ, աշգ ըլա մէշղուլ
 օլանլարա ճէսիմ միւքեաֆաթլար
 վատ վէ քէնտիյի պօրճլու էթմիշ
 տիր: Աէ պիզիմատէթիմիզէ կէօրէ,
 իգթիզա օլմատըլը վագըթտա, պին
 տիւրլիւ ինսանիյէթ վէ շագլըգ

ալամէթլէրի կէօսթէրմէքտէն իսէ՝
ազիմ գասապէթ վազթընտա պիր
խաֆիֆ թէսէլլի տաճա միւթէ-
պէր տիր: Իմտիբարեկենդան վազ-
թը նասըլ քի տիւնեանըն տի-
վանէճէ շազըզլարընըն վազթը
իսէ՝ էջլէ տէ Յիսուս Քրիստոսուն
ղայէթ ազիզ Եիւրէյի հազդընտա
որդլէթ, գասապէթ վէ մահդուն-
լուզ վազթը տըր:

Տալիթ:

Եյ Քրիսթիանլար, պու կիւն-
լէրտէ տիւնեա տիվանէճէ շէն-
լէքլէրէ տալմըշ տըր: Եֆէնտի-
միզ Յիսուս Քրիստոս ուսա՝ իշ-
թէ ասըլ պու սէպէպ իչին, ազիմ
տէրտլէրէ վէ սօն տէրէճէ թա-
սալարա վէ աճըլարա զարգ օլ-
մուշ տուր: Նասըլ քի քէնտիսի
Պիղատոսուն «իշթէ ատէմ», տէյ-
երէք Եահուտիլէրէ կէօսթէր-
տիյի հիյէթտէ պուլունտուղու

հալտէ, քէնտի սէվկիւլիւսիւ օ-
 լան պիր ճանա կէօրիւնէրէք, պու-
 շէյի պիզլաթ պէյան էթմիշ
 իսէ: (Ալափօգուն վարքընտա,
 պէշինճի քիթապ, ալթմըշ եէտի
 նումէրօտա:) Պիւթիւն վիւճուտի
 եարէ պէրէ քէսիլմիշ իտի. պա-
 շընտա տիքէն թաճ, էթրաֆըն-
 տան գանլար ագար ըտը. օմու-
 զունտա աղըր խաչ. վէ սօն տէ-
 րէճէ գասապէթլիք իլէ. “Ա՛հ,
 պանա մէրհամէթ էսէճէք պիր
 քիմնէ եօգ մու քի, պէնիմ տէր-
 տիմին քէսքինլիյինէ տէրտտաշ
 օլսուն. պագ բարեկենդան կիւ-
 նահլարը պէնի նէ խայըֆիլը հալէ
 գօտուլար,” տէր իտի: Յիսուս
 քրիստոս պէցլէ սէցլէտի: Ա՛հ,
 քրիսթիանլար, պիզիմ պու գա-
 թօլիք մէմլէքէթիմիզ Յիսուս
 քրիստոսուն հագգընա միւճէտ-

տէտէն պիր խաին Կրուսաղէմ մի
 օլաճագ. ընուն լուծփ ու քերէ-
 մի իլէ վաֆթիզ օլմուշ պիզ
 քրիսթիանլար, ընուն հագգընա
 պիր եէնի վէ խաին եահուտի
 գավմը մը օլաճաղըզ: Քրիստոս
 պիզիմ մապէյնիմիզտէ պուլու-
 նուպ տա՝ եէնիտէն եէնիյէ պիզ-
 տէն գամջըլարա, տիքէնլէրէ,
 խաչա, էնքսէրլէրէ, էօտէ վէ
 էօլիւմէ մէճպուր օլմայըլա՝ սաղը-
 նա սօլունա կէօզ կէղտիրէրէք,
 իշիմիզտէ քէնտինի թէսէլլի է-
 տէճէք պիր քիշի արայըպ տա,
 ընուն տա մը պուլամայաճագ: Քի-
 մինին թէաթրօլարտան, քիմինին
 մէճլիսլէրտէն, պալօլարտան, քի-
 մինին զէյաֆէթլէրտէն քէնտինի
 խօրլատըգլարընը, խըրփալատըգ-
 լարընը եէնի պօշտան՝ խաչլանսըն,
 էօլսին տէյի չաղըրտըգլարընը

իշխակ աւ, քէնտինէ պիր քիմ-
սէնին պիր թէսէլլի քէլամը
սէջլէտիյինի, վէ պիր տէրտ-
տաշլըգ վէ ֆէրահլըգ ամէլի
իճրա էթտիյինի իշխմէյէճէք
մի: Պէն էջլէ եիւրէքլէր իսթէր-
իմ քի, հէր քէստէն խօրլանան
սապըըքեար մուհապպէթիմ օրա-
տա ըահաթլանսըն, տէյօր:

Ա՛հ, Յիսուս, կէրչի պէնիմքի
տէ՝ պիր կիւնահքեար եիւրէյի
տիր, ամմա պու ճիւմլէ ճան ու
կէօնիւլտէն պէն օնու սանա վէ-
րիւրիմ: Ա՛հ, քէշքի հիմմէթին
իլէ օնու գապուլ էթտիյինի
կէօրմէյէ լայըգ օլսամ: Հալ պու
քի, սէնին եիւրէյինին արպիւլէ-
րինէ եալընըզ պիր եիւրէք քի-
ֆայէթ էթմէզ. եիւրէքլէր իս-
թէրսին, հէմ չօգ իսթէրսին.
հաթթա ճիւմլէ ինսանլարըն եիւ-

րէքլէրինի իսթէրսին. չիւնքի սէ-
նին Եիւրէյին ճիւմլէսի իչին՝
սէօնմէզ պիր աթէշ իլէ եան-
մագտա տըր. վէ սաիր վագըթ-
լարտան իսէ՝ պու կիւնլէրտէ օ-
նուն տաճա զիյատէ ֆէրաՏլան-
մայա վէ թէսէլլիյէ իՏթիաճը օլ-
տուղունու կէօսթէրիրսին. չիւն-
քի սէնի Տէր քէս թէրք էթմիշ
տիր. կիւնաՏլար տաճա զիյատէ
թաճամմիլ կէլմէզ տէրէճէտէ
տիրլէր. Տագարաթլար տաճա ա-
ղըր, վէ նիՏայէթսիզ մուՏապ-
պէթինէ կէօսթէրիլէն նանքեօր-
լուզլար տաճա աճը տըրլար:

Աելին, էօյլէ իսէ քրիսթիան
ձանլար, Յիսուսուն էթրաֆընա
թօփլանալմ. օնուն աճըլը Եիւ-
րէյինէ մագպուլ իպատէթին պիր
Տագլը իւրզմէթինի իճրա էտէ-
լիմ. Տիւրմէթ վէ րաղպէթիմիզ

իլէ օնու մէսրուր էտէլիմ. աճը-
 սընա իլհագ օլարագ՝ օնու թէ-
 սէլլի էտէլիմ: Պագըն օնա պիր
 քէրրէ. սիզի թահրիք էթմէք ի-
 չին, Եիւրէյինի կէօսթէրիյօր:
 Օնուն օրթասընա տէրինճէ տի-
 քիլմիշ օլան խաչ, եալընըզ խաին
 Սինովանըն իշի տէյիլ, իլլա քրիս-
 թիան ճէմաաթընըն տա, ալէլ
 խուսուս պու ումուլի թէճա-
 վուզլուգ կիւնլէրինտէ տիքտիք-
 լէրի խաչ տըր: Էթրաֆընա սա-
 րըմըշ օլան վէ խաինճէ սափլա-
 նան տիքէնլէր, պիզիմ վէ գար-
 տաշլարըմըզըն կիւնահլարը տըր-
 լար. վէ ալէվ վէ գան փիւսքիւ-
 րէն օ տէլիք, պիզիմ էլիմիզին
 իշի տիր: Օ պիզիմ իչին թէշէն-
 նիւճէ կիրիֆթար օլմուշ. վէ եա-
 լընըզ պիզտէն թէսէլլի պուլա
 պիլէճէյինի թագրիւր էտիյօր: Օ

էվլատլարընըն նանքեօրլուղուն-
տան աճըլարա դարգ օլմուշ պիր
փետէր տիր. վէ եալընըզ քէնտի
շնորհքունու գըլմէթլի թուլթան
քիշիլէրտէն Ֆէրահիյէթ պու-
լուր: Պաշտան չըգմըշ ճանլար-
տան խախնիք կէօրէն պիր ա-
շիգ տիր. վէ եալընըզ պունլարըն
խալահ օլմասըլըլա վէ քէնտինէ
սատըզ գալմըշ ախէր քրիսթիան-
լարըն տահա եանըզ մուհապպէ-
թի իլէ, Եիւրէյինին հագարաթ
կէօրմիւշ մուհապպէթինէ թար-
զիյէ մաթլուպ էտէր:

Ա՛հ, Յիսուսում, սէնի պէօյլէ
ազ շէյ իլէ թէսէլլի էթմէքտէն
իմթինան էտէճէք գատար նան-
քեօր մու օլաճաղըմ: Պունճա սէ-
ֆիլլէր կէճէ կիւնտիւզ սէնի ին-
ճիթմէյիլէ կէշիրիրլէր իքէն,
մուհապպէթ իլէ սանա տէրտաշ

օլարագ վէ սէնին իլէ պիրլեքտէ
 պիր սաաթ կէչիրմէյի սէնտէն.
 տիրիղ մի էտէճիյիմ: Ալէլ խու-
 սուս սէնին աճընտա պէնիմ տէ
 պու գատար մէտխալիմ վար, վէ
 աշըրը նանքեօրլուղ ուլա գաչ
 տէֆալար պէն տախի սէնի ին-
 ճիթմիչիմ: Էջլէ իսէ սէնին ա-
 զիզէրտէնազիզ Եիւրէյինին հու-
 ղուրունտա, հիւսնի րիզամ իլէ
 քէնտի կիւնահլարըմ իչին տէ
 աղլարըմ, ախէրլէրին կիւնահլա-
 րը իչին տէ աղլարըմ. վէ պէջլէ
 ումուլի սիթէմլէրի թազմին էթ-
 մէյէ ճան ու կէօնիւլտէն մէշղուլ
 օլտուղըմ արատա, սէն տէ ալ-
 լահանի մերհամէթինի տահա զա-
 նի զանի իւզէրիմէ տօլտուրաճագ-
 սըն տէյի էմնիյէթ էտէրիմ: Պու
 ճիհէթտէն մէլաիքլէրին, ազիզ-
 լէրին վէ վալիտէմիզ վէ սուլ-

Թանրմըզ Պէքիր Մարիամըն եար-
տըմլարընը տախի տիլէրիմ. վէ
եա ազիզ Յիսուսում, օնլարըն
սէվապլարը վէ մոհապպէթլէրի
իլէ պիրլեքտէ, հիյէթի հալիյէ-
սի իլէ պու թարզիյէ ամէլինի
սէնին մուպարէք Եիւրէյինէ սու-
նարըմ:

Ահուշար:

Իյէճէլ եհսիրլիյինտէն գուր-
թուլանլար, պու կիւն Ալլահըն
խանէսինէ գօշուն. օնուն սէվկիւ-
լիւ Եիւրէյինին գասապէթլէրինի
թէսքին վէ արզիւլէրինի խօշնուտ
էյլէյին: Օ պիր մոհապպէթլի
Փէտէր սէսի իլէ, սիզէ հասրէթ
չէքէր վէ գուճաղընա տավէթ
էտէր:

Սիզին եաղնըշլըգլարընը վէ
թէհլիքէլէրինիզ իչին օ աճըր.

Թէէսսիւֆ վէ ան ու վահ է-
տէր: Ա՛հ, օնուն սէվկիւլիւ էվ-
լատլարը, սիզի պու գատար սէ-
վէն Եիւրէյէ գօշուն: Շու միհ-
րապտա թախթընը գուրմուշ օ-
լան աշիգէ ճիւղի վագթընըզը
քէթմէ էթմէյին:

Կէլ եա Հոգին սուրբ, տին-
տարլարընըն գալպէրինի տօլ-
տուր վէ մուհապպէթինին ա-
թէշինի եագ օնլարտա: Բուհինի
կէօնտէր.քի, գուվվէթ պուլսուն-
լար: Աէ տիւնեա եիւզիւնիւ եէ-
նիլէ:

Տո-տ:

Եա Բապպի, սէն.քի տինտար-
լարըն գալպէրինի Հոգին սուր-
բուն նուրույլա միւնէվվէր էթ-
տին. պու քէրէմի էյլէ.քի, պիզ
տէ օ րուհուլա տօղըրույու թա-
նըյալըմ. վէ օնուն Թէսէլլիսի

իլէ տաիմա շաղ օլալմա. Էֆէն-
տիմիզ Յիսուս Քրիստոսուն Տիմ-
մէթիյէ. ամին:

Եա էյի Յիսուս, սէնին եա-
րալը Եիւրէյինէ տաիմա ԻՏԹԻ-
շամ վէ մուհապպէթ օլունսուն:

ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱՋԱ

Բիստոստուն սեվկն Եիւրէյի:

Պիլէ օլան մուհապպէթինտէն
պիլիմ իչին չարփընան վէ օ
մուհապպէթի պիր թարզ ըա
պիլէ կէօսթէրէն հէրնասը Եիւ-
րէք օլուրսա օլսուն, պիլի էջլէ
ճէլպ էտէր, պիլէ էջլէ տօգու-
նուր վէ թէէսիր էտէր վէ տէ-
րունիմիզի էջլէ պիր թէփրէտիր
վէ պիլի պէնտ էտէր քի, օնա
մուգապէլէ էթմէք իչին, հէր
կիւճլիւք, հէր թէհլիքէ, հէր է-

զիյէթ, վէ պիզէ էն գըյմէթլի
 վէ պիզիմ շէրէֆիմիզէ վէ իգ-
 պալիմիզէ մուճիպ օլան հէր պիր
 շէյի, նէֆսիմիզի, նամուսուսու-
 զու, էթրաֆըմըզը, թաալլիւզա-
 թըմըզը վէ ճանըմըզը պիլէ գուր-
 պան էթմէք՝ կէօյիւմիւզէ հիչ
 կիպի կէօրիւնիւր: Ա՛հ, եա Բապ-
 պի, էջլէ իսէ էքսէրի սախթէ
 պիր մուհապպէթ, էտնա մախ-
 լուգաթըն պիր խախն եիւրէյի,
 հաթթա պազը տէֆա ագըլըզ
 պիր հայվանըն պիլէ՝ պիր տօսթ-
 լուգ պէշարէթի՝ պիզիմ՝ եիւրէյ-
 իմիզին իւզէրինէ պու գատար
 թէէսիր էտիպ տէ՝ եալընըզ Յի-
 սուսուն Եիւրէյինին վէ մուհապ-
 պէթինին գարշըսընտա՞մը տույ-
 ղուսուզ օլաճագ: Պիզիմ հագ-
 գըմըզա օնտան տահա զիյատէ
 նազիք մուհապպէթլէ եանան վէ

հէլաք օլան պաշգա քիմի^օ պուլա
 պիլէճէյիլ: Միւլահազա էյլէ,
 նանքեօր ինսան քի, օ Եիւրէք սէ-
 նի սէվմէք իչին խալփ օլմուշ
 տուր. եաշամայա պաշատըղը ան-
 տէ՝ սէնի սէվմէյէ տէ պաշամըշ
 տըր: Իւք չարփմալարը, իւք հա-
 րաքէթլէրի սէնին իչին՝ մուհապ-
 պէթ չարփմալարը վէ հարաքէթ-
 լէրի օլմուշ տուր. հէմ օլուր օլ-
 մազ պիր մուհապպէթ տէյիլ,
 իլա զեյատէ աշգլը, զեյատէ շէ-
 տիտ վէ զեյատէ եօրուլմազ պիր
 մուհապպէթ չարփմալարը վէ
 հարաքէթլէրի օլմուշ տուր: Յի-
 սուս մանուկ պիր եէմլիքտէ տօղ-
 մուշ ուտու. լաքին օնուն ուֆա-
 ճըգ Եիւրէյինտէ մուհապպէթ
 հէնիւզ պէցիւք վէ էն միւքէմ-
 մէլ սուրէթտէ տօղմուշ ուտու.
 վէ օնտա էցլէ պիր ճէսիմ եան-

ղըն՝ եանմագտա իտի քի, սօղըա-
տան ախէր տաճա պէջիւք իս-
պաթլարտա պէյան օլա պիլիւր
իտի իսէ տէ՝ գուվվէթ, շիտտէթ
վէ թէէսիր ճիհէթի իլէ քէն-
տինտէ տաճա զիյատէ արթամազ
ըտը: Պու սէպէպտէն՝ կերէք օ
վագըթ, կերէք սօղըա տա Յի-
սուս օ իսպաթլարըն տաիմա սօն
տէրէճէսինի վէ էջլէսինի պը-
րըր ըտը քի, օ իսպաթլար ըլա՝
եալընըզ ատէթա պիր սէվէն
տէյիլ, իլլա պազը մուհապպէթ
իլէ եանմըշ ճանլարըն սէօզիւնէ
կէօրէ, մուհապպէթ միւպթէլա-
սը կէօրիւնիւր իտի:

Տօղմագ իչին սէչտիյի փատի-
շահանի սարայ վէ պէշէք՝ եիւզ-
տէն պրրագըլմըշ պիր ախօր վէ
պիր պայաղը եէմլէքտէ գալմըշ
սաման տէօքիւնտիւսիւ օլտու.

պիր էտնա վէ գարանլըգ տիւք-
 քեան օթուզ սէնէ օնու խրփղ
 էթտի. քէնտի ալլահանի քարո-
 զուծիւնունու պաշլատը, ամմա
 տիւնեսանըն պիր քէօշէսինտէ,
 զահմէթլէր, տիրլեքսիղլիքլէր վէ
 իշիտիլմէտիք հալածանքլար արա-
 սընտա. նիհայէթ պիր խաչ վէ
 պիր պէտնամ վէ ղայէթ էղլյ-
 էթլի էօլիւմ՝ տաիմա աճըլը վէ
 խօրլանմըշ էօմրիւնիւ թէքմիլ
 էթտի: Պու ճիւմլէսի տէ նէ ի-
 չին տերսէնիլ՝ պիղի սէվտիյի վէ
 նիհայէթսիլ տէրէճէտէ սէվտիյի
 իչին իտի: Պու ճիւմլէ պունլարա
 գարշըլըգ մուգապէլէ կէօրմէ-
 տիյինտէն, պէջլէ տիւրլիւ պէ-
 տիւրլիւ վէ պէջլէ էղլյէթլի
 թարղլար ըլա մուաղղապ օլուր
 ուտու: Պու ճիհէթտէն էյէր օ-
 նու սէվմէյէ մուհապէթ թա-

րաֆընտան հարէքէթէ կէլմէզ-
 սէք՝ աճըտան պարի հարէքէթէ
 կէլէլիմ: Անճադ պու պէցլէ օլ-
 մասատա, օնուէն ամենասուրբ Հա-
 ղորդութիւնտա կէօսթէրտիյի
 նազիք մու հապպէթ ալամէթլէրի,
 գալսիմիդտէ պիր մուհապպէթ
 եանդընը փէյտա էթմէյէ քեաֆի
 տէյիլ մի տիր: Պիլիմ իլէ գալ-
 մագ իչին՝ ղայէթ ալիմ՝ մուհապ-
 պէթիին իճատ էթտիյի պէցլէ
 աճայիպ թէրթիպի պիր թարաֆա
 պըրագալըմ. պիլիմ իչին միւթէ-
 մատի սունուլտուղու գուրպանը
 պիր թարաֆա պըրագալըմ. օն-
 տան տիւզիյէ պիլիմ եիւրէյի-
 միզէ եայըլան պունճա լութուֆ
 խաղնէլէրինի սիւքեուլթ էտէլիմ:
 Պուրատա սալթ պիլիմ մապէյ-
 նիմիդտէ եաշատըղընտաքի օնուէ
 եիւրէյինին արզիւսիւնէ վէ մու-

Հապպէթլի իսթիտաթընա պա-
 րարագ տախի՝ ֆէվգ էլ ատէ վէ
 կէրչէքտէն մու հիպպիմիզ վէ իֆ-
 թատէ օլմուշ սէվէնիմիզ տիր։
 Օ պուրատա պիզիմ իչին էյլէ-
 նիր. պու խորհուրդտաքի էօմ-
 րիւնիւն սէֆասը պիզ իզ։ Իմտի
 պու տէրէճէ աշգ ու մու հապ-
 պէթ իլէ սէվէն պիր Եիւրէյի՝
 քէնտի գաիտէմիզէ կէօրէ թէ-
 սավվուր էթտիյիմիզ հալտէ, սէ-
 վիլէն մատտէնին ուզագտա պու-
 լունմասը վէ հասրէթի՝ շէտիտ
 եիւրէք չարփմալարը փէյտա է-
 տէր. օնուն հազըրտա պուլուն-
 մասը եիւրէյի կէնիշլէնտիրիւր վէ
 շազլըգտան թաթլը վէ գուվ-
 վէթլի թաշղընլըգլար հասըլ է-
 տէր. օնուն նանքօրլուղու՝ եիւ-
 րէյի տէլէր վէ եարալար. հէմ-
 տէրտլիյի սըգը սըգըյա պէնտ

Էտէր. վէ զայլըղ՝ գուժվէթինի
 քէսէր վէ հէման էօլիւմ հիյէ-
 թինէ տիւշիւրիւր: Օ եիւրէք ա-
 շըրը տույղուլու օլտուղու հալտէ
 տէ, նիհայէթսիզ տէրէճէտէ վէ
 ասլա ալթիւսթ օլմազ մէրթէ-
 պէտէ գութլու օլտուղունտան,
 շիմտի հէր նէ գատար պու տէ-
 րէճէ մուհապպէթ ալթիւսթ-
 լիւքլէրի սահիհէն օնտա վագը
 օլմազ ըսա տա, պու ճիւմլէ պիր
 վագըթ պու շէյլէր վագը օլտու.
 վէ պիզիմ ճանլարըմըզն պուլու-
 նաճաղը ֆէրահ վէրիճի եախօտ
 նախօշ թէպտիլլիքլէրինի փէշի-
 նէն կէօրմէսինտէ՝ պիզիմ սէպէ-
 պիմիզէ մահզուզիյէթ տույտու,
 քէտէր էթտի, գօրգու չէքաի
 վէ ալթիւսթ օլտու. վէ պիզ
 քէնտի ֆաիտէմիզ իչին, վագ-
 թըյըւա վագը օլմուշ շէյլէրի,

Հիմտի էլան օլույօր կիպի կեօղիւ-
 միւզ էօնիւնէ կեթիրէպիլիւրիզ:
 Ա՛հ, մուհապպէթ, ա՛հ, մուհապ-
 պէթ եիւրէյի. ա՛հ, պէն նիշին
 օնու սէնին կեօքսիւնտէն ալըպ
 տա՝ ճէմի եիւրէքլէրին իւզէրինէ
 չըրփամնյօրում քի, պիղիմ իշին
 եանտըղն օ նիհայէթսիզ մու-
 հապպէթ գըղըլճըմլարը՝ հէր
 եիւրէքլէրին իւզէրինէ տեօքիւլ-
 սիւն: Պու ճիւմլէ նէ գատար ազ
 քիշիլէր սէնի սէվէրլէր, վէ նէ
 գատար չօգ քիշիլէր սէնին մու-
 հապպէթինի, ալէլ իուսուս պու
 կիւնլէրտէ իօրլարլար: Ա՛հ, Յի-
 սուսում, պարի պէն սէնի սէվէյ-
 իմ, վէ սէնի սէվմէյէնլէրին էք-
 սիյինի թամամլայա պիլէճէք գա-
 տար սէվէյիմ. ամին:

Ահա-զար:

Լօրէքլէրին էն սատրգը
տէլինմիշ եանմըշ կէցսիւնտէ.
չարփար թէլէսիր գափանմըշ
տըգըշմըշ ալէվլէր արասընսա:

Էյ թէմիզ ճանլար, օ ալէվլէ-
րին իլք գըզղընլըղընա տօգ ունուն.
Էյ կիւնաճքեարլար, կիւնաճըն
փէքլէշմիշ պուզունու օնտա էրի-
տիրսինիզ:

Պիր Հայր Ֆր, պիր Ուլէյն, պէշ Փար-
Հօր սէօյլէ:

Գըսա տոռա:

Եա էյի Յիսուս, սէնին եարալը Եիւրէյ-
ինէ տաիմա իճթիշամ վէ մուհապպէթ
օլընսուն:

Իֆինժի Միիլլէնջը

Յիսուսուն ածըլը Եիւրէյի:

Իսպըր, մուհապպէթտէ ածը-
սըլ եաշամագ օլամաղ, տէր իտի
ղայէթ իպատէթքեար թուլմաս

Գեմբացի: Պու ճիհէթտէն Յի-
սուսուն Եիւրէյինն էօմրիւ՝ նա-
սըլ քի պիւսպիւթիւն մուհապ-
պէթ օլտույուսա՝ պէօյէ տէ
պիւսպիւթիւն աճը, խաչ վէ մար-
տիրոսլուգ օլտու: Պու ճիւմլէ էյ
քրիսթիան ճան, միւլահազանը
եալընըլ օ ալլահանի Եիւրէյին
սօն սիյասէթ վագթընտաքի չէք-
տիյի աճըլըգլարա վէ սըգլէթ-
լէրէ թօիլա: Պէլքի սէվկիւլիւ
Էֆէնտինն չէքտիյի էղէյէթլէրի
վէ ազապլարը միւլահազա էթ-
տիյինտէ, պազը տէֆա եիւրէյին
տէրտաաշըլըգտան թէփրէնիպ՝ օ-
նուն գանընա պիր գաչ տամլա
կէօլ եաշը գարըշտըրմնյա մէճ-
պուր պուլունտուղուն օլմուշ
տուր: Եաթապպի, օնուն պազը պիր
ալլագ վէ մէրհամէթսիլ ճում-
հուր արասընտա, էլլէրի պաղըլ

վէ պիր խըրսըզ կիպի, տիվան-
 լարա սիւրիւքլէնտիյինի, վէ պա-
 ղը սրբապիղծ քահանալարըն վէ
 փարիսեցիլէրին գարշըսընտա ա-
 ղըր իֆթիրալարա վէ խաինճէ
 քիւֆիւրլէրէտայանտըղընըկէօր-
 մէք, նէ էօրֆլիւ շէյ տիր: Պա-
 տէհու օնուէն ինսաֆսըղճա գամ-
 չըլանմասընը վէ տիքէն իլէ թաճ-
 լանմասընը տիւշիւնմէտէ, օ գա-
 տար շէտիտ աղըրլարը՝ հէնիւզ
 իճրա օլույօր կիպի թէսավփուր
 էթմէքտէ. վէ ճէլլատլարըն օնուէն
 իւզէրինէ գօյուլուպ՝ օ կիւնահ-
 սըզլըգ Ալլահընը չըրըչըպլագ
 էթտիքլէրինի, ինսաֆսըղճա պիր
 տիրէյէ պաղլատըգլարընը, վէ
 նիհայէթ օնուէն աղիղ օմուզլարը,
 կէօքսիւ վէ պիւթիւն սէճտէյէ
 լայըգ պէտէնի իւզէրինէ եաուզ
 գամչըլար սաուրտուգլարընը կէօ-

զիւն իւլէ կէօրիւյօր կիպի օլմագ-
 տա. իւք աղըւլա վիճուտինին մօ-
 րարմասընը, պատէհու երրթը-
 մասընը, գանլարըն սըչրամասընը
 վէ կիտէրէք ագմայա պաշլամա-
 սընը. գամջըլարտան ֆիլթէ ֆիլ-
 թէ էթ փարչալարը ասըմասընը.
 վէ տիվարլարըն վէ զէմինին վէ
 հասասլարըն էլէրինին վէ եիւզ-
 լէրինին օ գանա պէօլէնմէսինի.
 վէ պու ճիւմլէ իլէ՝ օ մէրհա-
 մէթսիզէրին տայամայըպ՝ պաշնա
 տիքէն էզէյէթինի տէ իլավէ է-
 տէրէք՝ զօրուլա օ տիքէնլէրի
 սափլատըգլարընը կէօրմէքտէ.
 պէլքի նէ ֆիքրինին միւլահազա-
 լարընա, նէ եիւրէյինին աճըլա-
 րընա տայանաճագ հալին գալ-
 մայարագ՝ կէօզ կաշնա պօղու-
 լուրսուն: Օնտան սօղըա պէտնամ՝
 պիր քիմսէ կիպի, պայաղը խալգըն

օնա կէօսթէրտիքլէրի ատավէթի,
 խաչանսըն պաղըըշտըգլարընը,
 վէ օնուն եերինէ պիր նամտար
 գանլը գաթիլի գուրթարմագ իս-
 թէտիքլէրինի. Հերովդէսին զէվ-
 գէ ալըպ՝ օնա տիվանէ կիպի
 մուամէլէ էթմէսինի. նիհայէթ
 ատըմընտան զիյատէ եերէ տիւ-
 շիւպ գալգարագ՝ Գողգոթա եօ-
 գուշունտան չըգարըպ՝ օ գանլը
 թէփէտէ, գարարան կէջ իլէ՝
 սարսըլան եերին արասընտա, օ
 ազիմ՝ թէօհմէթի կէօրիւպ՝ օնտան
 տիթրէյէն վէ սարսըլան պիւթիւն
 թապիաթըն արասընտա, օնուն
 թէշէննիւճիւնիւ վէ ճան չէքիշ-
 մէսինի վէ քիմնէտէն իմտաթսըղ
 էօլմէսինի կէօրտիւյիւնտէ, ա՛հ,
 նա՛սըլ՝ եիւրէյին տօլուպ կէօղ
 եաշարընա պօշանըրսըն:

Պու ճիւմլէ իլէ սէն օնուն

ածըլարընըն էն ազընը կէօրիւր-
 պիւն. չիւնքի ածըսընըն չօղու
 վէ թէքմիլի ծնուն Եիւրէյինի
 սէլ կիպի պասըպ՝ սօն տէրէճէ
 խարապըղա վէ տայանըմազ
 սըգլէթլէր տէրեսընա զարգ է-
 տէր իտի: Պիրի պիր արգասընա
 զուհուր էտէն թէն աղապլարը-
 նըն ճիւմլէսինի պիր անտէ տույար
 ըտը ծնուն Եիւրէյի. վէ օ Եիւ-
 րէյին զայէթ տույղուլու օլմասը՝
 օ աղապլարը իֆրաթ ածըլը վէ
 սօն տէրէճէ գուվլէթլի էտէր
 իտի. վէ հասասլարըն խաինլիյի-
 նին վէ գուտուրմուշ խըշմընըն՝
 վիւճուտինէ օլան թէէսիրինտէն
 զիյատէ, ծնլարտան թարիֆ օլուն-
 մազ տէրէճէտէ տահա քեարկիւ-
 զար վէ տահա սէրթ վէ քէն-
 տինին տահա գըյմէթլիսի օլան
 ճէլլատը, Եանի ծնուն մուհապ-

պէթի՝ օ՛Նիւրէյէ տաՏա չօգ թէ-
 էսիր էթտիրիր իտի: Նիւրէյինտէ
 չէքտիյի պու կիզլի մարտիրոսլու-
 ղուն՝ պիզէ կէօսթէրմէք իսթէ-
 տիյի, եալընըզ պիր աշիքեար
 պէշարէթի՝ նասըլ քի պիլիրսին,
 իֆրաթ գօրգուտան, օսանճլըզ-
 տան, գասավէթտէն վէ էօլէիւ-
 սիւզ սըգլէթտէն՝ օնու էօլիւմ
 Տիյէթինէ եէթիշտիրտի վէ թէր
 եէրինէ՝ օնու գան ըլա սըր սըգ-
 լամ էթտի:

Էյ քրիսթիան ճան, շիմտի սէն
 քէնտի արանտա օ Նիւրէյին սօն
 տէրէճէ սըգլէթլէրինտէ վէ ա-
 ղապլարընտա նէ գատար զիյատէ
 մէտիսալին օլտուղունու իաթրընա
 կէթիր: Օ արալըգ եագընտա չէ-
 քէճէյի սիյասէթի պըրտ պըրտ
 կէօրտիւյիւնտէն սարսըլըր ըտը.
 չիւնքի տիւշմանլարընըն իչինտէ

սէնին տէ պուլունտուղունու վէ
սէնին տէ օնլարա գարըշըպ՝ օ
շէհվէթլէրին իլէ օնու գամջը-
լատըղընը. օ մաղըուրլուգլարըն
ըլա՝ օնու տիքէն իլէ թաճլատը-
ղընը. օ չըպլագլըգլարըն ըլա վէ
փէրվասըղըգլարըն ըլա՝ օնու
խօրլատըգլարընը վէ հիճապա
ղարգ էթտիքլէրինի. օ սէրպէսթ
լագլըրտըլարըն եախօտ թագսի-
րաթլը բամբասանքլարըն էօտիւ
իլէ՝ օնուն աղղընը աճըլանտըր-
տըգլարընը. վէ օ ուղուն վագըթ
վէ մուաննիտճէ կիւնահտա էյ-
լէնիպ րահաթ էթմէն իլէ՝ օնա
խաչ եափտըգլարընը տա պէլքի
կէօրիւր իւտիւ: Ա՛հ, աճապա օ
եիւրէյէ սէն նէ տիւրլիւ գասա-
վէթլէք, սըլլէթ վէ էօլիւմ
մատտէսի օլտուն: Էջլէ իսէ պա-
րի շիմտի տէ օնա շաղըրգ վէ սէ-

վինճ մատտէսի օլ. վէ նիչէլէրին
 օնու ինճիթտիյի պու կիւնլէրտէ,
 սէն աճըյարագ օնու պարի թէ-
 սէլլի էյլէ: Ա՛հ, Յիսուսուն մու-
 հապպէթտէն հէլաք օլմուշ Եիւ-
 րէյի. պէն տէ սէնին մուհապպէ-
 թին իլէ հէլաք օլմագ իսթէրիմ:
 Իսթէյէնլէր տիւնեա իլէ շաղ
 օլսունլար. պանա շաղլըգ՝ սէնին
 իլէ գասաւլէթ օլմագ, սէնին ա-
 ճըն ըլա՝ աճըլարա դարգ օլմագ,
 սէնին տույտուղուն էզէյէթլէրէ
 հիսսէտար օլմագ տըր: Ա՛հ, Յի-
 սուս, Եիւրէյինին մուհապպէթիւ-
 նի պանա տա վէր. վէ նասըլ քի
 պէնիմ իչին պու գատար շէյ
 չէքմէյէ սէնի մուհապպէթ թէշ-
 վիգ էթտի իսէ՝ էյլէ տէ սէնին
 իչին էզէյէթ չէքմէյի՝ օ մուհապ-
 պէթ պանա էյրէթսին, չէքմէյէ
 պանա եարտըմ էթսին, չէքմէյի

պանա սէվկիւլիւ վէ գըյմէթլի
էթսին. ամին:

Ահա-զար:

Յիսուսումուն կիւզէլ Եիւրէյ-
ինէ տիքէնլէր սափլանմըշ. իւ զէ-
րինէ խաչ եիւքլէնմիշ. շէտիտա-
ճըլարա, սըգլէթէ դարգ օլմուշ:

Անճագ օ խաչ, օ տիքէնլէր
թաթլը վէ գըյմէթլի տիր. օնա
սէրթ կէլէն խաչ, աճը տիքէնլէր՝
սէնին կիւնաճլարըն տըր:

Պիր Հայր Բեր, պիր Ուլջի, պէշ Փար-
Հօր սէգլէ:

Դըսու տոռա:

Եա էյի Յիսուս, սէնին էարալը Եիւրէյ-
ինէ տափմա իճթիշամ վէ մուհապպէթ
օլունսուն:

ԻԻԶԻՐՆՃԻԻ ՄԻԻԱՆՉԱՅԸ

Յիսուսուն խօրդանմըշ Եիւրէյի:

Նիհայէթսիզ մուհապպէթին
պինլէրճէ թաաճճիւպլիւ իսպաթ-
լարընտան սօղըա վէ պիր Ալա-

Տըն պիւսպիւթիւն ինսանըն խայ-
 րընա մէշղուլ օլան էօմրիւնտէն
 վէ օնուլն սէլամէթինի վէ խէլաս-
 ւըղընը պաշա չըգարմագ իչին՝
 չէքտիյի զայէթ ածըլը պիր էօ-
 լիւմիւնտէն սօղըա, սէվկիւլիւ
 Գուրթարըճըմըզ քէնտի աշգը
 Եիւրէյինէ պիղիմ՝ թարաֆըմըզ-
 տան էյլէքչինասըզ, սատագաթ,
 մուհապպէթ վէ պիլմուգապէլէ
 խալիս վէ մէթին պիր ուպուտիյ-
 էթ մէմուլ էտէպիլէճէք կիպի
 զանն օլունուր ուտու: Պու ճիւմ-
 լէ, ա՛հ, նէ գատար մուղթիւրի
 վագը օլտու. վէ էյէր վէյատէ
 ածըլը պիր թէճրիւպէ պունու
 հէր կիւն աշէքեար կէօսթէրմէ-
 սէ՝ պիր տիւրլիւ ինանըլամազ
 ըտը: Չիւնքի եալընըզ կիւնահ
 իշլէնիլմէք, վէ վէյատէ միւնասիւ-
 պէթսիզ վէ մէքրուհ թարզ ըա

իշէնիլմէք տէյիլ. իլլա սօն տէրէ-
 ճէ հիճապ օլունաճադ շէյլէրէ
 իֆթիսար պիլէ էտիլիր: Աիւնահ
 չօղու քիշիլէրէ պիր սէրմայէ կի-
 պի օլմուշ տուր. քիմինէ ախզ-
 ուիթասընտա քեար էթմէք ի-
 չին, քիմինէ մասլահաթլարընը
 պաշա չըգարմագ իչին, քիմինէ
 մէսնէտլէրէ եէթիշմէք իչին, վէ
 քիմինէ արզիւսիւնէ կէօրէ պիր
 գըսմէթ էլէ կէչիւմէք իչին.
 քէշքի փէք չօգ ճանլարա տա՝
 քէնտիլէրի պէսլէյէճէք պիր ա-
 գարէթ վէ իրատ կիպի օլմասայ-
 ըտը: Տահա պէտթէրի տէ նէ
 տիր՝ տէրսէն, կիւնահ օ տէրէճէ
 մաալէ ալընմաղ օլմուշ քի, կիւ-
 նահ եախօտ կիւնահ ըլա օլմայան
 սէֆատան՝ սահիհ վէ մէֆհում-
 լու պիր զէվգ տույուլմաղ կիպի
 օլմուշ: Պիր տէֆա սօգագլարա

չըդ, մէյտանլարտա կէզին, խա-
 նէլէրէ կիր, ճիւմպիւշ մահալ-
 լէրինտէն կէչ, քէցլէրէ գատար
 կիթ. պագ հէր թարափտա կիւ-
 նահա րասթ կէլիրսին, կիւնահ
 կէօրիւրսին, կիւնահ իշխտիրսին.
 եախօտ հիչ օլմաղսա՝ րիւսվայ
 չըպլագլըգլարտա, մէզհէպսիզ
 ճիվէլէրտէ, էտէպսիզ միճլիս-
 լէրտէ պին տիւրլիւ կիւնահ սէ-
 պէպլէրի պուլուրսուն: Պարի քի-
 լիսէլէրէ րայէթ օլունսա, եախօտ
 Հաղորդութիւնտաքի Յիսուսա
 իղզէթ, եախօտ օնտան իհթիրազ
 օլունսա: Ա՛խ, խայրը. խորանլար
 իւզէրինտէ պիղիմ իչին օ քէն-
 տինի գուրպան սունտուղու արա-
 տա, օնուն Նիւրէյի պիղիմ իչին
 մուհապպէթտէն թիւքէնտիյի
 արատա տախի, նիչէ նիչէ նան-
 քօրլար, արսըզ կիւլիւշէրլէ,

փերվասըզ պագըշլար վէ տին-
 սիզէրին պիլէ էօրֆ էտէճէքլէրի
 սէօզէր վէ արզիււէր իլէ՝ օնուն
 կէօզիւ էօնիւնտէ կիւնաճ իշլէր-
 լէր: Շէջլէ քի խաչ գուրպա-
 նընը՝ Տիչ էքսիքսիզ վէ ճիտտ օ-
 լարապ իճրա վէ ըէսմ էթմէք ի-
 չին, սանըրսըն քի Նահուտիւէրին
 զէվզլէնմէլէրի վէ քիւֆիւրլէրի
 տէ էքսիք գալմֆսըն տէյի ճահտ
 էտէրէք, քէօթիւ քրիսթիանլար
 օնլարըն նէրինէ կէչէրլէր: Նաքին
 պու տա ազ կէլիւ: Օ լէքէսիզ
 թէնի օխշայան պունճա սրբա-
 պիղծ էլէր, օնու գապուլ էտէն
 պունճա մէքրուճ աղըզլար պու-
 լունուրսա, վէ կիզլի նափաքլըպ-
 լարընը, էսրար մէրամ իճրալա-
 րընը, լանէթլի խոյլարընը պիր
 միւրայի ջերմեւանդութիւն փեր-
 տէսի ալթընտա տահա զիյատէ

կիզէմէք վէ տաճա զիյատէ պա-
գի էթմէք իշին, պունճա պինա-
մուս քիշիլէր օնու ալթթ էտէր-
լէր իսէ, վէ սրբապղծութիւն
ուլա գապուլ էթտիքլէրի օ ալ-
լաճանի թէնի պիր թագսիրաթ-
լը ֆէյիլէ, պիր եօլսուղ հիճա-
պա գուրպան էթմէյէ ճէսարէթ
էտէրլէր իսէ, պունա նէ տէրսին:
Էյ քրիսթիան ճան, սէն քի պու-
նու օգույօրսուն, վէ պէլքի ա-
խէրլէրինտէն զիյատէ քէնտին
իշին սաչլարըն տիքիլէյօր. վէ
պէլքի պէյլէ գաթը նանքեօր-
լուգլարա քէնտինին տէ հիսսէ-
տար օլտուղուն խաթրընա կէլէյ-
օր: Ալլահընըն խօրլանմըշ Եիւ-
րէյինէ շիմտի պարի պիր թար-
ղէյէ վէր. շիմտի պարի քի, հիշ
վաղիֆէ օլունմայարագ՝ կիւնաճ-
լար պէյլէ արթմատա տըրլար

վէ սիթեմէր հատտէն թէճա-
վուղ չօղալմագտա տըրլար:

Պիւթիւն սէնէ իչիմիզտէ իշ-
լէնիլէն կիւնահլար աղ կէլմիշ
կիպի, փութիւրէսթլիք վագթը-
նըն պէտնամ պագայէսի օլան
պու բարեկենդան վագթընտա
տախի շու շէյթանի ամէլի տահա
ղիյատէ թէքմիլ էթմէյէ չալը-
շըյօրլար: Պու ուղուրսուղ կիւն-
լէրին, պու մոսիպէթլի կէճէ-
լէրին սալթ պիրինտէ իշլէնիլէն
կիւնահլարը քիմ թարիֆ էտէ
պիլիւր, քիմ աղնայա պիլիւր վէ
քիմ սայա պիլիւր: Եա Ալահըմ,
էն պէյիւք կիւնլէրտէ պիլէ սէ-
նին քիլիսէլէրին թէնհա տըրլար,
շիմտի իսէ թէաթրօլար թաշայօր:
Էն աղըր ֆէլաքէթ կիւնլէրինտէ
պիլէ տուայա վէ սէնին մէտհինէ
կէլինճէ՝ լիսանլար թուլուլուր:

շիմտի իսէ՝ լաթիֆէլէրին, ճիւ-
 վէլէրին, օրանսըզ աֆէրինլէրին
 վէ աչըզ լագըրտըլարըն արգասը
 կէլմէզ: Սէնին քահանալարընըն
 թալիմաթլարընա վէ նասիհաթ-
 լարընա էքսէրի գուլագլար սա-
 ղըր օլուրլար. շիմտի իսէ՝ պաշ-
 տան չըգարըճը տէնիզ մէլէքլէ-
 րինին, շէհվանի մուգալլիտլէրին
 սէսլէրինէ գուլագլար ասըլըր
 գալըր: Ա՛հ, կիւնահսըզըղա նէ
 գատար մաղարրաթլար, փաքը-
 ղը նէ գատար պյագ ալթընա ալ-
 մագլար. ուզուն կիւնահլարա նէ
 գատար պաշանկըճլար. գատա-
 պարտութիւնա նէ գատար եա-
 գըն սէպէպլէր: Ա՛հ պունլարըն
 ճիւմլէսի տէ, եա Յիսուսում,
 սանա գարշը պիլէնմիշ գըլըճլար
 վէ սէնին Եիւրէյինէ երթըզլար
 վէ եարալար տըրլար: Ա՛հ, մեր-

Համէթ էտին արթըզ, քրիս-
 թիանլար, Յիսուսուն գանընա,
 եարալարընա, իաչընա, էօլիմիւ-
 նէ, մուհապպէթինէ մերհամէթ
 էտին: Եա սէվկիւլիւ Գուրթա-
 րըճըմ, պէն քէնտի հագգըմա,
 պունճա աճըլարըն, պունճա սի-
 թէմլէրին միւլահազասընա ար-
 թըզ տայանամամ: Էյէր ազապ-
 լարընա պէն սէպէպ օլտում ուսա,
 էյէր սէնի զամապլատըմ ինճիթ-
 տիմ իսէ, էյէր քէնտի թարա-
 ֆըմտան սէնին էօլիմիւնիւն սէ-
 պէպլէրինի եէնիլէտիմ իսէ, ահ,
 շու փիւշման օլմուշ քիշի սէնին
 եարանըն հուզուրունտա էօլսին.
 սէնին մուհապպէթի Եիւրէյին-
 տէ սօն նէֆէսինի թէսլիմ էթ-
 սին: Պէնիմ էօլիմիւմ, քէնտի-
 մին վէ ախէրլէրին կիւնահլարը-
 նա պէտէլ էտա էտէճէք պիր

Թարգելէ սայլըսըն: Ա՛հ, էյէր տիէյիմի գապուլ էտէրսէն, նէ մութլու պանա. էյէր պուրատա աճըմտան սէնին մուհապպէթինէ գուրպան օլուրսամ, էյէր պէնիմ իչին էօլէնին ուղըունա պէն տէ էօլիւրսէմ, նէ մութլու պանա:

Ահա-շար:

Եթէթէր արթըգ, էյ սէվկիւլիւմ, օ սիթէմէր, օ կիւնաշլար. հէր պիրի պիրէր օգ, պիրէր տիւքէն կիպի Եիւրէյիմի եարալար:

Ղայպ օլմուշ գօյուն կիպի թէրքէթ տիյին աղըլա տէօն. տէօն եա աճըլար էվլատը, շու թէրքէթ տիյին Եիւրէյէ տէօն:

Պիր Հայր Բէր, պիր Ուշնյի վէ պէշ փաւ + Հօր սէօլէ:

Գրաստ տոռա:

Եա էյի Յիսուս, սէնին եարալը Եիւրէյինէ տաիմս իհթիշամ վէ մուհապպէթ օլընսուն:

Թարգմանիչ ասելի:

Եւ զայն թ սէվկիւլիւ վէ սէճ-
տէյէ լայլօ Յիսուսում, սէն քի
տաիմա պիղէ մուհապպէթ իլէ
տօլուսուն, տաիմա պիղիմ սէֆիլ-
լիյիմիղէ աճըրսըն, տաիմա քէնտի
մուհապպէթինին խաղնէլէրինէ
պիղի իլհաօ էթմէք վէ քէնտինի
պիւսպիւթիւն պիղէ վէրմէք ար-
զիւսինտէն թահրիք օլուրսուն.
Եւ Գուրթարըճում վէ Ալլահում
Յիսուս, սէն քի շէտիտ մու-
հապպէթինտէն սէճտէյէ լայլօ
Հաղորդութիւն խորհուրդունտա
գուրպան օլմաօ իսթէյիպ, հէր
կիւն միլիօնլարճա տէֆա պիղիմ
իչին քէնտինի գուրպան սունար-
սըն. պու ճիւմլէսինէ պէտէլ` ին-
սանլարըն չօղունտա Եիւրէք փէք-
լիյինտէն, սէնի խաթըրա կէթիւ-
մէմէքտէն, խօրլամագաան, նան-

քերթընդունալիս պաշտօն շէյ պուլա-
մատընդունալիս նէլէր տույարսըն:

Եւ Գուրթարընդունալիս, պիղի խե-
լաս էթմէք իշին էն սարի վէ չէ-
թին եօլարըն թուրթուղուն եւ-
թիշմէզ միյիտի: Եւ Եթմէք իս-
թատիյին կիւնաշլարընդունալիս
փիւլիւ ճիւթթինին փէյտա էտէ-
ճէյի օ եաուզ սըգլէթէ վէ էօ-
լիւմ կէթիւրիճի աղընլարա քէն-
տինի պիր տէֆա թէսլիւմ էթ-
տիյին եւթիշմէզմիյիտի: Եւ Եթմէ
իսէ ինսանլարըն վէ շէյթանլարըն
գաթը քէմլիյինտէն զուհուր է-
տէպիլէճէք ճէր տիւրլիւ ճիւր-
մէթսիլլիքլէրէ եւօվմիյէ քէն-
տինի նիշին ճէտէֆ էթմիշսին:
Ա՛հ, Ալլահըմ վէ սամ սաֆի
սէվիմլի Գուրթարընդունալիս, իշթէ
կէթիւն վէ եէրին գարշըսընտա
սանա պիր թարգլիյէ վէրմէք ի-

չին, քէնտի հիշելիմի թանրյա-
րագ՝ սէնին հուզուրունտա եէրէ
գափանըրմ: Զիյատէ ալչագ
կէօնիւլ իլէ վէ աճըլարտան եա-
րալանմըշ եիւրէք իլէ, պինլէրճէ
տէֆա սէնտէն ափվլըգ տիլէրիմ:
Ա՛հ, սէնին եիւրէյինին էօրֆլիւ
թարլ ըլա խօրլանտըղը վէ սէ-
նին ալլահանի մուհապպէթինին
լաթիֆ իսպաթլարընըն պէցլէ
աշըրլ հագարաթ կէօրտիյիւ
մահալլէրի, կէօղ եաշարըմ վէ
գանըմ ըլա նի՞չին եպգայամայօր-
ում: Ճէմի ինսանլարըն եիւրէք-
լէրինէ թէք պիր տագիդէլէք օլ-
սուն, սահիպ օլմագ իչին պանա
միւյէսսէր օլմայօր քի, Օնլարըն
թօփուունու սանա գուրպան էթ-
մէյիլէ՝ սէնի թանըմագ իսթէմէյ-
էնլէրին, եախօտ թանըյարագ տան
սէնի պէցլէ աղ սէվէնլէրին իհ-

մալէրինի վէ տուղուսուգլուգ-
լարընը միւմքին մերթէպէ թաղ-
մին էտէ պիլսէյիտիմ:

Անճագ եա սէճտէյէ լայըգ
Գուրթարըճըմ, պէնի հիճապա
ղարգ էտէն վէ կէօղ եաշըմա
սէպէպ օլան պաշըճա շէյ շու
տուր քի, պու նանքեօրլարտան
պիրիսի տէ պէն օլմուշում: Եա
Ալլահըմ, սէն քի եիւրէյիմին
տէրինինէ գատար պագար վէ
կէօրիւրսիւն, նանքեօրլուգլարըմ
սէպէպինէ վէ սանա պէցլէ լայ-
ըգսըզ մուամէլէ օլտուղունու
կէօրտիւյիւմտէ տույտուղում ա-
ճըյա վէ օնլարա մուգապէլէ է-
տա էթմէք իչին հէր շէյի եափ-
մայա վէ չէքմէյէ օլան իսթիտա-
թըմա տա պագ: Իշթէ էցլէ իսէ
Էֆէնտիմ, աճըտան փարչա փար-
չա օլմուշ վէ ալլալմըշ եիւրէյլէ

Երկու գոյու երէ գափանըպ՝
 պունճա սիթէմլէրին թարպէյէսի
 իչին պէնտէն հէր նէ քի մաթ-
 լուպ էթմէք իսթէրսէն՝ հէփիսի-
 նի տէ սէնին եհտինտէն գապուլ
 էթմէյէ հազըր պէքլէրիմ: Ուր
 Էֆէնտիմ, ուր. պէցլէ հագլը
 ղաղապը պէնիմ իւզէրիմտէ գուլ-
 լանմագ իսթէյէն տէսթի շէրի-
 ֆինի՝ երկուքէրճէ քէրրէ էօիէր
 վէ ալգըշլարիմ: Ահ, պէն նիչին
 սէնին իհթիշամընա լայըգ պիր
 գուրպան տէյիլ իմ: Պու քէրէ-
 մէ լայըգ տէյիլ իսէմ տէ, պարի
 արզիւմիւ թահսին էյլէ:

Եա էպէտի փէտէր, սէնին Էվ-
 լատընըն ղայէթ ազիզ Եիւրէյի-
 նին Գոլգոթա իւզէրինտէ վէ օ-
 նուն ազիզ Վալիտէսինին՝ խաչըն
 ալթընտա սանա սունտուգլարը
 թարպէյէ իլէ պիրլէքտէ՝ պէնիմ

պուլ էտնա թարգլիէմի տէ գա-
 պուլ էյլէ. վէ ալլահանի Եիւ-
 րէյին՝ սանա էթտիյի ըիճայա
 կէօրէ՝ իշէտիյիմիզ պունճա լայ-
 ըգսըզ շէյլէրի վէ իքրամսըզըզ-
 լարը պիզէ աֆվ էտիպ՝ օնուն
 սէվապլէրի հիւրմէթինէ օլսուն,
 լութֆուն ուլա պիզէ գուվվէթ
 վէր քի, պունտան պէջլէ հէր
 տիւրլիւ աշգ ըլա սէնի սէվմէյի
 իհմալ էթմէյերէք՝ էօլիւմիւ-
 միւզ սաաթընտա սօն նէֆէսիմի-
 զի օ ազիզ վէ միւպարէք Եիւ-
 րէքտէ թէսլիմ էտէլիմ. ամին:

Ահաւար:

Սիզ էյ միւշքիւլ մատտէլէր-
 տէ էմնիյէթ վէ ֆէրահիյէթ ա-
 րայանլար. կէրէք կիւնահ, տիր-
 լիքսիզլիք վէ իզթիրապ, կէրէք
 օնա ըէֆիգ օլան ազապ, սիզէ
 ազըրլըզ վէրտիյինտէ.

Եագլաշըն օ մագլըմ Եիւրէյէ,
 պիր կիւնահսըզ գուզու կիպի
 գուրպան օլմայա քէնտինի պըրա-
 գան Յիսուսուն մագլըմ Եիւրէ-
 յինէ. օ տէլինմիշ եարալը Եիւ-
 րէյէ եագլաշըն:

Զահմէթ տէն Եօրուլանլար,
 կիւնահ Եիւքիւնտէն էզելէնլէր,
 պանա կէլին տէյերէք, զայէթ
 թաթը շու սէօզլերէ հէփինիզի
 տավէթ էթտիյինի իշիտիրսինիզ:

Յիսուսուն Եիւրէյինտէն տա-
 հա թաթը նէ վար. քէնտինի
 խաչա մըխլայանլարա օ թէսա-
 հուպ էտէր. ինթիգամ ըւա պի-
 նամուսլարը զայլըղա պըրագմասըն
 տէյի, Փէտէրինէ րիճա վէ նիյազ
 էտէր:

Էյ ճէննէթ ահալիսինին սէ-
 ֆասը, ինսան գըսմընըն էմին փէ-
 նահը Եիւրէք, իշթէ պու սէս-

լէրտէն թահրէք օլուպ՝ րիճա է-
տէրէք Սանա կէլերիզ :

Սէնտէն ագան գան ըլա, եա-
րալարըմըզա շիֆայը Սէն վէր, ա-
հուզար ըլա Սէնի եարտըմա չա-
ղըրանլարա, քեաֆֆէթէն պիր
եէնի եիւրէք վէր. ամին:

“Եիւրէյիմ սիթէմլէրէ հա-
ղըր օլտու. գասապէթիմէ հիսսէ-
տար օլաճագ պիր քիմնէ վա՛ր մը
տէյի պէքլէտիմ, օլմատը. պէնի
թէսէլլի էտէն պիր քիմնէ պու-
լունո՛ւր մու տէյի, պուլունմա-
տը” : ՍՂ. ԿԸ. 21 :

Եա Յիսուսուն պիզիմ մուհապպէթի-
միզ իլէ եանըգ եիւրէյի. Մուհապպէթին
իլէ եագ պիզիմ եիւրէյիմիզի :

Տոռա :

Եա էֆէնտիմ Յիսուս, պու քէ-
րէմի էյլէ քի, սէնին ղայէթ ազիզ
եիւրէյինին ֆաղիլէթինէ հիսսէ-
տար օլուպ՝ օնուն մուհապպէթի

իլէ հանալում քի, սէնին էյլէյի-
նին թասվիրինէ պէնզէր վէ խէ-
լասլըղընա հիսսէմէնտ օլմայա լայ-
ըգ օլալում. սէն քի փէտէրուլլա հ
վէ Հոգին սուրբլա պերապէր է-
պէտէլ ապատ հաշար վէ փատի-
շահլըգ սիւրէրսին. ամին:

ի/ս/թար:

Պու բարեկենդան կիւնլէրինտէ,
Քրիստոսուն Եիւրէյինէ ախէրլէ-
րին էթտիյի թագսիրաթլարա պէ-
տէլ այրընա թարղէյէ էթմէյէ
չալըշտըն, էյ քրիսթիան ճան. պագ
քի նէ պու կիւնլէրտէ վէ նէ ախէր
վազըթտա սաիրլէր տէ սէնին թագ-
սիրաթլարընա պէտէլ թարղէյէ
էթմէյէ մէճպուր օլմասընլար: Յի-
սուսուն գօրգուսու վէ մուհապ-
պէթի վէ ծնունլա պիրլէքտէ ալ-
գըշը սանա ըէֆիգ օլսուն. ամին:

ՖԻԶՐԻՍԹ

Յիսուսուն Եիւրէյինն իպատէթի- նին սուրէթը իհասար զէ հիքեա- յէսի	7
Յիսուսուն Եիւրէյինէ տալէթ՝ եիւ- րէք թէօվլէսի գազանմադ իչին . . .	23
Պիրինճի կիւն իչին միւլահազա . . .	31
Իքինճի կիւն իչին միւլահազա . . .	45
Իւչինճի կիւն իչին միւլահազա . . .	62
Տէօրսիւնճի կիւն իչին միւլահազա . .	78
Պէչինճի կիւն իչին միւլահազա . . .	96
Ալթընճը կիւն իչին միւլահազա . . .	112
Եէտինճի կիւն իչին միւլահազա . . .	133
Սէքիզինճի կիւն իչին միւլահազա . .	159
Յիսուսունչ Եիւրէյինն Եօրթուսու իչին իֆատէ	176
Տօղուզունճու միւլահազա՝ Եօրթու կիւնիւ	182
Յիսուսուն Եիւրէյինն Թազմին տու- սար	202
Յիսուսուն Եիւրէյինն Եղբայրու- թիւնու	211
Եղբայրութիւնա մախսուս ներողու- թիւնլար	214

Եղբայրութիւնս տալիս իսթար . . .	227
Յիսուսուն Եիւրէյինին իզգէթինէ պիւր մուգաւոսէս թալիմաթ . . .	233
Յիսուսուն Եիւրէյի իզգէթինէ թէս- պիհ	240
Օրհնութիւն տուալարը	252
Ներողութիւն տուալարը	261
Այտա պիւր օլաճադ կրթութիւն թալիմաթը	283
Գեթսեմանի պաղչէսինոէ Յիսուս ուլա կէշիւրէճէք պիւր ստաթ . . .	303
Յիսուսուն Եիւրէյինին ազապլարը իւզէրինէ միւլահազա	312
Եիւրէք թաշղընլըզլարը	326
Յիսուսուն Եիւրէյի հուզուրունտա պիւր ստաթլըդ բարեկենդան . . .	357

